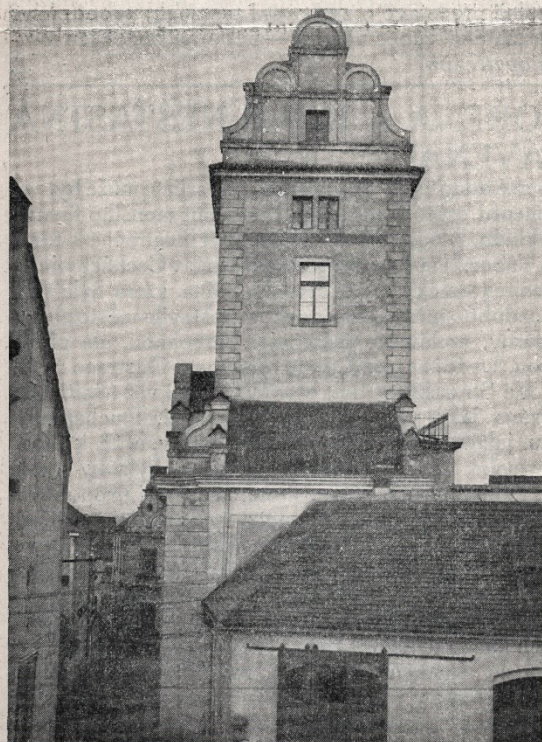

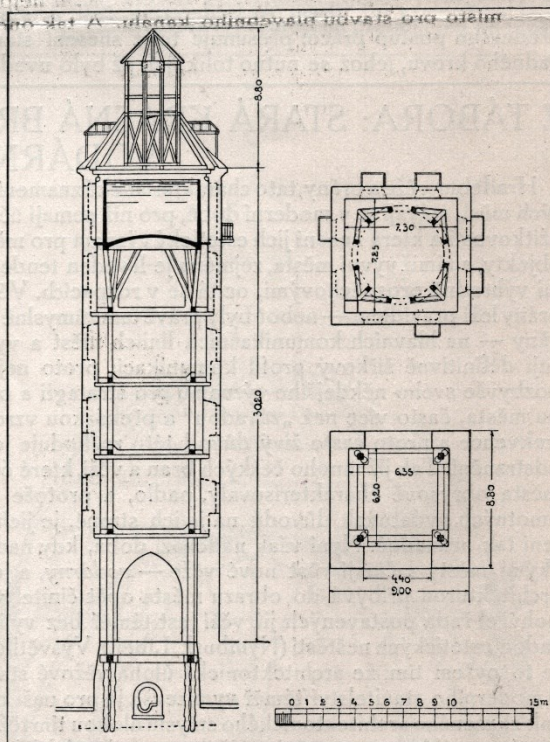
132. Z TÁBORA: KRÁSNÁ RENAISSANČNÍ BRÁNA Z 16. STOL., JEDNA Z NEJCENNĚJŠÍCH ČESKÝCH PAMÁTEK, ZBOŘENA NA ŠKODU MĚSTA.

134. ZE ŠTRASSBURKU: STARÁ BRÁNA (SPITALTOR), AČ NENÍ ZVLÁŠTĚ CENNOU PAMÁTKOU, BYLA ZACHOVÁNA A ADAPTOVÁNA NA VODÁRNU.

133. Z TÁBORA: NOVÁ, UMĚLECKY BEZCENNÁ VODÁRNA BYLA POSTAVENA — ROVNĚŽ NA ŠKODU MĚSTA, NEBOŽ BUDE KAZITI OBRYŠ MĚSTA.

135. ZE ŠTRASSBURKU: ŘEZ A PŮDORYSY BRÁNY (SPITALTOR) S NOVOU VNITŘNÍ ŽELEZOBETONOVOU KONSTRUKCÍ PRO VODÁRENSKÝ VODOJEM.

Fig. 42* Königgrätz, der demolierte Kropačkaturm

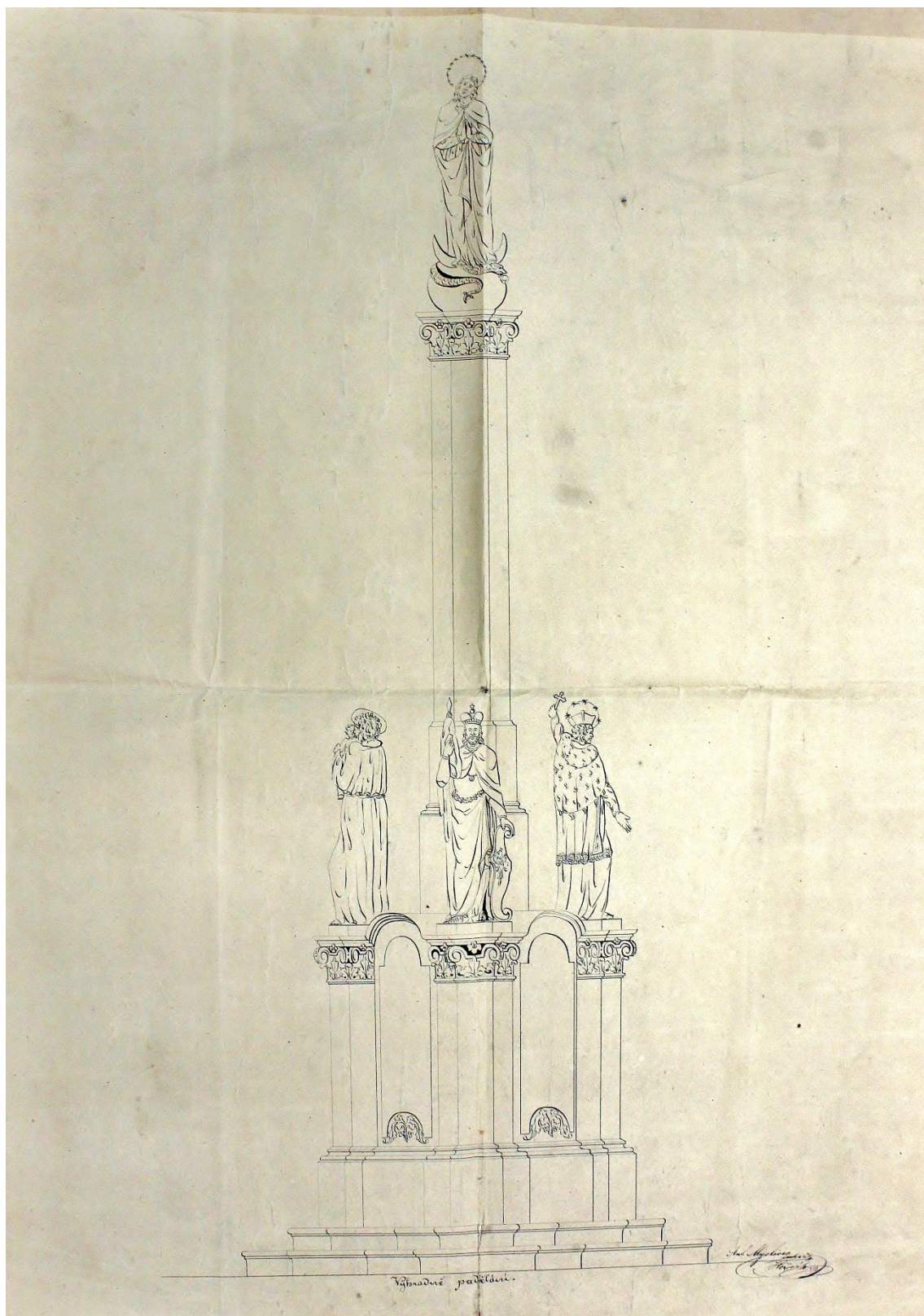
2. Hradec Králové, demolice věže Kropáčka, 1906.

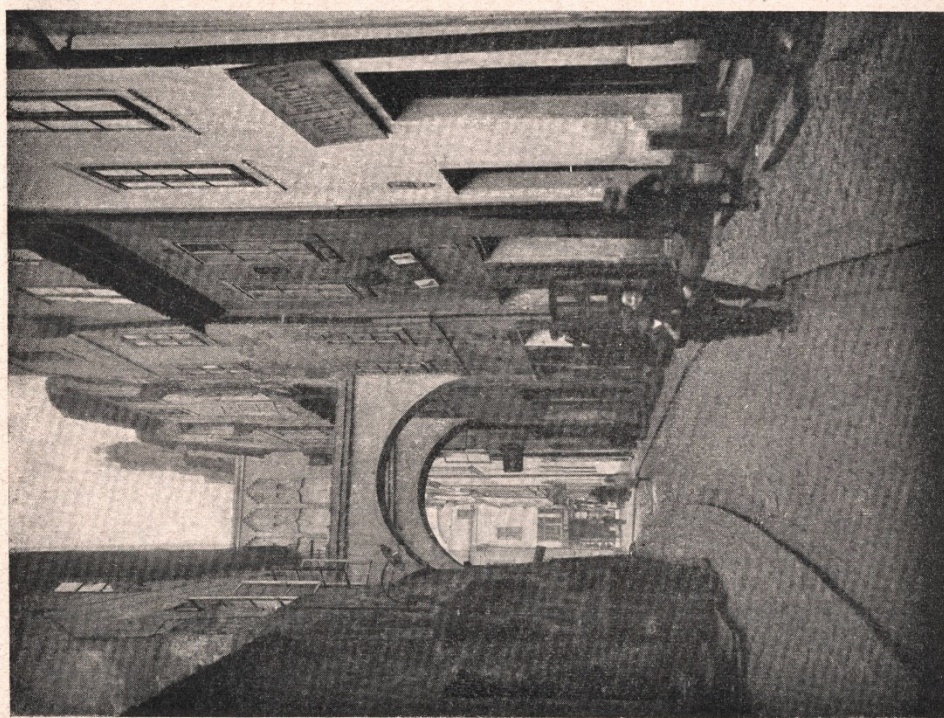
3. České Budějovice, pohlednice s motivem partie u kláštera před výstavbou gymnázia, počátek 20. století.

4. České Budějovice, Kneisslův dům, 16. století.

5. Kolín, návrh oprav barokního sousoší, 1871, Antonín Myslivec.

OBR. 61. OBJEVENÉ FRESKOVÉ MALBY Z I. POLOVICE XVI. STOLETÍ V PANELECH VZPĚRNÉHO OBLUKU V BARTOLOMĚJSKÉ ULIČCE V PARDUBICÍCH, ZAKRYTÉ OD BAROKNÍ DOBY SILNOU OMÍTKOU A TÍM BEZDĚČNĚ ZACHOVANÉ V PŮVODNÍ SVĚŽESTI.

OBR. 62. DETAIL K OBR. 61. MALBY, ZACHOVALÉ V KONTURÁCH I BARVĚ (ORNAMENT NA ŽLUTÉ PŮDĚ ZELENÝ A ČERVENÝ, FIGURY PĚSTRÉ) PONECHÁNY BEZ OMYVÁNÍ A ZBYTEČNĚHO ČIŠTĚNÍ. JSOU VÝBORNĚ CHRÁNĚNY PROTI NEPOHODĚ ZAKŘIVENOU ÚZKOU ULÍČKOU.

8. Mladá Boleslav, pohled na budovu historické radnice s odkrytou sgrafitovou výzdobou a mariánskou statuí.

9. Mladá Boleslav, dům tzv. Templ, přelom 15. a 16. století.

10. Mladá Boleslav, budova historické radnice před odkrytím sgrafitové výzdoby, 1554–1559, Matteo Borgorelli.

Z PELHŘIMOVA: POHLED NA DOLNÍ BRÁNU OHROŽEN!

46. POHLED NA DOLNÍ BRÁNU PŘED ROKEM 1900.

47. TENTÝŽ POHLED NA DOLNÍ BRÁNU, ZASTAVĚNÝ PO ROCE 1900 NOVÝM ČINŽÁKEM DLE REG. PLÁNU.

48. DOSAVADNÍ VOLNÝ POHLED NA DOLNÍ BRÁNU OD VĚŽE SV. VÍTA.

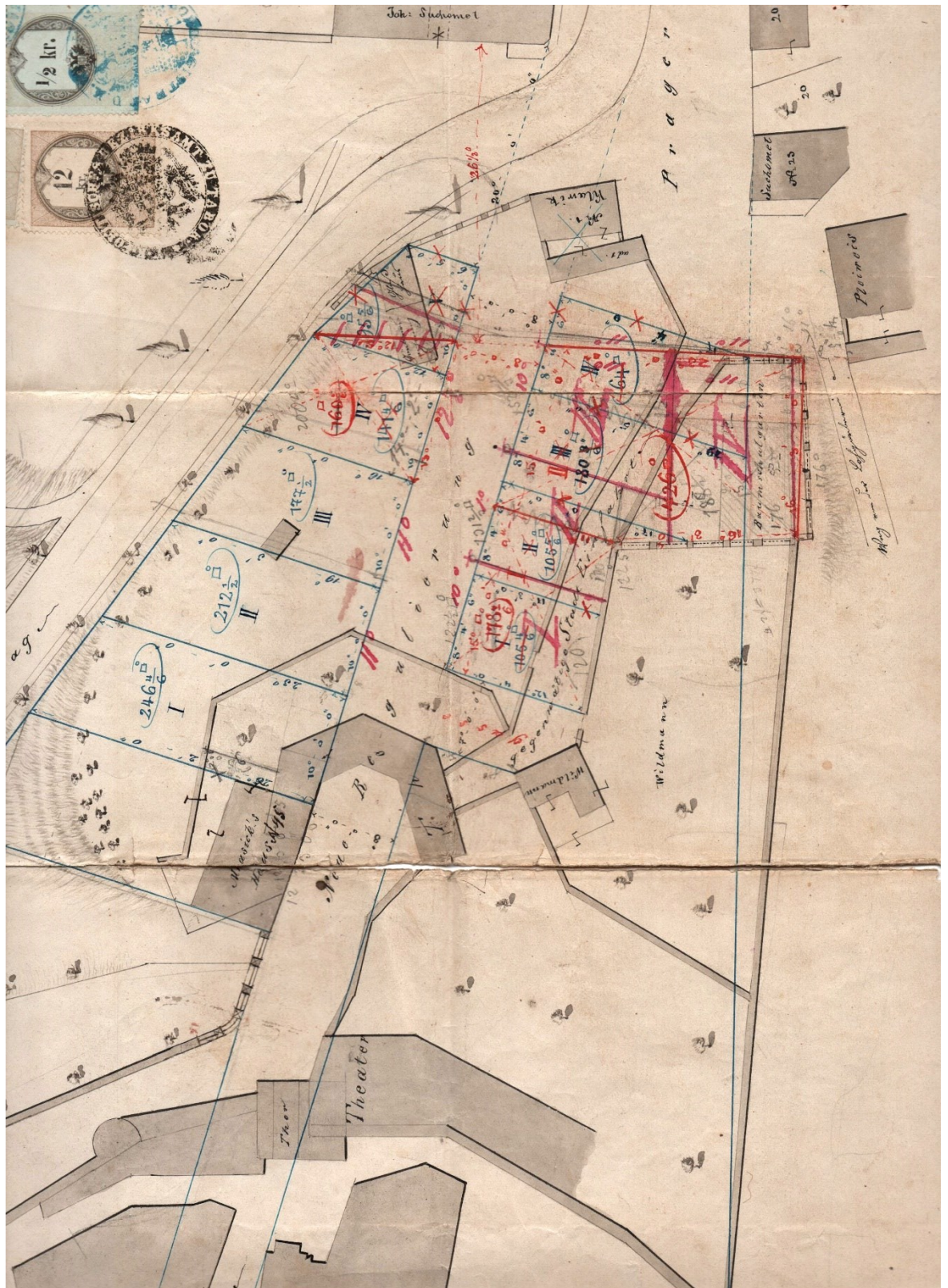

49. TENTÝŽ POHLED PO PŘEDVÍZENÉ NOVOSTAVBY DLE REG. PLÁNU.

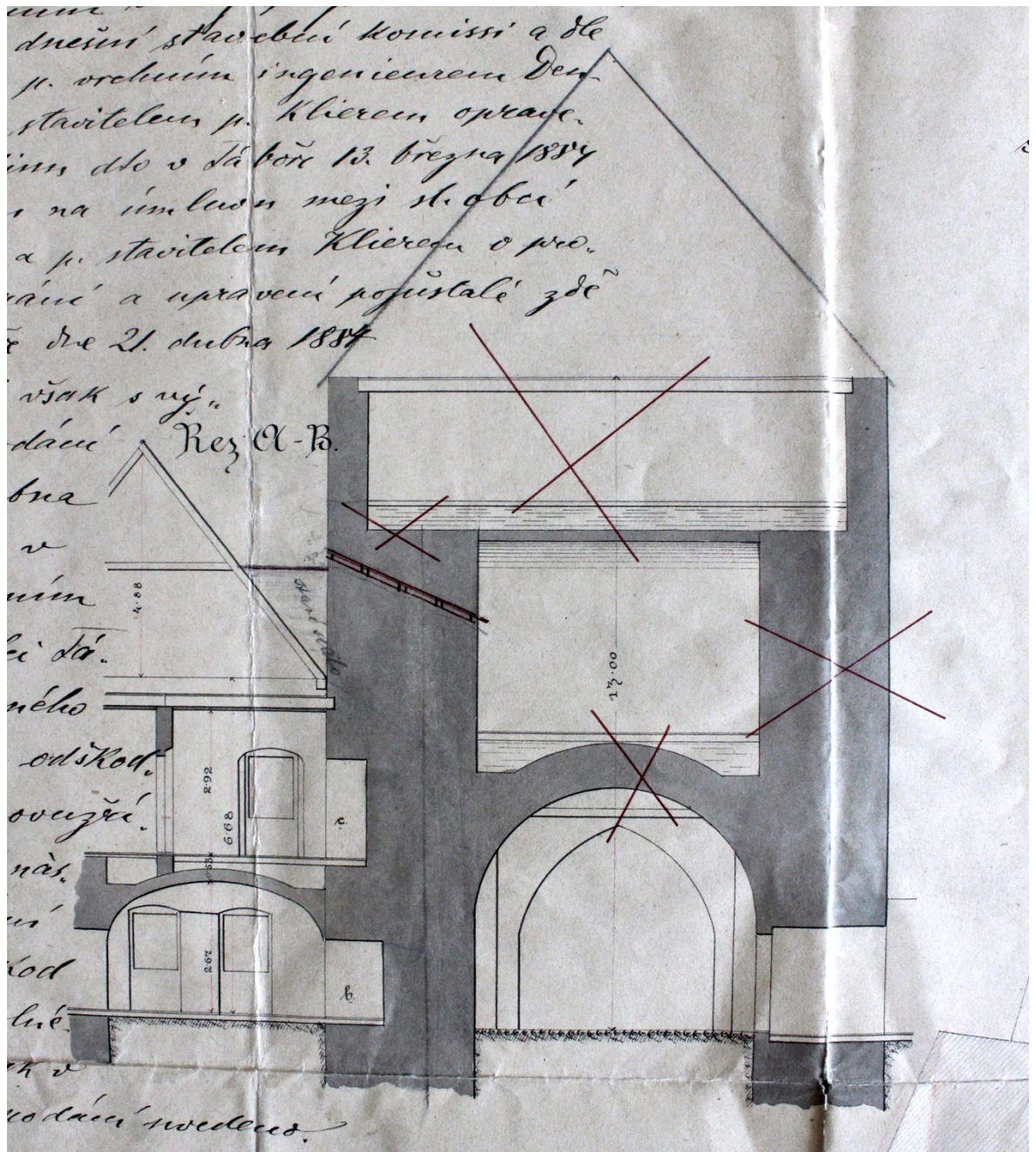
11. Pelhřimov, pohledy na Dolní bránu před a po výstavbě (uskutečněné i plánované), 1910.

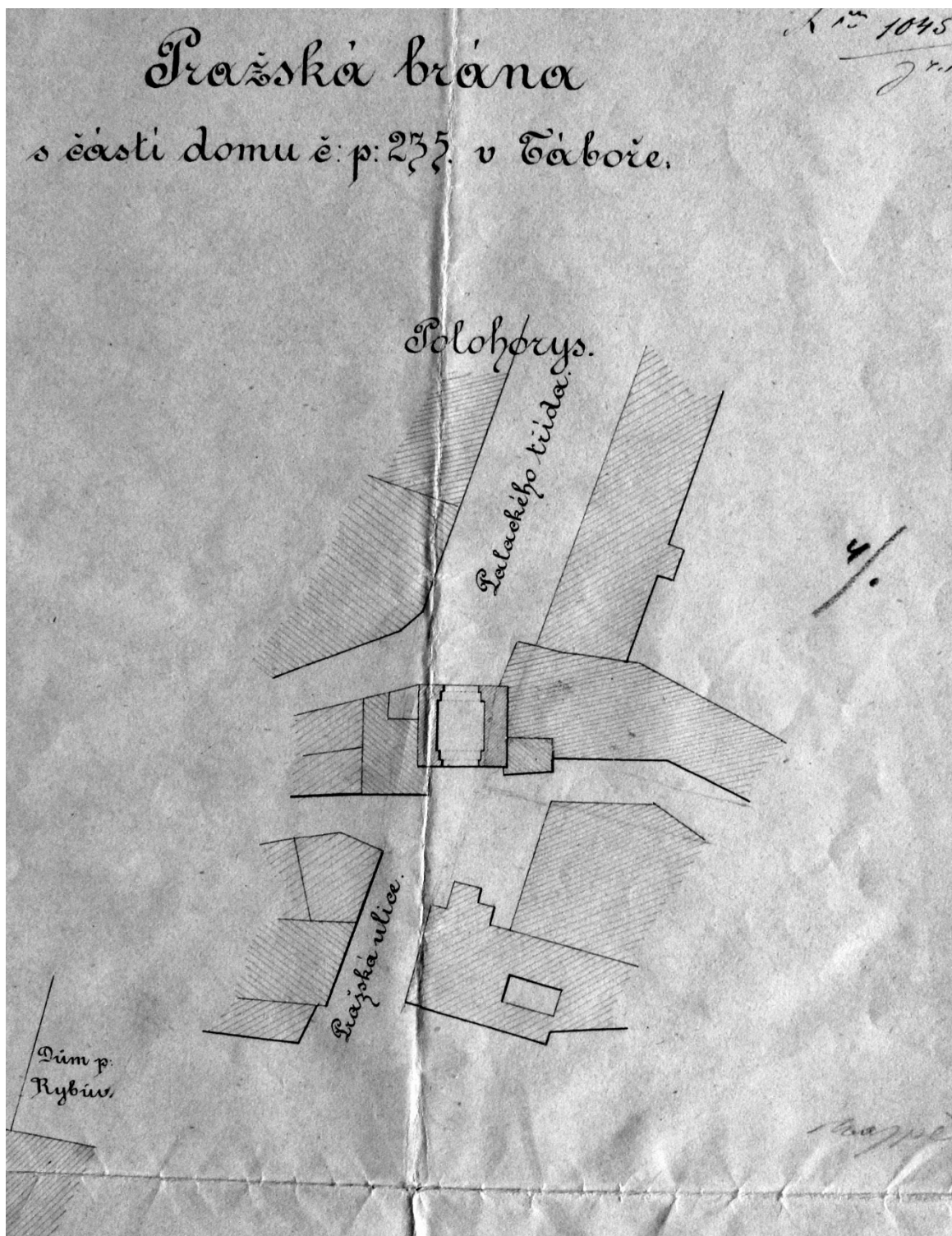
12. Pelhřimov, dům čp. 201.

13. Tábor, plány navrhované regulace okolí Pražské brány a Pražské ulice, 1855 (?).

15. Tábor, řez Pražské brány s naznačenými úpravami, duben 1884.

16. Tábor, situační plán Pražské brány a domu č. 235, duben 1884.

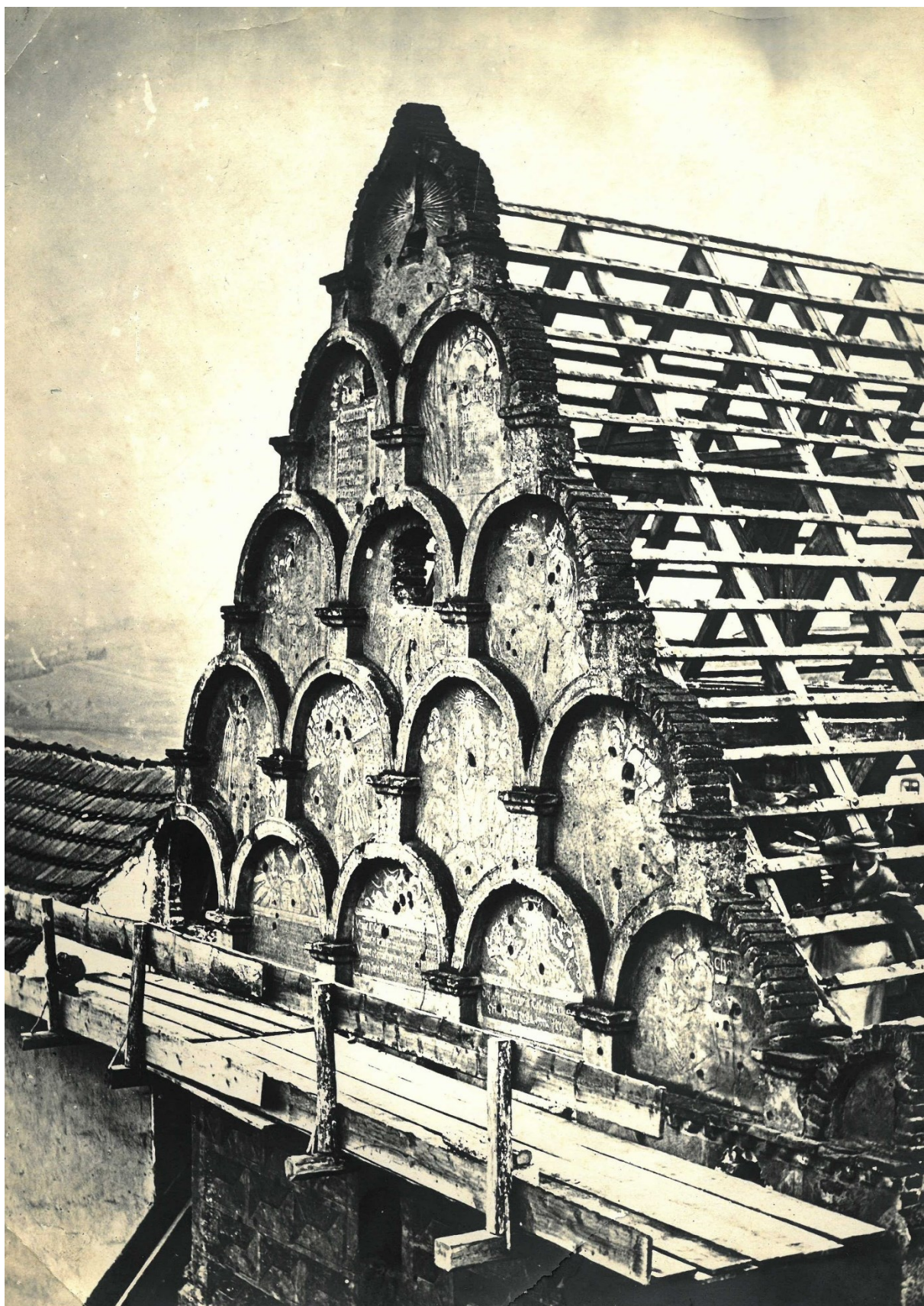
17. Tábor, pohled na Pražskou bránu z Palackého ulice, snímek 1884.

18. Tábor, pohled na Pražskou bránu s domem manželů Kotrbelcových, snímek 1882.

19. Tábor, pohled na Pražskou bránu z Palackého ulice, snímek 1882.

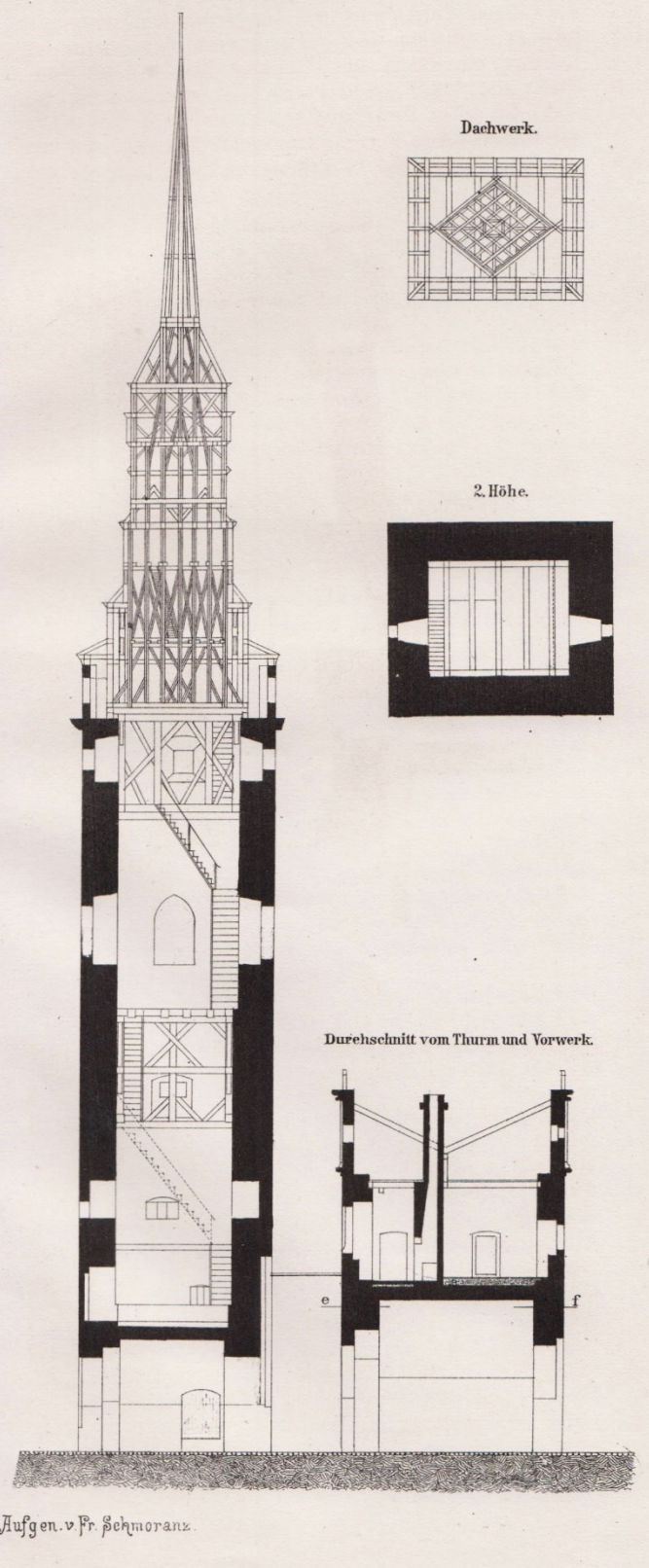

20. Tábor, pohled na štít Pražské brány, snímek 1884.

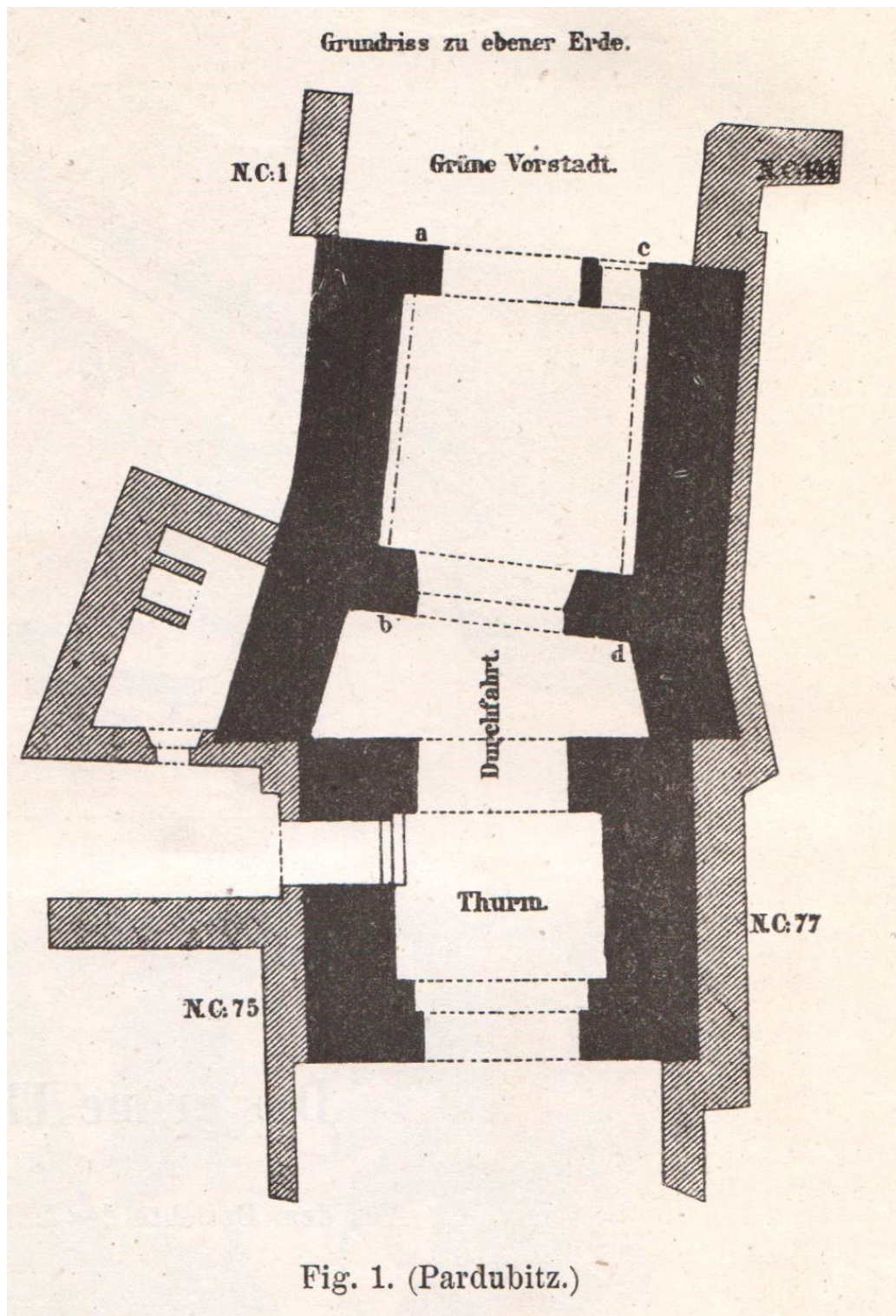

21. Mladá Boleslav, stará vodárenská věž s přečerpávací stanicí, 1554–1555.

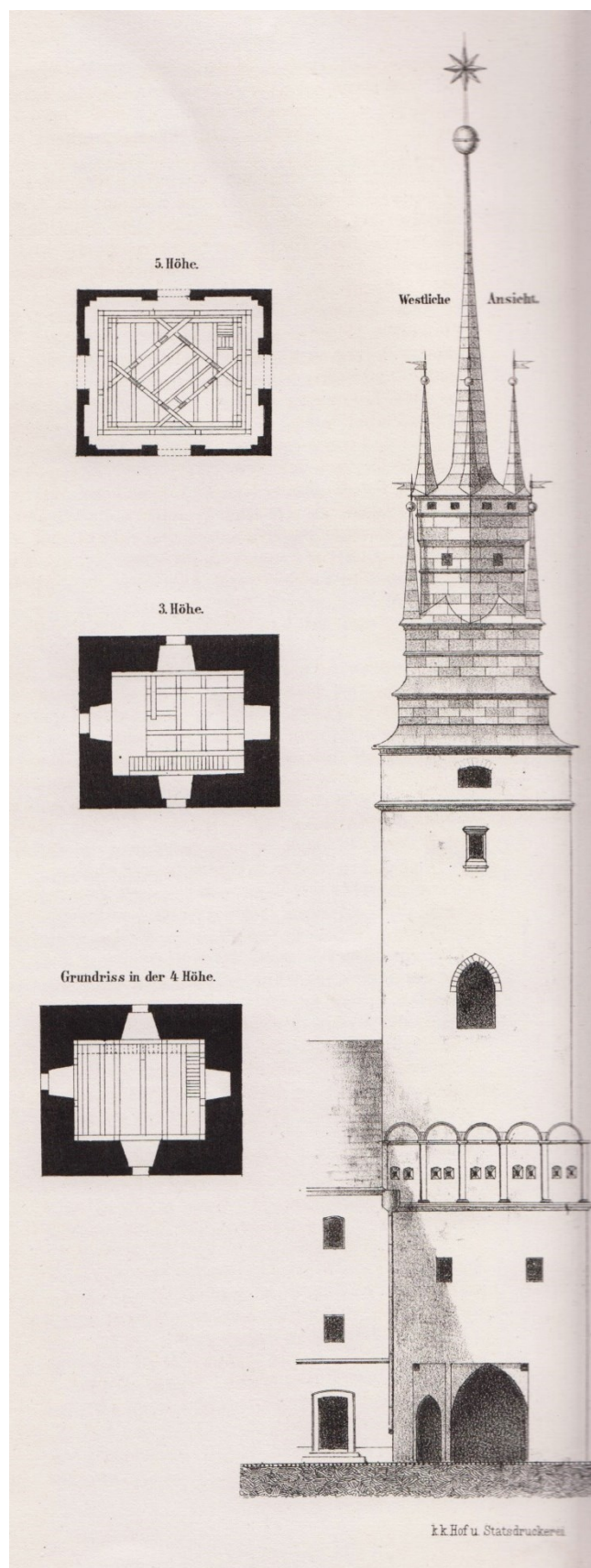
Pardubic.

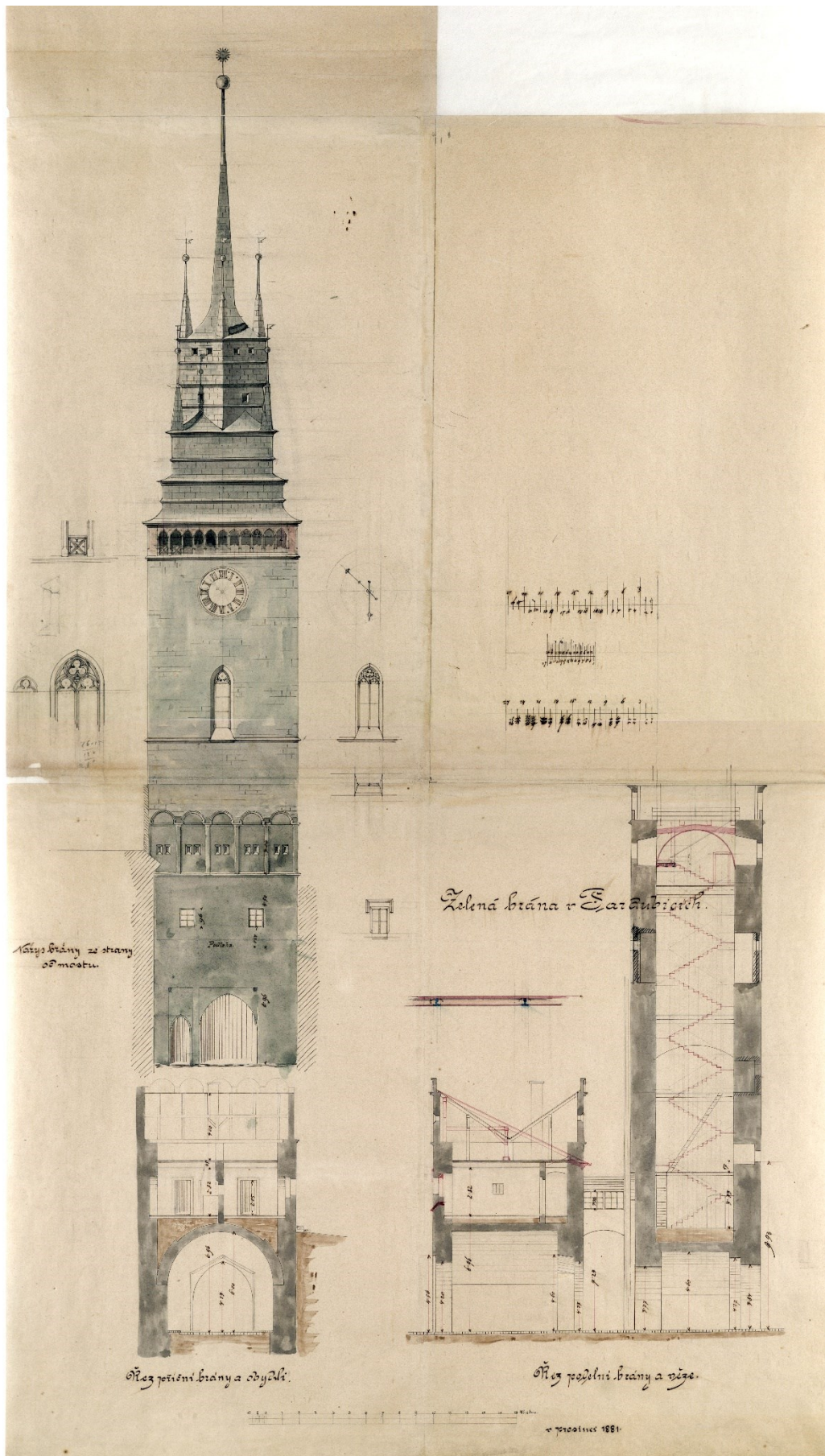
22. Pardubice, půdorys Zelené brány a předbrání, 1875, František Schmoranz st.

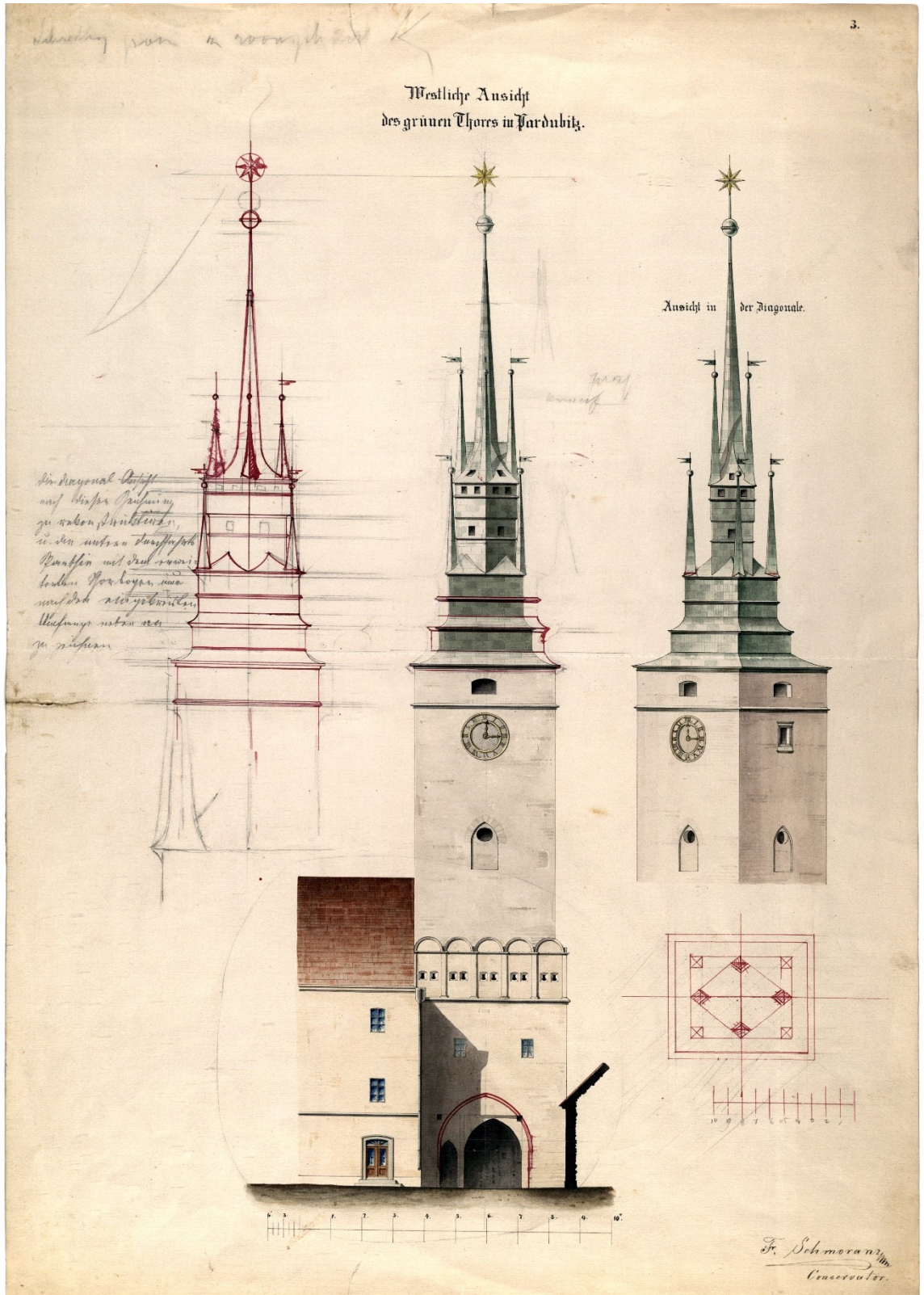
23. Pardubice, půdorys Zelené brány a předbrání, 1875, František Schmoranz st.

24. Pardubice, půdorysy a nárys Zelené brány, 1875, František Schmoranz st.

25. Pardubice, řezy a plány Zelené brány, prosinec 1881, František Schmoranz st.

26. Pardubice, plány úprav Zelené brány, 1875 (?), František Schmoranz st.

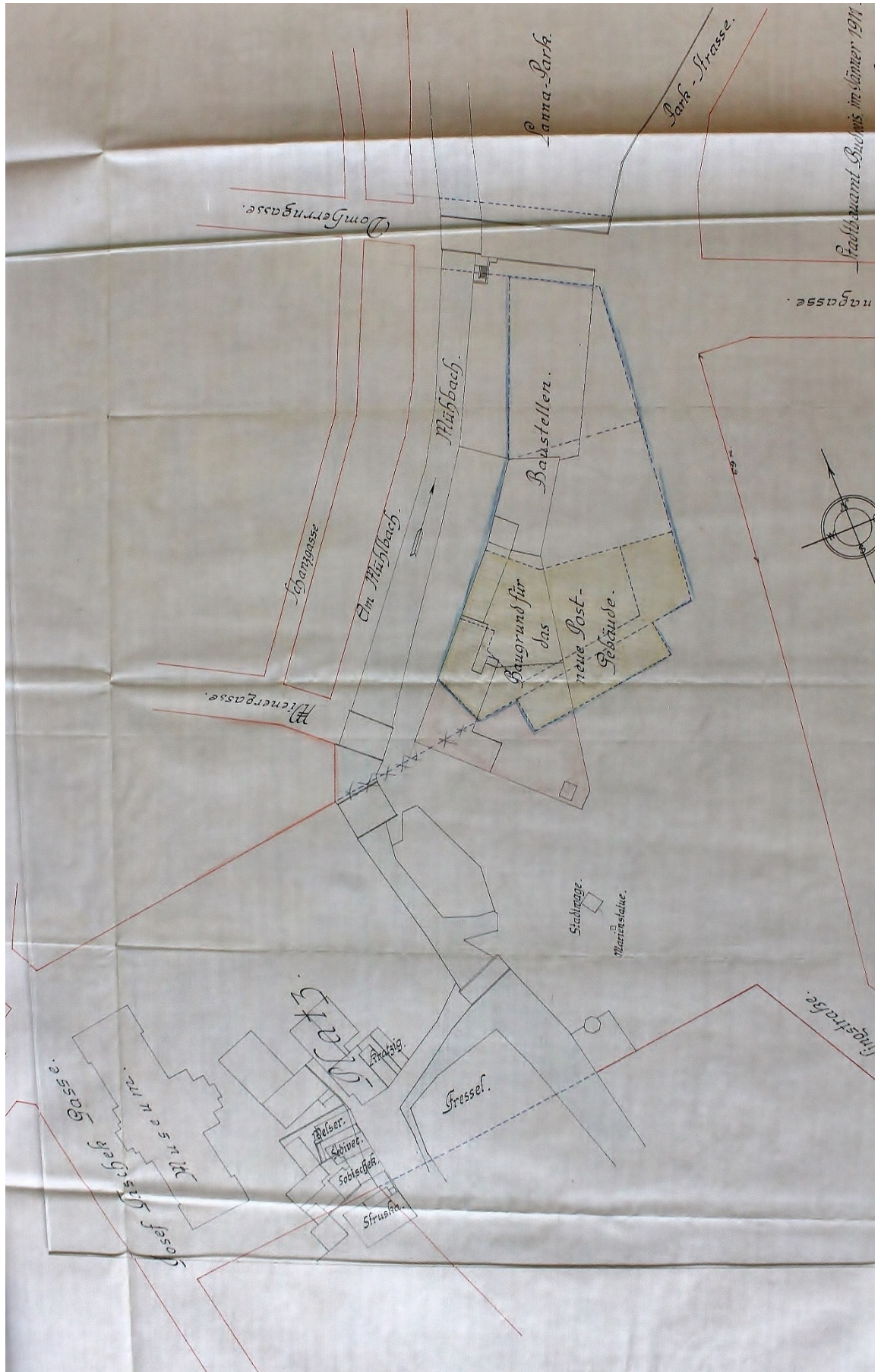
27. Pardubice, detail průchodu při Zelené bráně, 1912, Bóža Dvořák.

28. Pardubice, pohled na domy čp. 80 a 81, před 1909.

29. České Budějovice, pohled na budovu gymnázia zakrývající klášter, 1902–1903.

30. České Budějovice, plán umístění poštovního úřadu na Senovážné náměstí, leden 1911.

Pseudobarokní neúměrná novostavba značně poškodila své sousedství. Průlom u kostela není zakryt ani motivem monumentálního schodiště za kostelem.

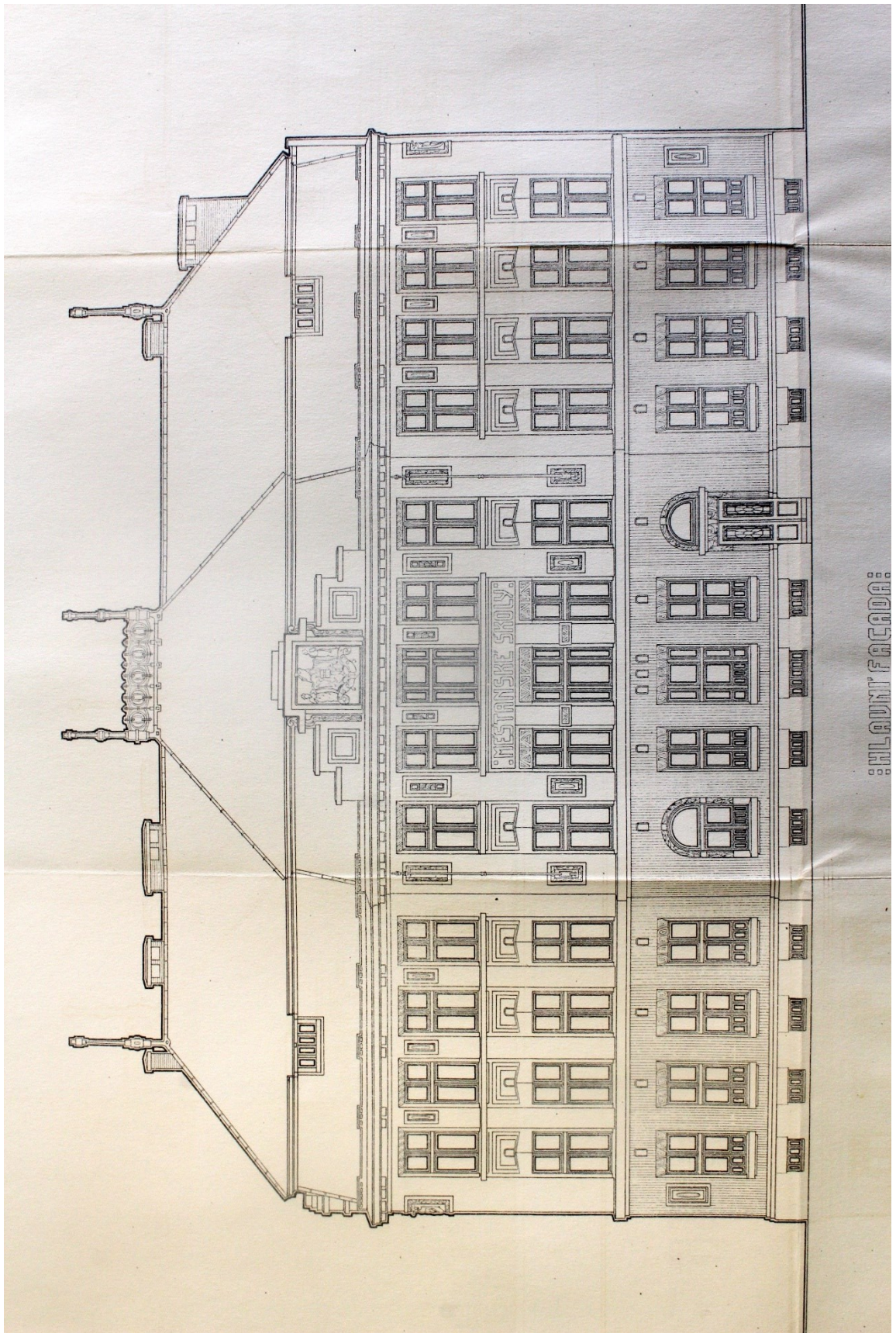
31. Hradec Králové, pohled na dům U Zlatého beránka, 1911.

32. Hradec Králové, severní fronta náměstí a činžovní dům firmy Berger & Munk, 1908, Čeněk Kříčka.

33. Hradec Králové, obchodní dům Václava Špalka a budova Zálžního úvěrního ústavu (dnes Galerie moderního umění).

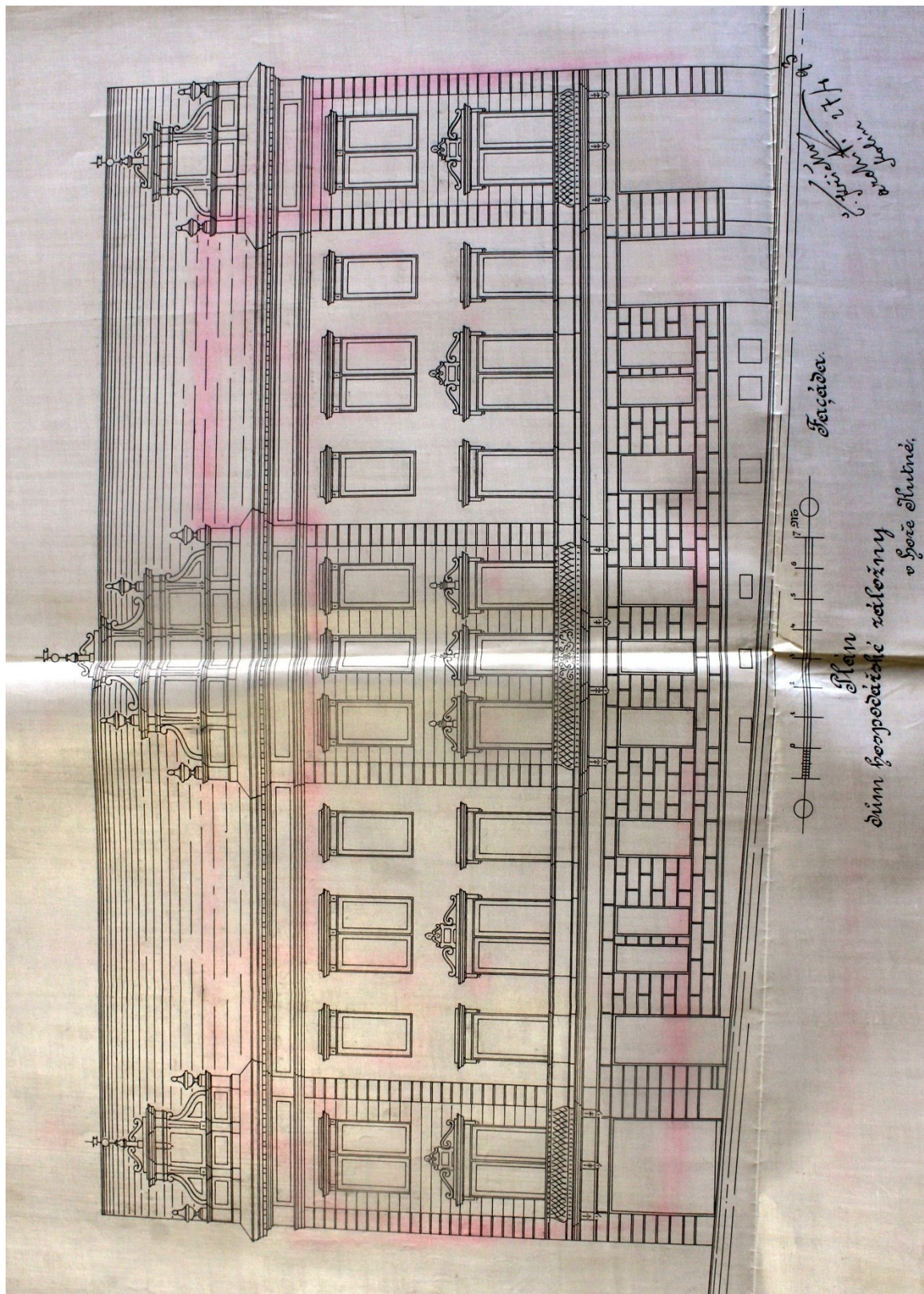

34. Kutná Hora, nárys fasády projektované školy, 1910, Václav Bartoš.

Velechrám sv. Barbory v Kutné Hoře.

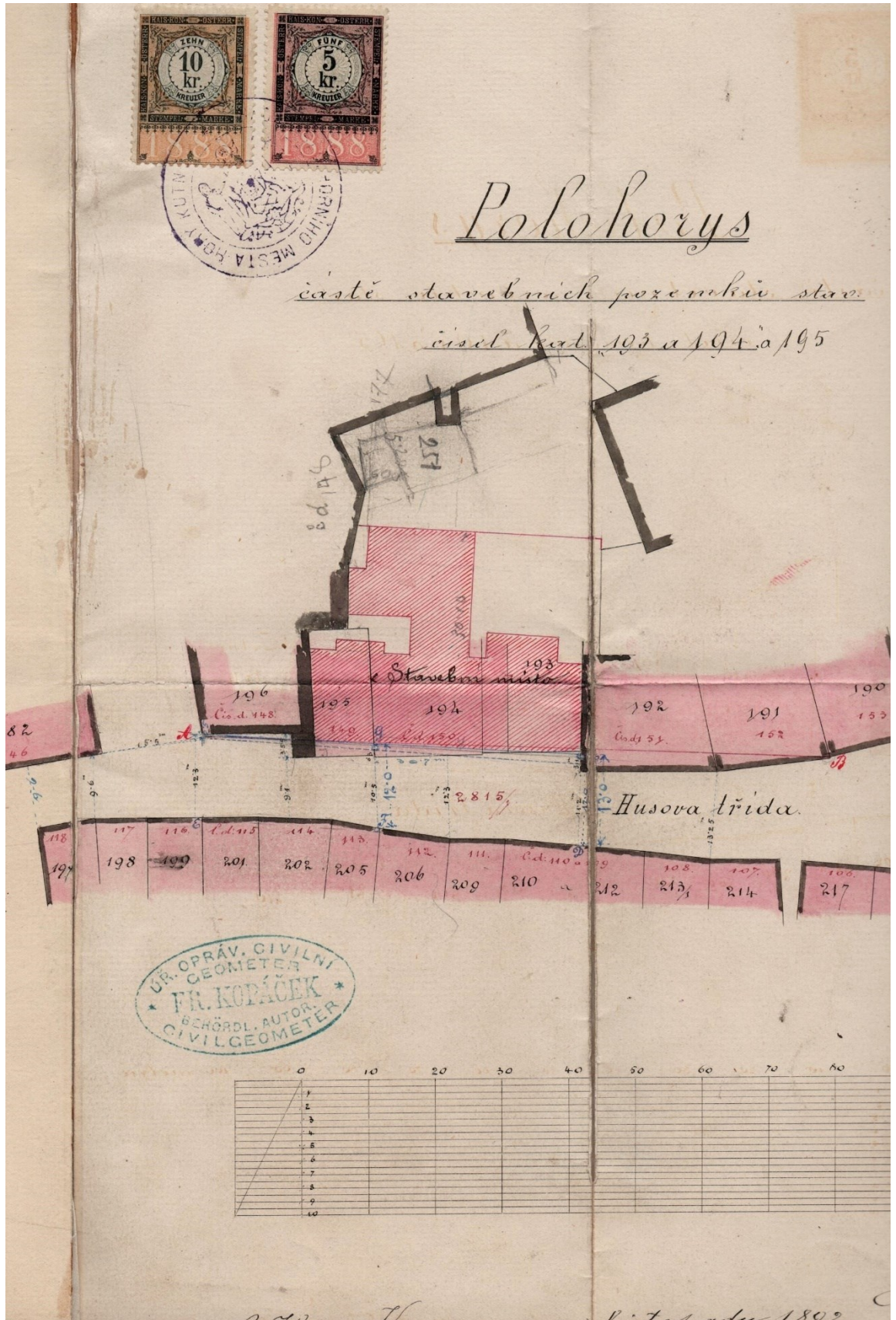
35. Kutná Hora, pohled na katedrálu sv. Barbory s nevhodnou novostavbou, 1905.

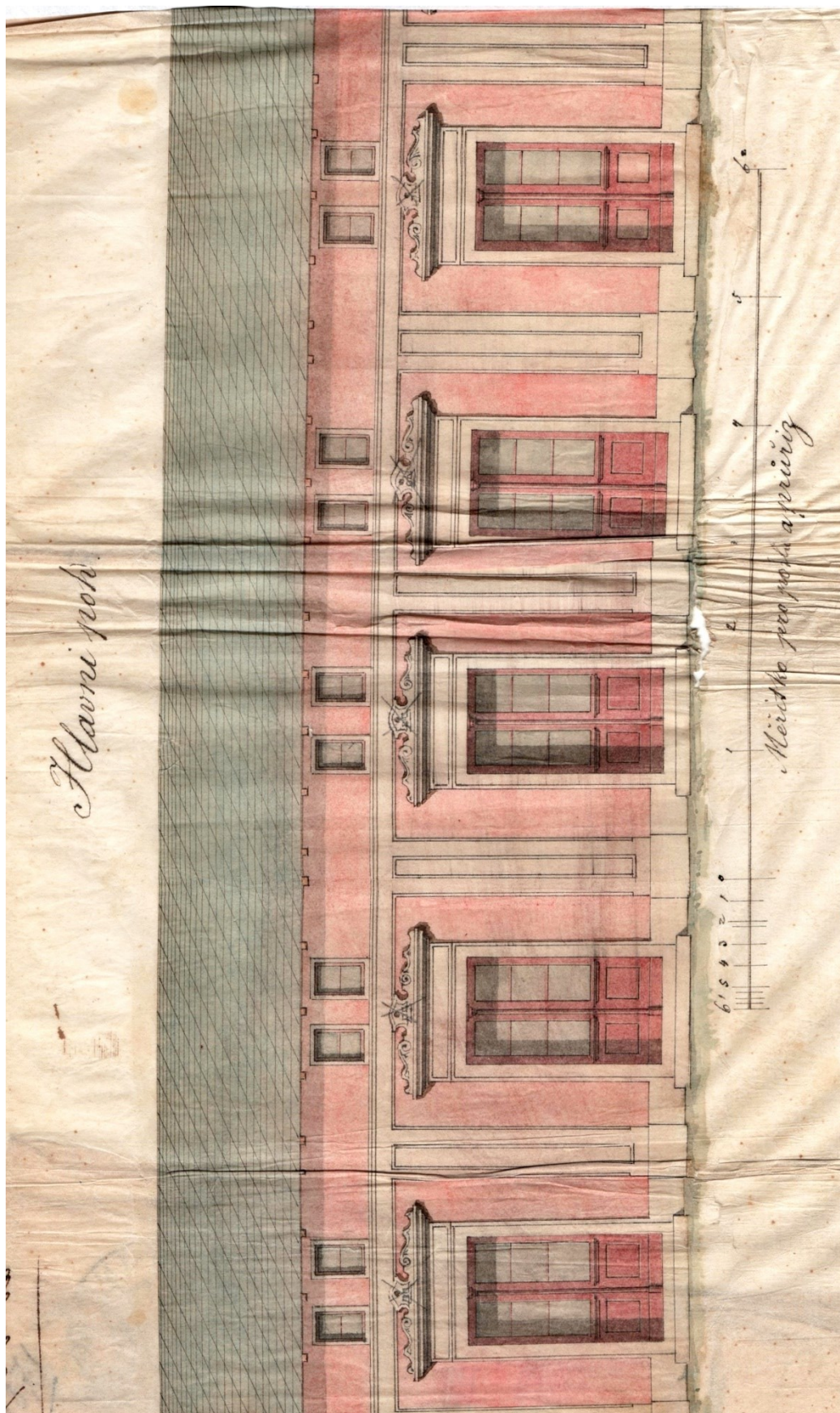
36. Kutná Hora, nárys fasády projektované hospodářské záložny, 27. dubna 1893, Čeněk Kříčka.

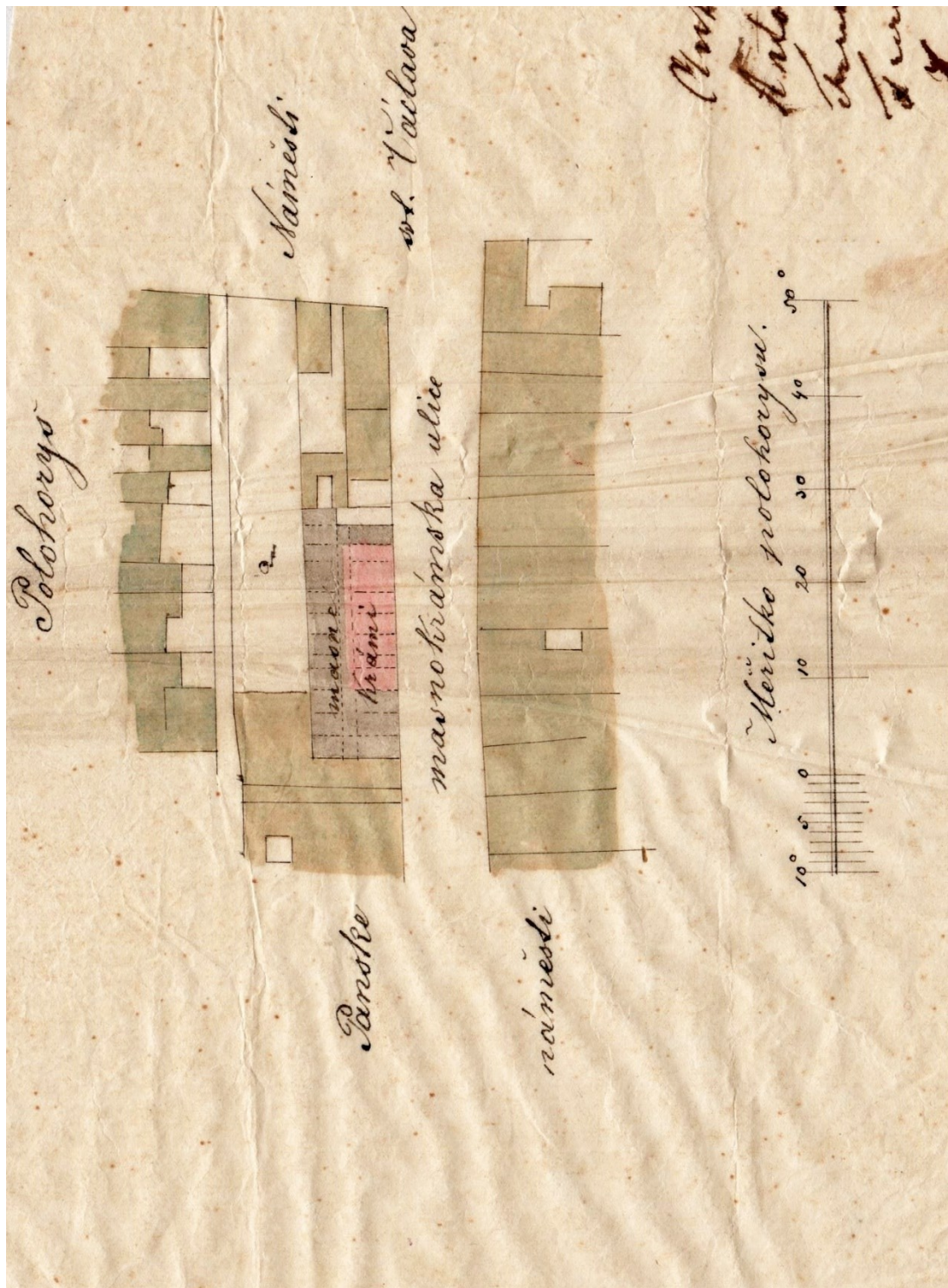
37. Kutná Hora, budova hospodářské záložny, 1894, Čeněk Kříčka.

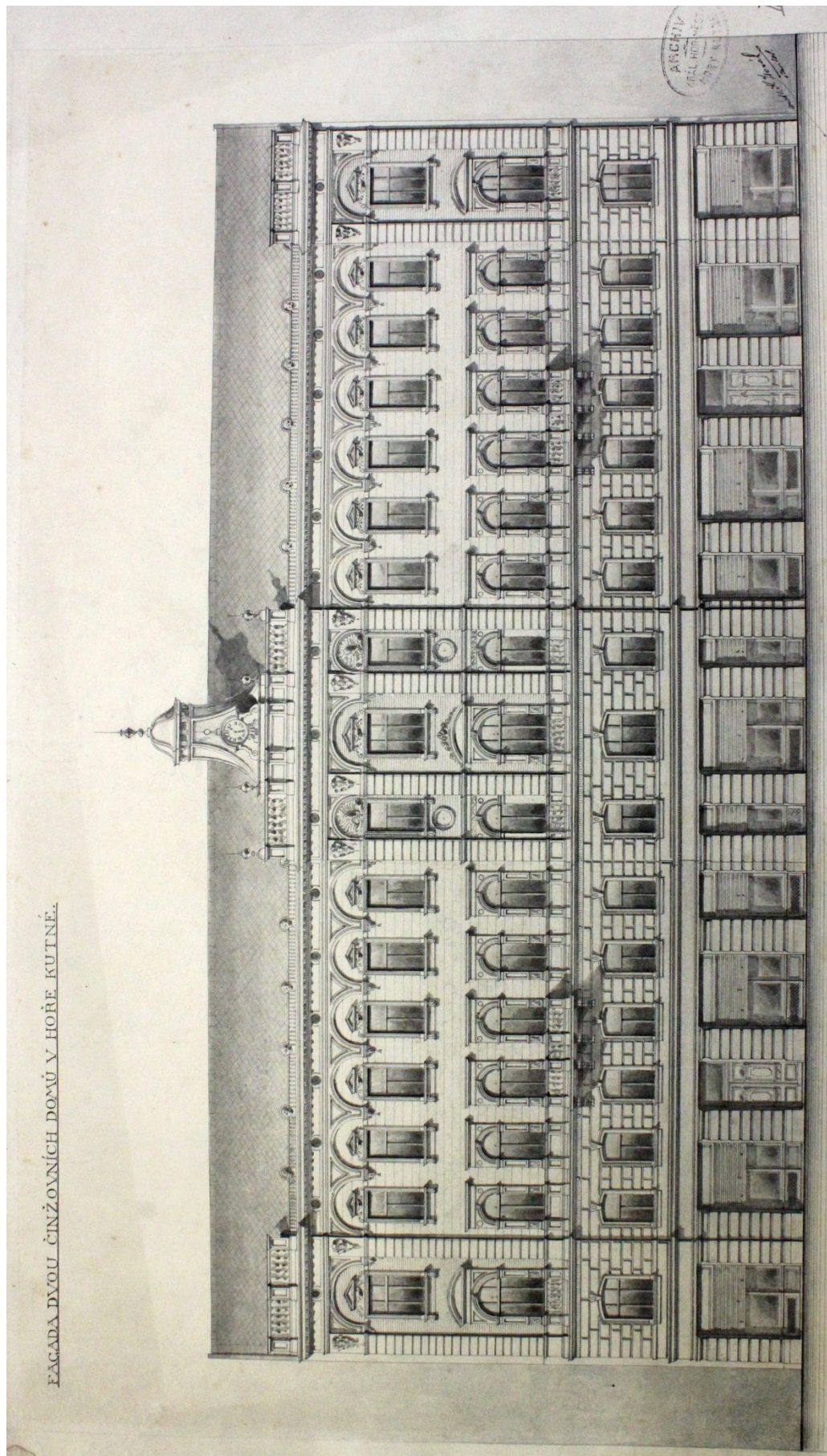
38. Kutná Hora, plán stavební parcely projektované hospodářské záložny, 1892, František Kopáček.

39. Kutná Hora, nárys fasády projektované novostavby masných krámů, 1874, P. Beyer.

40. Kutná Hora, situační plán projektované novostavby masných krámů, 1874, P. Beyer.

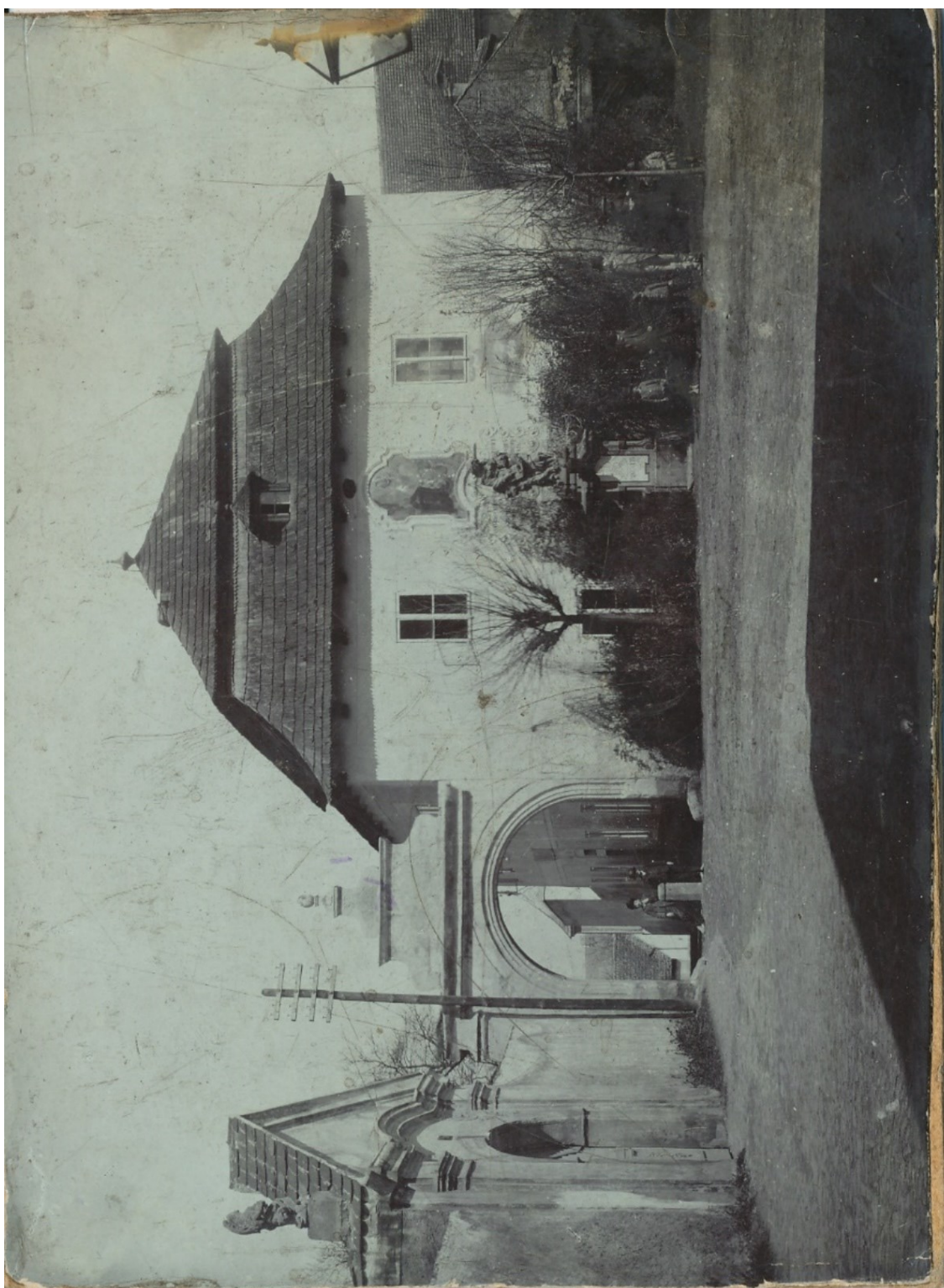

FASADA DVŮU ČINŽOVNÍCH DOMŮ V HOŘE KUTNÉ.

41. Kutná Hora, městské činžovní domy, nárys fasády hlavního průčelí do Kollárovy ulice, 1896, K. Horák.

42. Mladá Boleslav, pohlednice partie u biskupského konviktu, 1899–1902.

43. Mladá Boleslav, brána u Karmelu, snímek 90. léta 19. století.

44. Mladá Boleslav, budova biskupského konviktu.

45. Pelhřimov, jižní fronta náměstí s novostavbou hotelu Rosol (Slavie), 1910–1912.

46. Hradec Králové, pohled na původní dům U Zlatého beránka, ± 1900.

Pražská brána (západní), vystavěna v letech 1583 až 1585. Zbořena k „uvolnění komunikace“ r. 1873.

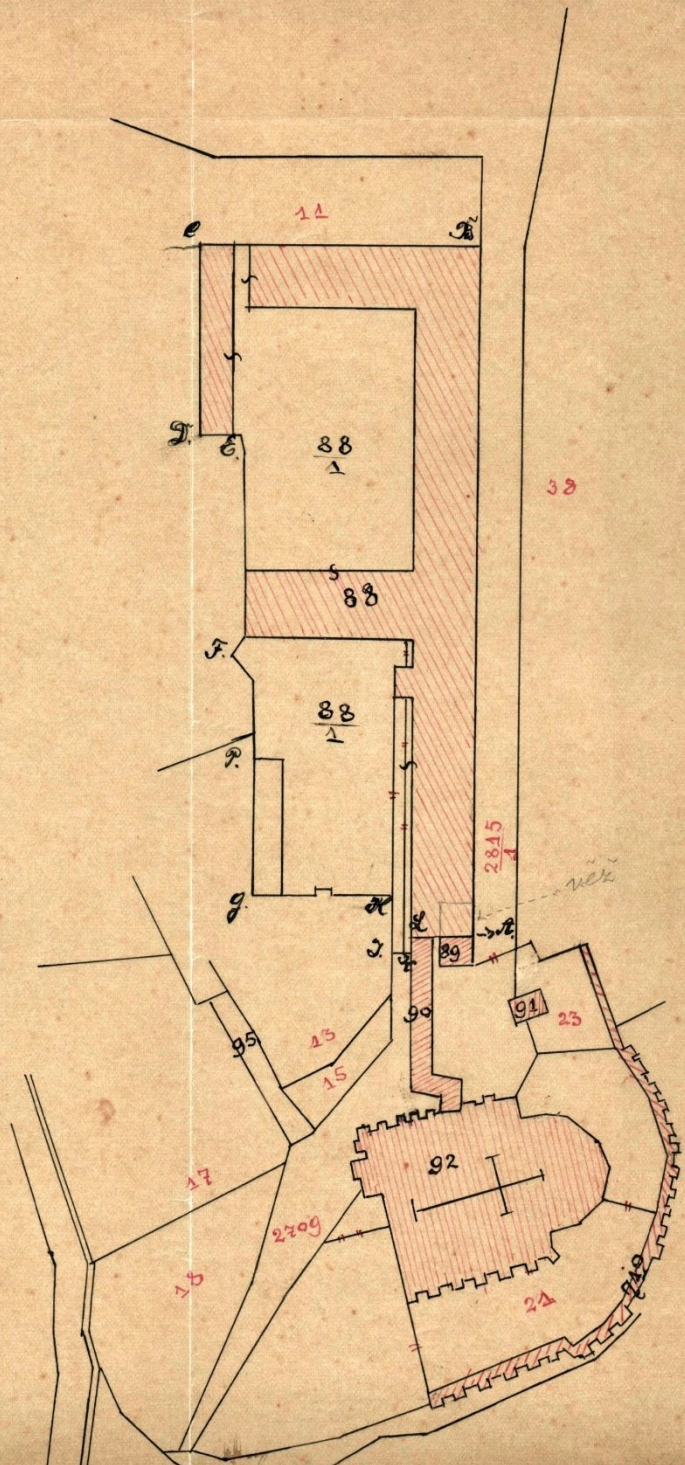
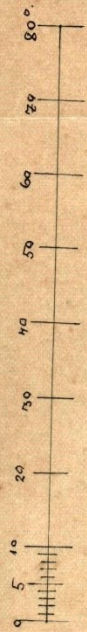
48. Hradec Králové, pohled na zbořenou Pražskou bránu, před 1873.

49. České Budějovice, budova městského muzea, 1899–1901, Viktor Schwardner.

K protokolu dne 25/2. 1878 č. 92 a 93.

Měřítko 1:200

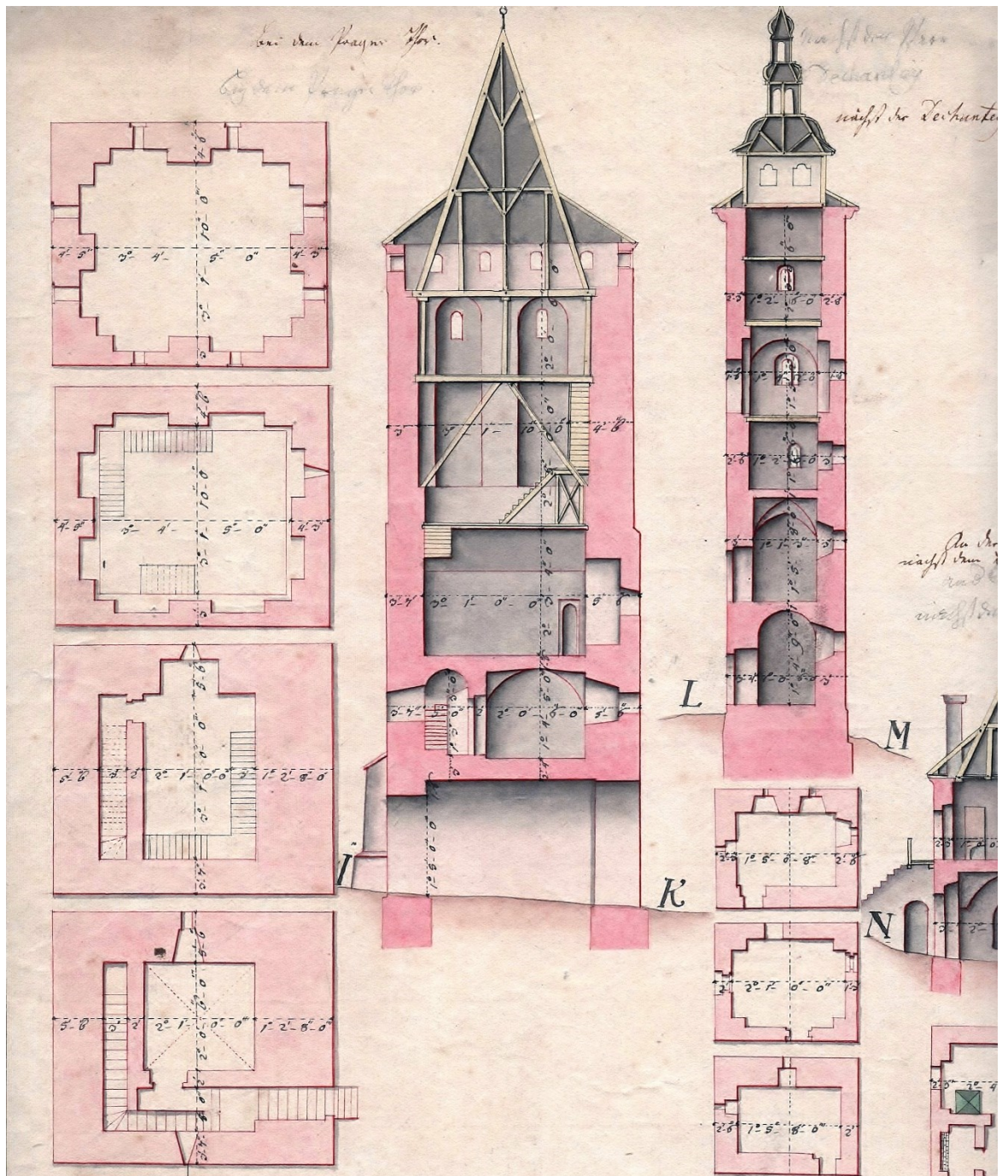
50. Kutná Hora, situační plán spojovací chodby mezi katedrálou sv. Barbory a jezuitskou kolejí, 1878.

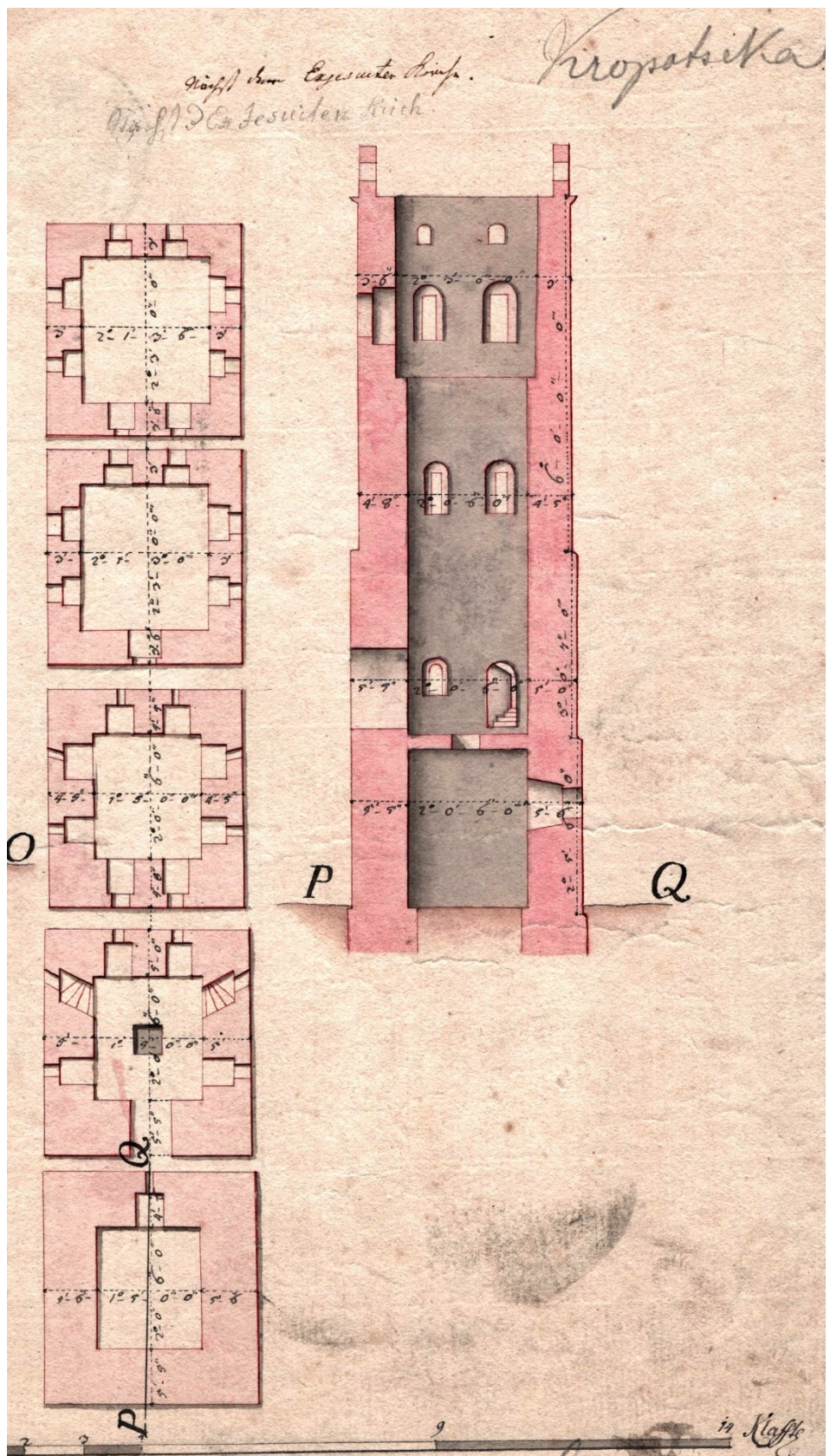
51. Chrudim, budova děkanství, 1891, Jan Tomášek a Josef Chlebeček.

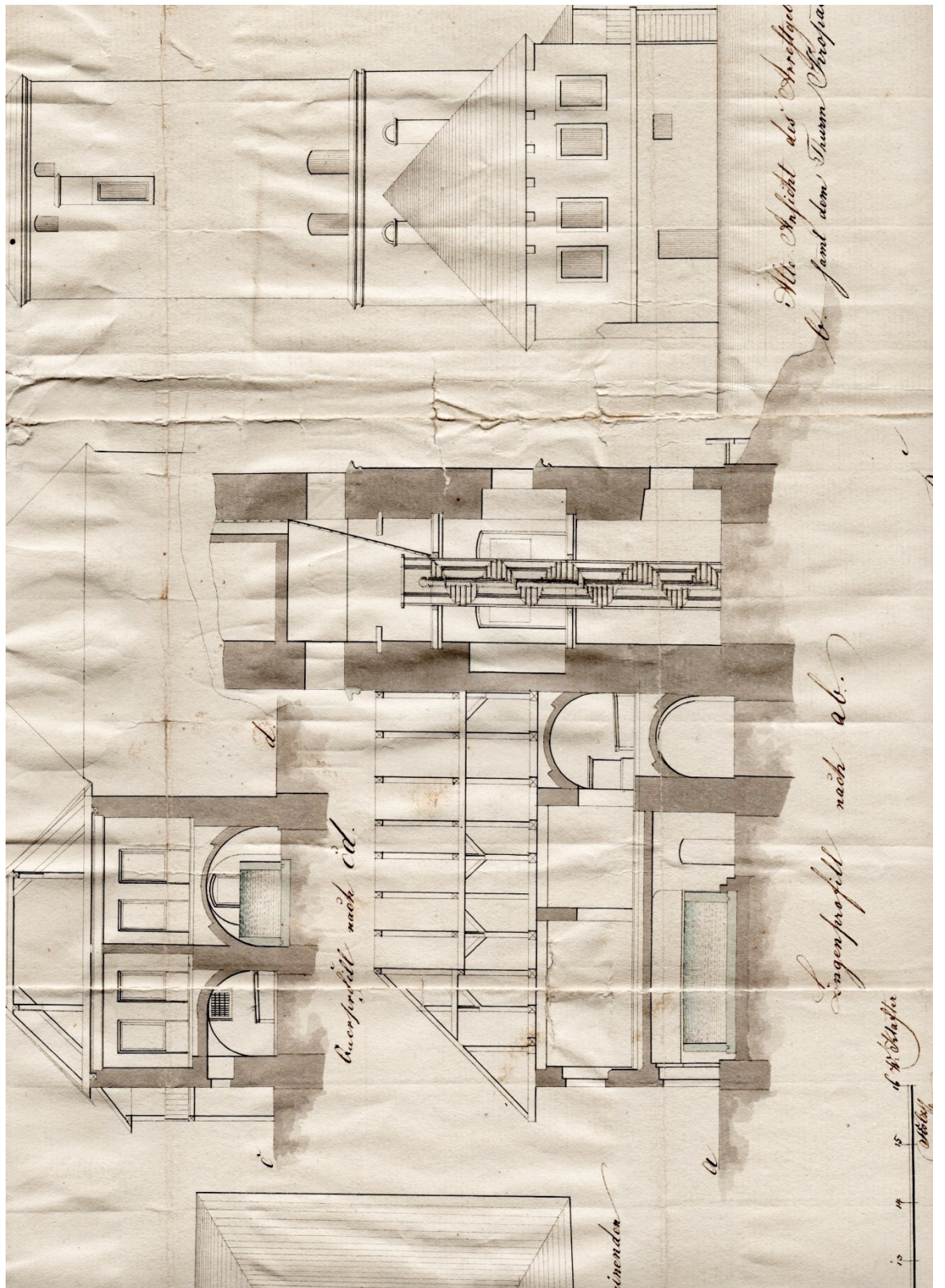
52. Hradec Králové, dům U Beránka, 1906–1907, Rudolf Němec.

53. Hradec Králové, plány (půdorysy a řezy) královehradeckých věží – Pražská brána, věž děkanského kostela, Kropáčka, plán ze 40. let 19. století.

53. Hradec Králové, plány (půdorysy a řezy) královéhradeckých věží – Pražská brána, věž děkanského kostela, Kropáčka, plán ze 40. let 19. století.

54. Hradec Králové, plány domu a věže Kropáčka, detail, ±1835–1840 (?).

55. České Budějovice, současný stav regulované Mlýnské stoky.

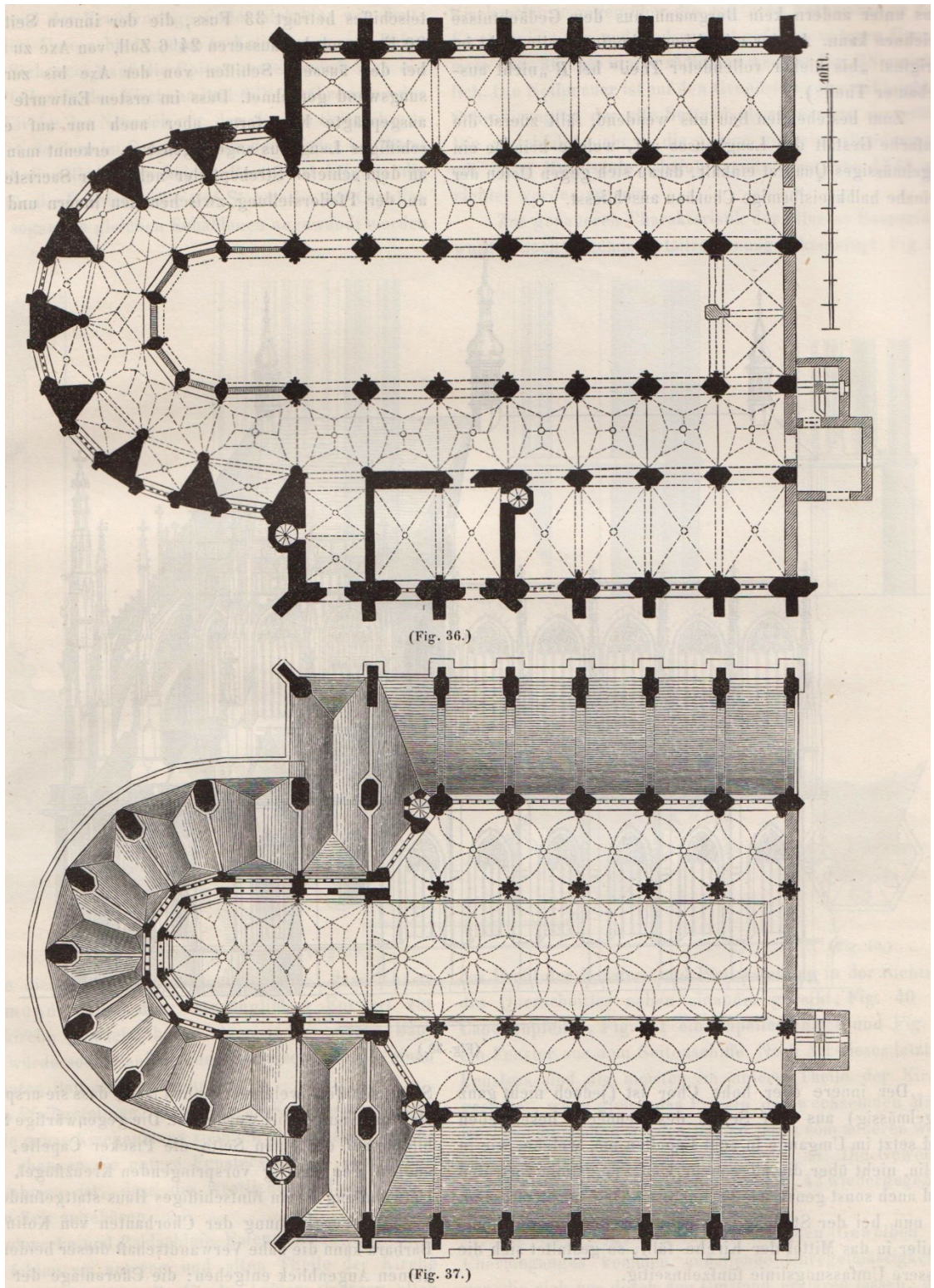
Seznam domů, které zasluhují zvláštní ochrany.

č. 756.

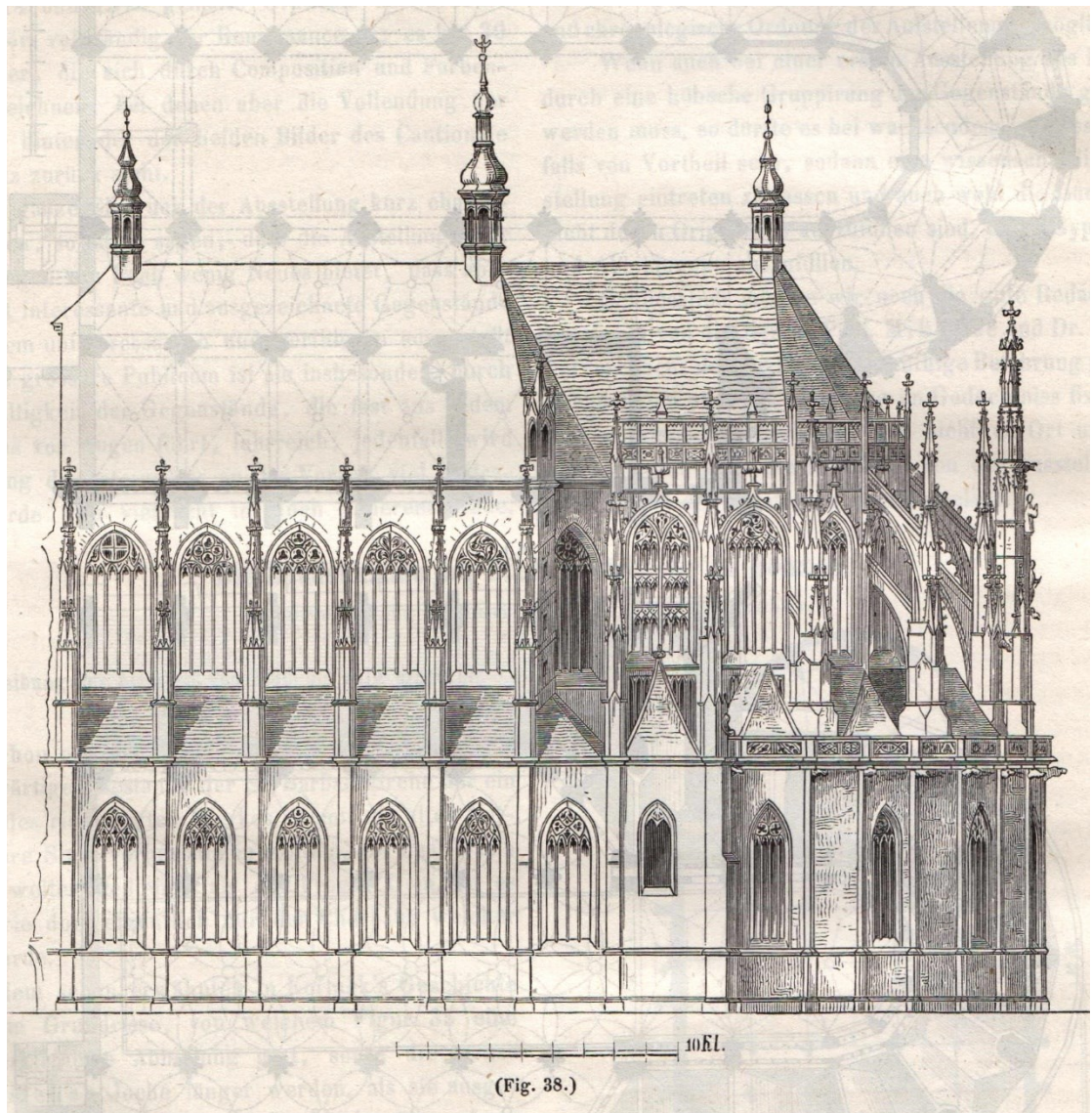
24

Číslo popisné	Zvláštní název (poloha)	Předmět divotdy, pro které se má chrániti	Číslo popisné	Nálezisko	Poznámka
1.	arciděkanství býv. školy u sv. Kateřiny	architektonické a histor. portal, vnitřní úprava	183.	Stamený dům	archit.
7 a 8	u Sarmare	histor. zvonár. rod Štálek	196.	architekton. Čes. ul.	staveb.
12 a 13.	pod starým děkanstvem	pohled od Páčky i ze stran	252.	Štítkovský, Charvatovský Svobodský	staveb.
14.	Růthardka u Růthardské ulice	pohled od Páčky a histor. i ze stran	272.	za černým oplotem	histor. Štítk. Kanaš
15.	staré děkanství	histor. a archit. (ostění) i se zahradou	273. 275. 297.	melhauz	archit. histor. archit. staveb. kralovec pod patros
16.	měst. opatrovna d. Chyžedrovský	architekt. sezahrad. i dvorkem	313	Kanašovský	histor. staveb.
27.	laxen u kola bývalá pod Hřádkem	archit.	321	Kanašovský	histor. Tomáš Šelbal, Michna zj.
28.	Hřádek	archit. a histor. i se zahradou	321	Kanašovský	archit. ostění profilu
32	Biskovský	histor.	333	Šadovský	archit. klenčí v patře staveb.
41.	Biskupovský	histor. a archit. biskup. - rod Šelbal - klenčí	372		staveb. hráděné patře stane
48.	Štábovský, Malšovský	architekt. i s mezipos. mezi obema architekt.	376	Šnajdlbov, Šelbal	archit. klenčí v 1. patře
49.	Štábovský	architekt.	377	Sanktvinovský	archit. veš s klenbou v II. patře
59.	Staré seminarium vchodový, Bohalův, Samr, Štábov.	staveb. má věže, jedna až v příkopě (dřevěná)	383	Salavovský	architekt
75.		staveb. 1. patro hráděná zeď	384.	Kaple sv. Trojice kř. Šelbal	archit.
85.	řec. Watterbauer řezbár stům věží	staveb.	507	Autovský u zlat. hřebenů	histor. rodiny Štábov
100		staveb.			
102.	u Hrádků	staveb. 1595 vystavěn	18.	na přední části věž u brány zlatých hřebenů	archit. a histor.
103.	u Blomů, Dymovský	staveb.		u kostela sv. Barbory Kostnice	archit.
104.	Čekán	staveb.	32.	u Hřádků	nadpraží se svatkem a letopis
111.	u Borýbníků	histor. rodiny Š. Šelbal?		Lorec bývalá tvrz	staveb.
123.	u Doubravců	staveb.			
139.	u Březských	archit.			
141.	Štalavovský	staveb.			
142.	Kornitovský	archit.			
143.	Drašíkovský Salavovský	archit.			
144.		staveb.			
152.	Chyžedrovský	archit.			
153.	u Balatých	archit.			
154.	u Páčeků Bekařská hospoda	architekt.			
157.	Šelbovský	archit.			
158.	Hantovský	archit.			
170.	u Hlavínů Klaibovský	staveb.			
173.	Štábovský u Šelbalů	archit. portal, lunety			
174.	u Šelbalů u německého lva	staveb.			histor. Šelbal
97.	na Páčekově nám.	bráně sloup sv. Křížového podlouhi.			

56. Kutná Hora, Seznam domů, které zasluhují zvláštní ochrany, ±1900.

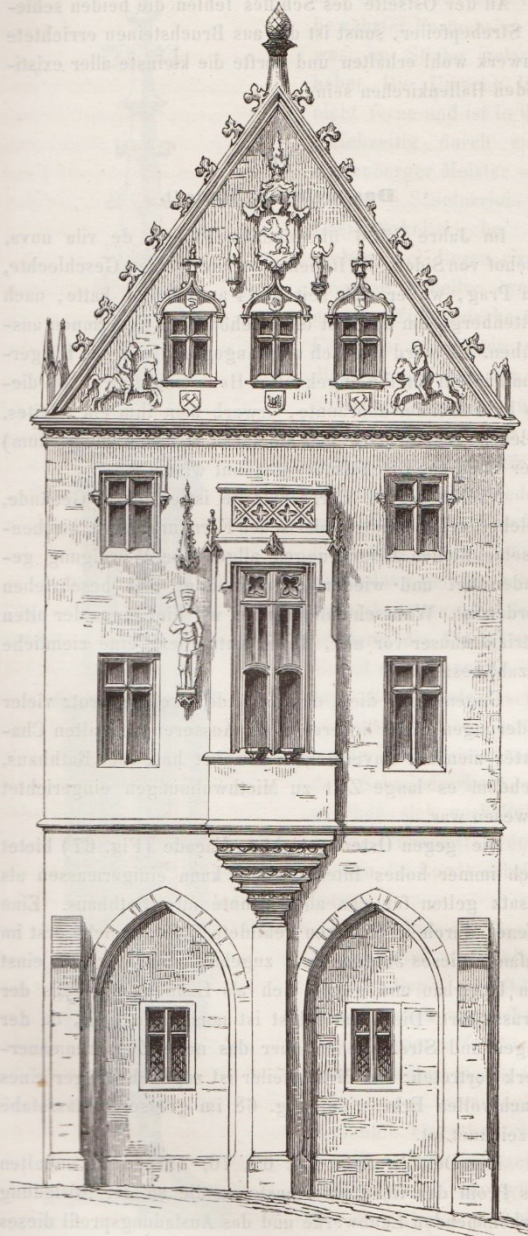
57. Kutná Hora, půdorysy katedrály sv. Barbory, 1859, Bernhard Grueber.

58. Kutná Hora, nárys jižní fasády katedrály sv. Barbory, 1859, Bernhard Grueber.

untersuchte der Verfasser mit mehreren Kunstverständigen vor einiger Zeit noch einmal das Gebäude, wobei man sich

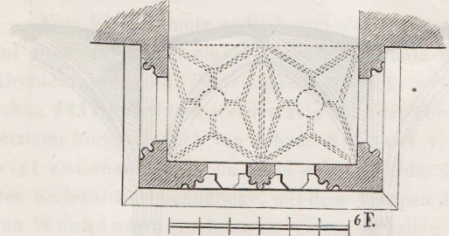
auffallende Sache, dass man aus diesem Grunde irgend eines mit diesem Sondernamen ausgezeichnet hätte.

(Fig. 67.)

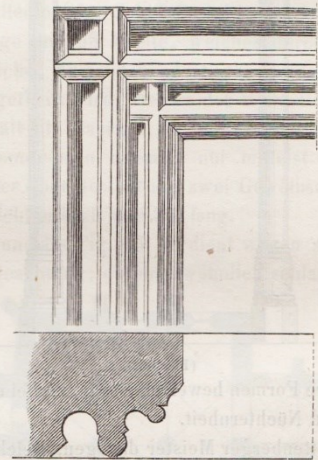
überzeugte, dass die Vorderseite dieses Erkers aus einer 19' hohen und 9' breiten Sandsteinplatte bestehe: ein Werkstück, deren man an mittelalterlichen Bauten wenige findet.

Die Bezeichnung „steinernes Haus“ scheint sich von diesem Erkerstücke herzuschreiben, denn die Herstellung grosser Häuser aus Quadern war in Kuttenberg keine so

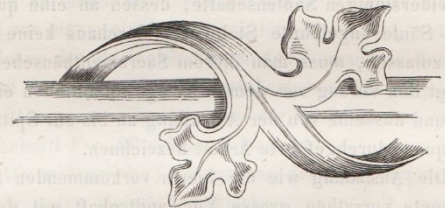
(Fig. 68.)

Das Innere des Hauses wurde im Verlaufe der Adaptirungsbauten ganz und gar umgestaltet und das Erdge-

(Fig. 69.)

schoß, wo sich ehemals die bischöfliche Hauscapelle befand, ist nun zu Kanzleien eingerichtet. Das alte Pracht-

(Fig. 70.)

gemach im ersten Stocke dient zum Rathhaussaale, wurde aber mit einer Zwischendecke durchzogen, so dass nur die

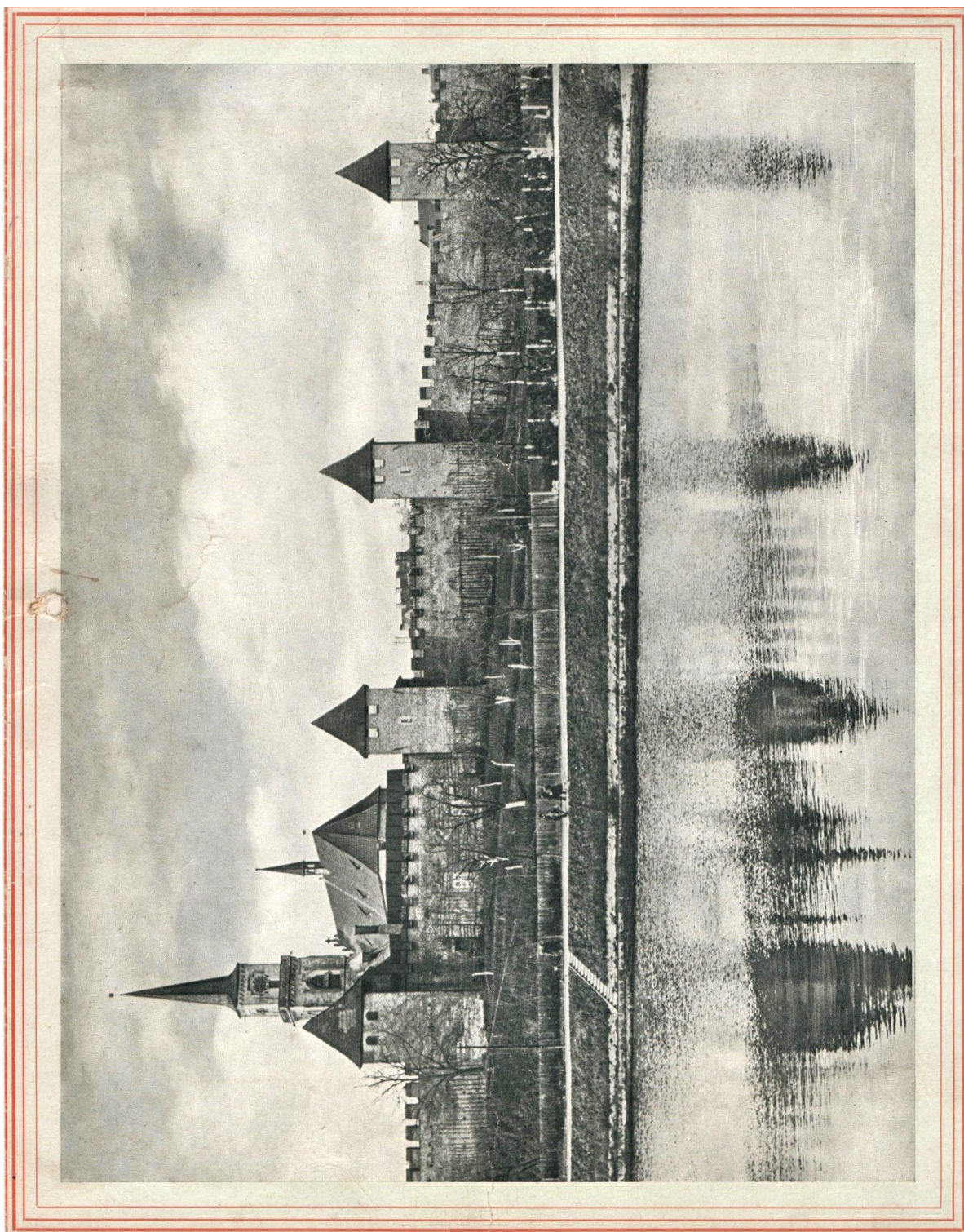

(Fig. 71.)

Erkerapelle die ehemalige Höhe behielt. An den beiden Schlusssteinen des feingezeichneten Erkergebölbes sind das Agnus Dei und der Kopf des heil. Johannes des Täufers angebracht, letzterer von ungewöhnlich sorgfältiger Durch-

60. Nymburk, polohopisný plán Nymburka se zakreslením kanalizačního sběrače a vyznačením plánovaného zasypaní Malých Valů, 14. února 1905, K. Doškář.

61. Nymburk, pohled na hradby u starého děkanství přes regulovaný úsek Labe, po roce 1915.

ZA STAROU PRAHU: VĚSTNÍK KLUBU ZA STAROU PRAHU

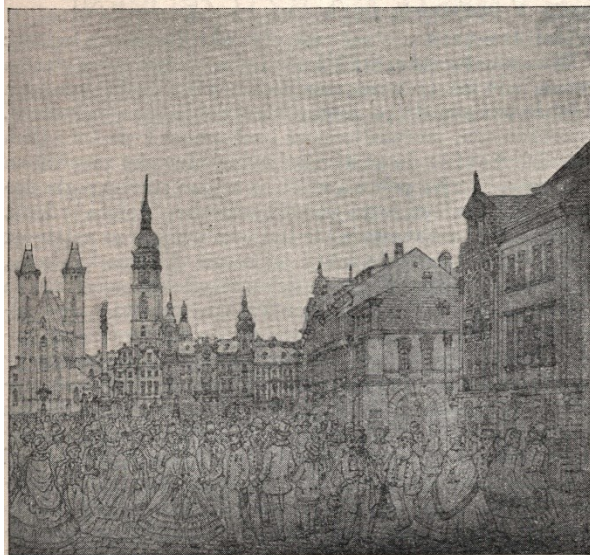
ROČNÍK I.

V PRAZE, DNE 26. SRPNA 1910.

ČÍSLO 8.

KANCELÁŘ A MÍSTNOST KLUBU V PRAZE-I., „U VEJVODŮ“, ÚŘEDNÍ HODINY DENNĚ MIMO NEDĚLE A SVÁTKY OD 5. DO 7. HOD. VEČERNÍ — ÚČET POŠT. SPOŘITELNY ČÍS. 68221 — ČLENSKÉ PŘÍSPĚVKY: ČINNÍ ČLENOVÉ 6 K, PŘÍSPÍVAJÍCÍ 10 K, ZAKLÁDAJÍCÍ 200 K JEDNOU PRO VŽDY ANEBO VE ČTYŘECH ROČNÍCH SPLÁTKÁCH. VŠICHNI ČLENOVÉ DOSTÁVÁJÍ ZDARMA VĚSTNÍK KLUBU ZA STAROU PRAHU A UMĚLECKOU PREMII, KTEROU PRO LETOŠNÍ ROK JE DŘEVORYT A. HOFBAUERA: PRAHA VE SNĚHU. — PŘEDPLATNÉ NA VĚSTNÍK PRO NEČLENY 5 KORUN ROČNĚ.

Z HRADCE KRÁLOVÉ: KRÁSNÉMU RÁZU VELKÉHO NÁMĚSTÍ HROZÍ NOVÉ NEBEZPEČÍ ČTYŘPATROVÝMI DOMY!

103. VELKÉ NÁMĚSTÍ V ZACHOVANÉM JEŠTĚ CELKU DLE KRESBY MORSTADTOVY Z ROKU 1859.

104. VELKÉ NÁMĚSTÍ V DNEŠNÍM STAVU SE ZAKRESLENÝMI OBRYSY PROJEKTŮ. DOMŮ, KTERÉ RÁZ NÁMĚSTÍ PORUŠÍ.

105. SEVERNÍ STRANA VEL. NÁMĚSTÍ DLERYTINY; RÁZEM NÁMĚSTÍ JSOU DVOUPATR. ŠTÍTOVÉ DOMY STEJNĚ VYSOKÉ.

106. NYNĚJŠÍ STAV JIŽNÍ STRANY NÁMĚSTÍ, KTERÁ JEST Z ČÁSTI JÍŽ ZKAŽENA NEVHODNÝMI TŘÍPATROVÝMI DOMY.

KRYTINA LEPENKOVÁ KAZÍ VZHLED ČESKÝCH MĚST.

Nešvar, který je příznačný pro nekulturní oblibu surrogátů materiálů ve všech řemeslných produktech naší doby, zasáhl také střechy venkovských měst. Z důvodů jen zdánlivě úsporných vyměňují majitelé starožitných domů nádherné střechy prejzové nebo šindelové, stářím sladěné v kolorit nevýslovně půvabný, za materiál nepoměrně horší nejen kvalitou, ale zejména vzhledem, za dehtovanou lepenku. Od několika let souběžně s rozvojem průmyslu, jenž vyrábí tuto krytinu, postupuje tato výměna v našich městech a přispívá podstatně k ubývání jejich starého charakteru.

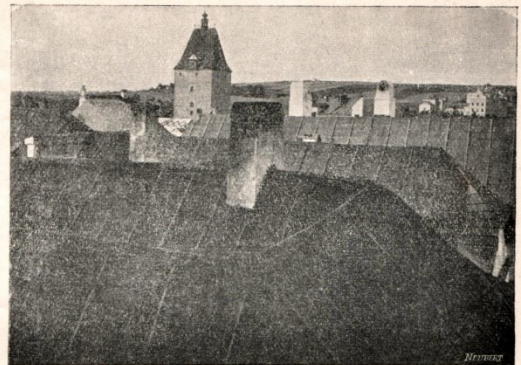
Na střechách a za štíty tam, kde kdysi architektonický obraz města se ukončoval prejzovou krytinou tak plasticky živou a barevnou, kde ještě pokračovala architektura spodku domů stejně solidním a trvanlivým stavebním materiálem a živou stavební formou prejzu, tam nastupuje nyní laciný, plochý, bezbarevný, ostatního domu nedůstojný a jemu nerovnocenný materiál lepenky. To znamená, že náš smysl pro architekturu se zkazil, že naše sebevědomí, *v čem bydlíme a jak vypadá naše obydlí*, tento důležitý národní rys, pokleslo a že poklesl náš cit a porozumění vůbec pro solidnost práce: je to nová trhlina v našem národním charakteru a nijak nepodcenitelná. Neboť kultura a forma bydlení jest jedním z nejdůležitějších znaků, jimiž národní úrovně se rozlišují. Z estetických důvodů ozvaly se již hlasy proti tomuto znešvařování, ale soustavně a všemi důvody praktickými bojují — pokud víme — posud jen ochránci starého rázu města Pelhřimova. *Zd. Wirth.*

Otiskujeme článek Dr. K. Polesného o tomto předmětu z Jiskry (1910, č. 31.):

Obyčejná lepenka jest krytinou, již stav. řád z r. 1889 § 74 nepřipouští a již ani zem. výbor ve srozumění s mistodržitelstvím nikde nedovolil, protože *není* ohnivzdornou. Je-li nějaká výjimka, platí pouze pro nejhudší krajiny, za zvláštních poměrů a k tomu pouze ve příčině budov roztroušených a stromovím izolovaných. Každý by očekával, že tímto zákonem je lepenka vůbec vyloučena z krycích materiálů, ale pro samosprávné úřady ten zákon neplatí. V Pelhřimově do r. 1889 nebylo nikde krytiny lepenkové, po roce 1890 se však začala — po zákaze! — rozmáhati jako plevel. Dnes je na náměstí a na nejkrásnějších místech města; je to ohydný pohled, když šindelové střechy jsou potaženy lepenkou a vypadají jako střechy jarmarečních bud. Ale vedle estetických důvodů jsou i důvody praktické. Lepenka *není* ohnivzdorná a od r. 1908 ani pojišťovací společnosti požární nepřijímají lepenkové krytiny jako ohnivzdorné; lepenka není dále hygienická, protože není vzdušná a má-li dostáti jen poněkud svému úkolu, musí býti aspoň jednou do roka řádně dehtována: představte si zápach v městě, když 100 budov, čtvrtinu všech staveb, dehtují a když se v létě nátěr rozpéká (proti tomu již r. 1862 byl vydán min. výnos 23./3. č. 3515.). Z těchto důvodů zakázalo městské zastupitelstvo r. 1908 lepenkovou krytinu a zemský výbor r. 1909 zákaz schválil. Od 1. ledna 1910 měl nastati obrát, ale skalopevnost zásad městského stav. úřadu trvá jen tři měsíce. Jakmile byl zákazem dotčen prodáváč lepenky, hledá se nějaká „norma“, jež chce obejti zákon. Nuže, veškeré krytiny lepenkové v našem městě jsou povoleny nezákonně a proti zákonu se opravují! A přece měli by všude nahraditi lepenku krytem ohnivzdorným nebo zůstati při šindel, na něž se klade beztoho lepenka způsobem technicky nepřipustným. Chceme zásadu pro domácí krutou, ale nutnou v obecním zájmu. A výsledek? Budeme povděční, nepřibude-li za rok aspoň deset nových staveb lepenkových — proti zákonu a s tichým svolením stav. úřadu proti jeho vlastnímu nařízení.

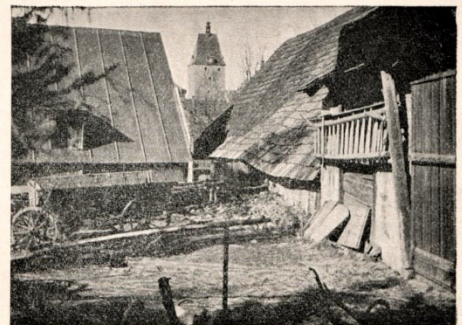
Z PELHŘIMOVA: TRAPNÝ POHLED NA PELHŘIMOV POD LEPENKOU.

Z PELHŘIMOVA: JINÝ SMUTNÝ POHLED NA PARTII LE-
PENKOVÝCH STŘECH.

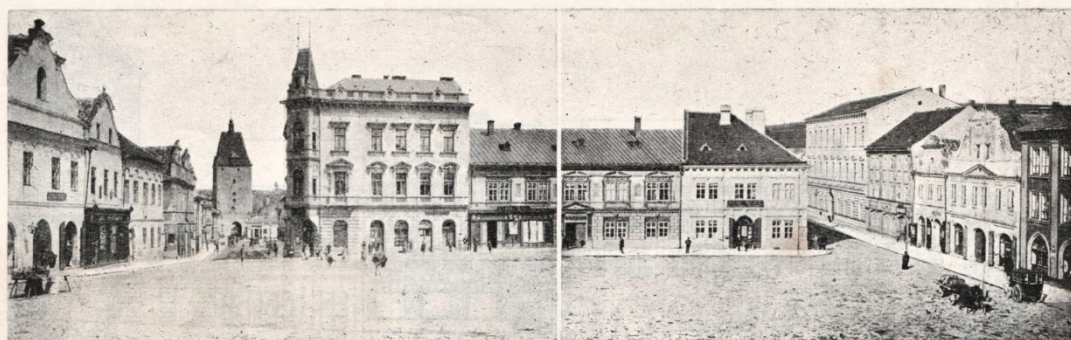

Z PELHŘIMOVA: LEPENKOVÉ STŘECHY ZA STARÝMI VÝSTAV-
NÝMI ŠTÍTY JSOU NEDŮSTOJNĚ.

Z PELHŘIMOVA: DŮKAZ JAK KRÁSNOU A RÁZO-
VITOU KRYTINOU JE ŠINDEL PROTI LEPEŇCE.

NÁKLADEM ODBORU KLUBU ZA STAROU PRAHU V PELHŘIMOVĚ. OTISK Z VĚSTNÍKU KLUBU ZA STAROU PRAHU R. I. (1910) Č. 8.

Obr. 1. Pohled na východní stranu náměstí (složený ze dvou snímků poněkud odlišných stanovisek), ukazující pohromu, již utrpělo náměstí postavením Záložny. Druhou podobnou pohromou bude (tentokráte pro stranu jižní) hôtél Rosol, nebude-li zlepšeno jeho průčelí.

STAROBYLÝ RÁZ KRÁSNÉHO NÁMĚSTÍ V PELHŘIMOVĚ OHROŽEN NOVOSTAVBOU HÔTELU!

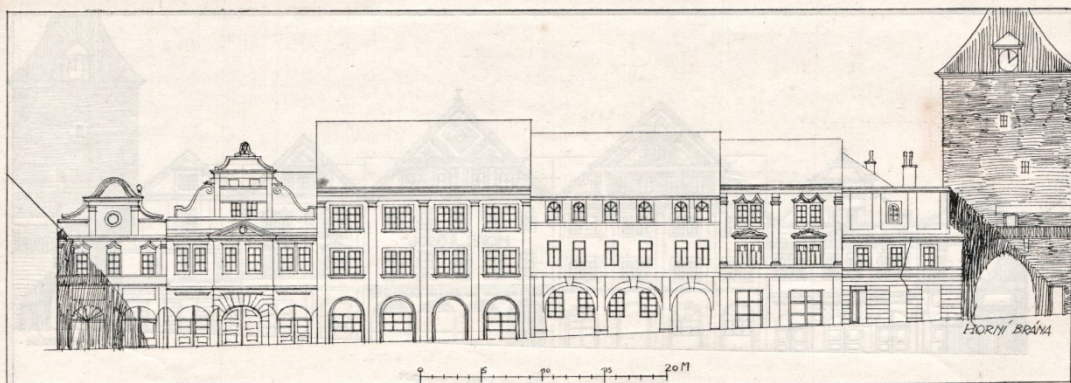
Zachování daného rázu může být i dnes, právě pro směrodatnost, kterou poskytuje, užitečné. Zachování rázu znamená nejen jeho udržení, ale i jeho další rozvíjení jak po stránce stavebně sociální, tak po stránce stavebně estetické. Zachovávají-li si stará města svoje náměstí a prakticky provádějí zachování rázu, nemusí tím nikterak omezovati svůj rozvoj, ale rozšiřují dále a zdokonalují přejatou tradici domů a ulice podle měnících se nových potřeb. Docházíme tím k názoru, že by měl být ráz města tam, kde byl v 19. století poškozen, opětně obnoven. Případ, kterým se právě město Pelhřimov zabývá při začaté přestavbě hotelu „Rosol“, je k tomu jasným dokladem.

Novostavba hotelu jest nejen vzácnou příležitostí, aby charakter náměstí byl nedotčeně zachován, ale je zároveň přímo příkazem, aby novostavbou charakter náměstí spíše byl zlepšen. Neboť nynější stav jižní strany náměstí, v níž hotel stojí, může být považován za částečně poškozený proti někdejšímu stavu, kdy i tato strana měla všechny domy opatřeny štíty. Přehlížíme-li celý vzhled náměstí, nelze nám neubrániti se pocitu, že jest škoda pro celé náměstí, že dům hotelu „Rosol“ a obou sousedních domů štíty ztra-

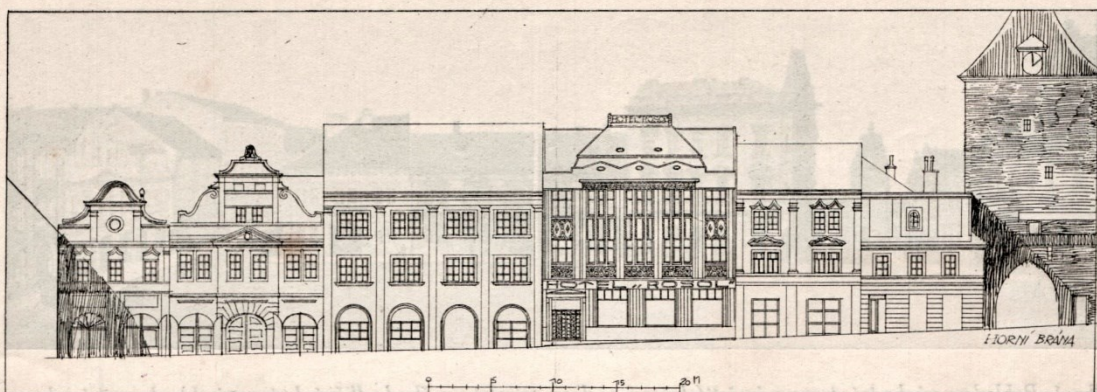
tily. Klub „Za Starou Prahu“ proto navrhuje, aby bylo předsevzato do budoucna štítový ráz náměstí opětně obnoviti a to tak, že všechny novostavby budoucí mají nebo měly by dostati štíty, pro každý dům přes celou šíři průčelí, při čemž by měl být sklon štítu v všech stejný. V tomto smyslu vypracován jest také náš pohled na jižní stranu náměstí a jest z něho patrné, jak by strana tato získala.

Pokud se týče novostavby, která jest na místě hotelu navrhována, byly její vady již dříve všeobecně v dopise Klubu adresovaném pelhřimovským pravověrečnickům vytknuty. Novostavba podle tohoto projektu má přílišně městský charakter — možno říci nadutě velkoměstský — aniž její rozměry a náklad, který na ni lze vynaložiti, skutečně zabraňují, aby provedení ve skutečnosti silně nezklamalo. Vytknouti lze zde ještě, že novostavba, pokud se týče rozvržení, vykazuje zejména tyto vlastnosti, které neodpovídají rázu náměstí:

1. Má střechu samostatně odlišenou a příliš nároků plnou, než jak je běžná u ostatních (starých) domů;
2. dělení průčelí je navrženo v pěti osách vertikálně akcentovaných, což se opětně na celém náměstí nikde neobjevuje;
3. jsou

Obr. 2. Dnešní stav jižní strany náměstí. Přestavbami v XIX. století, zejména snesením štítů, byl porušen ráz této strany (objevily se velké plochy sedlových střech) ale fačády aspoň zůstaly maloměstsky prosté a nevyzývavé.

Obr. 3. Dojem navrhované fačády hôtelu Rosol v řadě domů na jižní straně náměstí. Ráz fačády je nabubřele velkoměstský, komický zejména pro její malé měřítko.

zde navrženy také arkýře, které — nehledě k tomu, že nejsou vnitřně naprosto nutny — jsou rovněž úplně cizí prvek v náměstí; 4. také attika, kterou jest novostavba opatřena, ruší, protože se jinak nikde neopakuje na ostatních domech.

V návrhu, jak by mohla strana se štíty vypadati, zakresleno jest průčelí, které v celku sice odpovídá úplně otvorům, jak je projekt navrhuje, je však řešeno tak, aby s charakterem náměstí souhlasilo. Vedle těchto esthetických předností byl by návrh klubu v mnohých ohledech také úsporný, neboť vykazuje přibližná kalkulace ještě úspory a to: Poněvadž odpadají arkýře, uspoří se všecko konstruktivně pro ně nutné železo; poněvadž by okna mohla býti pro každý pokoj jednotlivých pater jenom po jednom, ovšem v rozměrech dostatečně větších, ušetřilo by se na každém otvoru okenním; dále navrženy štít do náměstí dává zároveň příležitost, aby prostory za ním vznikající (dva pokoje) byly ještě dále využity; konečně odpadají při

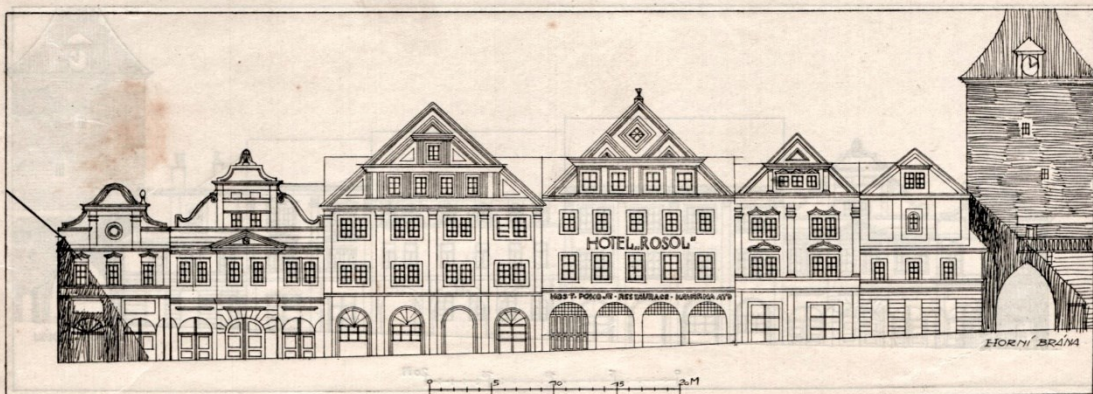
tomto návrhu dekorativní výplně, jež nemají dostatečného měřítka a jsou úplně ploché. Celková úspora dosahuje tím obnosu as 800—1000 K.

Na všechny tyto praktické i esthetické vady projektované novostavby hotelu ukázal odbor Klubu v Pelhřimově — když byl před tím marně se pokoušel u výboru právovárečného měšťanstva i akci žurnalistickou, aby byla vypsána veřejná soutěž — ve svém příspěvě k městské radě a žádal, aby městská rada nedovolila navrženou fačádou zničit starobylé náměstí. Ale i poslední tento krok setkal se s nezdarem: rada městská ve schůzi 17. května většinou hlasů schválila projekt právovárečnický předložený i s navrženou v něm fačádou.

Přes to nevzdáváme se ještě naděje, že nejširší veřejnost sama se vzepře zamýšlenému zničení náměstí, nyní již i literárně tolik oceněného a jako veřejné prostranství v zevním rázu všem občanům patřícího. Vyzýváme v této poslední chvíli, věduce, že hájíme společný zájem všech,

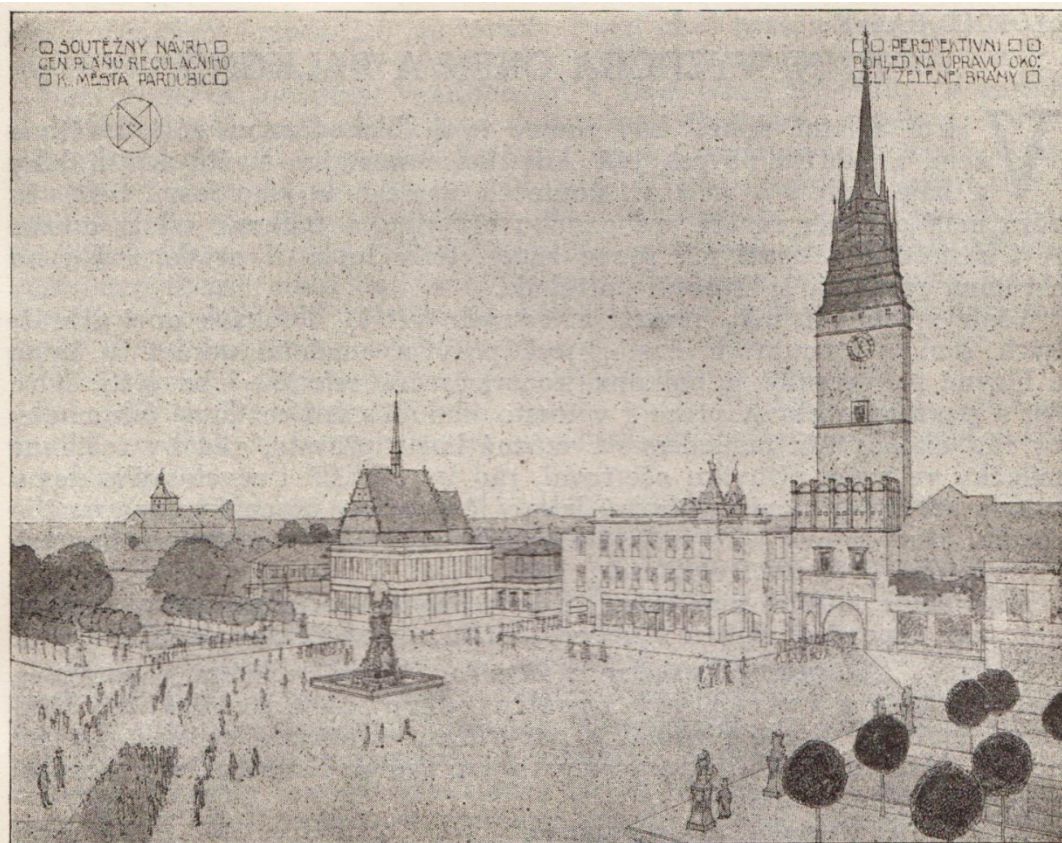
KDOŽ PELHŘIMOV MILUJÍ, LIDI DOBRÉ VŮLE, ABY PROTESTOVALI PROTI NAVRŽENÉMU PRŮČELÍ HÔTELU „ROSOL“ A DONUTILI TAK STAVEBNÍKY, ABY POVOLILI TLAKU VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ A FAČÁDU ZMĚNILI VE PROSPĚCH DOMÁCÍHO RÁZU NAŠEHO MĚSTA.

ODBOR KLUBU ZA STAROU PRAHU V PELHŘIMOVĚ.

Obr. 4. Návrh Klubu Za Starou Prahu. Šetři dochovaného charakteru náměstí pelhřimovského a podává pro eventuelní úpravy fačád ostatních domů vhodné příklady, jak lze ráz celé strany opět obnoviti.

Tiskem Dělnické knihtiskárny. — Nákladem Klubu Za Starou Prahu.

Okolí Zelené brány v Pardubicích. (Navržená úprava)

Okolí Zelené brány v Pardubicích. (Dnešní stav).

65. Pardubice, perspektivní kresba navrhovaných úprav náměstí před Zelenou branou, 1909.

Kuttenberg.

Taf. VIII.

Fig. B.

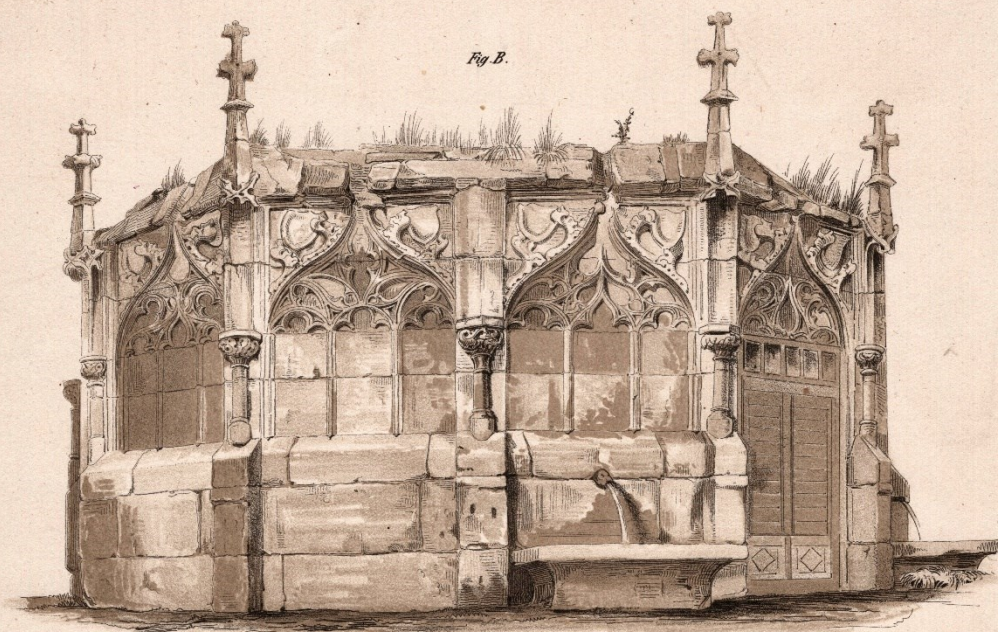
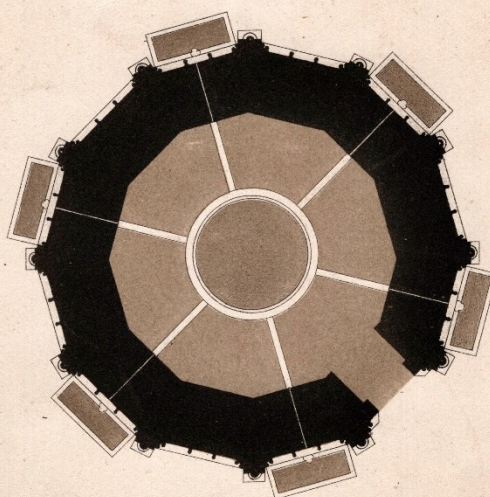

Fig. A.

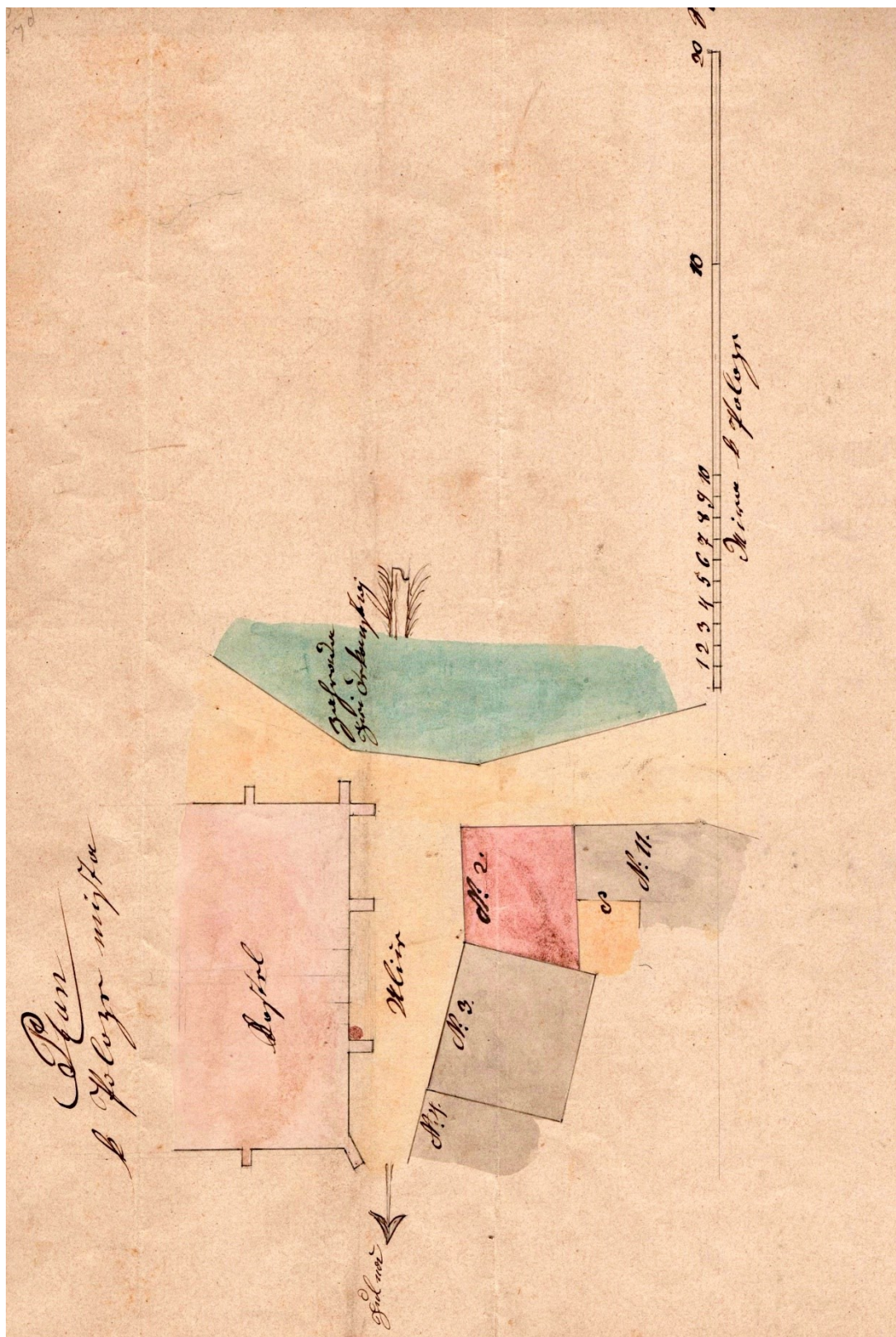
W.F. 6 5 4 3 2 1 0

W.K.Z.

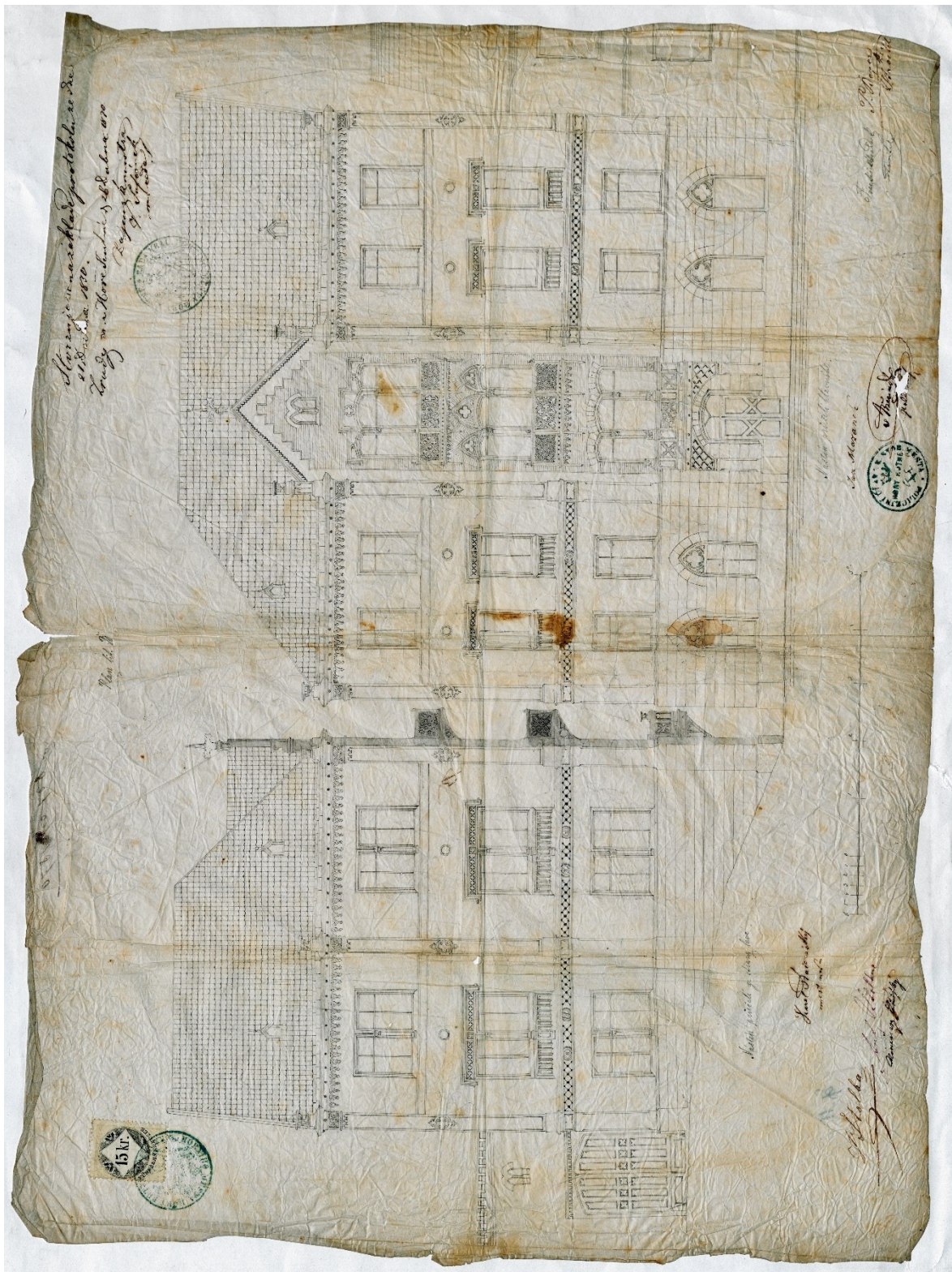
Aelber Hoover

Lehr. u. Geh. d. k. k. Hof- u. Staats-Druckerei

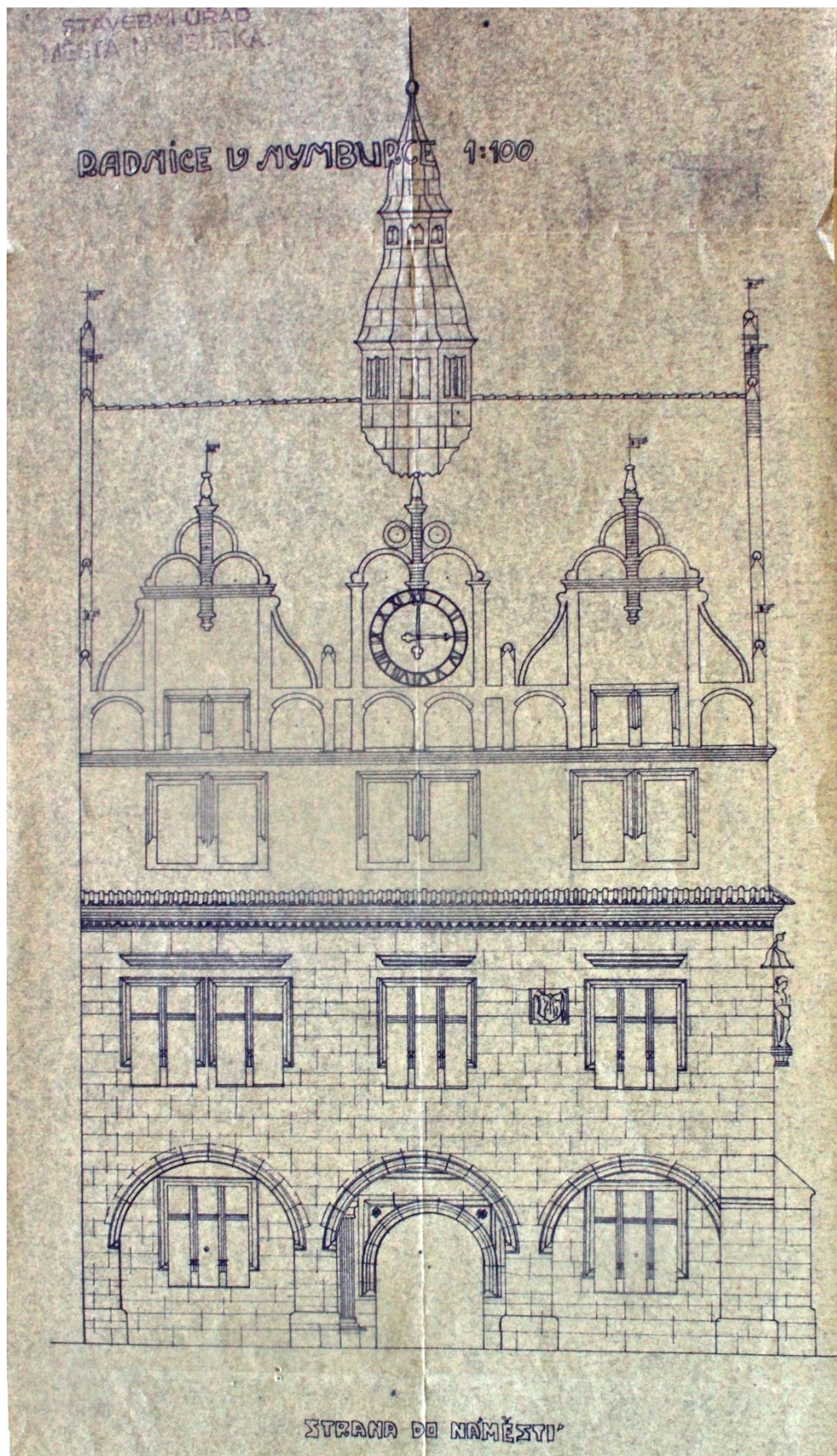
66. Kutná Hora, půdorys a pohled na Kamennou kašnu, 70. léta 19. století (?).

67. Kutná Hora, situační plán parcely projektované novostavby místo domu č. 2, 1869 (?).

68. Kutná Hora, nárys fasády projektované novostavby místo domu čp. 2, duben 1870, František Hradecký, P. Beyer.

70. Nymburk, návrhy úprav staré radnice, 1914, Kamil Hilbert.

1/2. r. ol. 70
MĚST. PRŮMYSLOVÉ MUSEUM V HRADCI KRÁL.

PŘEDNÁŠKA 1.

R. 1914.

O VÝVOJI NÁZORŮ NA OCHRANU PAMÁTEK V 19. STOLETÍ

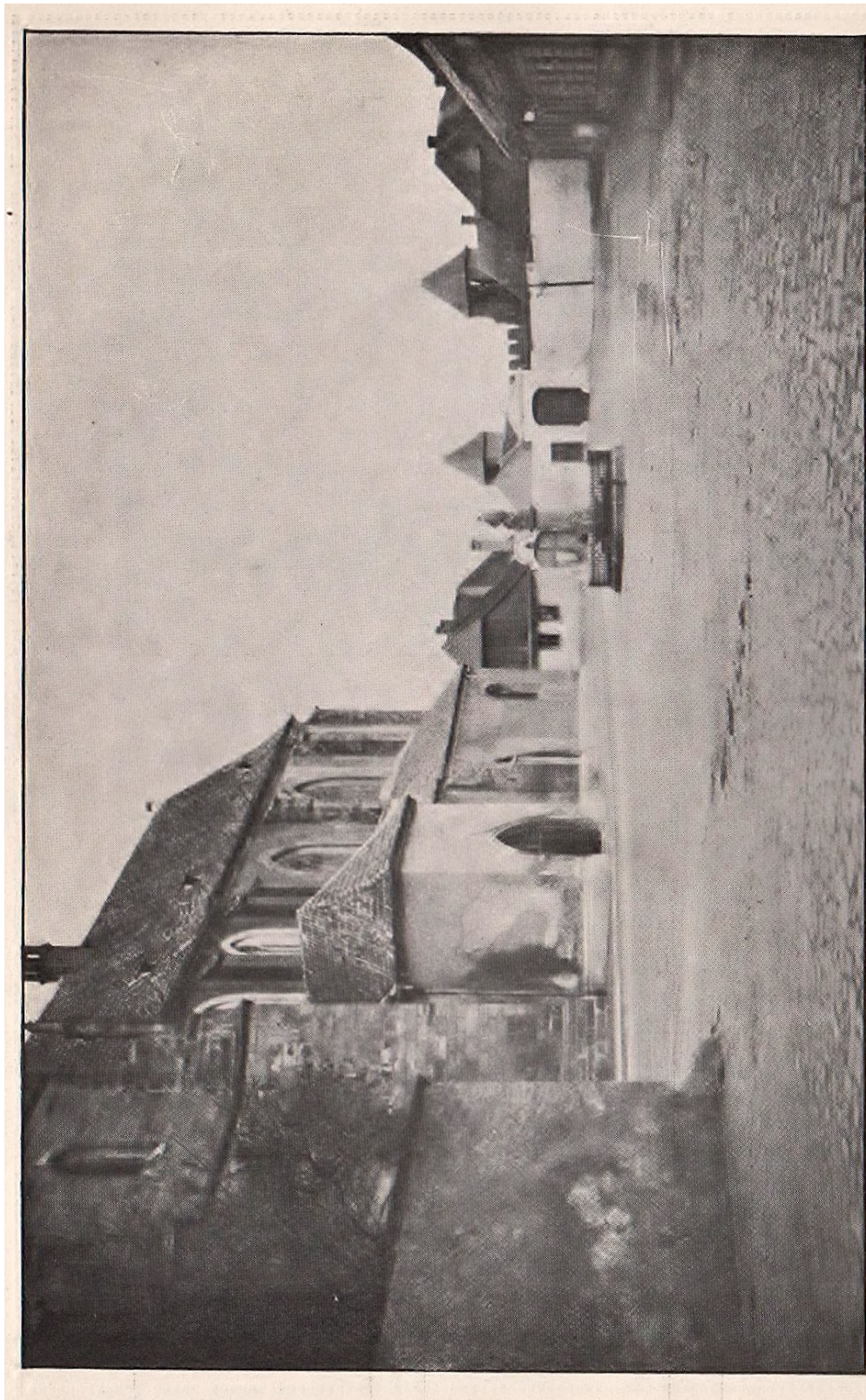
BUDE PŘEDNÁŠETI P. DR. ZD. WIRTH
V NEDĚLI DNE 15. ÚNORA O 4. HOD.
ODPOL. V NOVÉM PŘEDNÁŠKOVÉM
SÁLE MUSEA. VSTUP VOLNÝ

V PŘEDNÁŠCE BUDE PODÁN PŘEHLEDNÝ VÝ-
KLAD O SOUVISLOSTI PIETY K PAMÁTKÁM S
CELOU KULTUROU A VYSVĚTLENY Z NÍ VŠECHNY
ÉTAPPY, JIMIŽ NÁZOR BĚHEM STOLETÍ PROŠEL,
NEŽ SE VYTVORIL DNES PLATNÝ, MODERNÍ NÁ-
ZOR KONSERVAČNÍ. VÝKLAD NENÍ POLEMKA,
ALE VEDE JEJ SNAHA PO OBJEKTIVNÍM VY-
SVĚTLENÍ MYŠLENKOVÝCH PROUDŮ Z DUCHA
DOBY A SPRÁVEDLIVÉM OCENĚNÍ SVĚTLÝCH I
..... STINNÝCH JICH STRÁNEK.

MUSEJNÍ ČITÁRNA OTEVŘENA
JE V ÚTERÝ, VE STŘEDU, V PÁTEK, V SOBOTU 6—8 HOD. VEČ., A V NEDĚLÍ 10—12 HOD. DOPOL. VSTUP VOLNÝ.

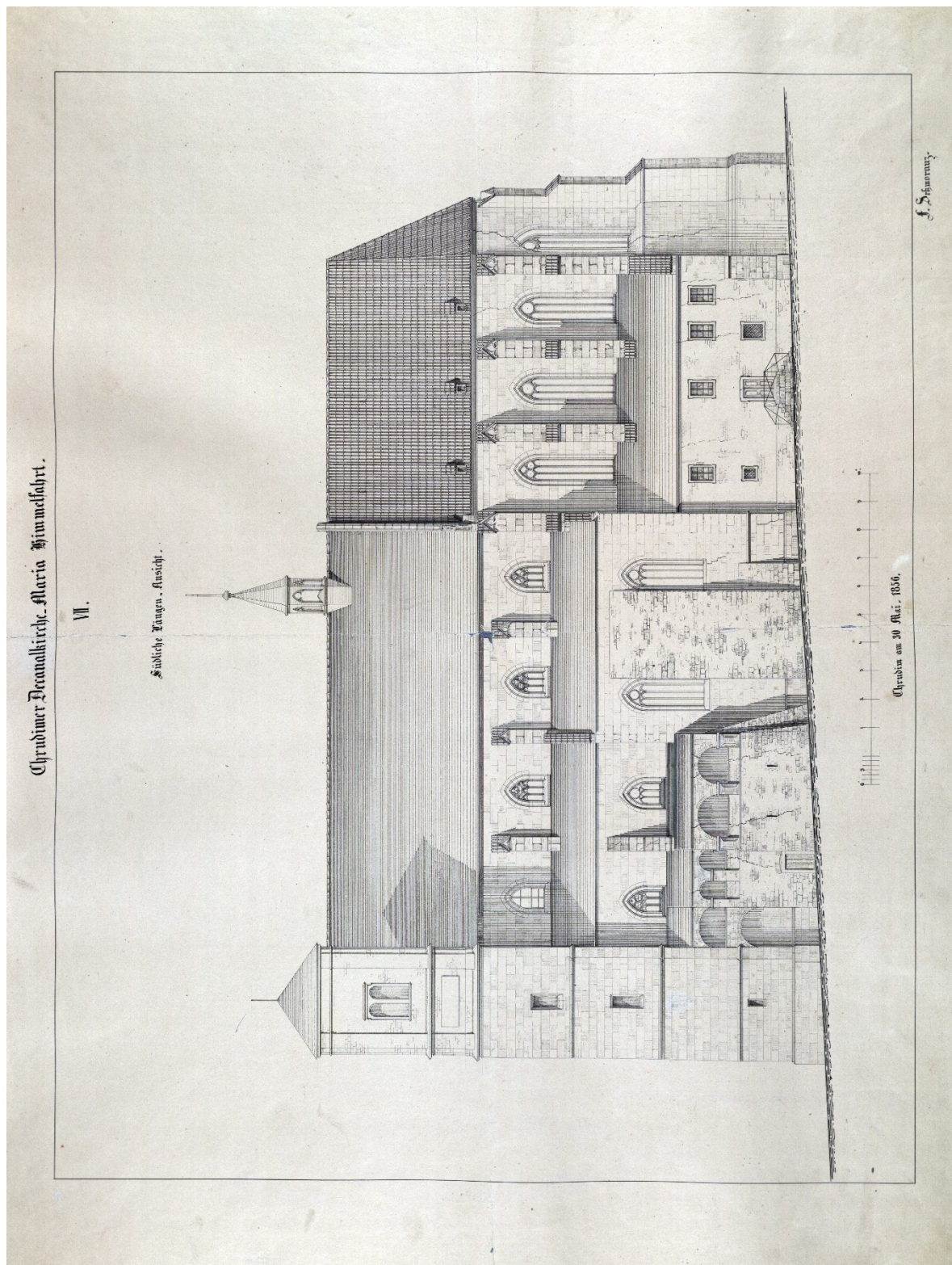
71. Hradec Králové, pozvánka na přednášku Zdeňka Wirtha *O vývoji názorů na ochranu památek v 19. století*, 1914.

Prostranství před postranními portály kostela s ohradní zdi děkanství a restaurovanými hradbami v pozadí. Ilustrace arcibiskupská barevně skvělostí obrazu, stejně jako nedovoluje si vytvořit úsudek o úžasně malebnosti a náladové měkkosti nerestaurovaného posud cihelného kostela. Je nutno sem přijít v planoucím červnovém dnu, aby bylo pochopeno, jak je ta památka úchvatna a vzácná a jak těžce zodpovědná je jakákoli úprava.

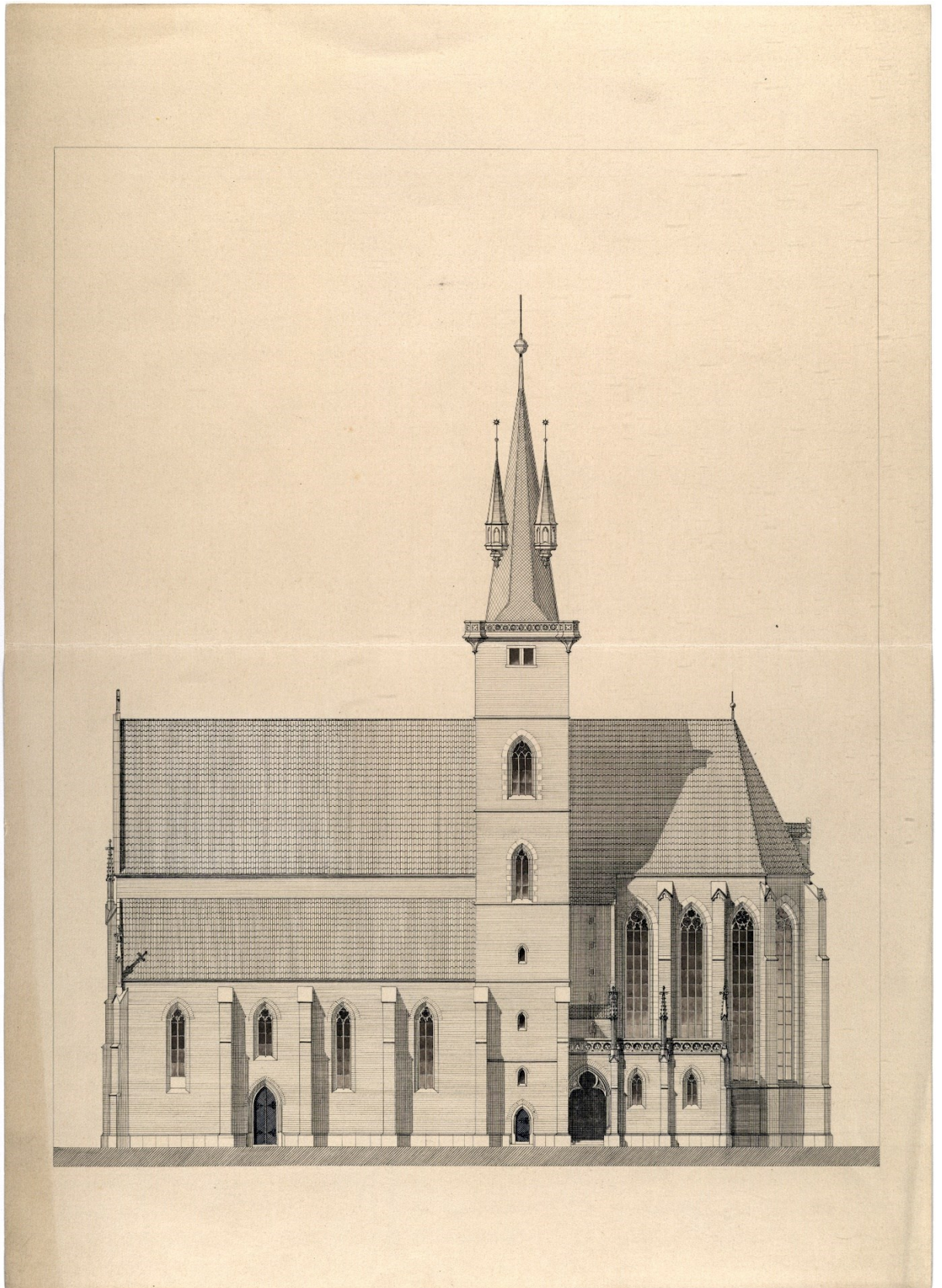
73. Pardubice, *Spis pamětní slavnému zastupitelstvu král. kom. Města Pardubic, podaný «Spolkem Akademiků Pardubických» ku záchraně domů čp. 80 a 81, 1. ledna 1908.*

74. Chrudim, nárys původního stavu jižní části kostela Nanebevzetí Panny Marie, 30. května 1856, František Schmoranz st.

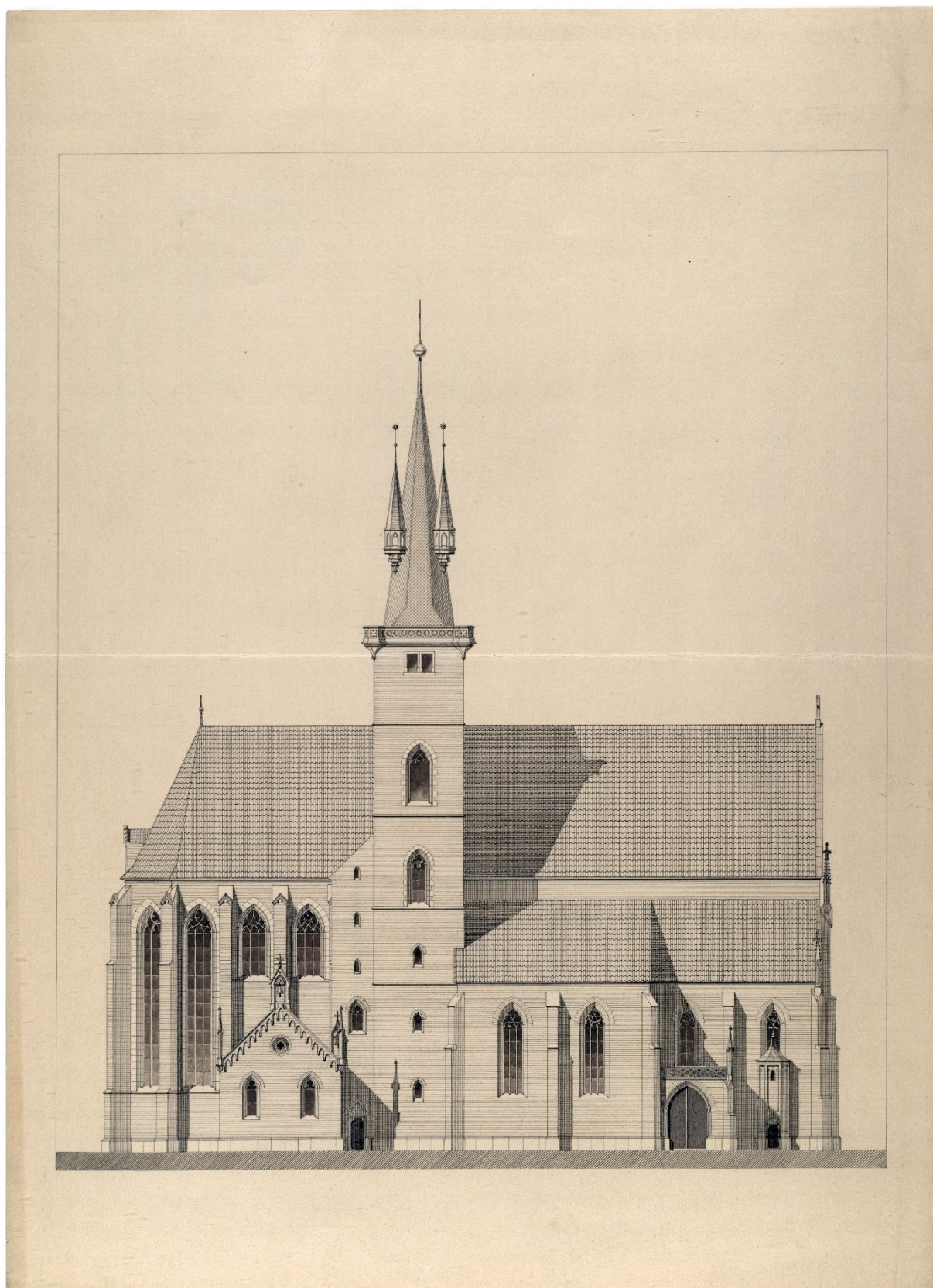
75. Chrudim, návrh rekonstrukce jižní části kostela Nanebevzetí Panny Marie, 60. léta 19. století (?), František Schmoranz st.

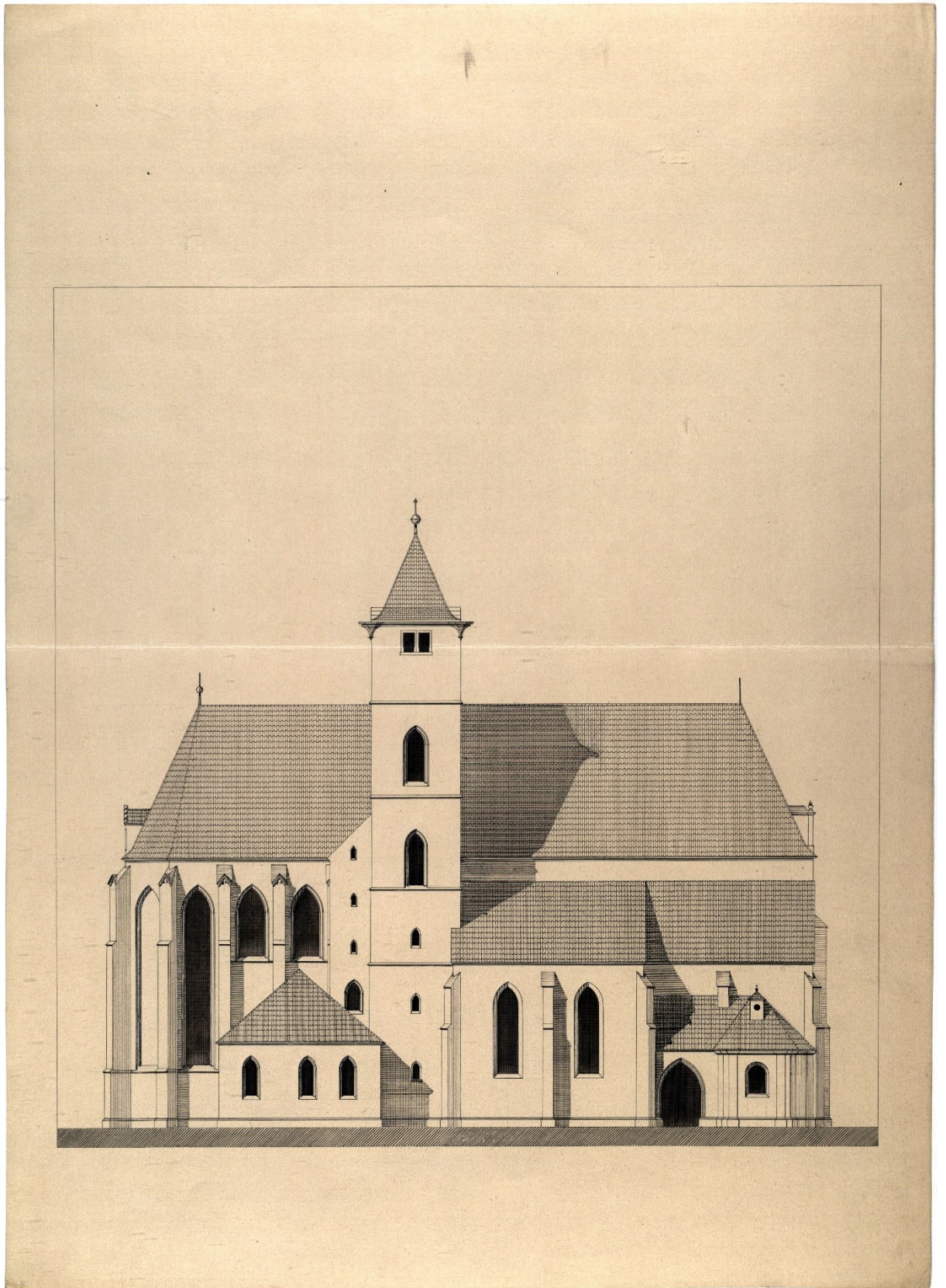
76. Hradec Králové, návrh rekonstrukce jižní části katedrály sv. Ducha, 60. léta 19. století, František Schmoranz st.

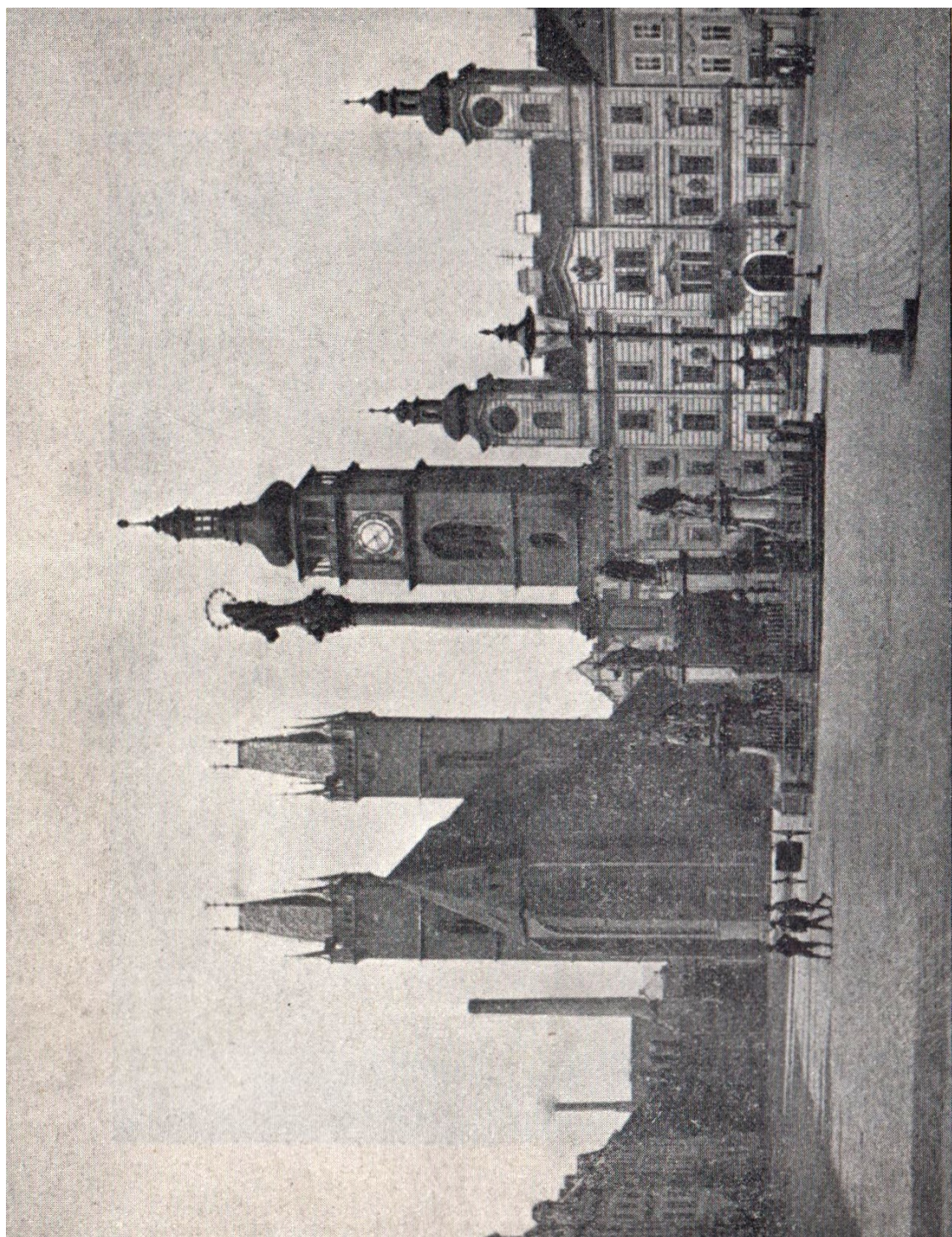
77. Hradec Králové, nárys původního stavu jižní části katedrály sv. Ducha, 60. léta 19. století, František Schmoranz st.

78. Hradec Králové, návrh rekonstrukce severní části katedrály sv. Ducha, 60. léta 19. století, František Schmoranz st.

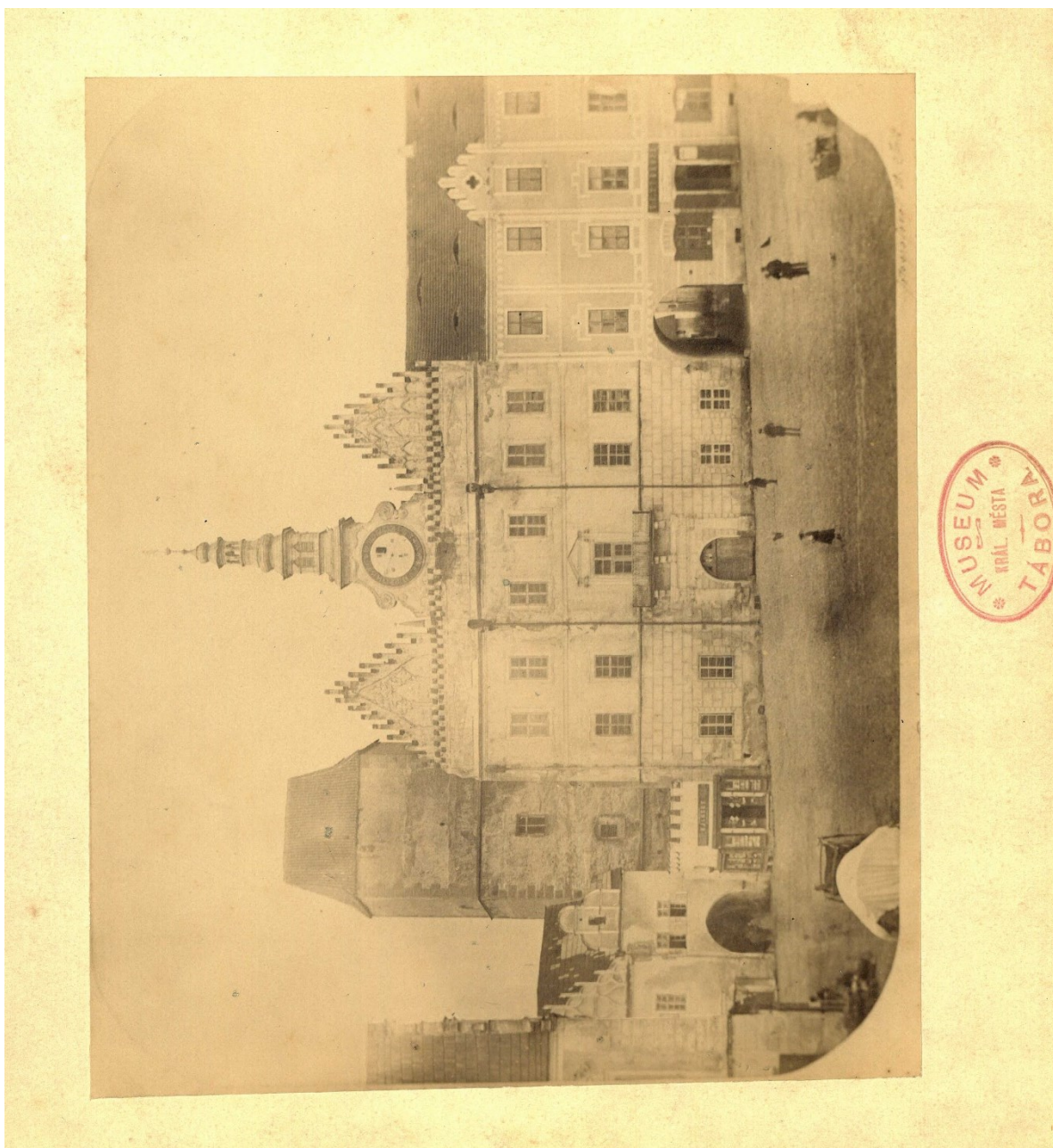

79. Hradec Králové, nárys původního stavu severní části katedrály sv. Ducha, 60. léta 19. století, František Schmoranz st.

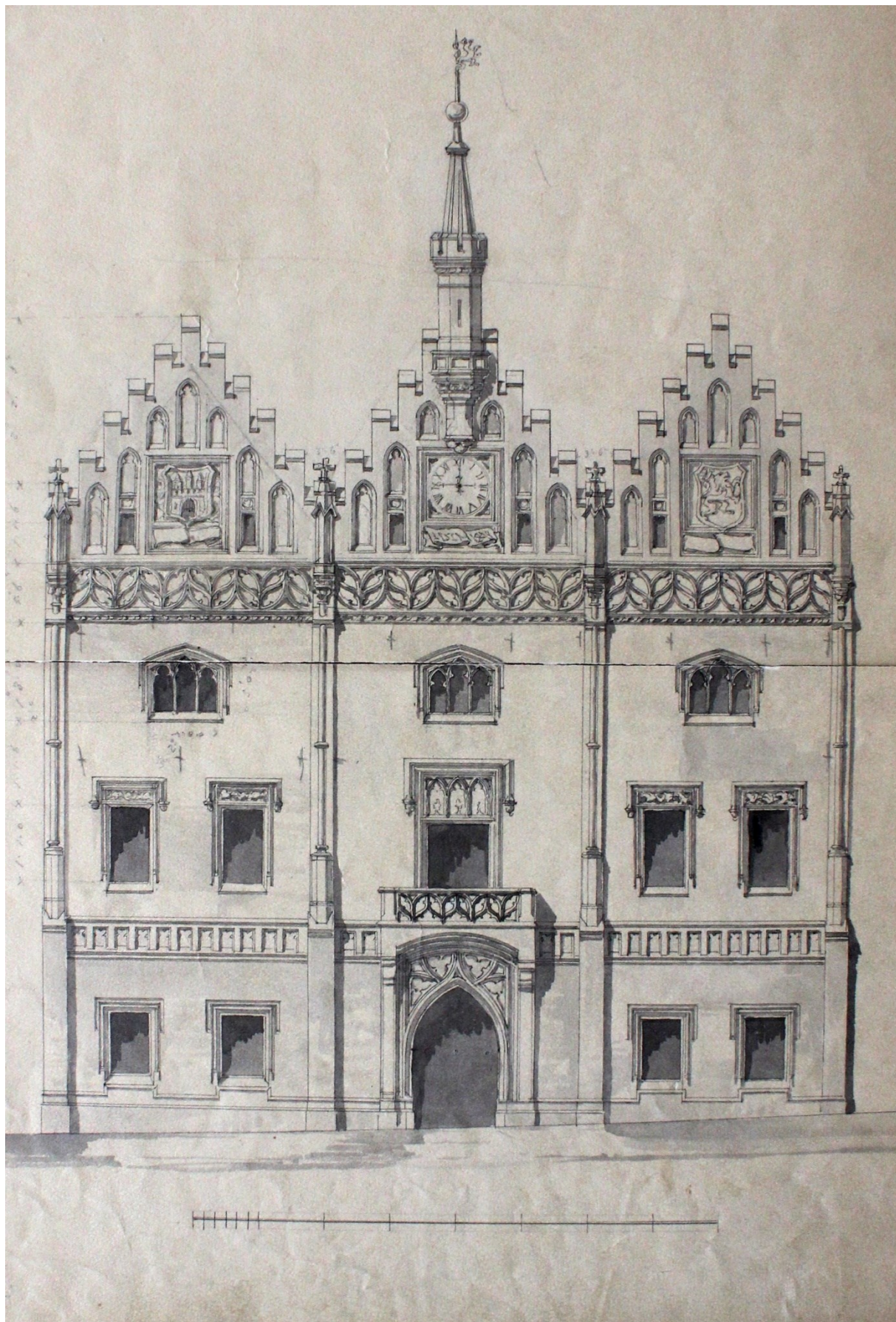

Krásný pohled utrpěl značně úpravou věží. Odbouráním domů vzniklo před kostelem nevzhledné nevyřešené prostranství.

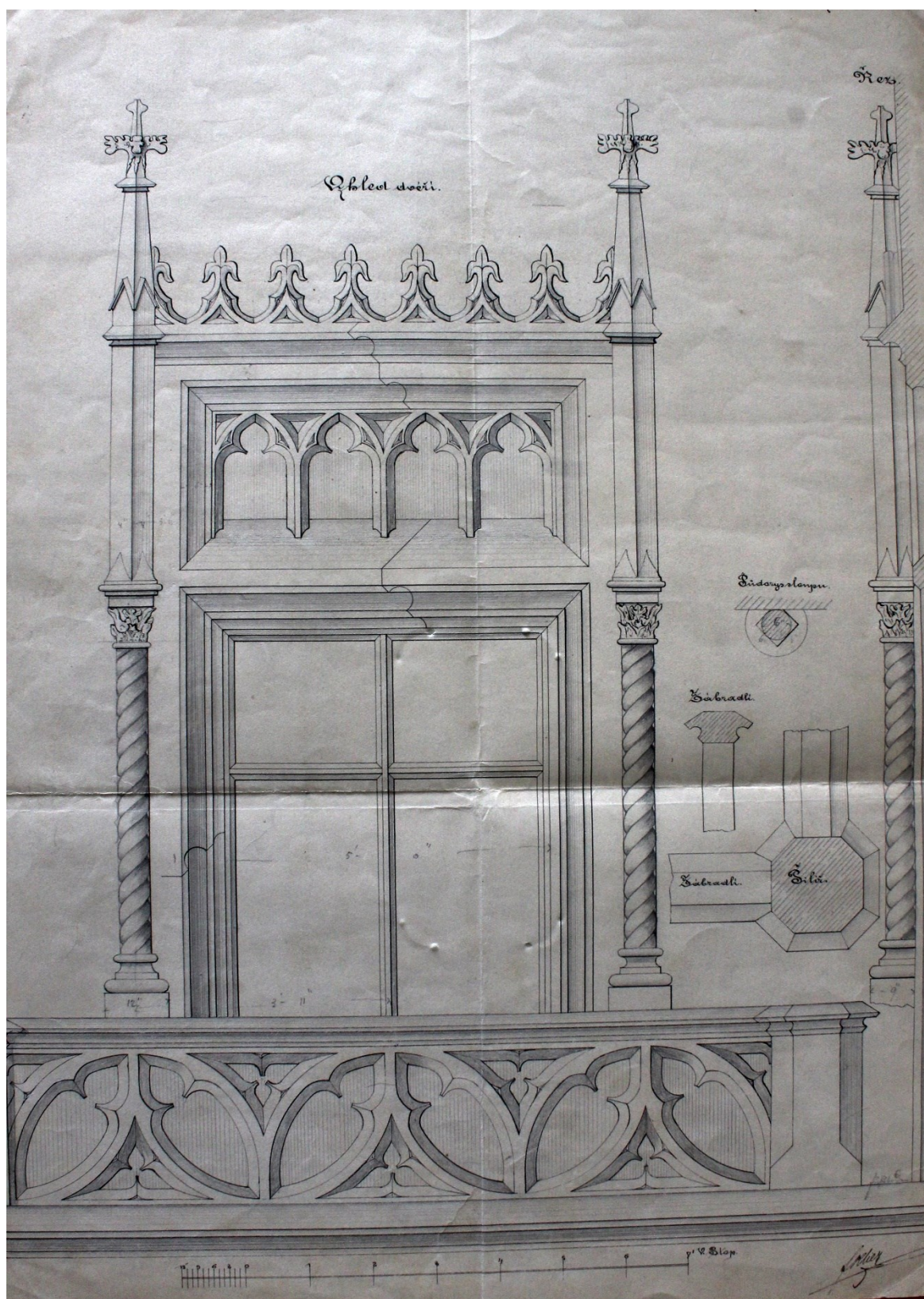
80. Hradec Králové, pohled na východní část náměstí, 1911.

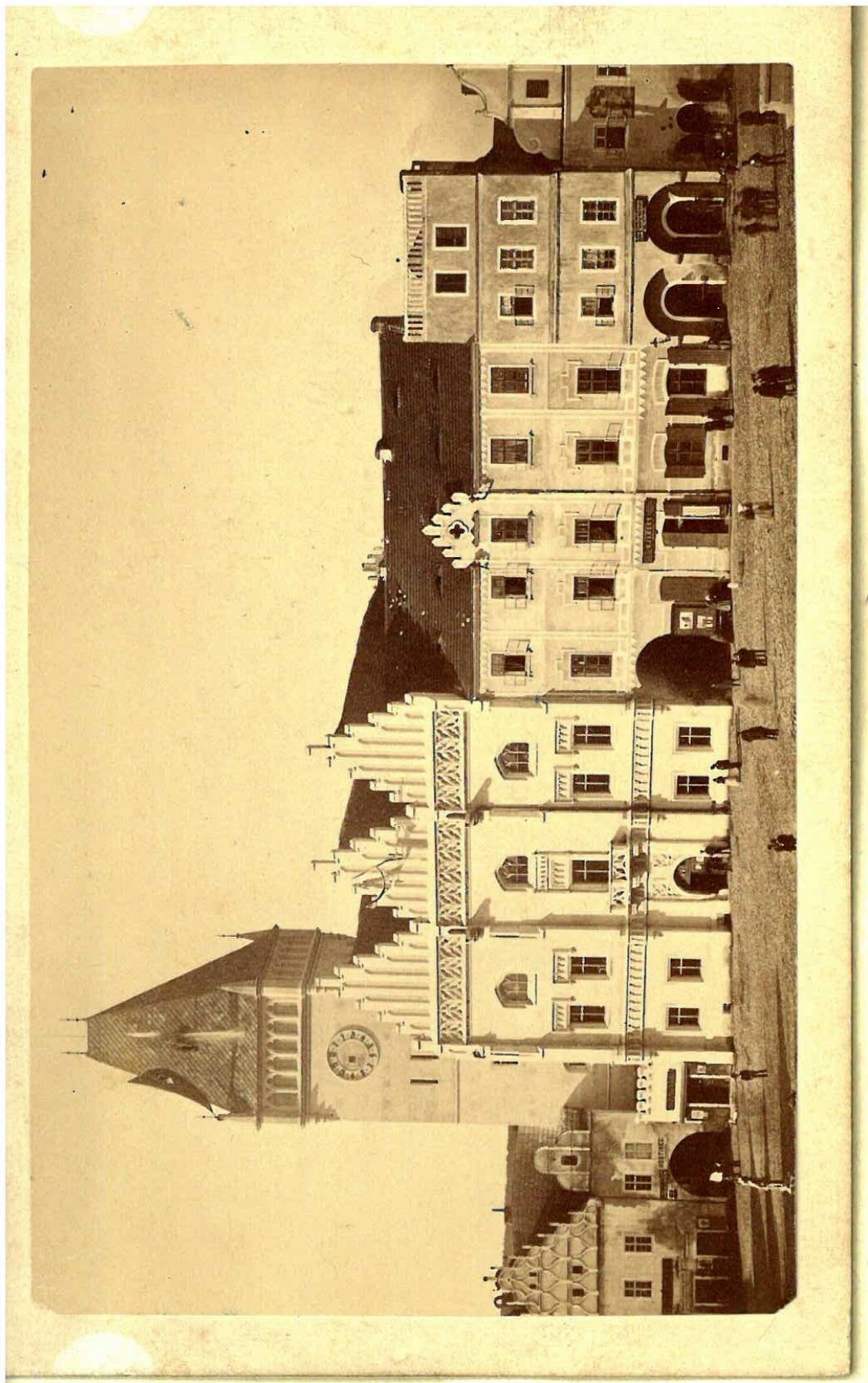
81. Tábor, pohled na radnici před úpravami Josefa Niklase, snímek 70. léta 19. století.

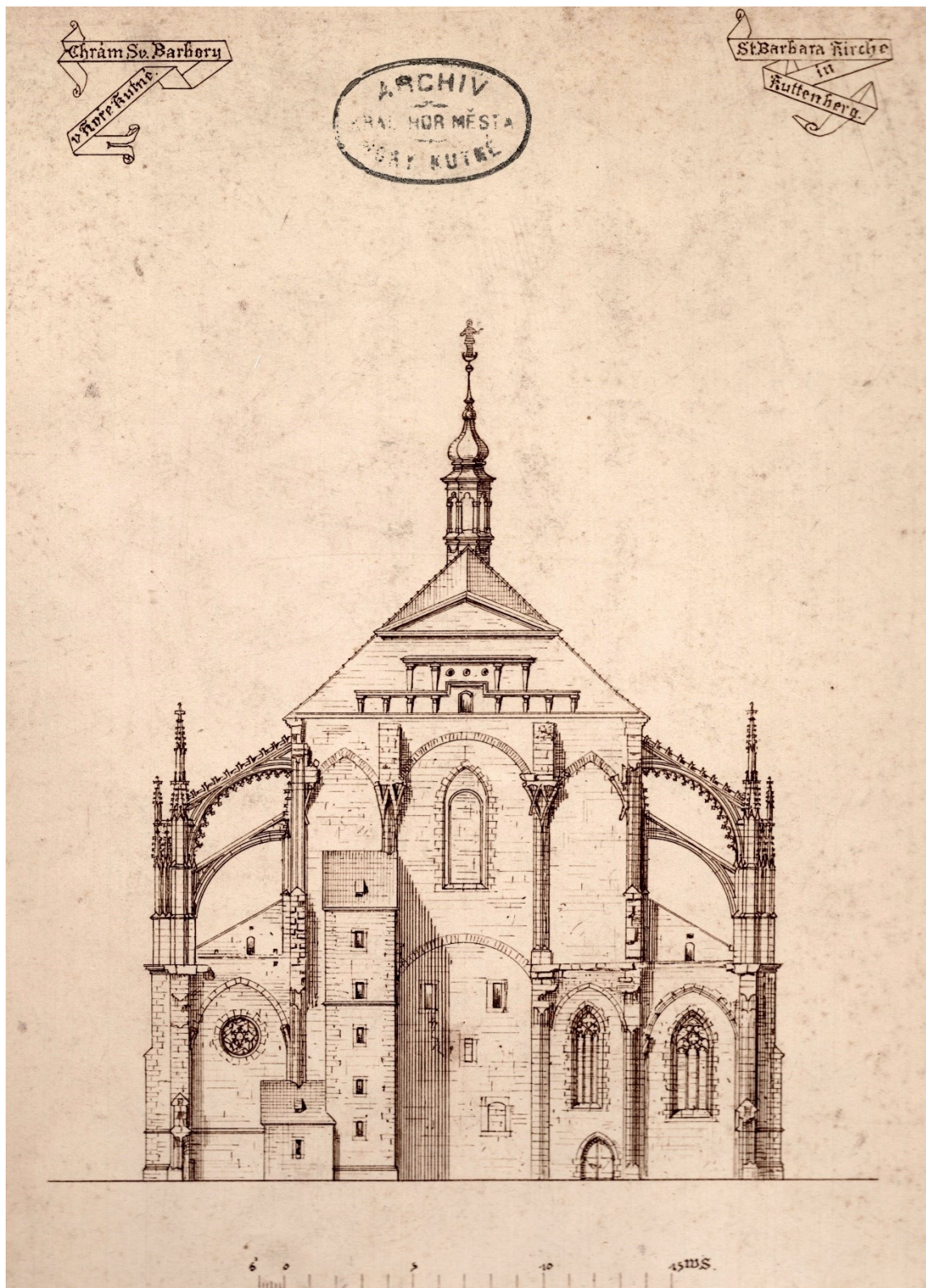
82. Tábor, nárys navrhovaných úprav fasády radnice, srpen 1876, Josef Niklas, František Klier.

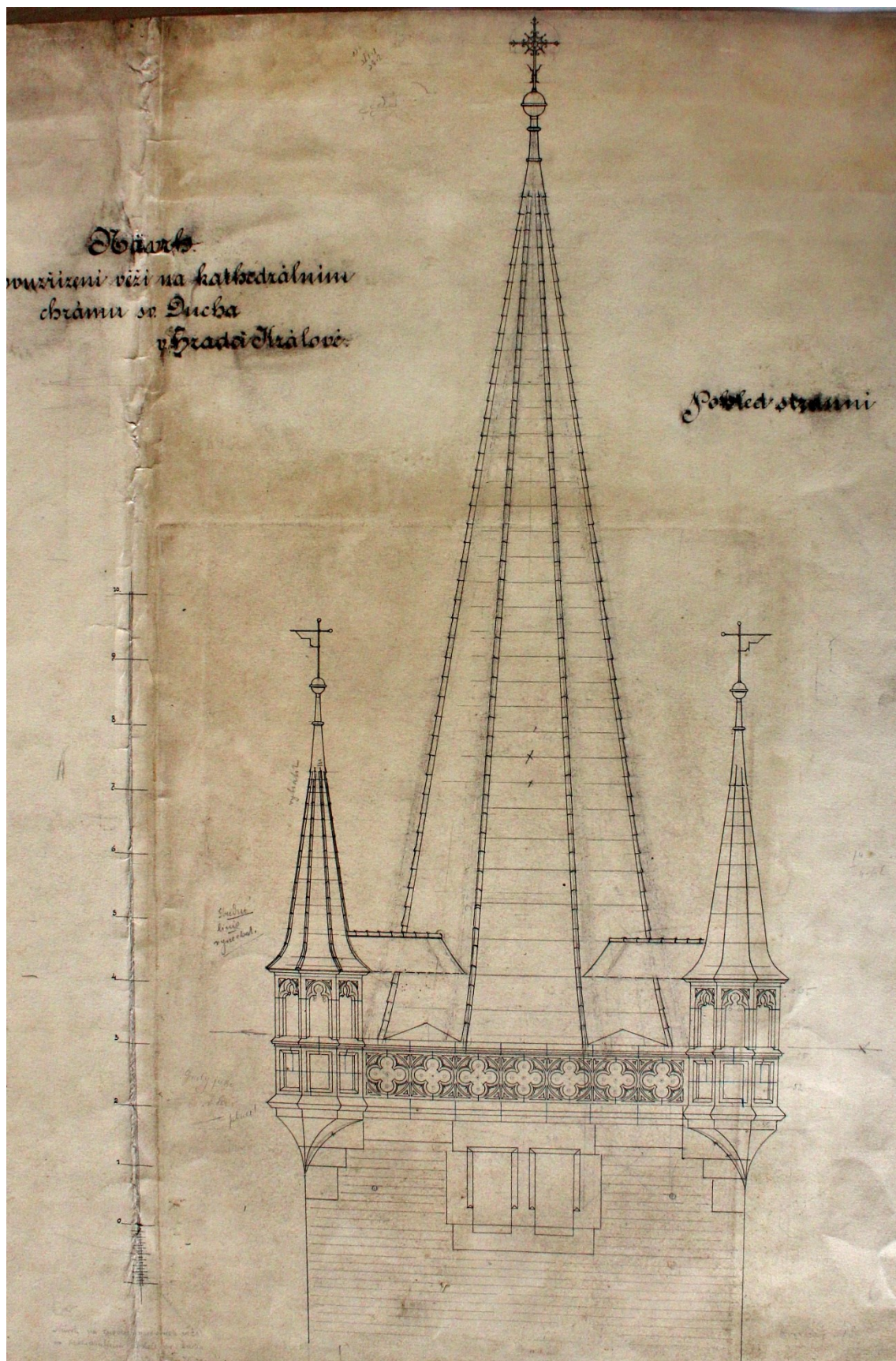
83. Tábor, detaily navrhovaných prvků úprav fasády radnice, srpen 1876, František Klier.

84. Tábor, pohled na radnici po úpravách Josefa Niklase, snímek 80. léta 19. století.

85. Kutná Hora, nárys průčelí (tzv. jalové zdi) katedrály sv. Barbory, 1888 (?), Josef Mocker.

86. Hradec Králové, *Návrh na znovuzřízení věži na katedrálím chrámu sv. Ducha v Hradci Králové, 1901 (?)*, Ludvík Lábler.

87. Hradec Králové, úprava věží katedrály sv. Ducha, ± 1902 (?), Ludvík Lábler.

88. Hradec Králové, návrh úpravy věží katedrály sv. Ducha, ± 1900 (?), Ludvík Lábler.

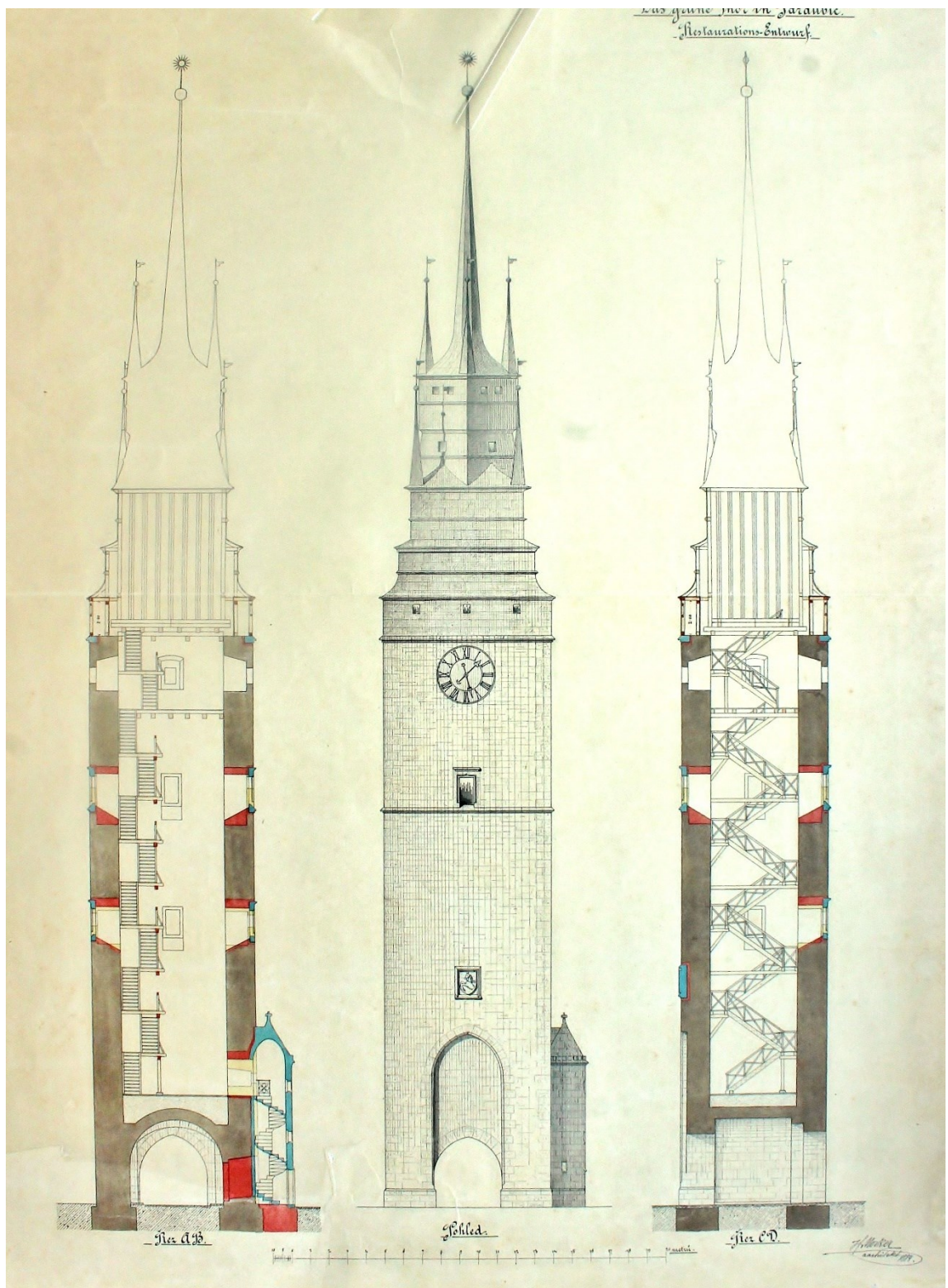
89. Hradec Králové, střechy věží katedrály sv. Ducha, 1900–1902, Ludvík Lábler.

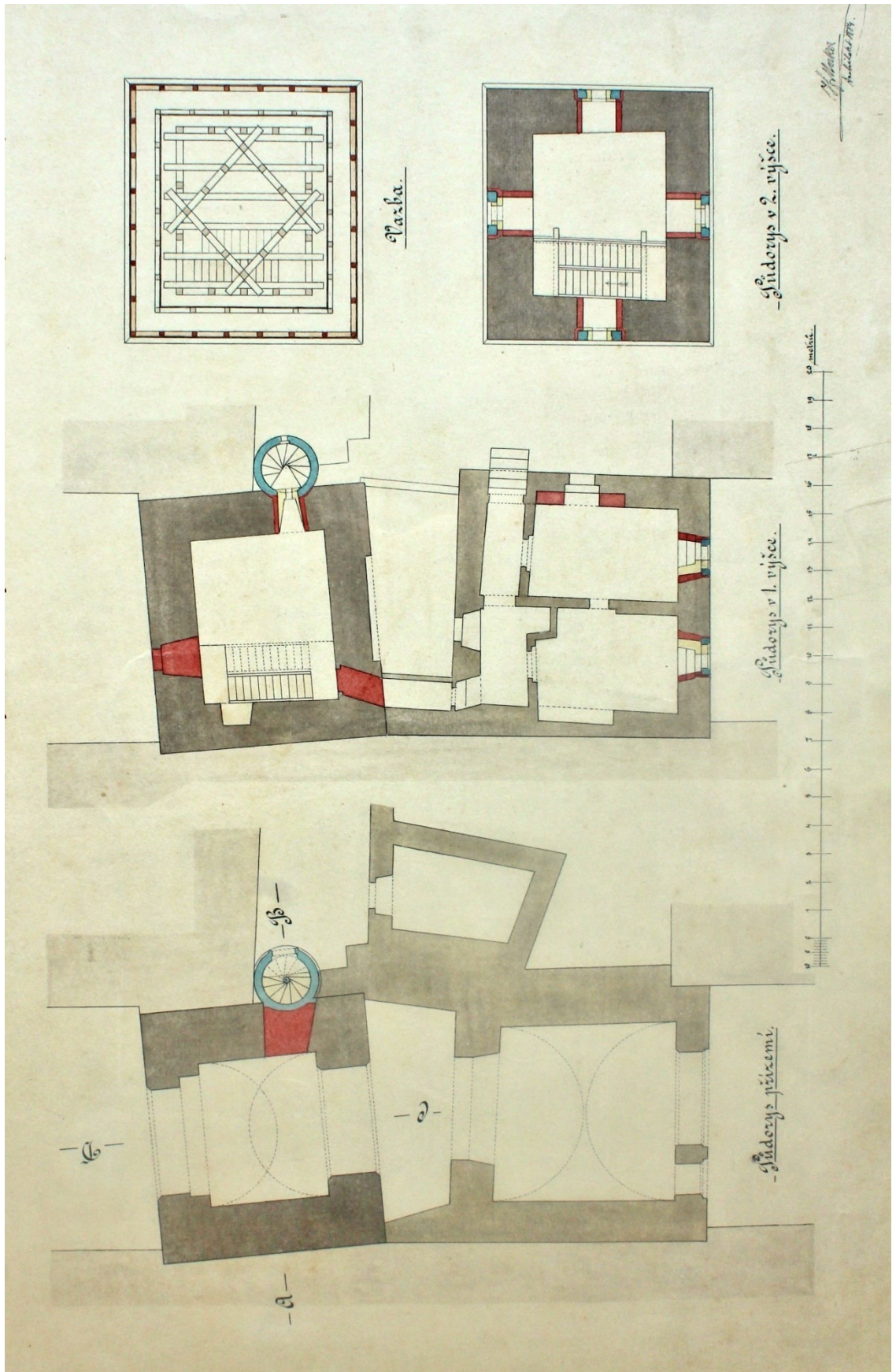
90. Nymburk, hradby městského opevnění, 1905–1909, Ludvík Lábler.

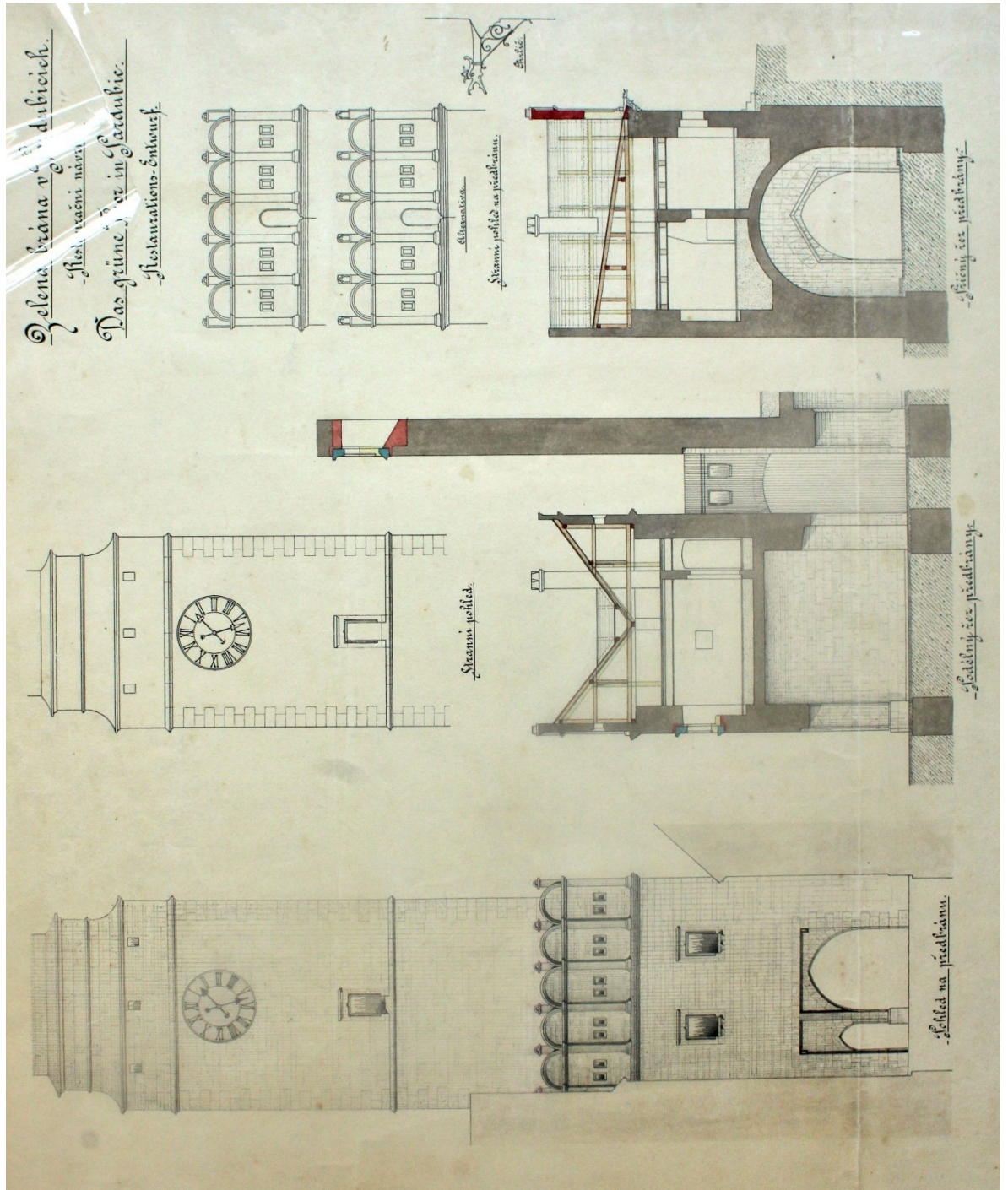
91. Chrudim, západní průčelí kostela Nanebevzetí Panny Marie, 1874–1878, František Schmoranz st.

92. Pardubice, nárys a řez plánovaných úprav Zelené brány, 1887, Josef Mocker.

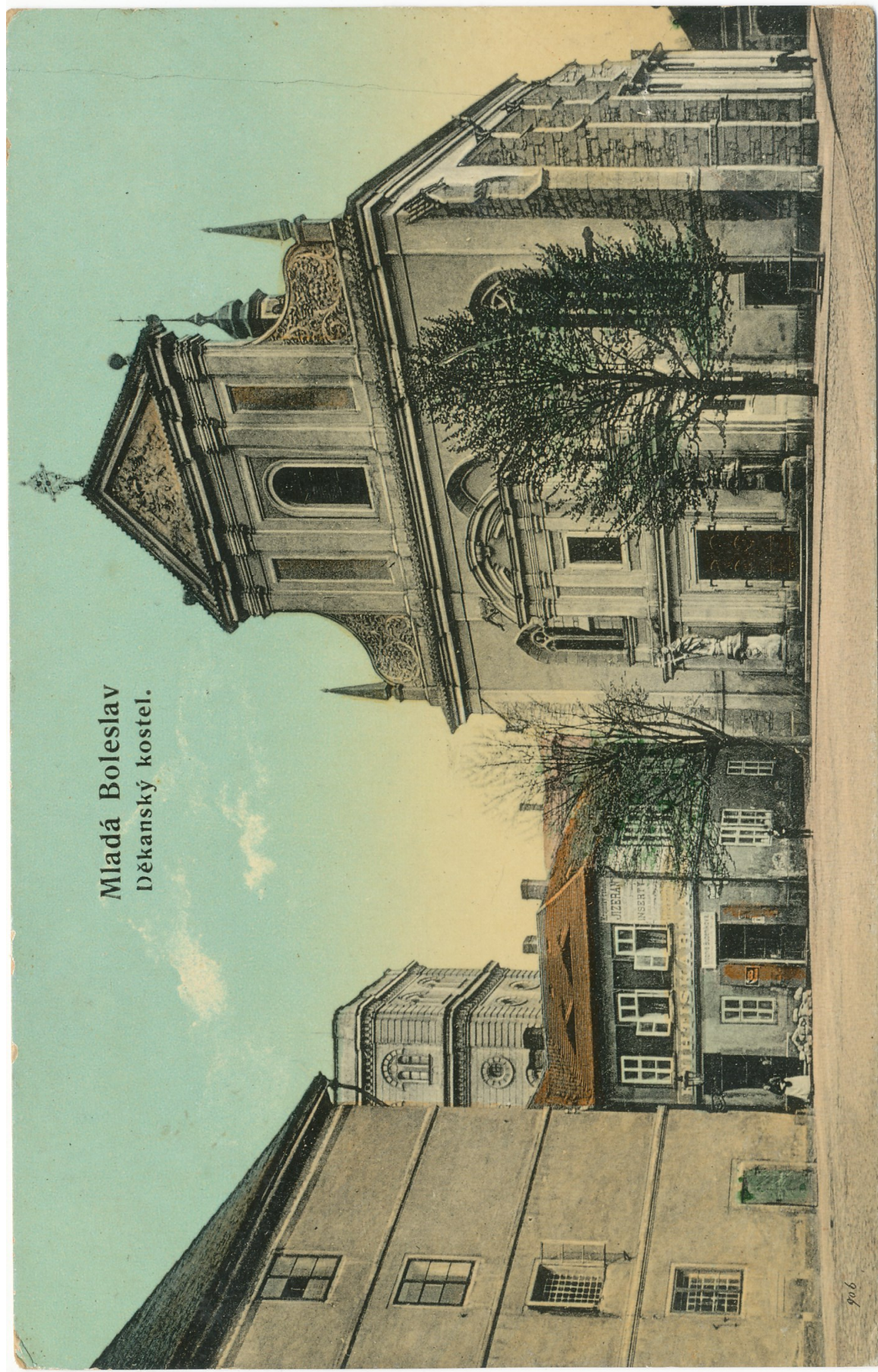
93. Pardubice, půdorysy plánovaných úprav Zelené brány, 1887, Josef Mocker.

94. Pardubice, nárysy a řezy plánovaných úprav Zelené brány, 1887, Josef Mocker.

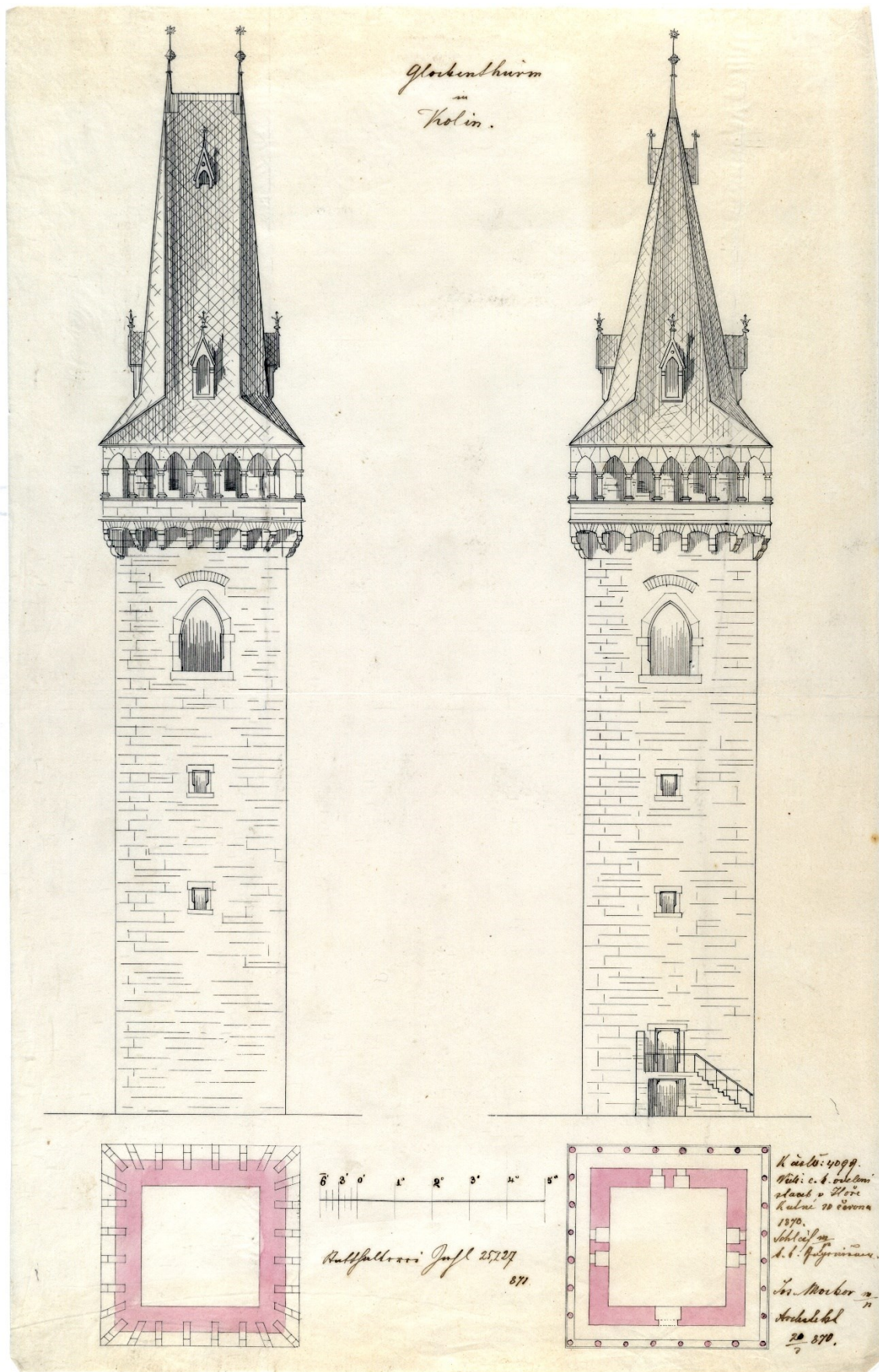

95. Pardubice, rekonstrukce Zelené brány, snímek 1912 (?).

Mladá Boleslav
Děkanský kostel.

96. Mladá Boleslav, pohlednice partie u děkanského kostela, snímek 90. léta 19. století (?).

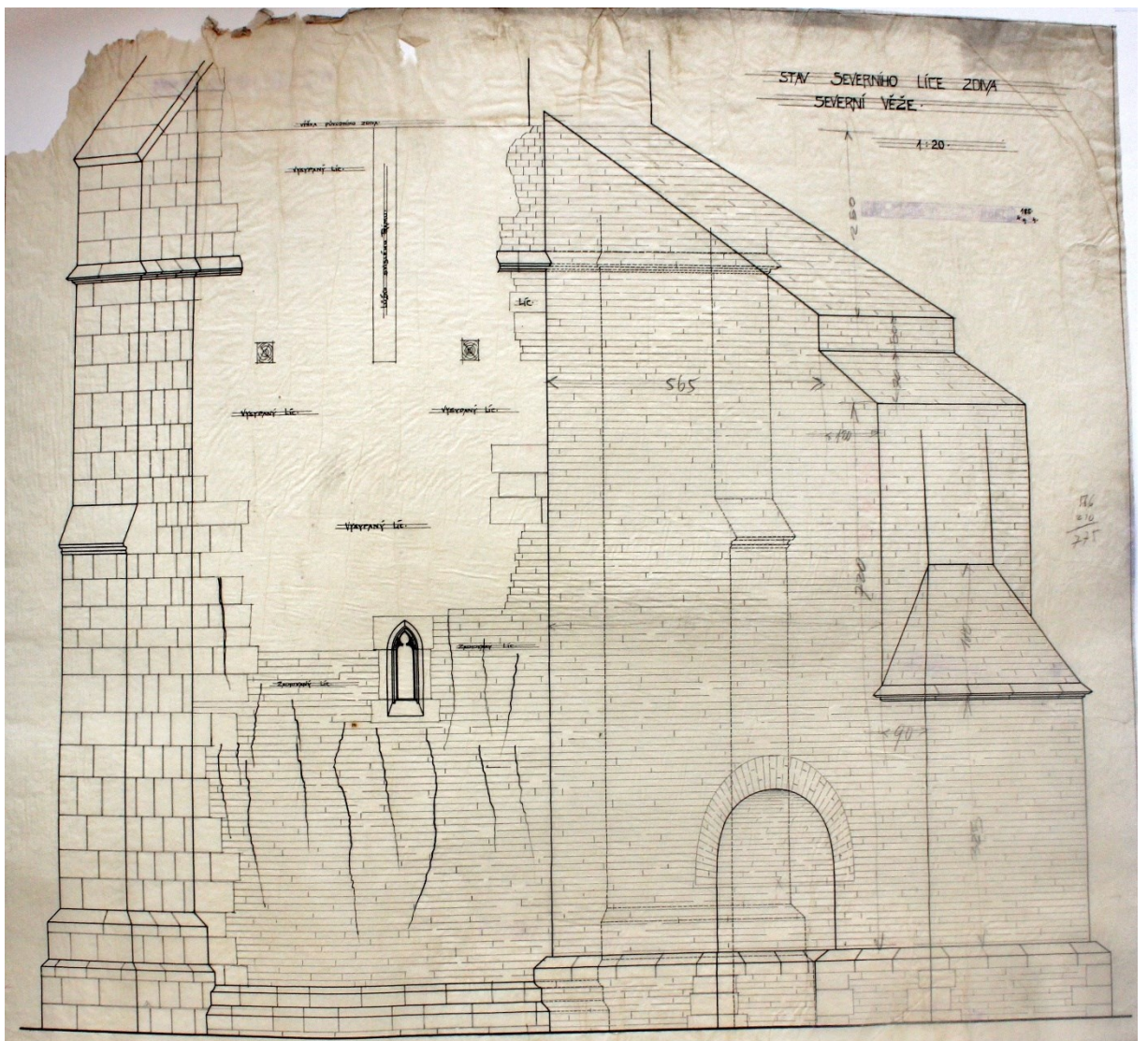

97. Kolín, nárys návrhů oprav kolínské zvonice, 1870, František Schmoranz st.

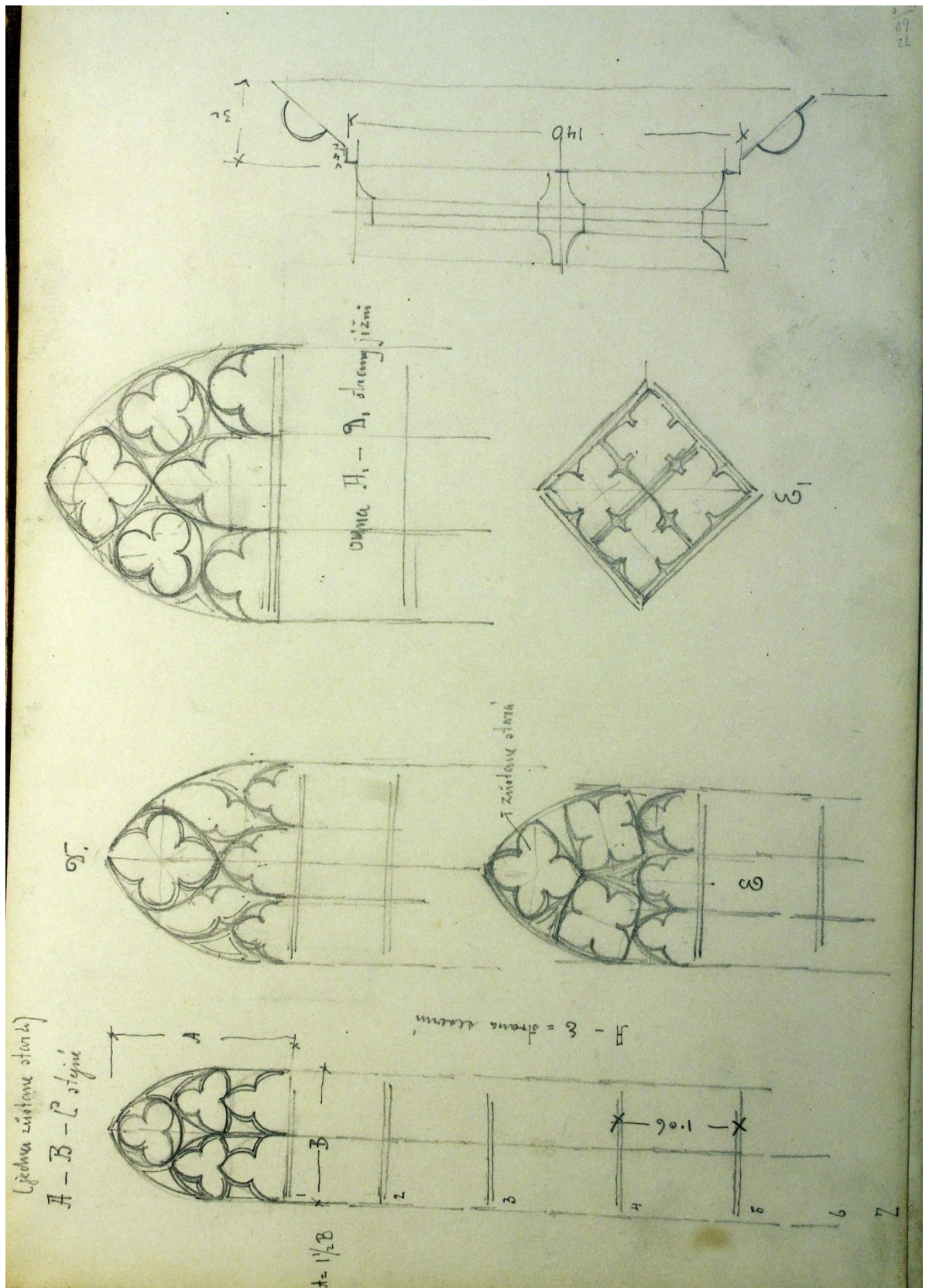

151. NYNĚJŠÍ STAV CHRÁMU SV. BARTOLOMĚJE V KOLÍNĚ, JEHOŽ PŮVODNÍ CHARAKTER BYL PŘESTAVBAMI A ZEJMÉNA POSLEDNÍ REKONSTRUKCÍ ZKAŽEN.

150. STARÝ STAV CHRÁMU SV. BARTOLOMĚJE V KOLÍNĚ, PODLE KRESBY V. KANDLERA Z R. 1842

99. Nymburk, stav severního líce zdiva severní věže kostela sv. Jiljí, 1913, Kamil Hilbert.

100. Kutná Hora, kresby zachovaných a nahrazovaných kružeb oken kostela sv. Jakuba, ±1913 (?), Ludvík Lábler.

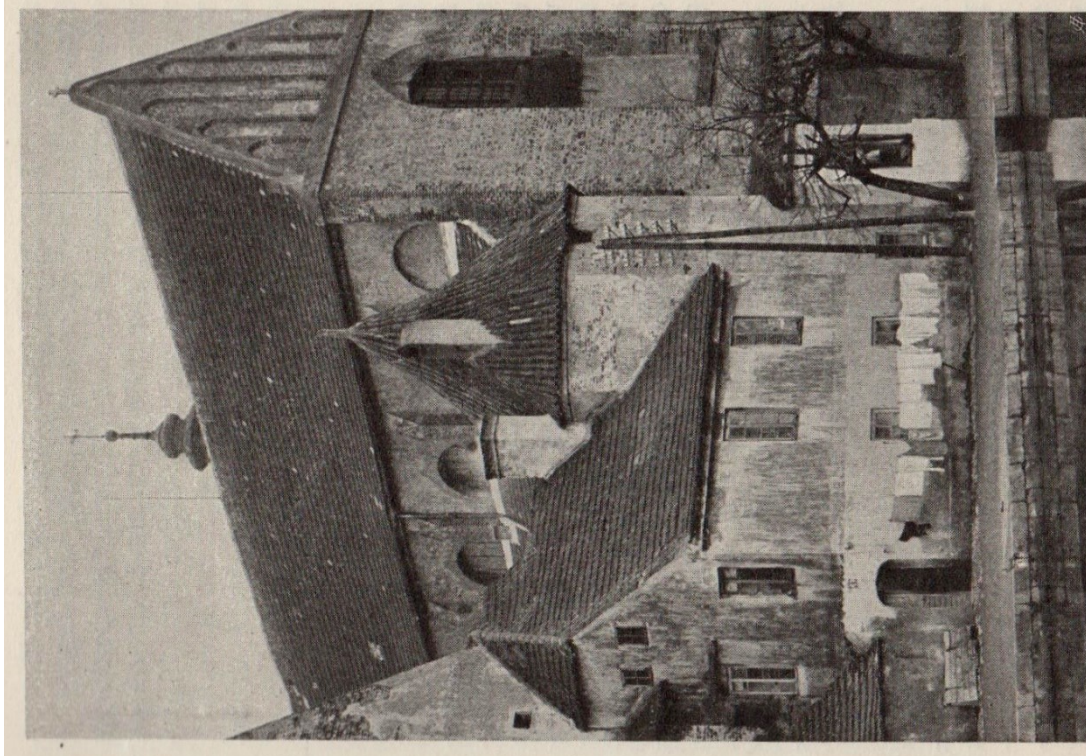

Fig. 51. Budweis, Klosterpartie a. d. Moldau.

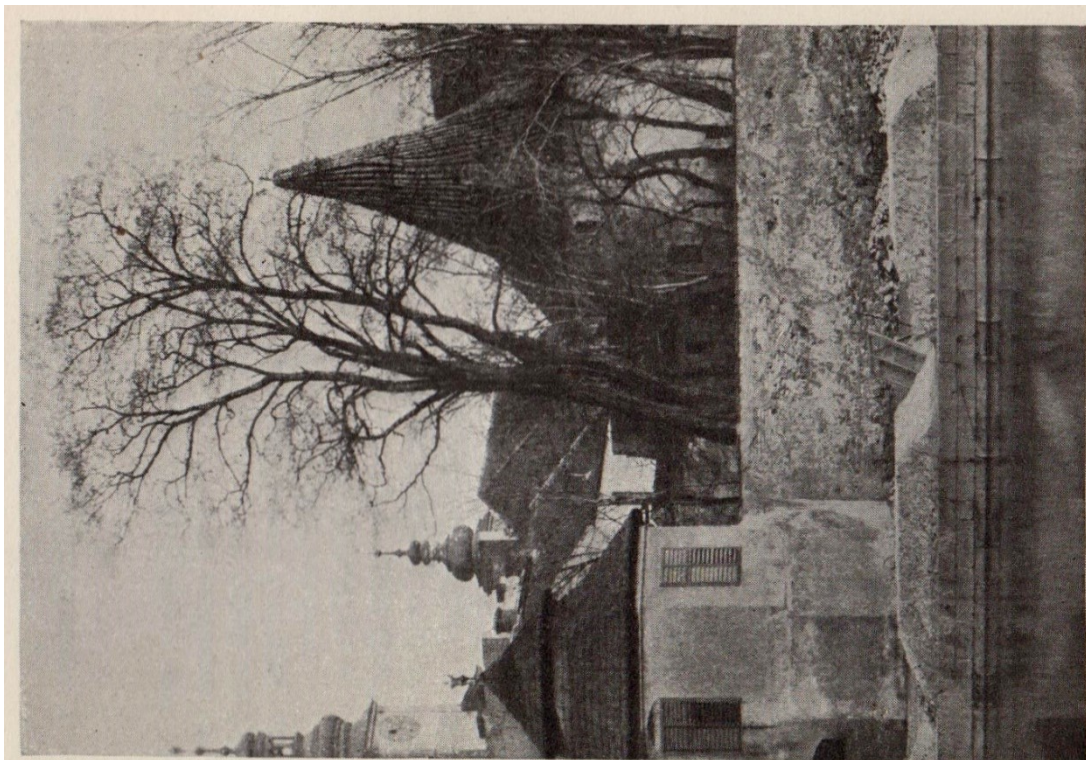
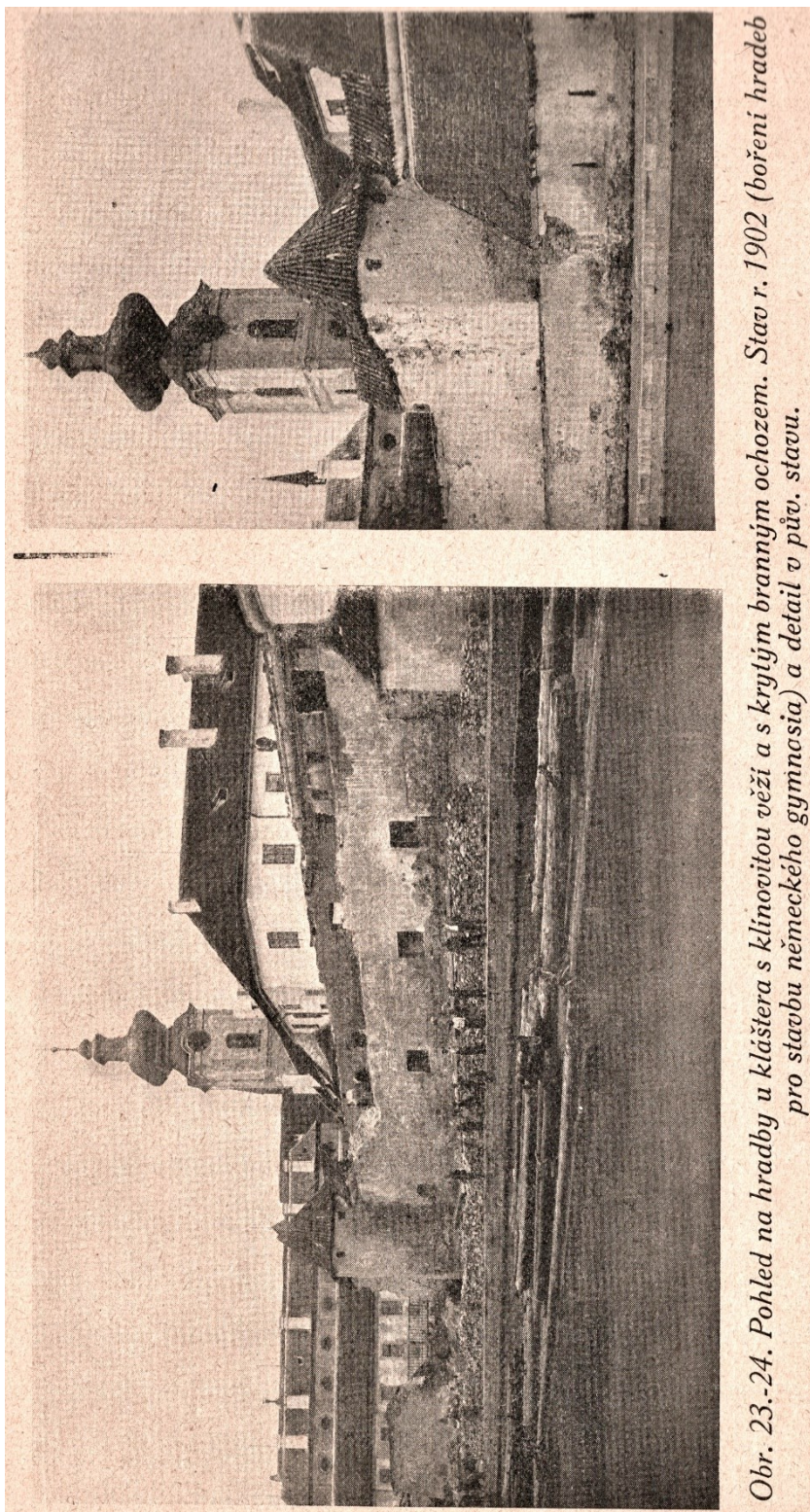

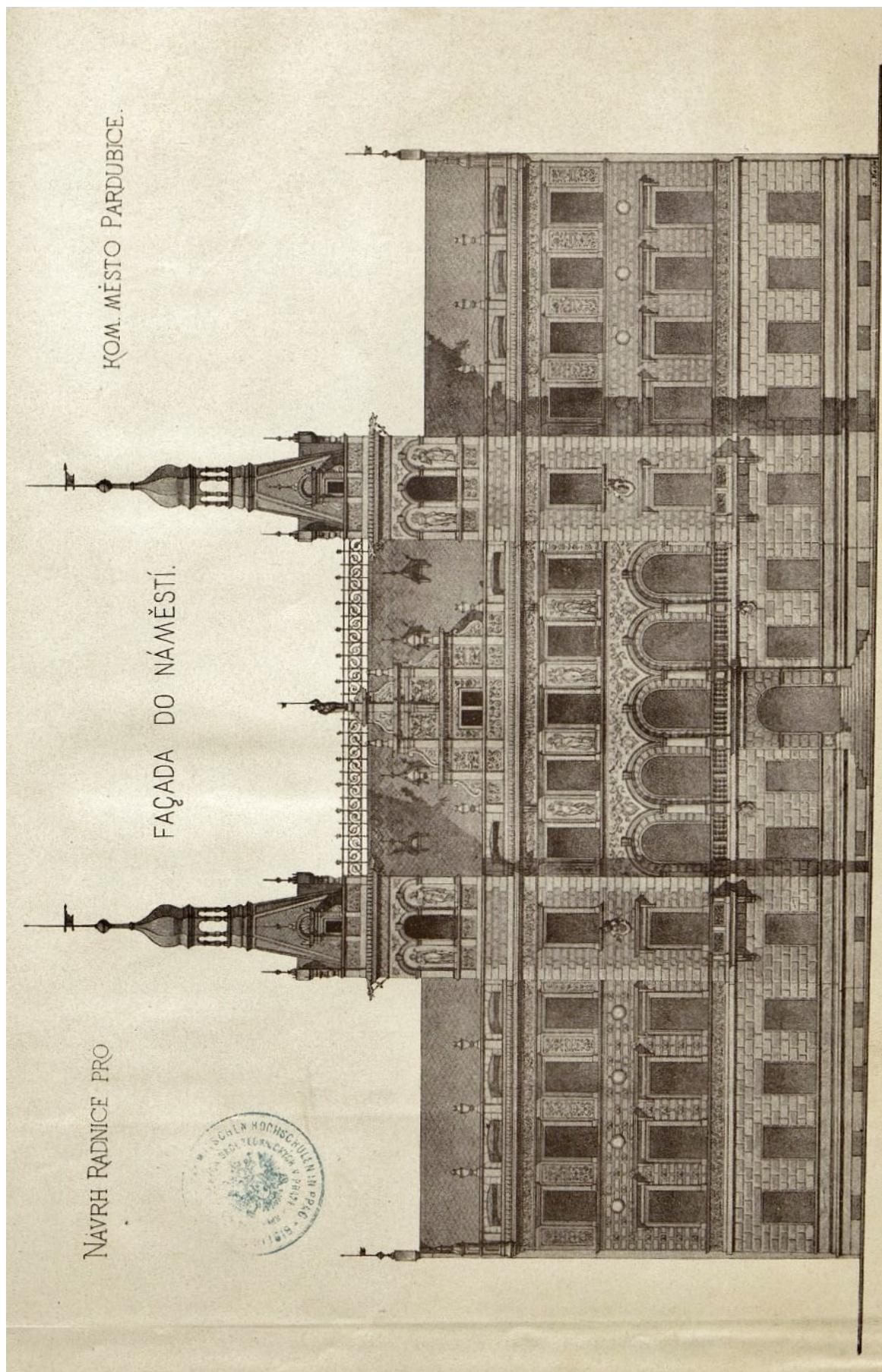
Fig. 52. Bischöflicher Garten a. d. Maltsch.

Obr. 23.-24. Pohled na hradby u kláštera s klinovitou věží a s krytým branným ochozem. Stav r. 1902 (bořeni hradeb pro stavbu německého gymnasia) a detail v pův. stavu.

103. Pardubice, demolice domů bývalé radnice, snímek 1892.

104. Pardubice, nárys fasády projektované radnice, 1893, Jan Vejrych.

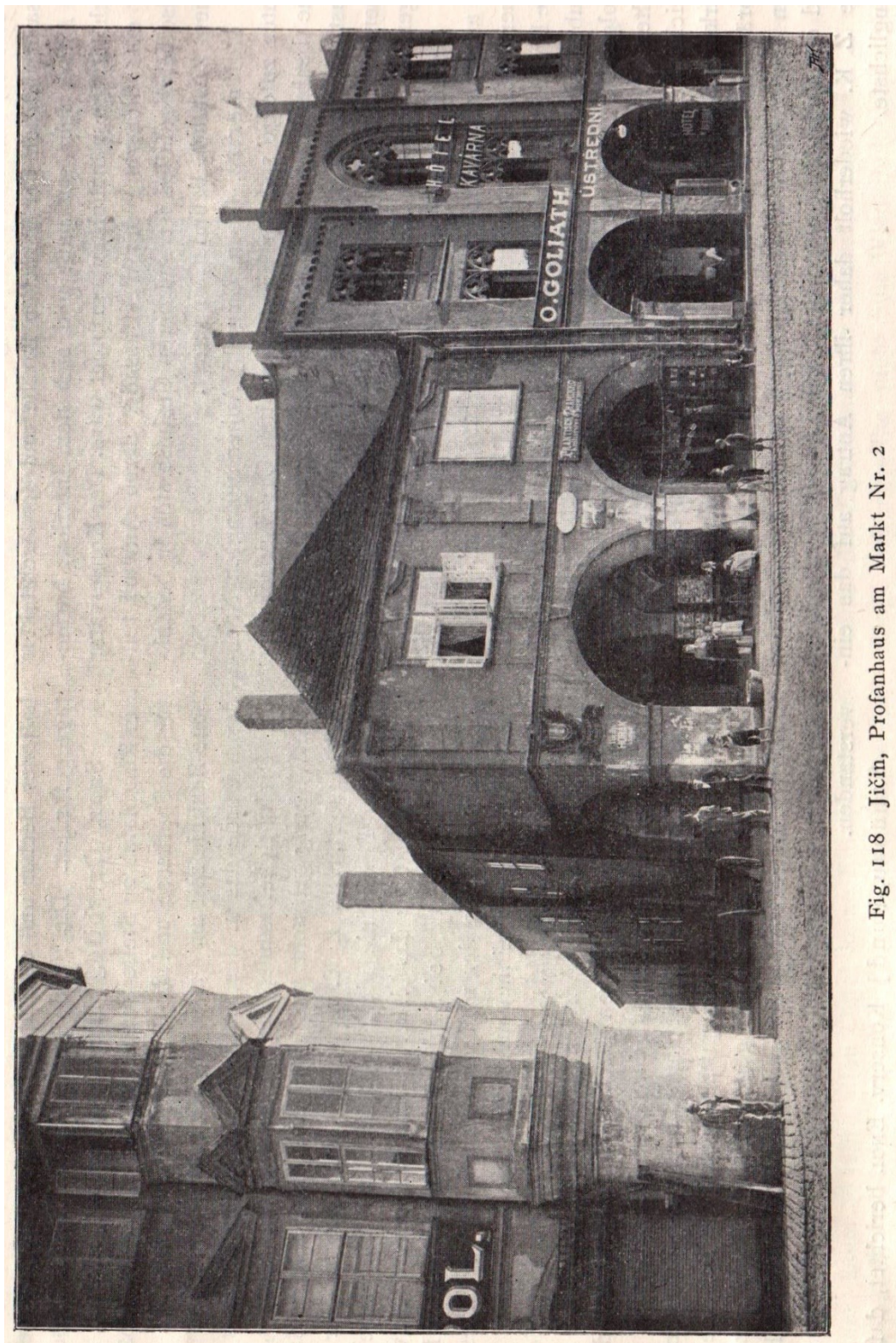
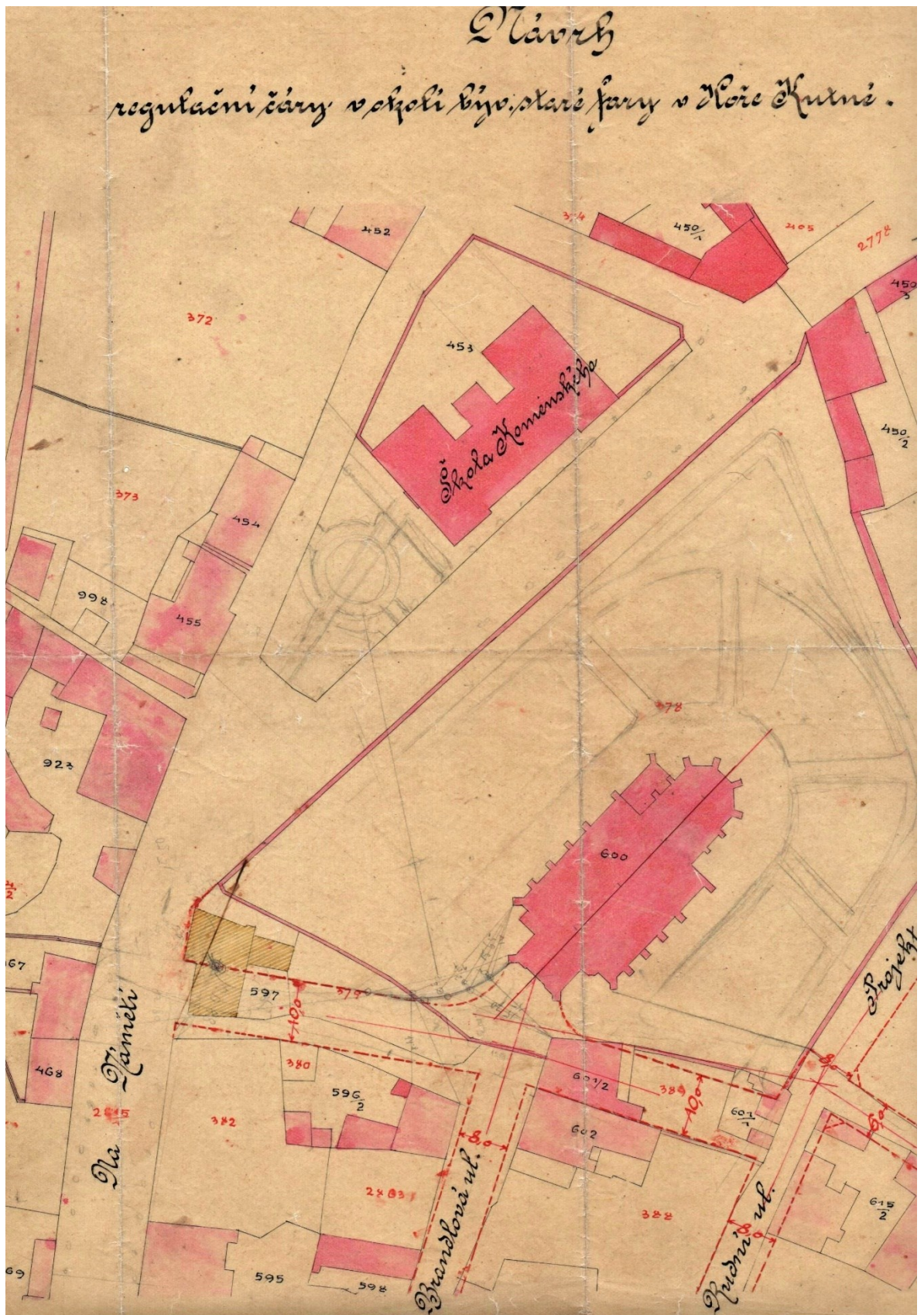

Fig. 118 Jičín, Profanhaus am Markt Nr. 2

105. Jičín, pohled na dům čp. 2, 1910.

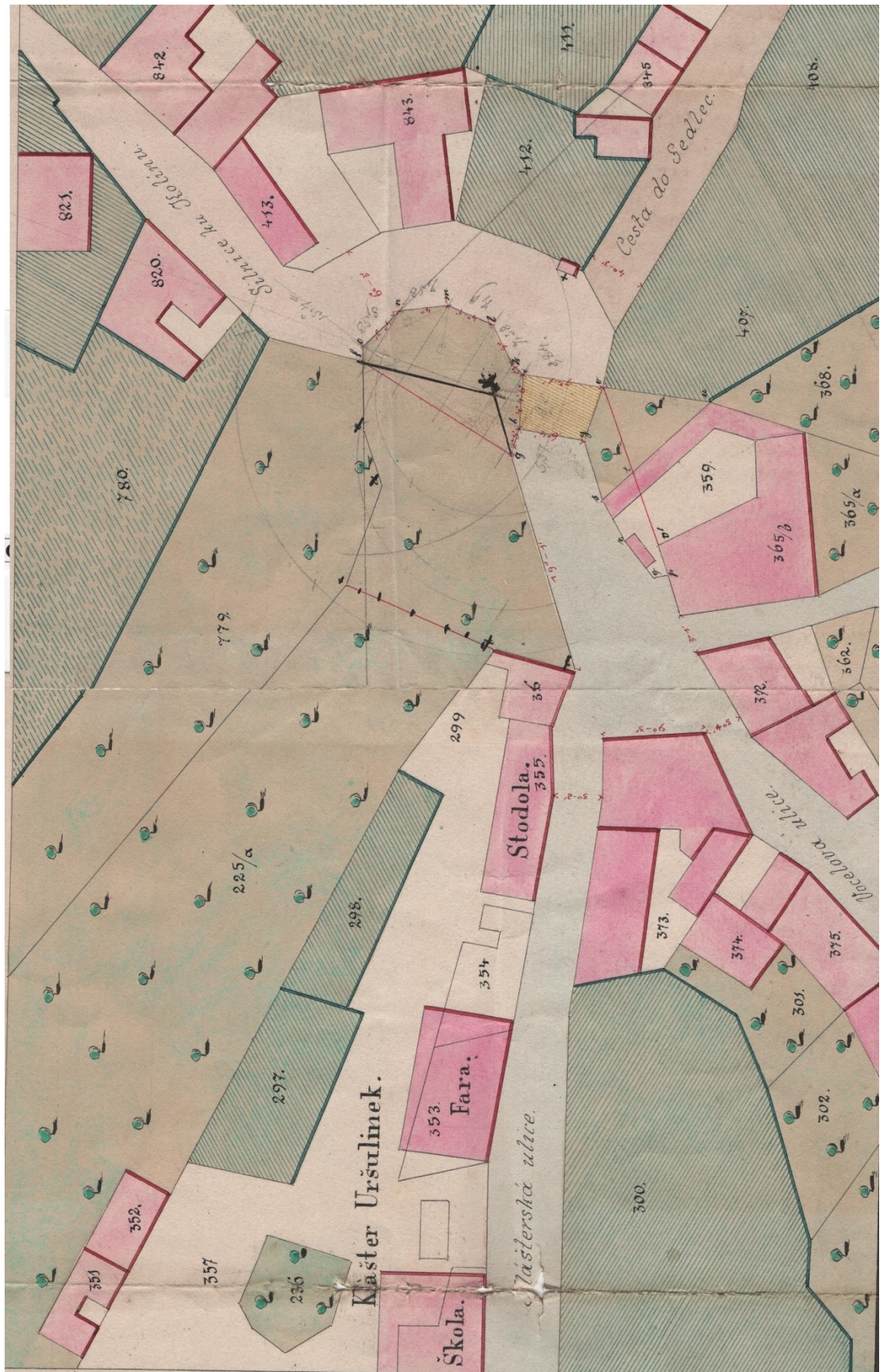

106. Kutná Hora, návrhy regulačních čar v okolí staré fary Na Náměti, 1903.

Fig. 6. Haus in Budweis, Priestergasse 304/1.

107. České Budějovice, Kneisslův dům, 1915.

108. Kutná Hora, situační plán okolí Klášterské brány, 1878, F. Hradecký.

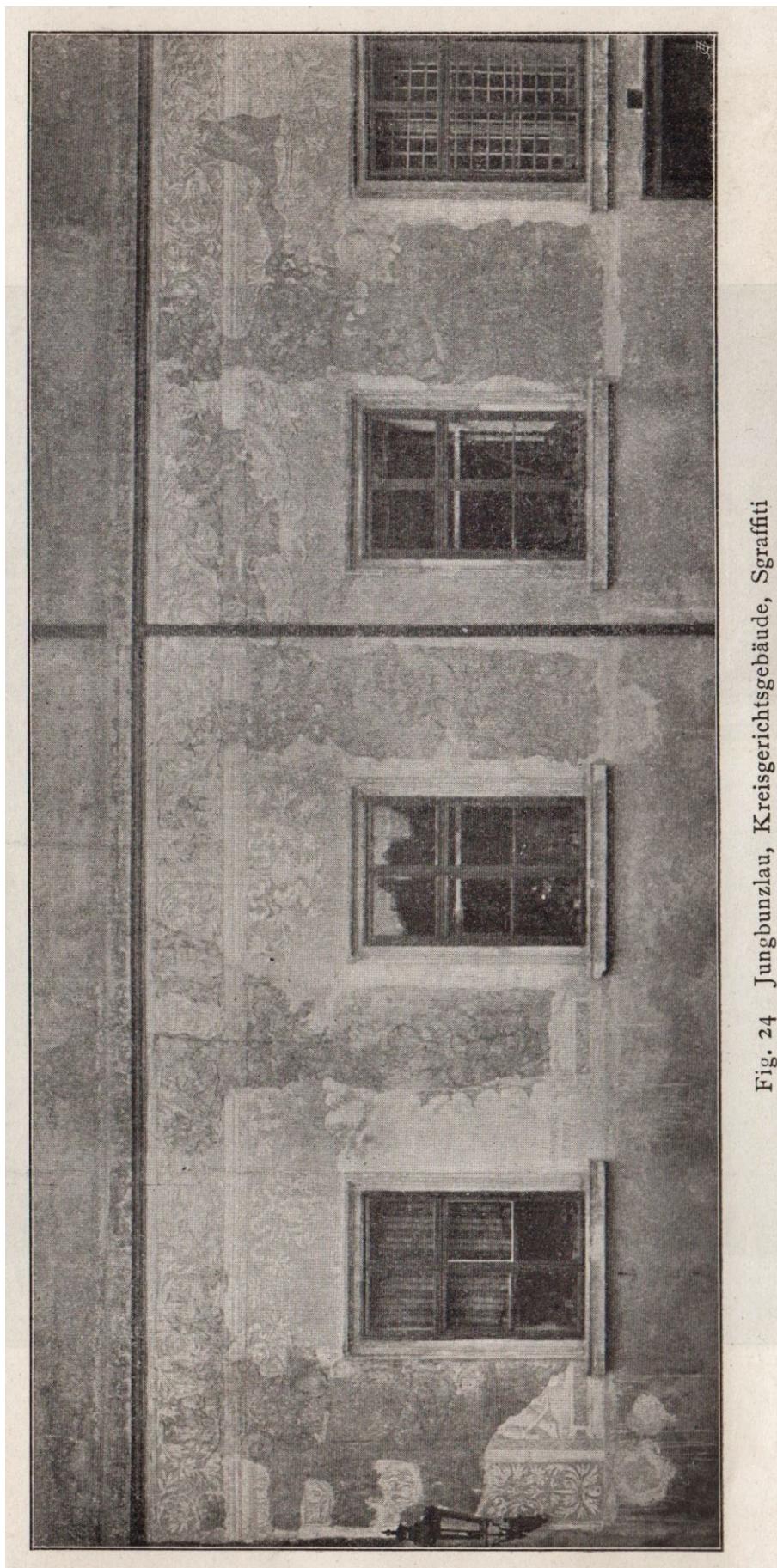

Fig. 24 Jungbunzlau, Kreisgerichtsgebäude, Sgraffiti

109. Mladá Boleslav, odhalená sgrafitová výzdoby budovy historické radnice, 1908.

Fig. 25 Jungbunzlau, Kreisgerichtsgebäude, Sgraffiti

110. Mladá Boleslav, odhalená sgrafitová výzdoby budovy historické radnice, 1908.

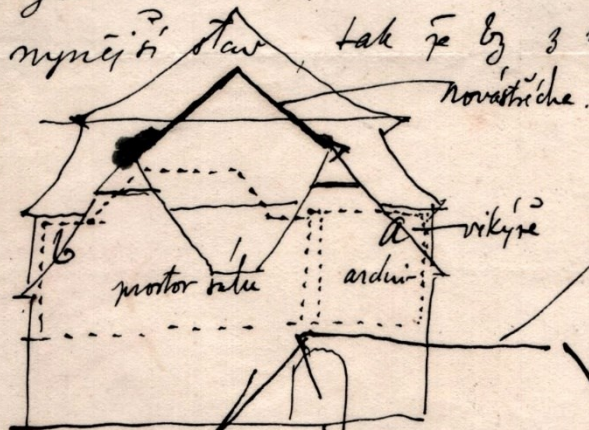

111. Pelhřimov, Fárův dům, 1913–1914, Pavel Janák.

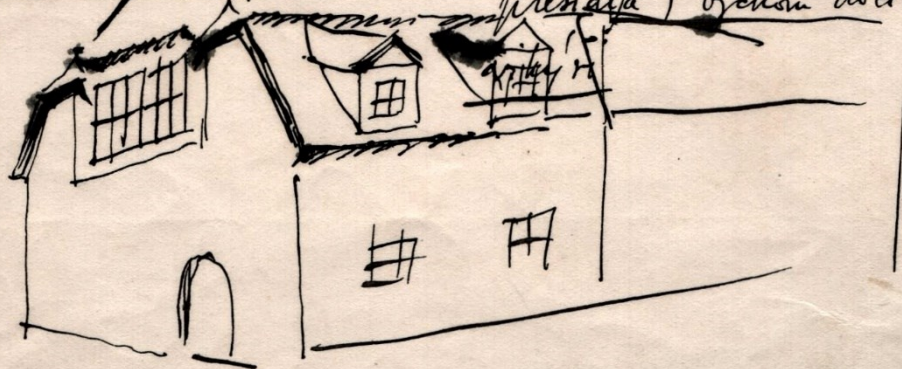
7. 4. 1914

Vážený pane doktore,

zaslal jsem v sobotu, 4/4. tedy — konečně — nové
návrhy na radnici. Řídil jsem se úplným programem
mne daným a route jej dodržel. Řešení nečiní nikde
nemáži. Prostor sálu, který je tak 120 m², by vyhlížet
znamenitě, mám to již promyšleno. Také v
zadní části bych si rád vzal k srdci a nejvíce
myněti staré tak že by z něho mnoho zbylo.

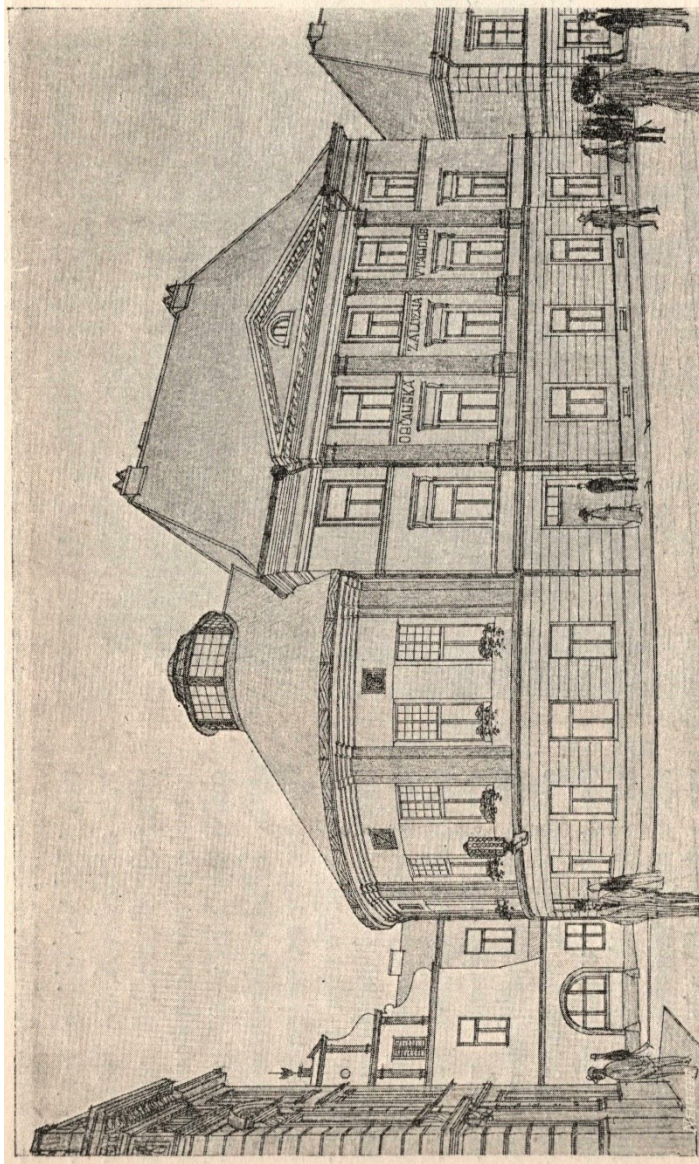
Tedy: obrys střech
a, b by zůstal a
mohlo by místo jen
druhá mansarda, výšku
archivní a v sále (by u
prezidia) bychom docílili.

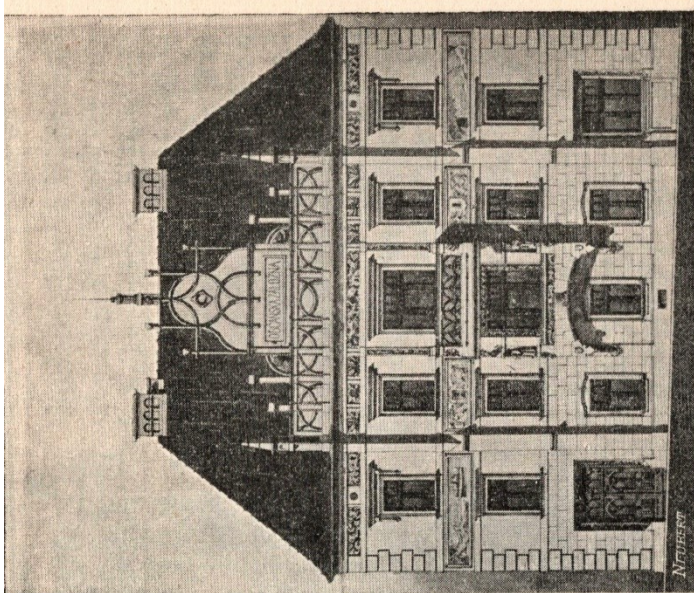
112. Pelhřimov, dopis Pavla Janáka s náčrtem plánovaných úpravy domu čp. 10-I,
7. dubna 1914, Pavel Janák.

147. DŮM Z ROHU NÁMĚSTÍ TÁBORSKÉHO S RÁZOVITÝM ŠTÍTEM, KTERÝ MĚL BÝT ZBOŘEN, BUDE VŠAK S ADAPTOVANÝM DOMEM TÁBORSKÉ ZÁLOŽNY ZACHOVÁN.

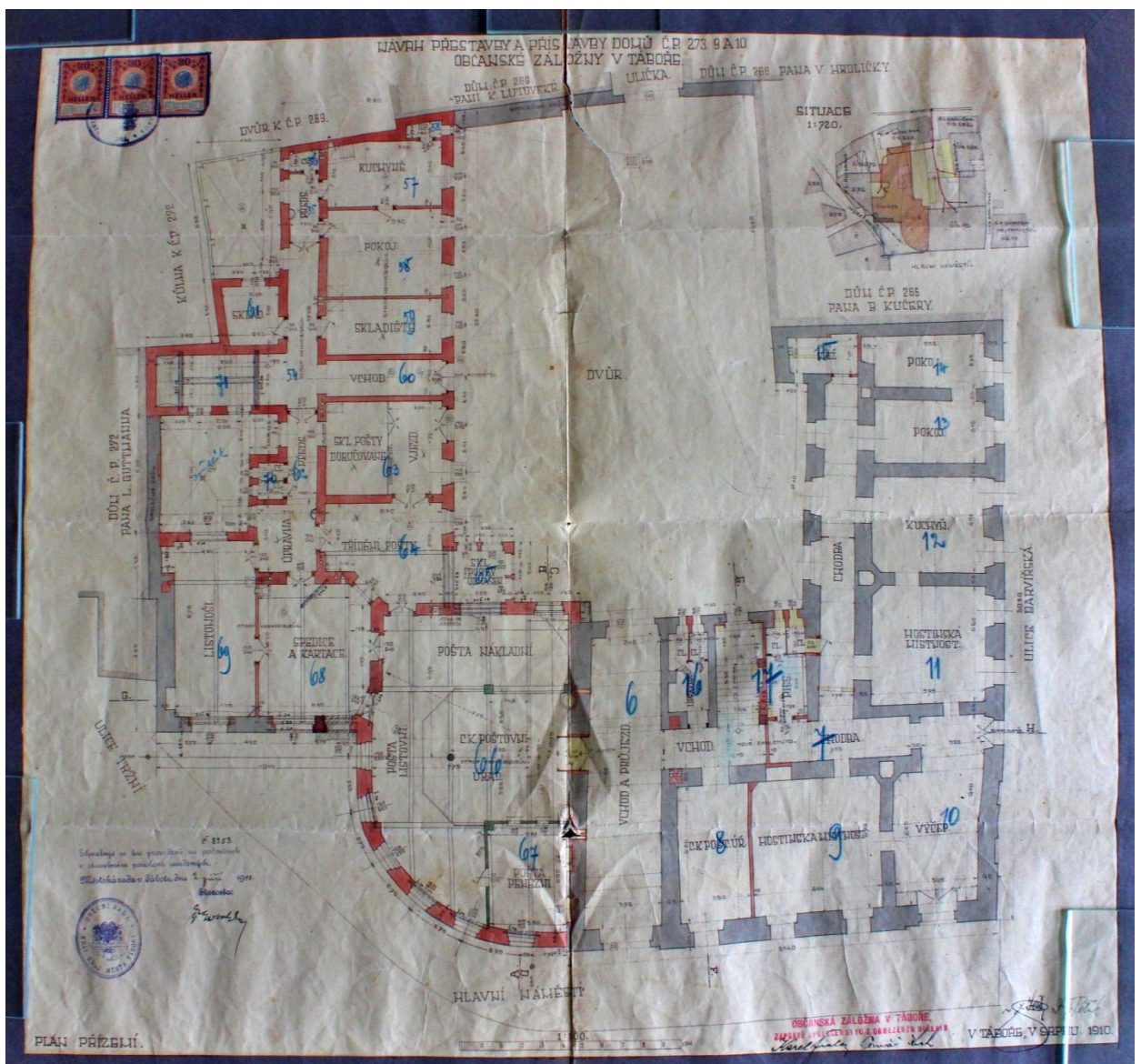

148. POHLED NA SEVEROZÁPADNÍ ROH TÁBORSKÉHO NÁMĚSTÍ SE ZACHOVANOU EMPIROVOU TÁBORSKOU ZÁLOŽNOU A RENAISS. DOMKEM, JEŽ URČENY BYLY KE ZBOŘENÍ.

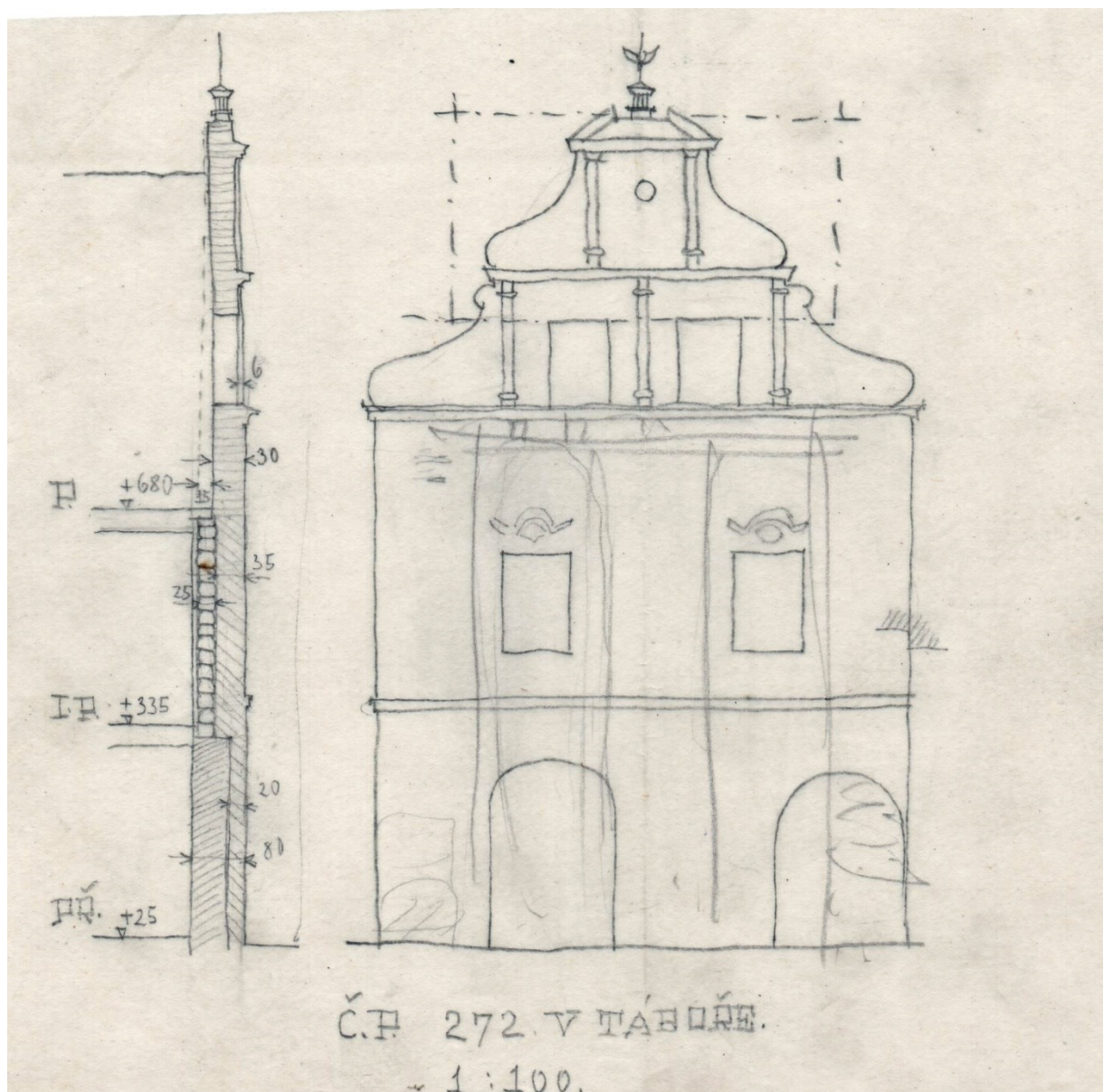

JAK MĚLA VYPADATI NOVÁ BUDOVA TÁBORSKÉ ZÁLOŽNY, JEŽ MĚLA STARÝ, KRÁSNÝ EMPIROVÝ DŮM NAHRADIT.

114. Tábor, návrh Theodora Petříka na přestavbu domů pro občanskou záložnu a původní projekt, 1910.

115. Tábor, půdorys návrhu přestavby domů čp. 9, 10 a 272 pro občanskou záložnu, srpen 1910, Theodor Petřík.

116. Tábor, kresba technického postupu zajištění štítu a výměny zdiva domu čp. 272, 1910, Theodor Petřík.

117. České Budějovice, tzv. císařský otisk mapy stabilního katastru, 1827.

ZASTAROU PRAHU

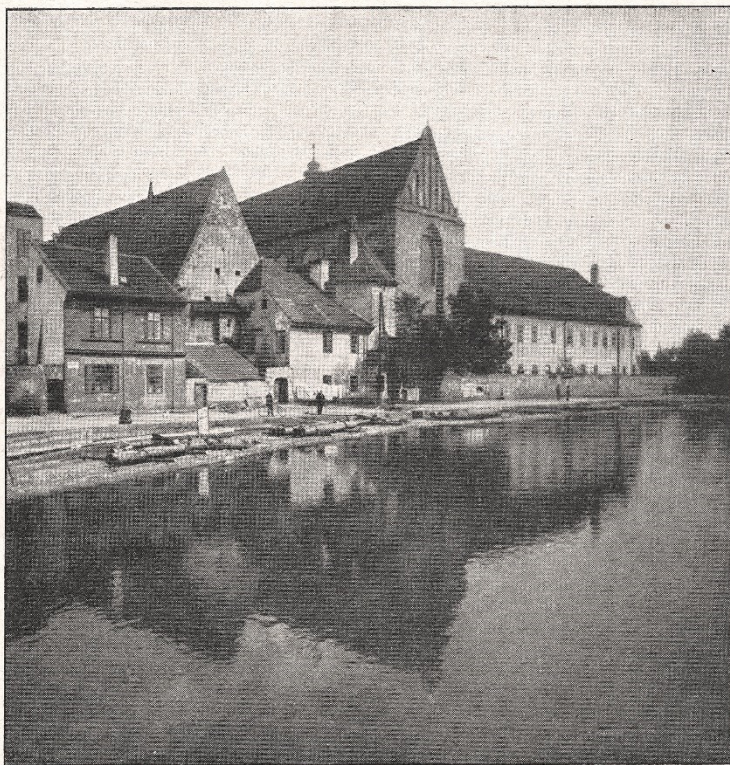
VĚSTNÍK PRO OCHRANU PAMÁTEK V ČECHÁCH

ROČNÍK V.

V PRAZE, DNE 28. KVĚTNA 1915.

ČÍSLO 4-6.

REGULACE VLTAVY A MALŠE V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH.

Obr. 23. Široká hladina hlavního

ramene Vltavy má být zasypána.

Staré Budějovice leží při hlavním rameni Vltavy mezi vtokem Malše a vtokem mlýnské stoky, obtékající východní a severní stranu města, kdežto Malše tvoří jižní hranici a Vltava západní. Takto jest město uzavřeno téměř kol dokola vodním pruhem, tu širší zrcadlicí hladinou Vltavy nad jezem předního mlýna, tu proudící stokou mlýnskou. Okruh zeleně a vody uzavírá město a odlišuje staré části od nových. Pravidelný půdorys založeného města starého kontrastuje příznivě s novými, rovněž pravidelně založenými čtvrtěmi. Avšak jaký rozdíl mezi nimi!

Staré město, vědomě pravidelného, středověkého založení, kde náměstí — vzdor některým škodám způsobeným novostavbami — i ulice mají svůj tradiční vymezený účel života, kde každé nároží a každé zakončení ulice je malebný útvar, je město tvořící urovaný a spořádaný celek. Pravý opak jsou však nové čtvrti. Založení ulic je sice také pravidelné, avšak tkví v nich pouze bezútešná fádnot dlouhých ulic, kde domky, školy, továrny, vše je ve stadiu vývoje, bohužel vý-

voje, který nikdy nezmění se v trvale spořádaný stav. Celek není a nikdy nebude městem, nýbrž vždy jen pouhým předměstím. Při tom zaujmají předměstí plochu mnohokrát větší, než je vnitřní město a dávají celým Budějovicům v pohledu od dráhy ráz města neurovnanného, v němž staré jádro s chrámem a věží jest jen jakýmsi zbytkem uprostřed města továrního.

Jediný, dosud zachovaný pohled na město je od jihu s ostrova a přes ostrov Schnarcherův. Zde bylo město pevně ohraničeno řekou Vltavou, jež nepřipouštěla rozšiřování na tuto stranu, takže bychom dodnes měli odtud pohled na město, jak bývalo před staletími, kdyby budova německého gymnasia tak barbarsky a bezohledně do tohoto starobylého útvaru se nezařezávala. Kus hradeb, věž hradební, stulené domky, klášter, kostel, mlýn, nadržaná hladina nad jezem, stromoví břehu ostrova Schnarcherova a krásné aleje na stoku obou řek, toť idyla nedotknutá dosud podnikatelským ruchem rozvoje. Město mělo zde přirozenou hranici — tok řeky — a nemělo tendence dále se rozšiřovati tímto směrem.

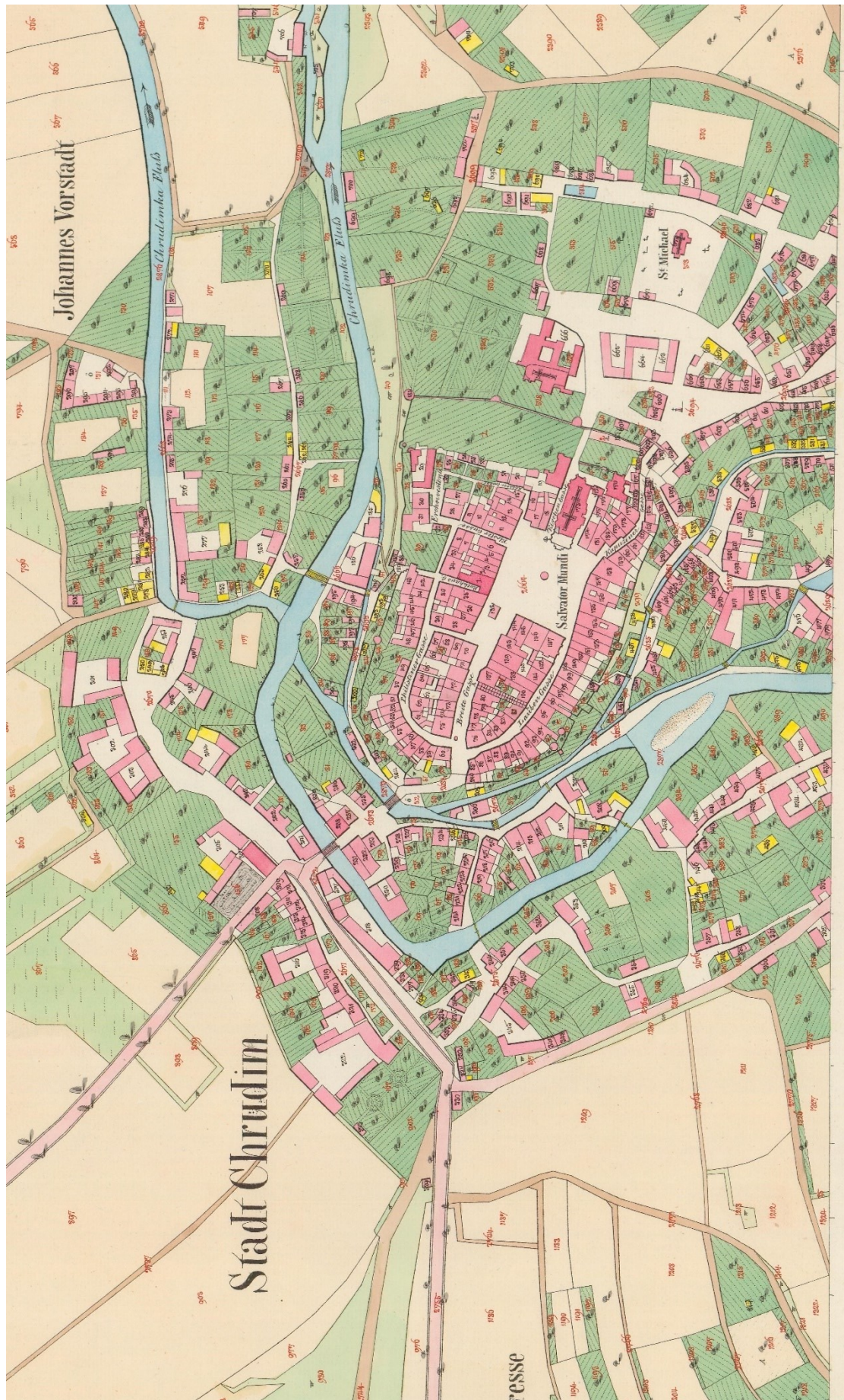
119. Hradec Králové, tzv. císařský otisk mapy stabilního katastru, 1840.

120. Hradec Králové, budova Záložního úvěrního ústavu (dnes Galerie moderního umění), 1910–1912, Osvald Polívka.

121. Hradec Králové, sakristie a nové schodiště katedrály sv. Ducha, František Schmoranz st.

122. Chrudim, tzv. císařský otisk mapy stabilního katastru, 1839.

123. Chrudim, západní fronta náměstí.

124. Chrudim, západní průčelí kostela sv. Michala, po roce 1897, František Schmoranz st.

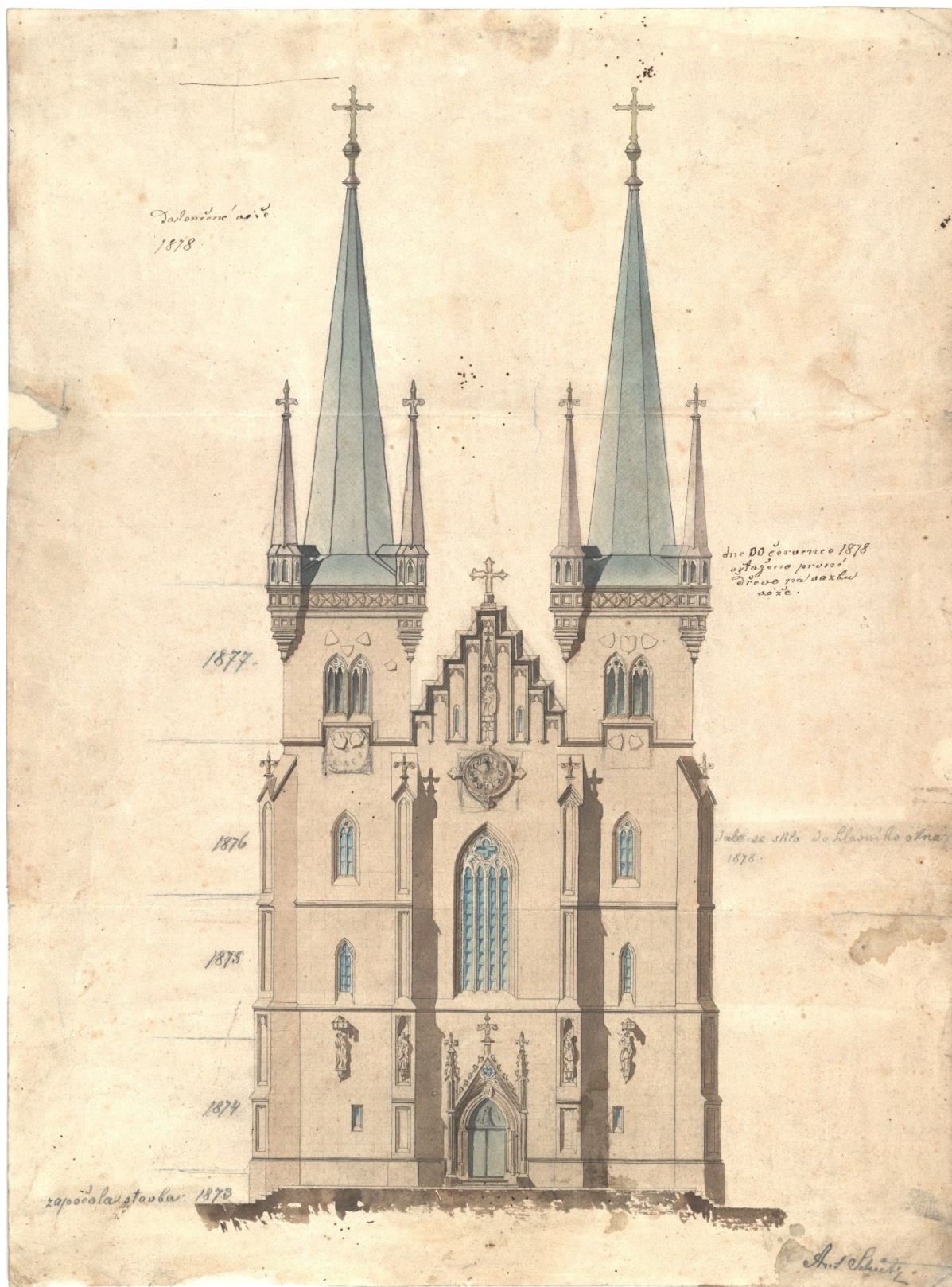
125. Chrudim, presbytář kostela sv. Michala s druhotně umístěnými náhrobními kameny, po roce 1897, František Schmoranz st.

126. Chrudim, nový portál jižní strany kostela Nanebevzetí Panny Marie, 1861, František Schmoranz st.

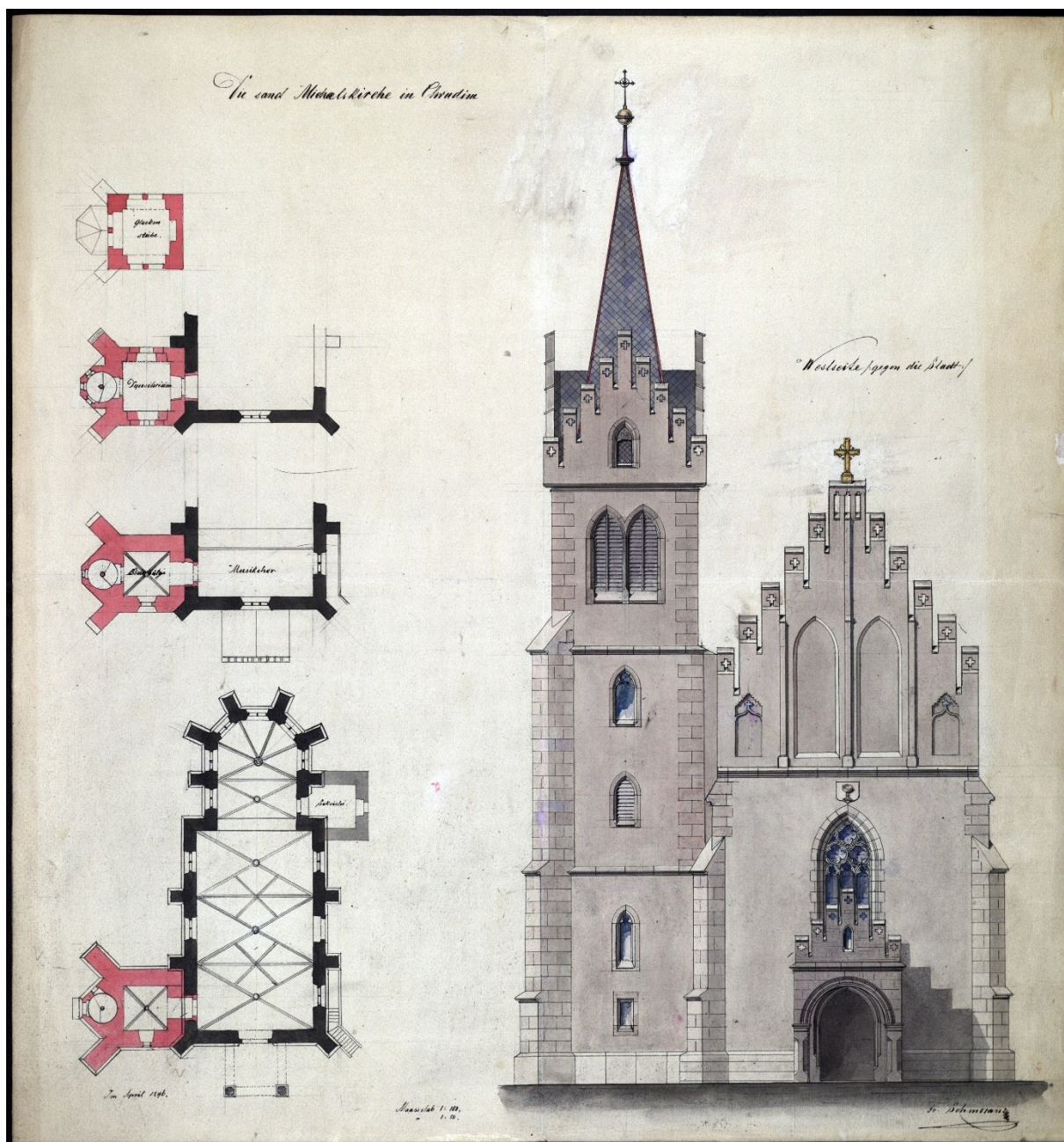
127. Chrudim, nový portál severní strany kostela Nanebevzetí Panny Marie, František Schmoranz st.

128. Chrudim, nárys nového západního průčelí kostela Nanebevzetí Panny Marie s předpokládaným postupem prací, ± 1875 (?), František Schmoranz st.

129. Chrudim, navrhované úpravy průčelí kostela sv. Michala, 1896 (?), František Schmoranz st.

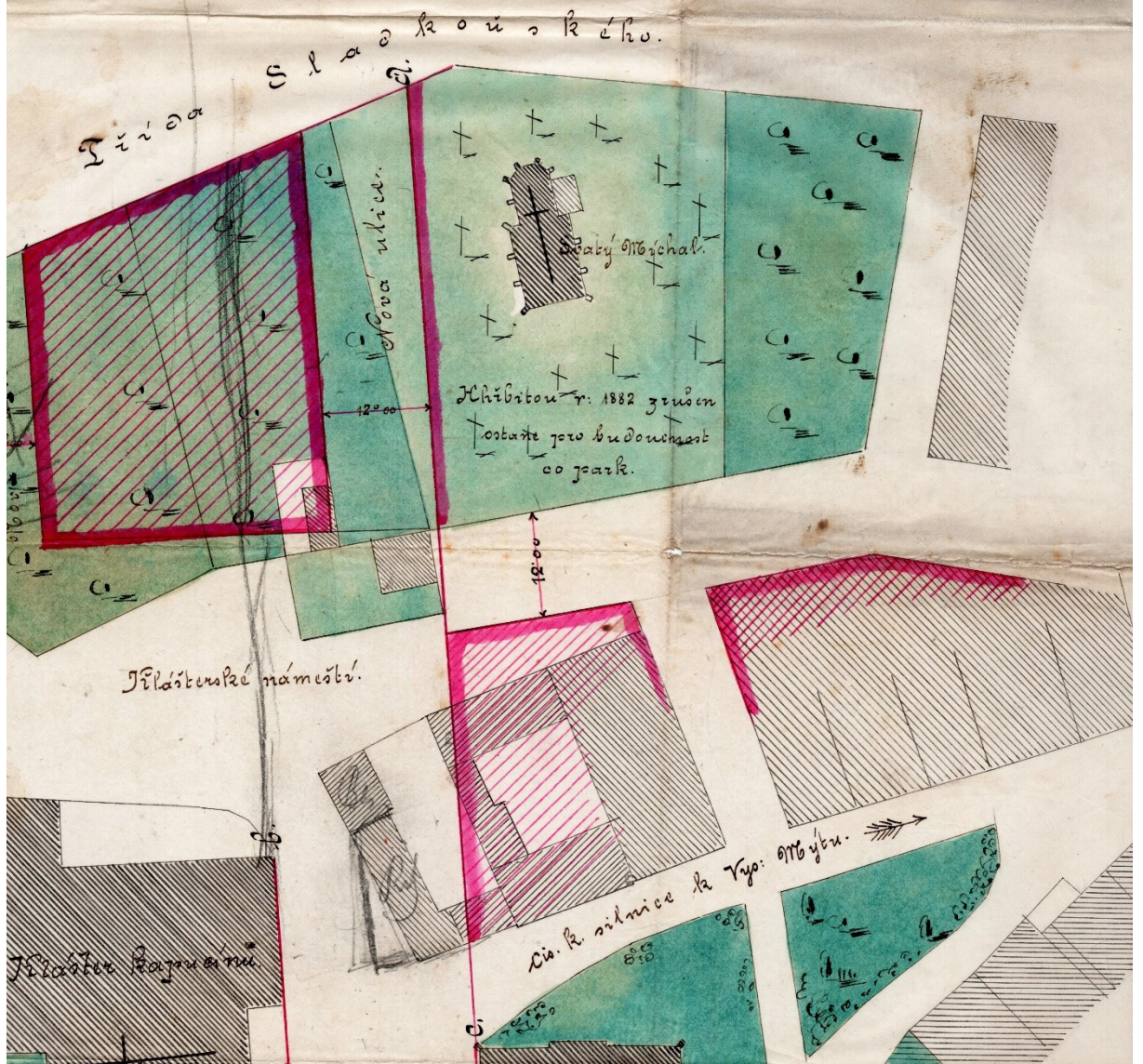
130. Chrudim, navrhované úpravy průčelí a přístavby věže kostela sv. Michala, duben 1896, František Schmoranz st.

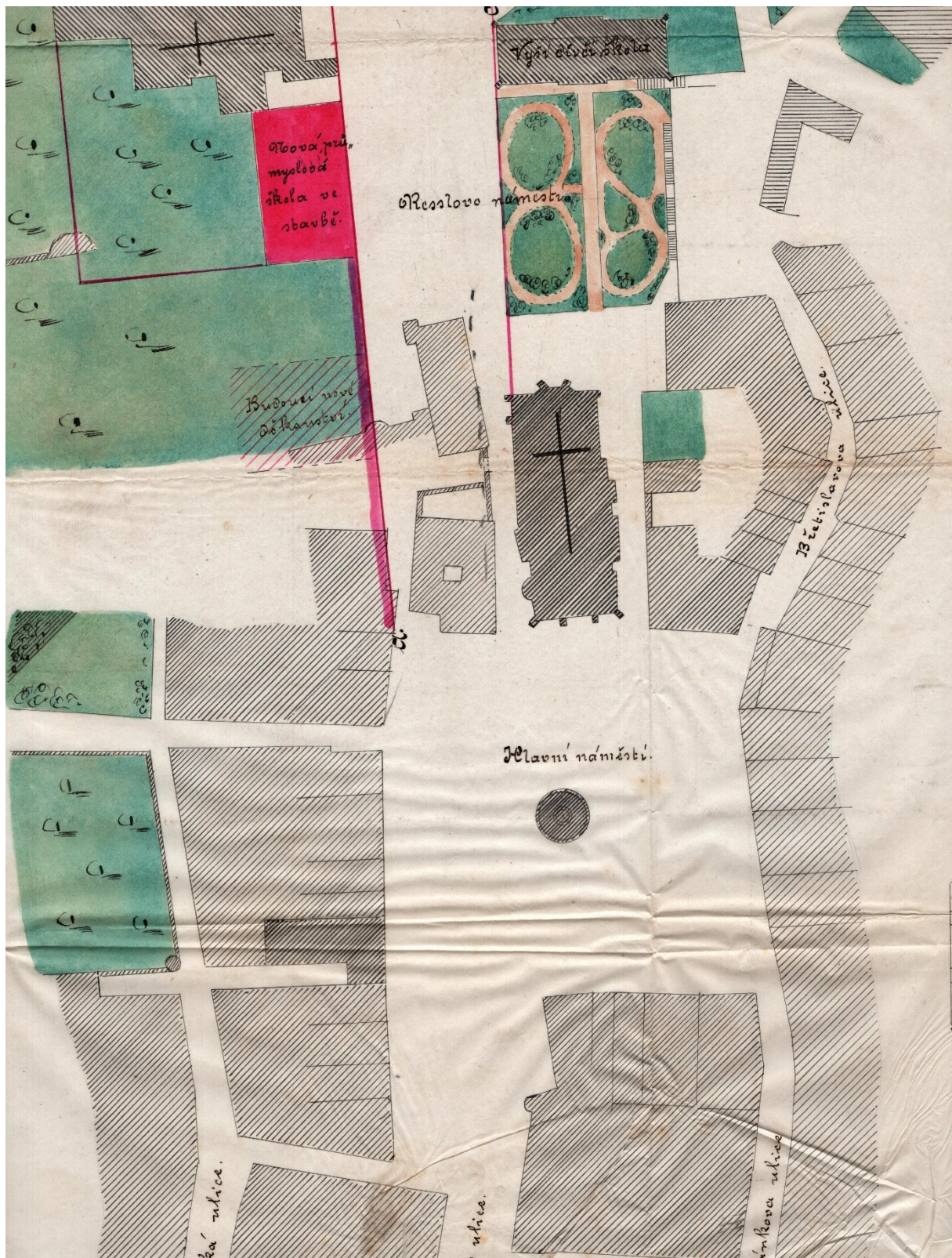
131. Chrudim, úprava prostřanství v okolí bývalé Horní brány, ± 1885 (?).

Částin polohy

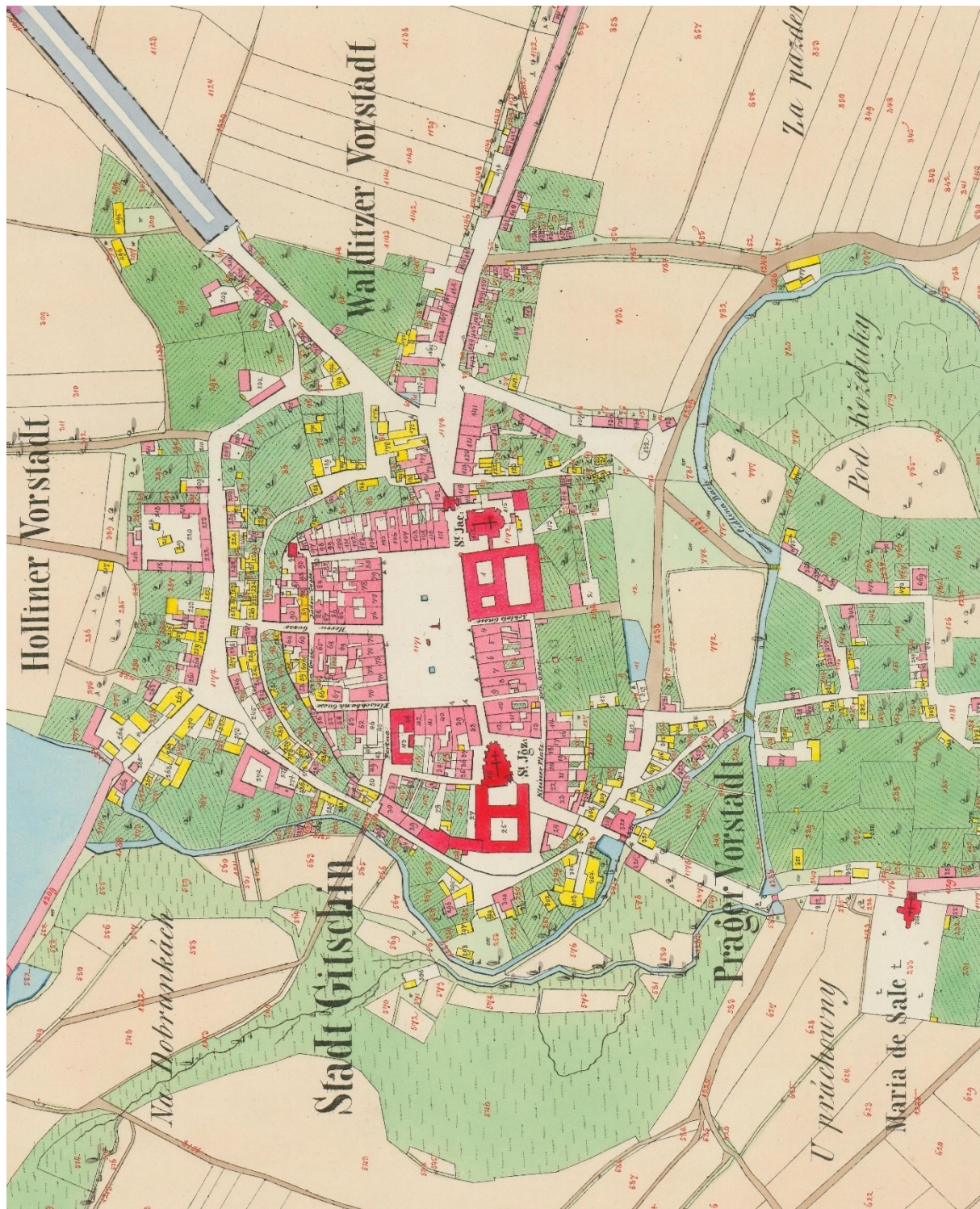
k uspořádání a rozšíření „nového města“ v Chrudimí, okolo
kapucínského kláštera a kostela sv. Michala.

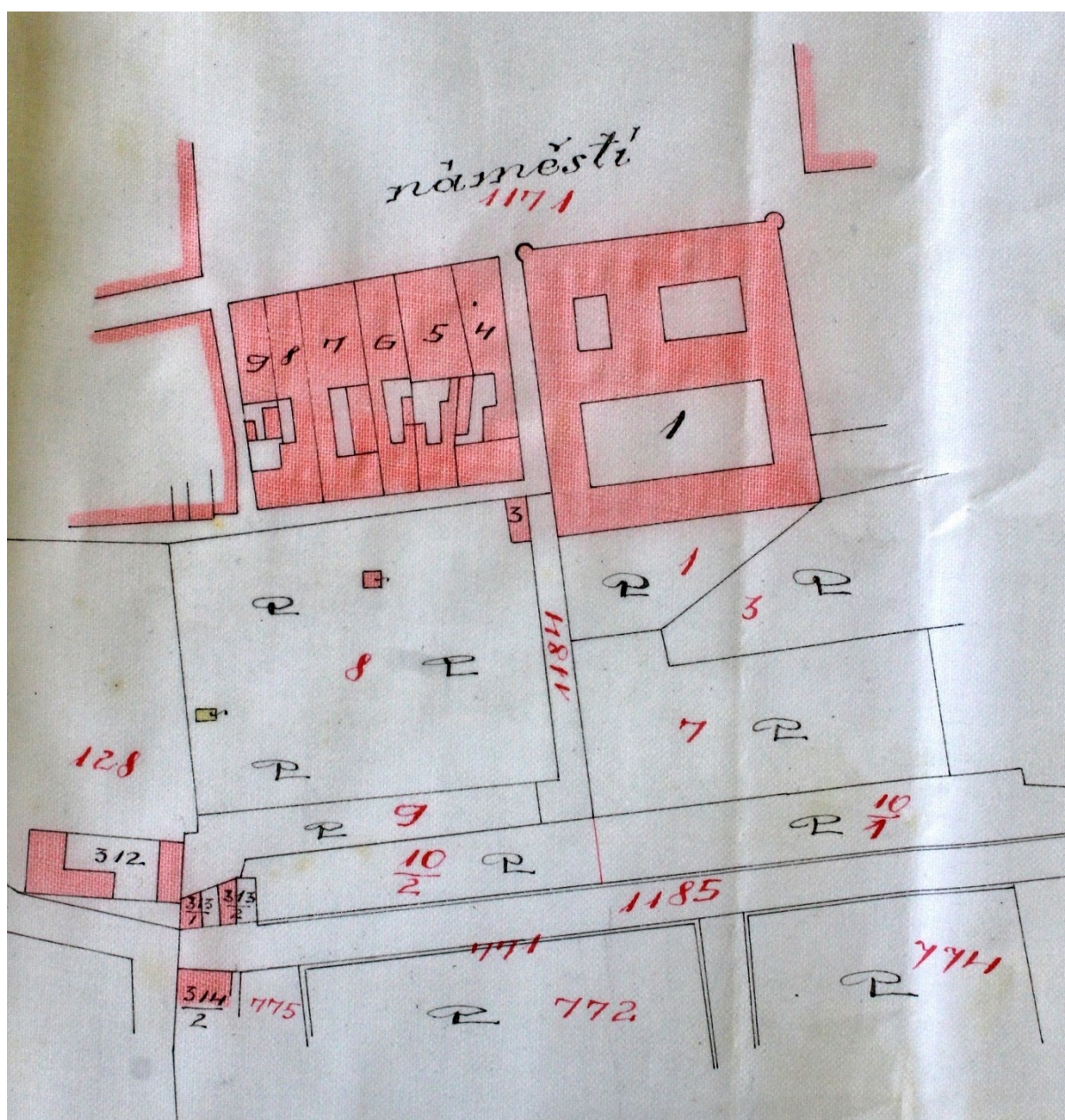
132. Chrudim, polohopisný plán projektovaných úprav okolí Klášterského náměstí, ± 1900, Em. Šafránek (?).

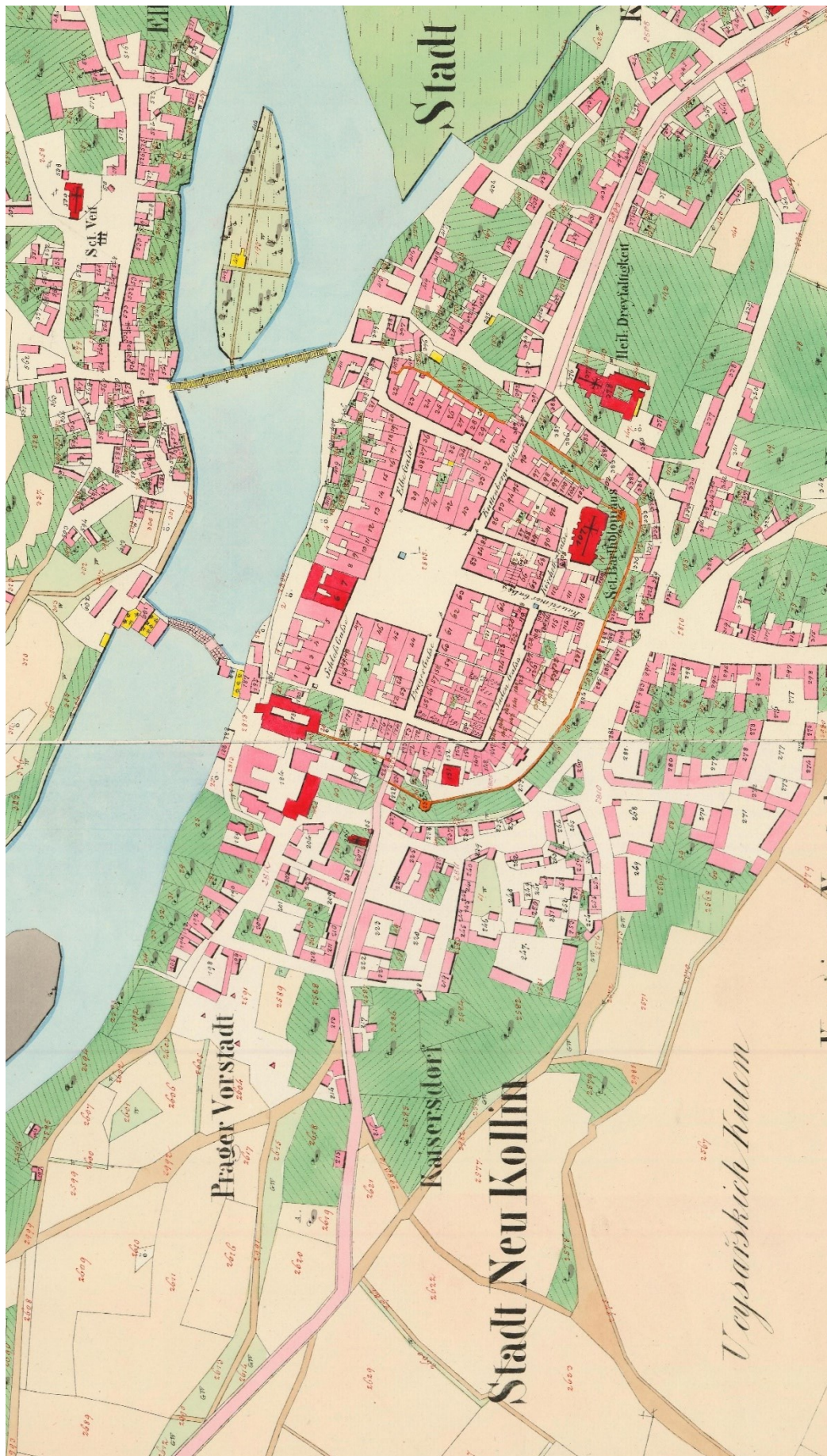
132. Chrudim, polohopisný plán projektovaných úprav okolí Klášterského náměstí, ± 1900, Em. Šafránek (?).

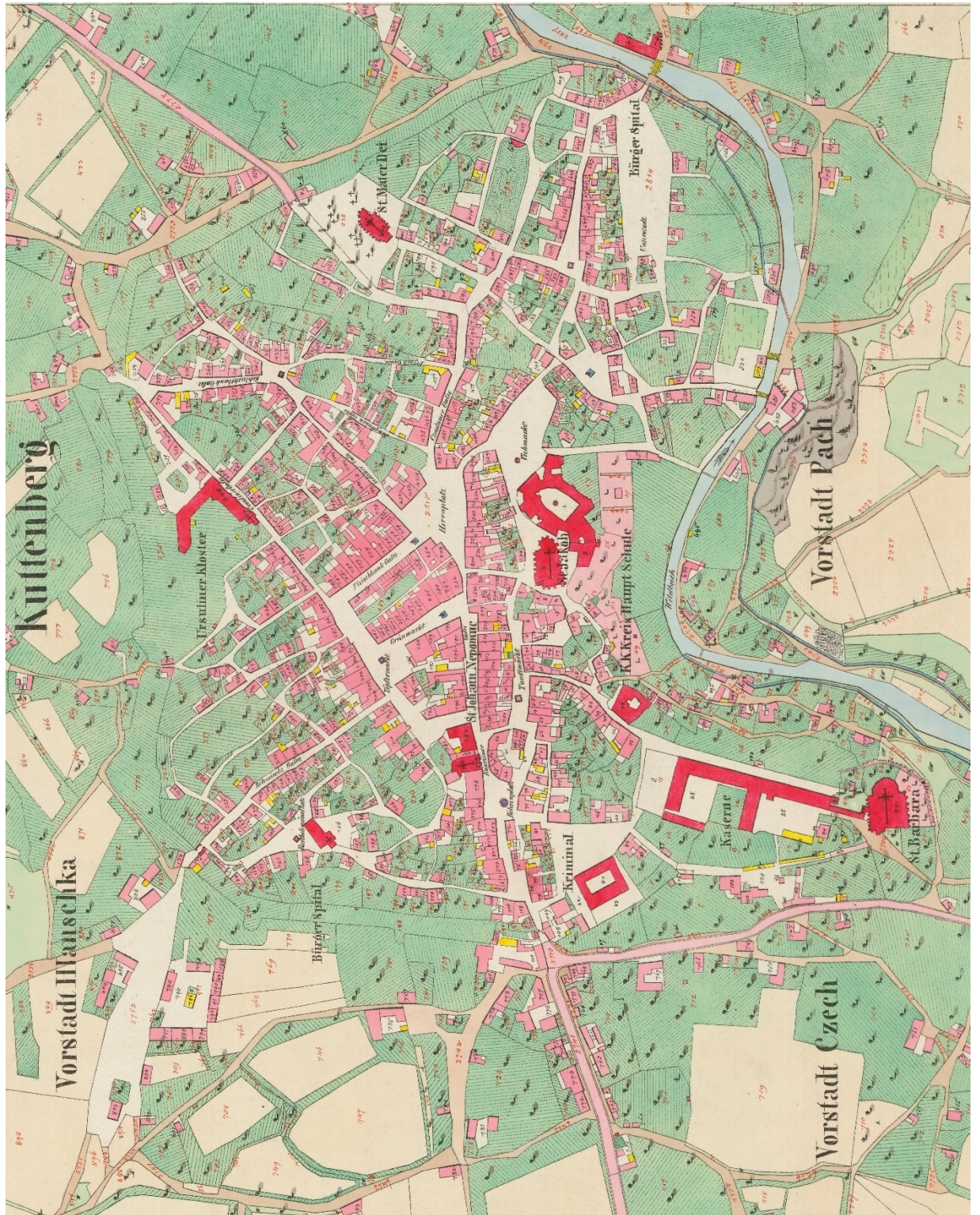
133. Jičín, tzv. císařský otisk mapy stabilního katastru, 1842.

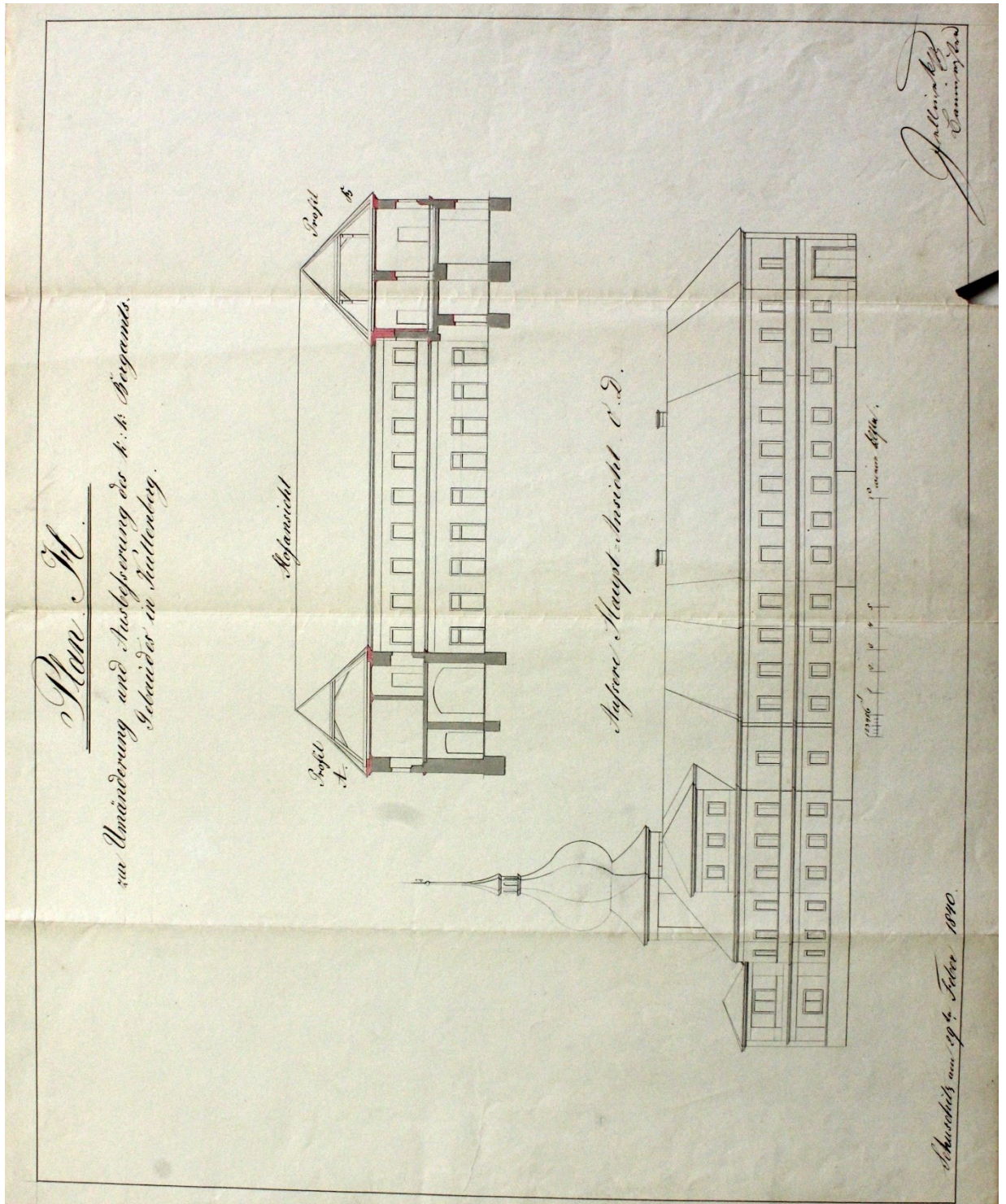
134. Jičín, plán rozdělení parcel v okolí zámku, květen 1894, Bedřich Pek.

135. Kolín, tzv. císařský otisk mapy stabilního katastru, 1841.

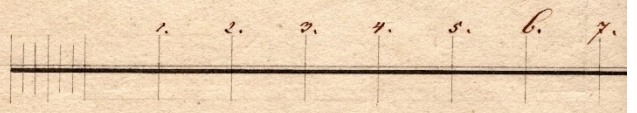
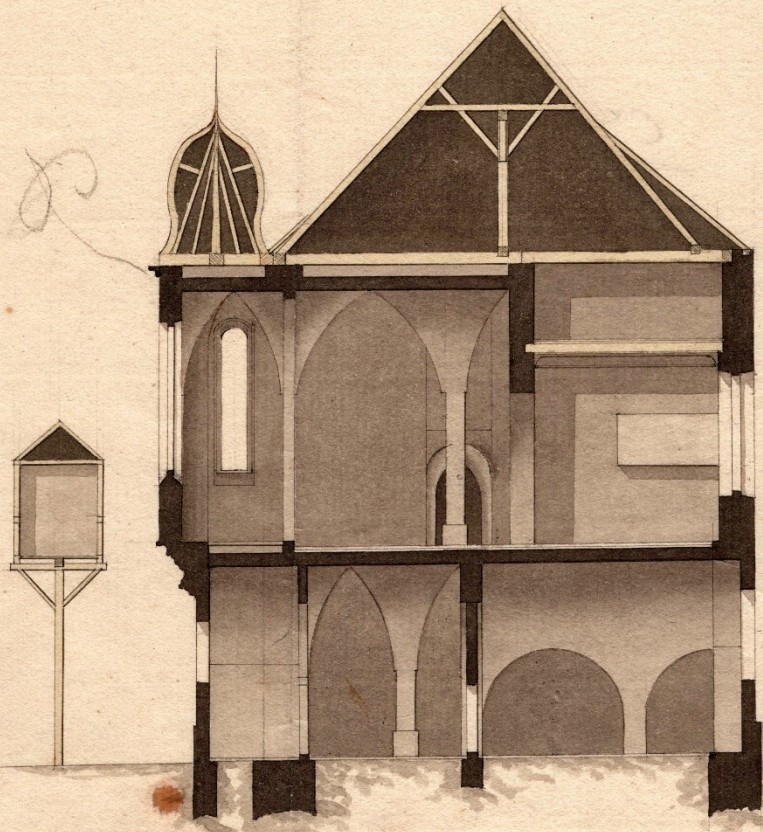
136. Kutná Hora, tzv. císarský otisk mapy stabilního katastru, 1839.

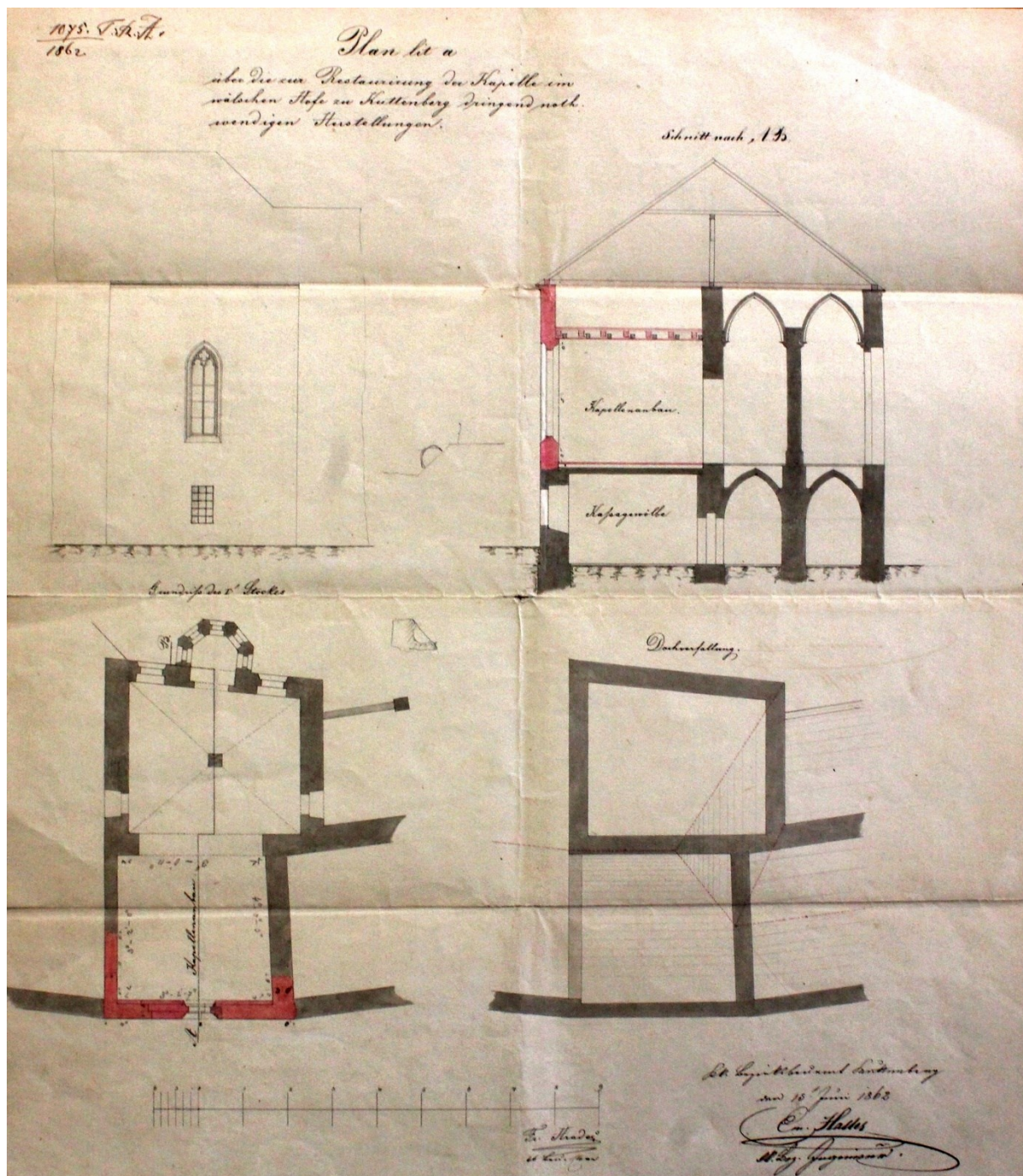
138. Kutná Hora, Plan H zur Umänderung und Ausbesserung des k. k. Bergamts Gebäudes in Kutteneberg, 1840, Jelinek.

Die Pfeiler sind symmetrisch übereinander gesetzt in dem Querschnitt
wie Plan N° II gezeigt die Pfeilerlinien N° III & IV.

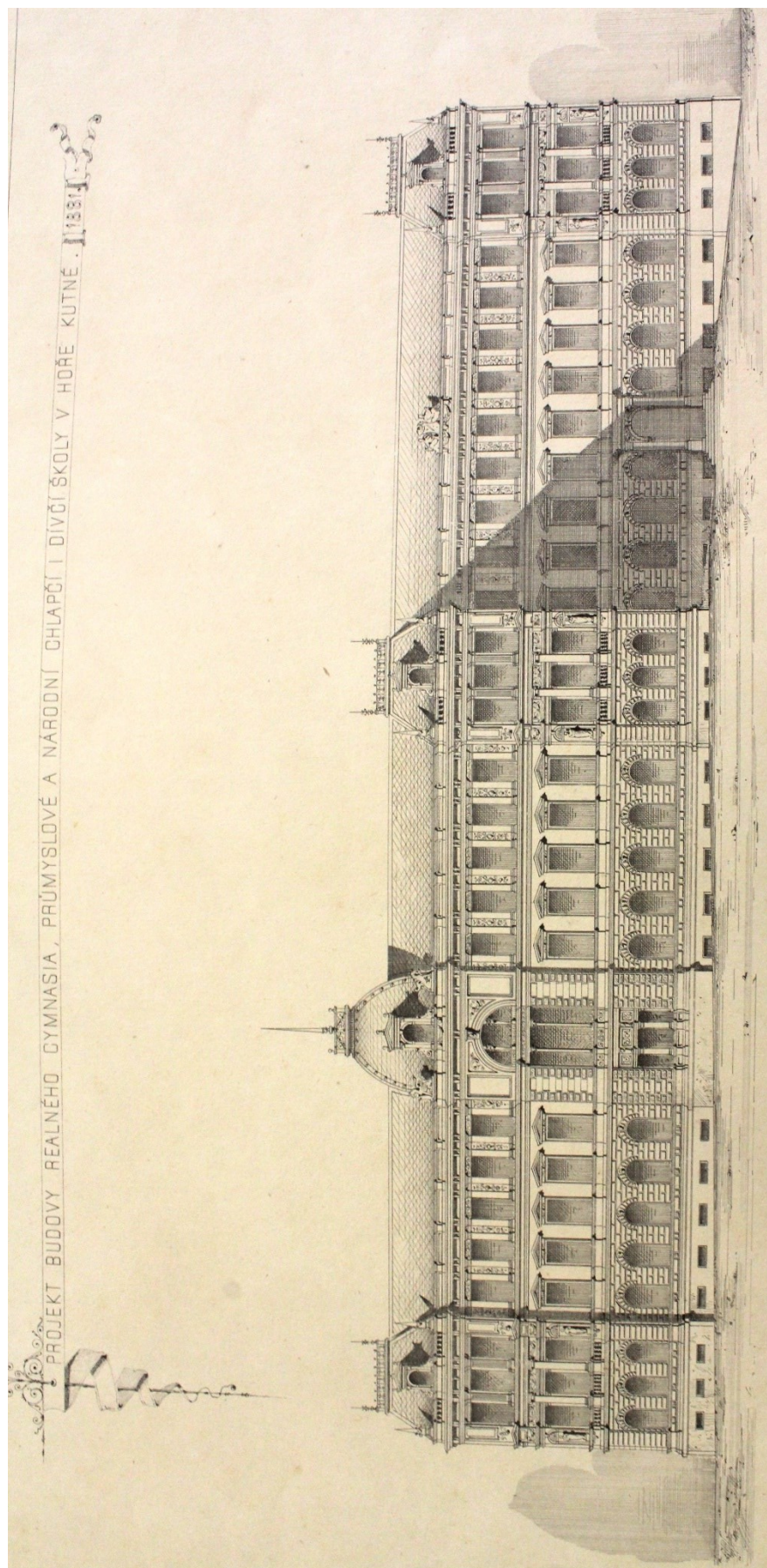
Die Pfeiler auf dem Plan N° III.

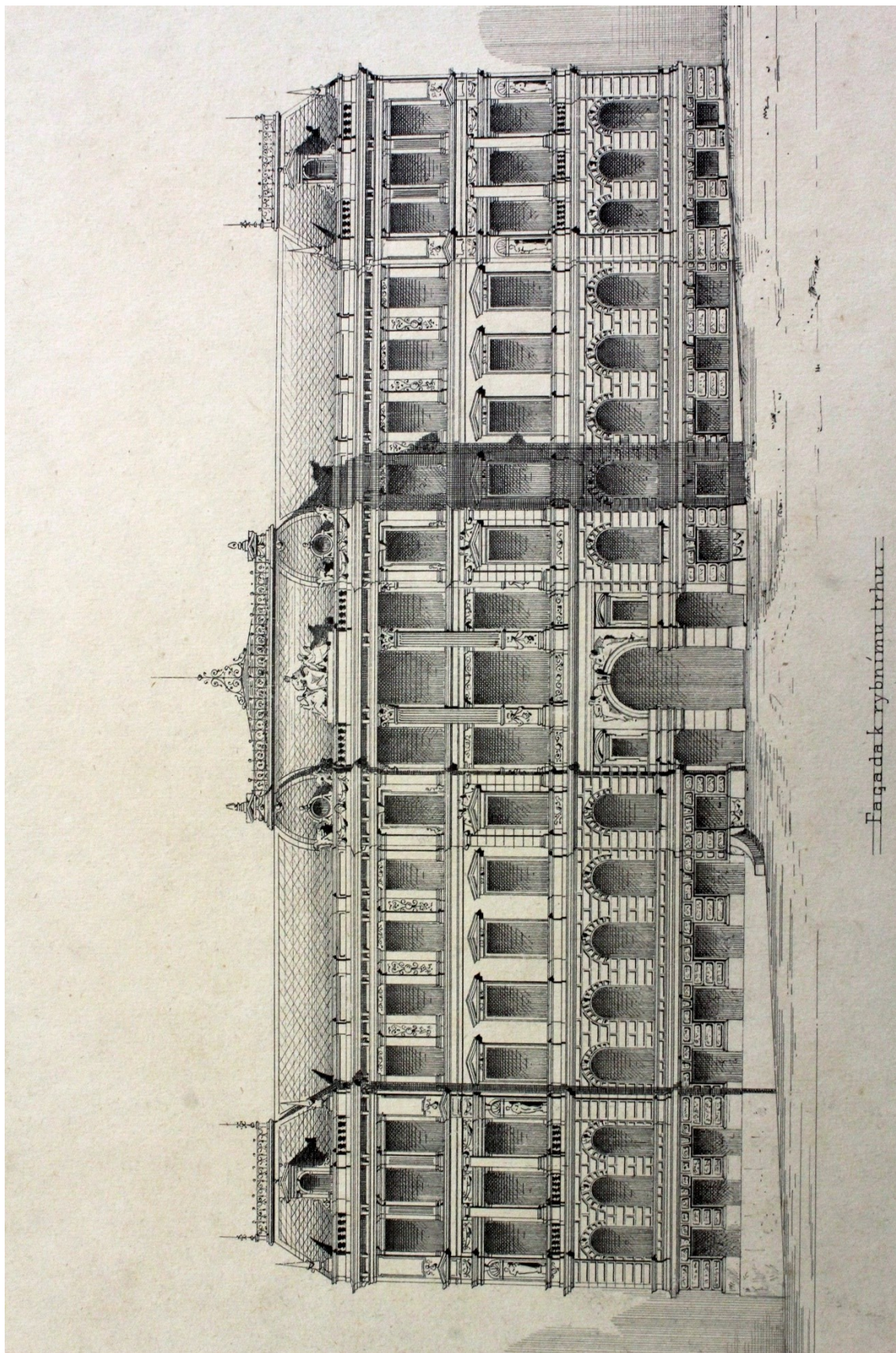
140. Kutná Hora, řez kaplí Vlašského dvora, 1810.

141. Kutná Hora, *Plan lit a* über die zur Restaurierung der Kapelle im wälschen Hofe zu Kuttenberg dringend nothwendigen Herstellungen, 1862, 15. června, E. Hallek, F. Hradecký.

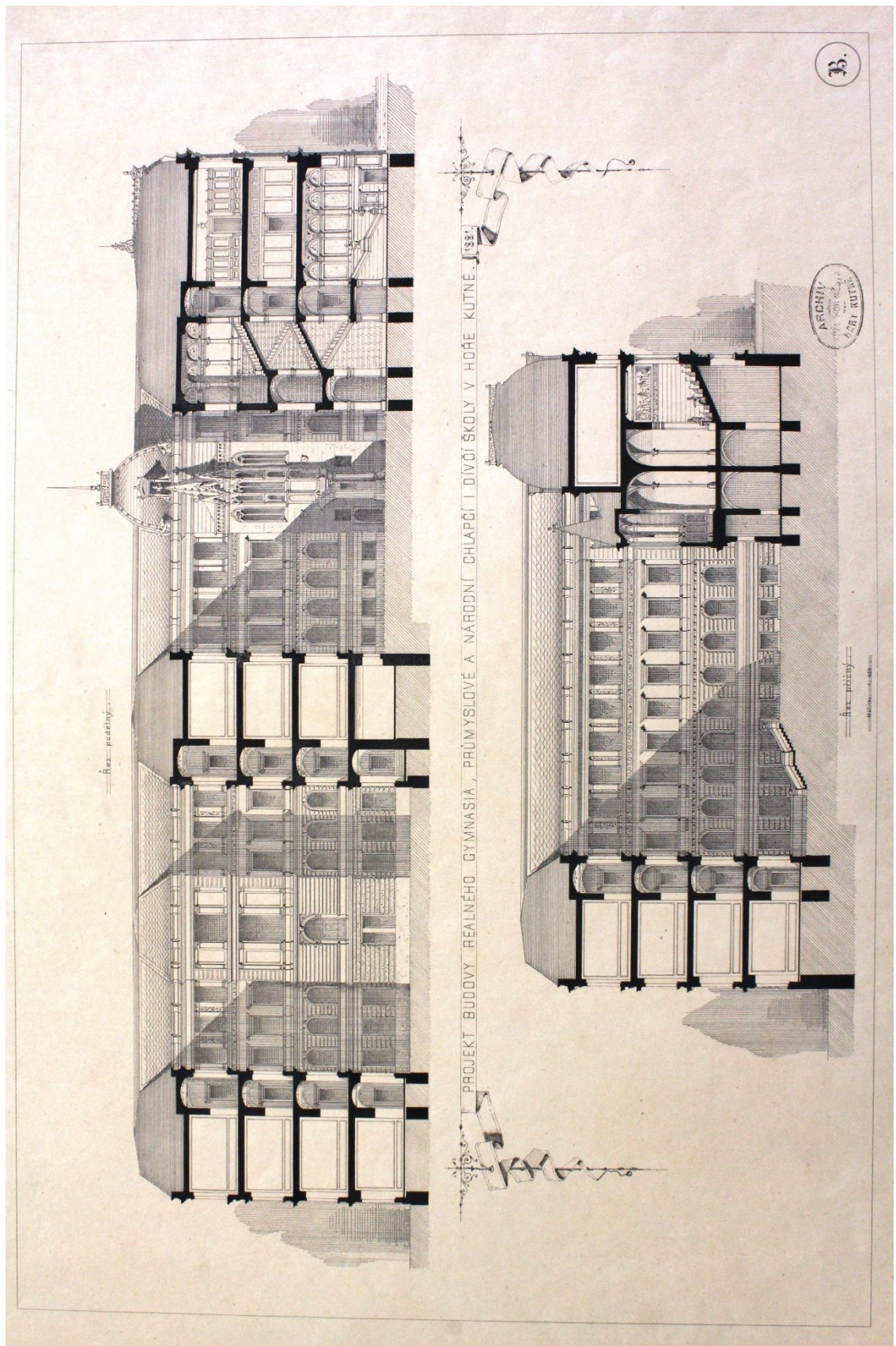

144. Kutná Hora, projekt přestavby Vlašského dvora na reálné gymnázium, národní a průmyslovou školu – značka *B* v kruhu, severní fasáda, 1881.

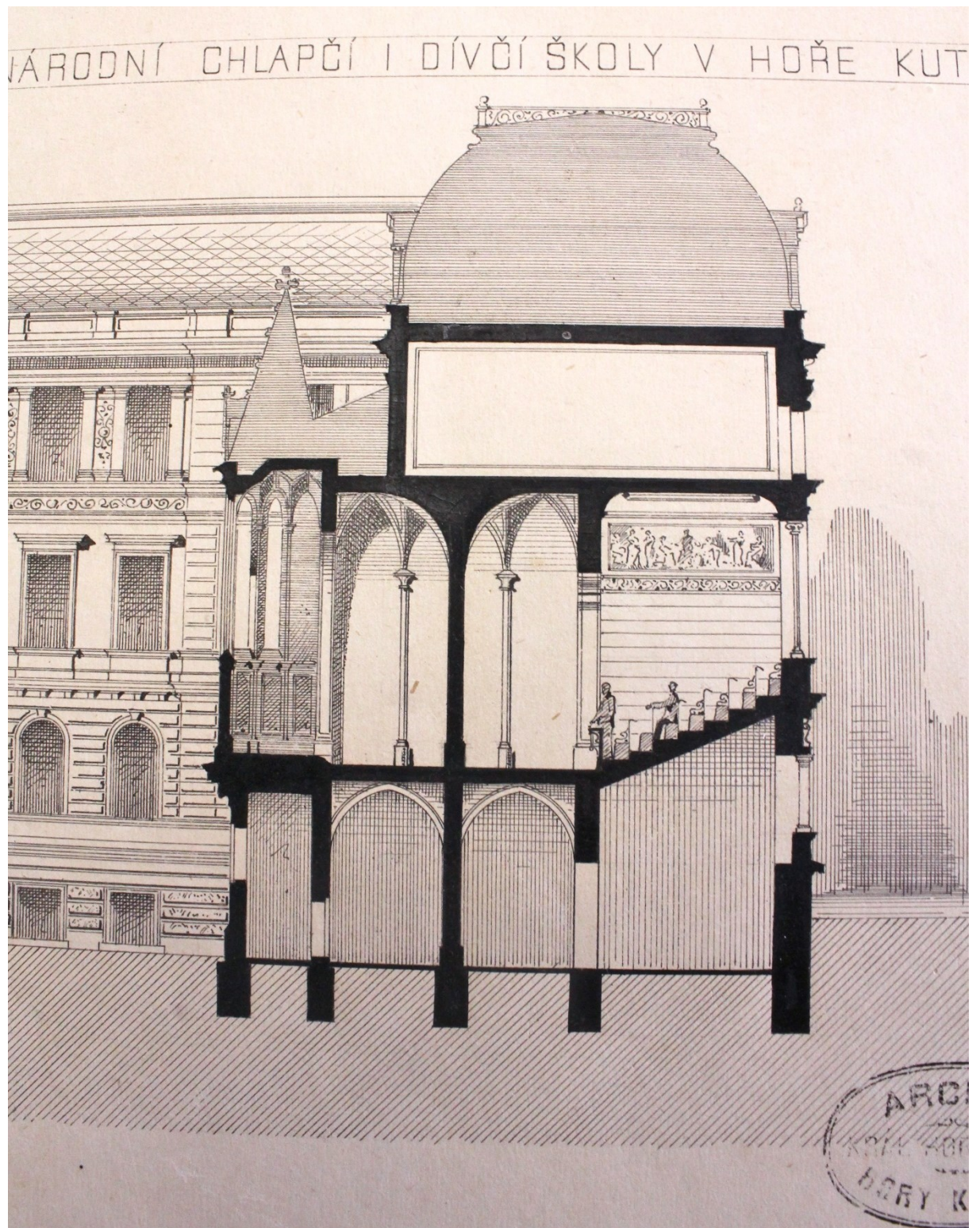

Fačada k rybnímu trhu.

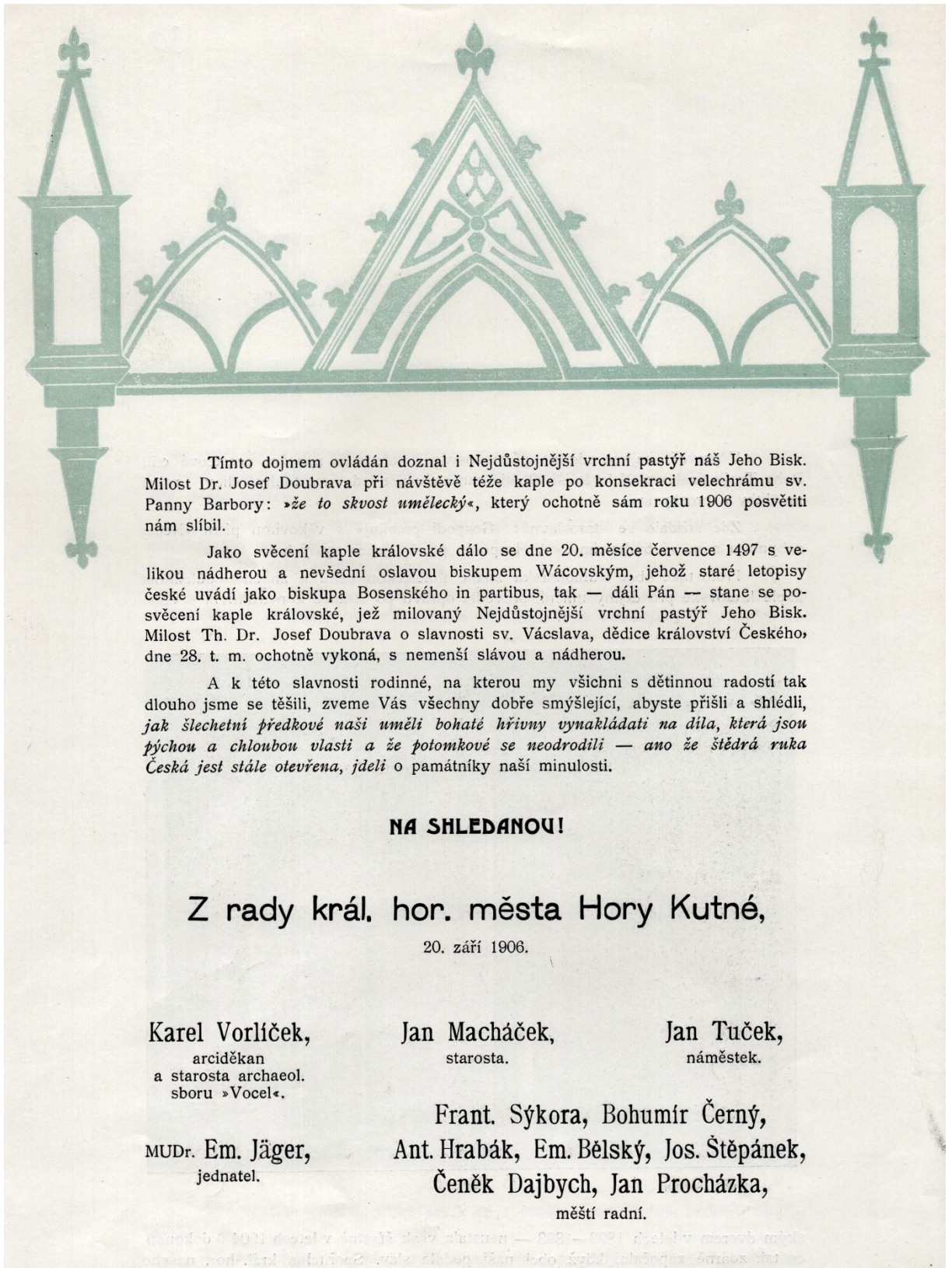
145. Kutná Hora, projekt přestavby Vlašského dvora na reálné gymnázium, národní a průmyslovou školu – značka *B* v kruhu, východní fasáda, 1881.

146. Kutná Hora, projekt přestavby Vlašského dvora na reálné gymnázium, národní a průmyslovou školu – značka B v kruhu, příčný a podélný řez, 1881.

146. Kutná Hora, projekt přestavby Vlašského dvora na reálné gymnázium, národní a průmyslovou školu – značka *B* v kruhu, příčný a podélný řez (detail), 1881.

Tímto dojmem ovládnán doznal i Nejdůstojnější vrchní pastýř náš Jeho Bisk. Milost Dr. Josef Doubrava při návštěvě téže kaple po konsekraci velechrámu sv. Panny Barbory: »že to skvost umělecký«, který ochotně sám roku 1906 posvětití nám slíbil.

Jako svěcení kaple královské dalo se dne 20. měsíce července 1497 s velikou nádherou a nevšední oslavou biskupem Wácovským, jehož staré letopisy české uvádí jako biskupa Bosenského in partibus, tak — dále Pán — stane se posvěcení kaple královské, jež milovaný Nejdůstojnější vrchní pastýř Jeho Bisk. Milost Th. Dr. Josef Doubrava o slavnosti sv. Václava, dědice království Českého, dne 28. t. m. ochotně vykoná, s nemenší slávou a nádherou.

A k této slavnosti rodinné, na kterou my všichni s dětinou radostí tak dlouho jsme se těšili, zveme Vás všechny dobře smýšlející, abyste přišli a shlédli, jak šlechtní předkové naši uměli bohaté hřivny vynakládati na díla, která jsou pýchou a chloubou vlasti a že potomkové se neodrodili — ano že štědrá ruka Česká jest stále otevřena, jdeli o památníky naší minulosti.

NA SHLEDANOU!

Z rady král. hor. města Hory Kutné,

20. září 1906.

Karel Vorlíček,
arciděkan
a starosta archaeol.
sboru »Vocel«.

Jan Macháček,
starosta.

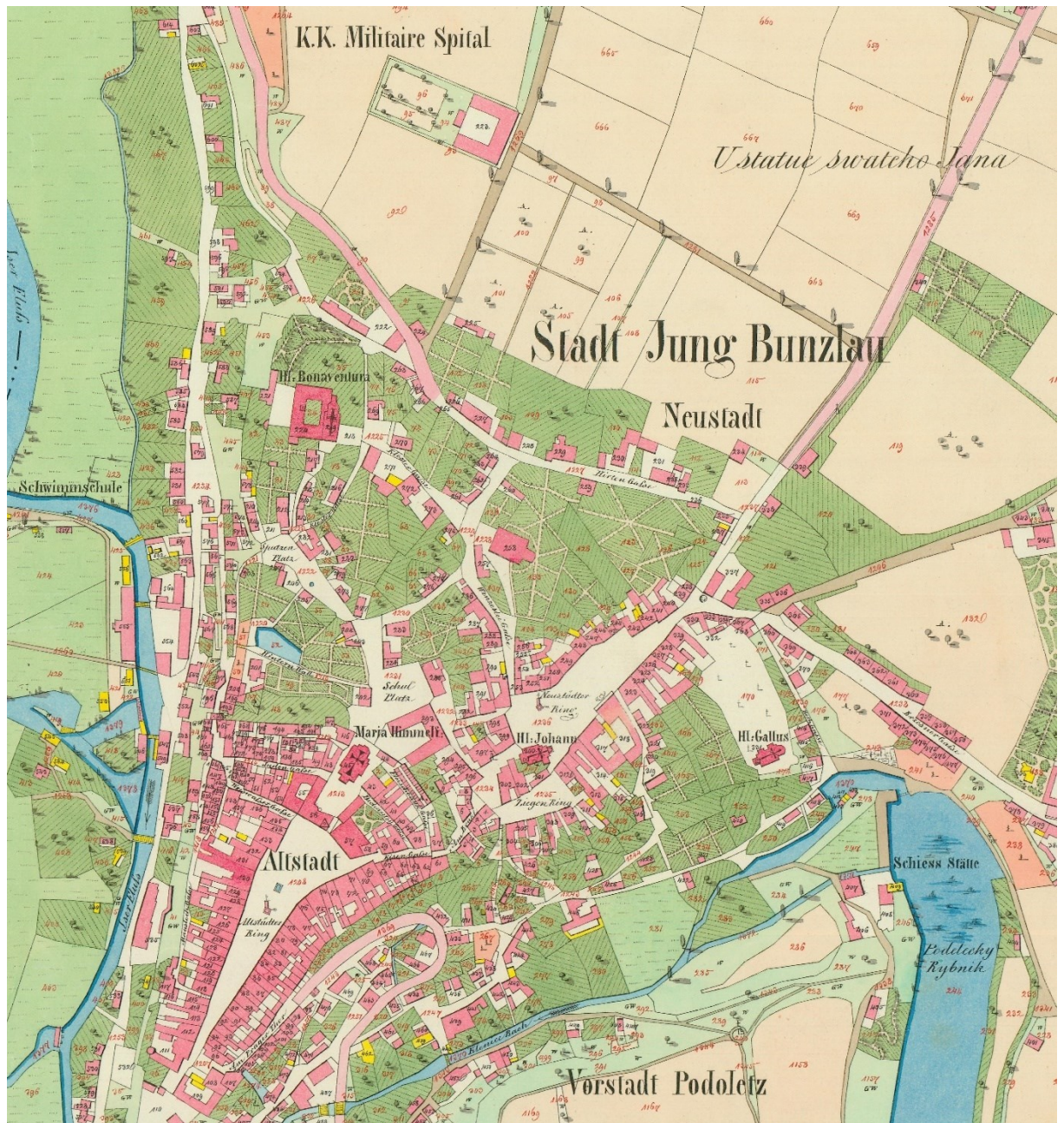
Jan Tuček,
náměstek.

MUDr. Em. Jäger,
jednatel.

Frant. Sýkora, Bohumír Černý,
Ant. Hrabák, Em. Bělský, Jos. Štěpánek,
Čeněk Dajbych, Jan Procházka,
měštní radní.

148. Mladá Boleslav, kostel sv. Havla a přilehlý hřbitov, snímek 80. léta 19. století.

149. Mladá Boleslav, tzv. císařský otisk mapy stabilního katastru, 1842.

150. Mladá Boleslav, budova českobratrské modlitebny, snímek ± 1900.

151. Mladá Boleslav, budova českobratrské modlitebny.

Jarosl Němec kresl

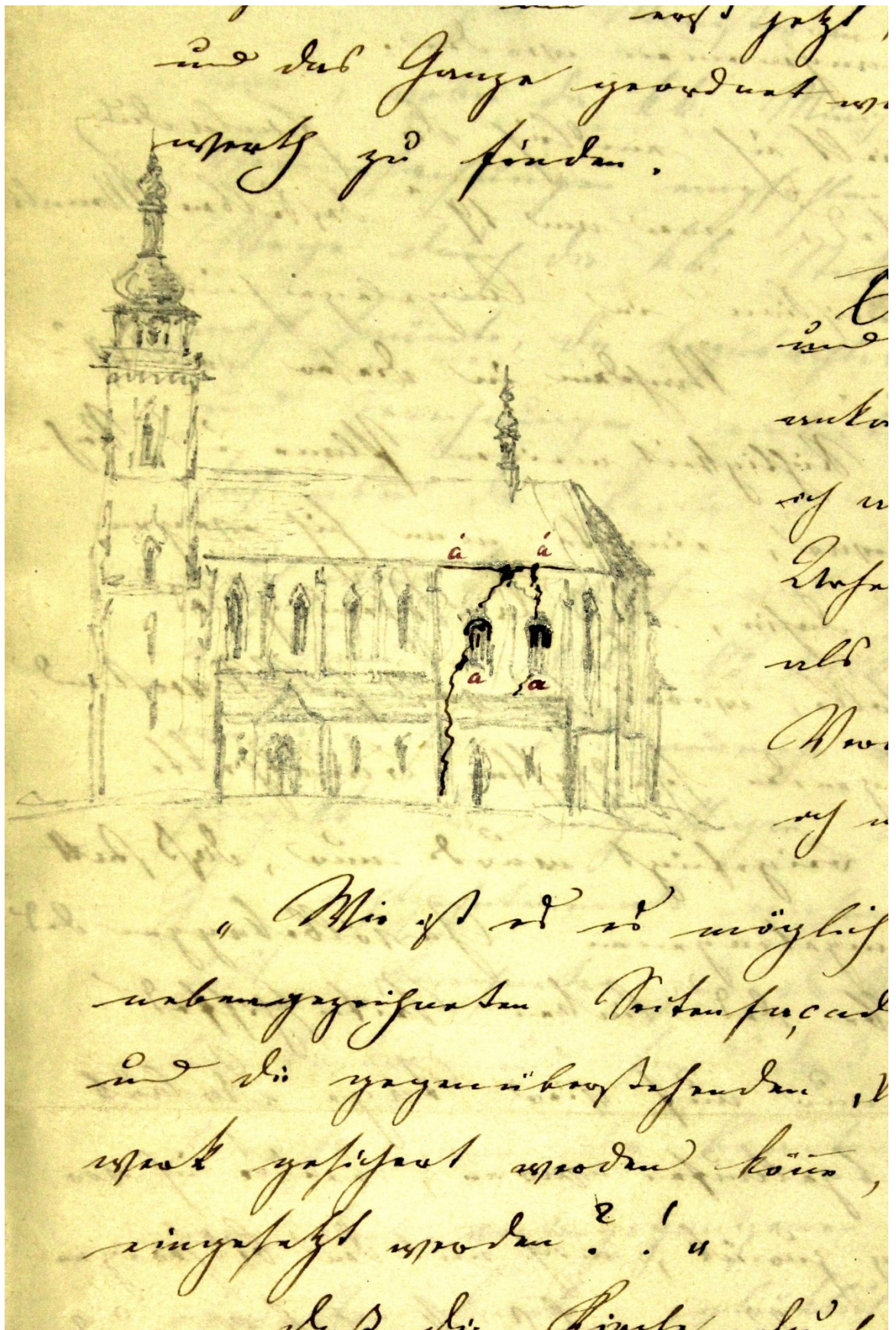
Farekly lith. v Praze

Děkanský chrám sv. Jiljí v Nymburce.

152. Nymburk, pohled na kostel sv. Jiljí před zahájením rekonstrukčních prací, 1859, Jaroslav Němec.

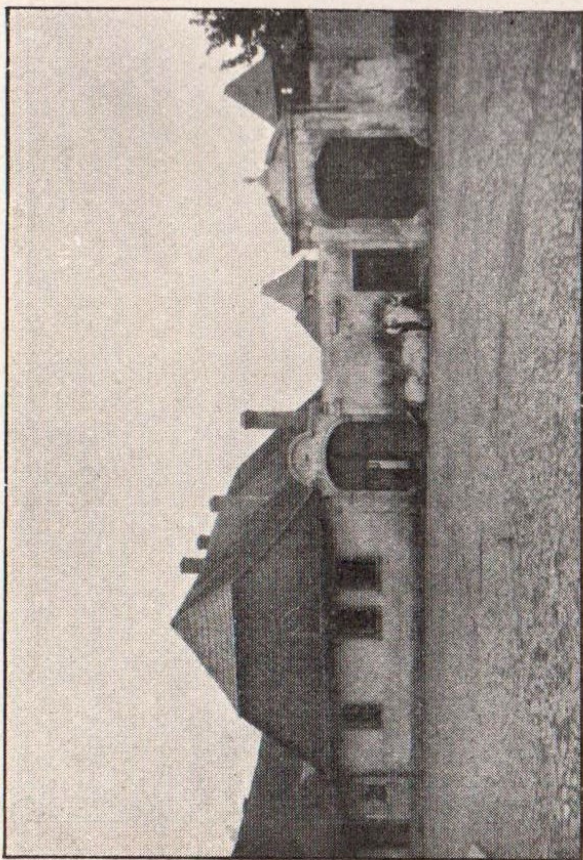
153. Nymburk, bývalý klášter s kaplí sv. Jana Nepomuckého adaptovaný pro potřeby školy, 1858–1860, 1882, 1889–1891, Bernhard Grueber, Bedřich Münzberger.

154. Nymburk, kresba poškození jižní části presbytáře kostela sv. Jiljí, 1862, Bernhard Grueber.

155. Nymburk, upravená jižní věž kostela sv. Jiljí, 1863–1865 (?), Bernhard Grueber.

U starého děkanství. V pozadí živě komponovaných původních portálů přecházejí věže restaurovaných starých hradeb. Na druhém obrázku zachované staré domky u děkanského kostela zátačejí se velmi malebně ku průčelí chrámu. Před několika lety vypracovaný regulační plán nymburský vyrovnává výraznou

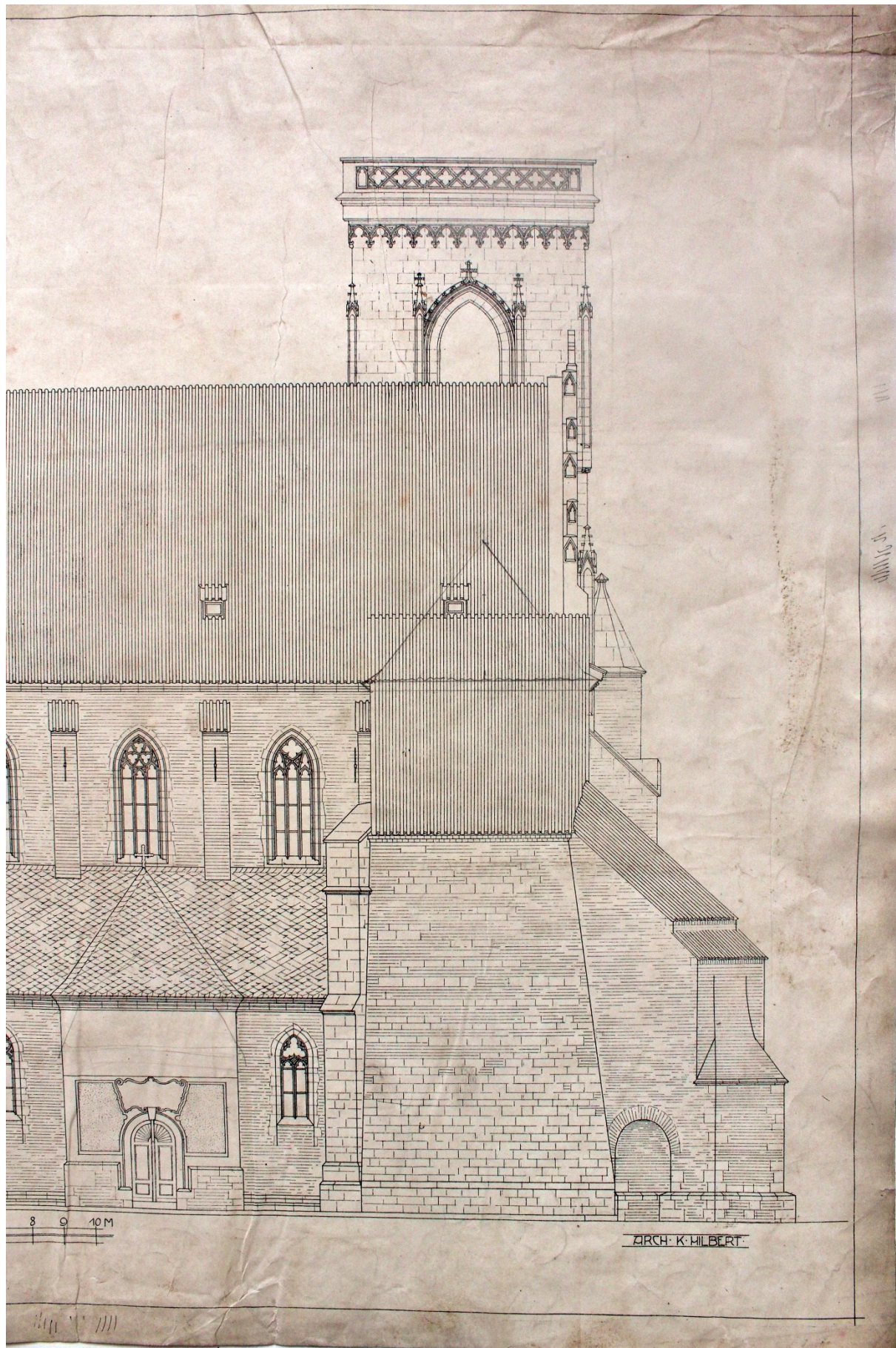
křivku, upravuje ovál staré čáry v obdélník skoro pravidelný, bera za základ stavební čáru domku v popředí obrázku v pravo. Komunikační ohledy toho nevyžadují a novostavbami zmizela by silhueta prostranství a mohutný krov, tvořící i ukončení průhledu fortanou (viz obr. 5.).

157. Nymburk, Kostelní náměstí před plánovanou regulací, 21. listopadu 1913, Kamil Hilbert.

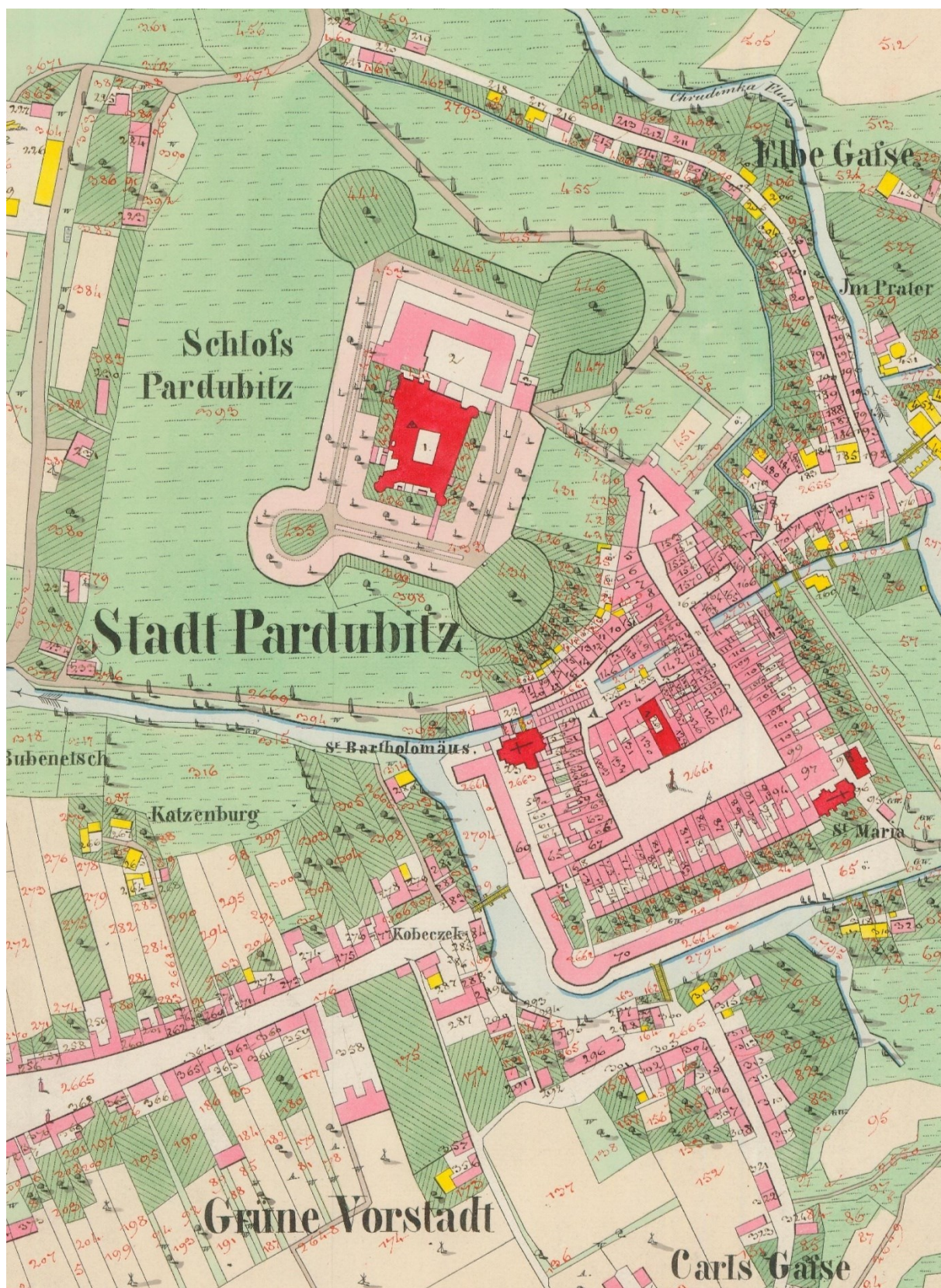
158. Nymburk, pohled na hradby u starého děkanství přes regulovaný úsek Labe.

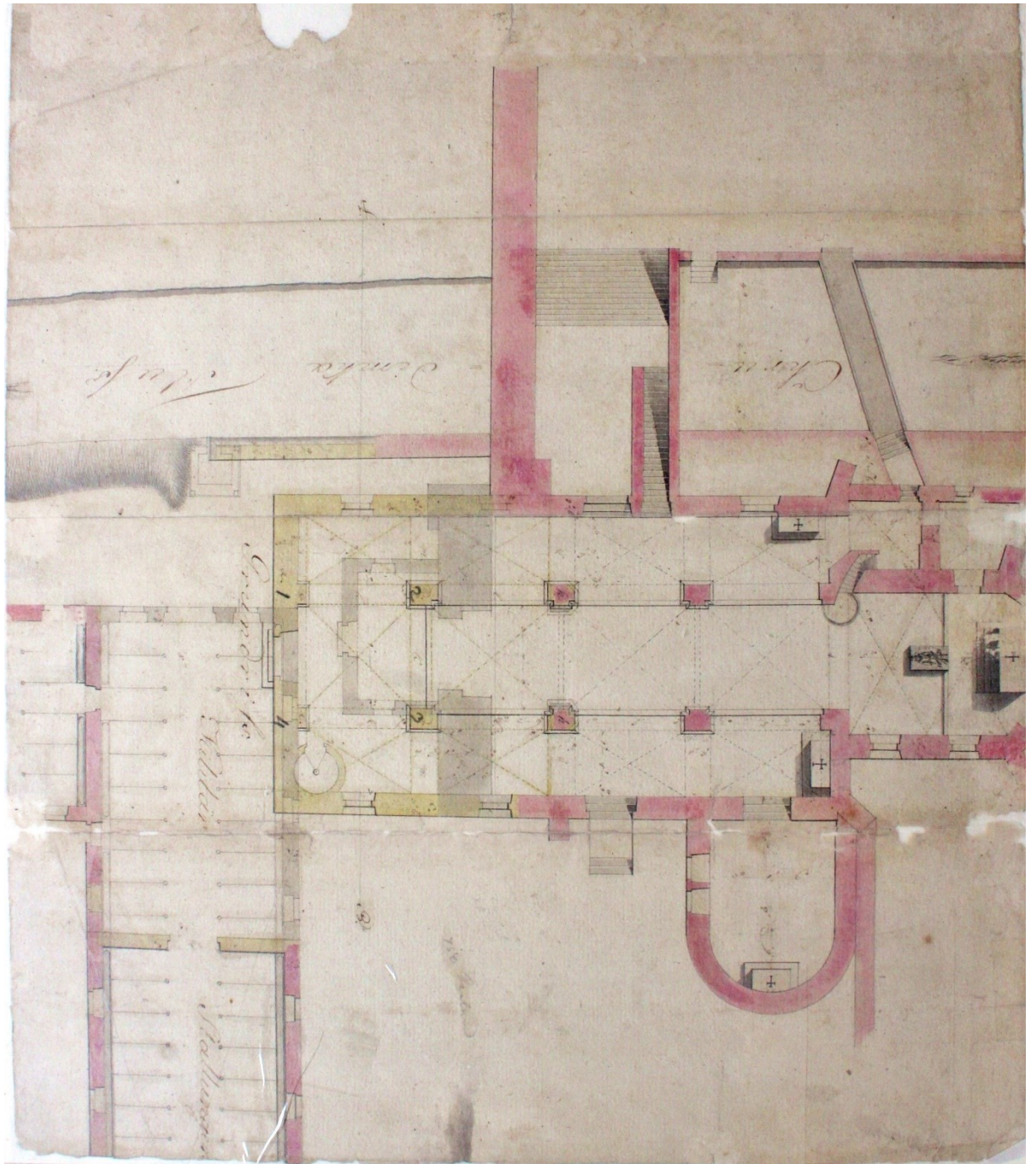
160. Nymburk, nárys severní části kostela se zbytky severní věže, únor 1912, Kamil Hilbert.

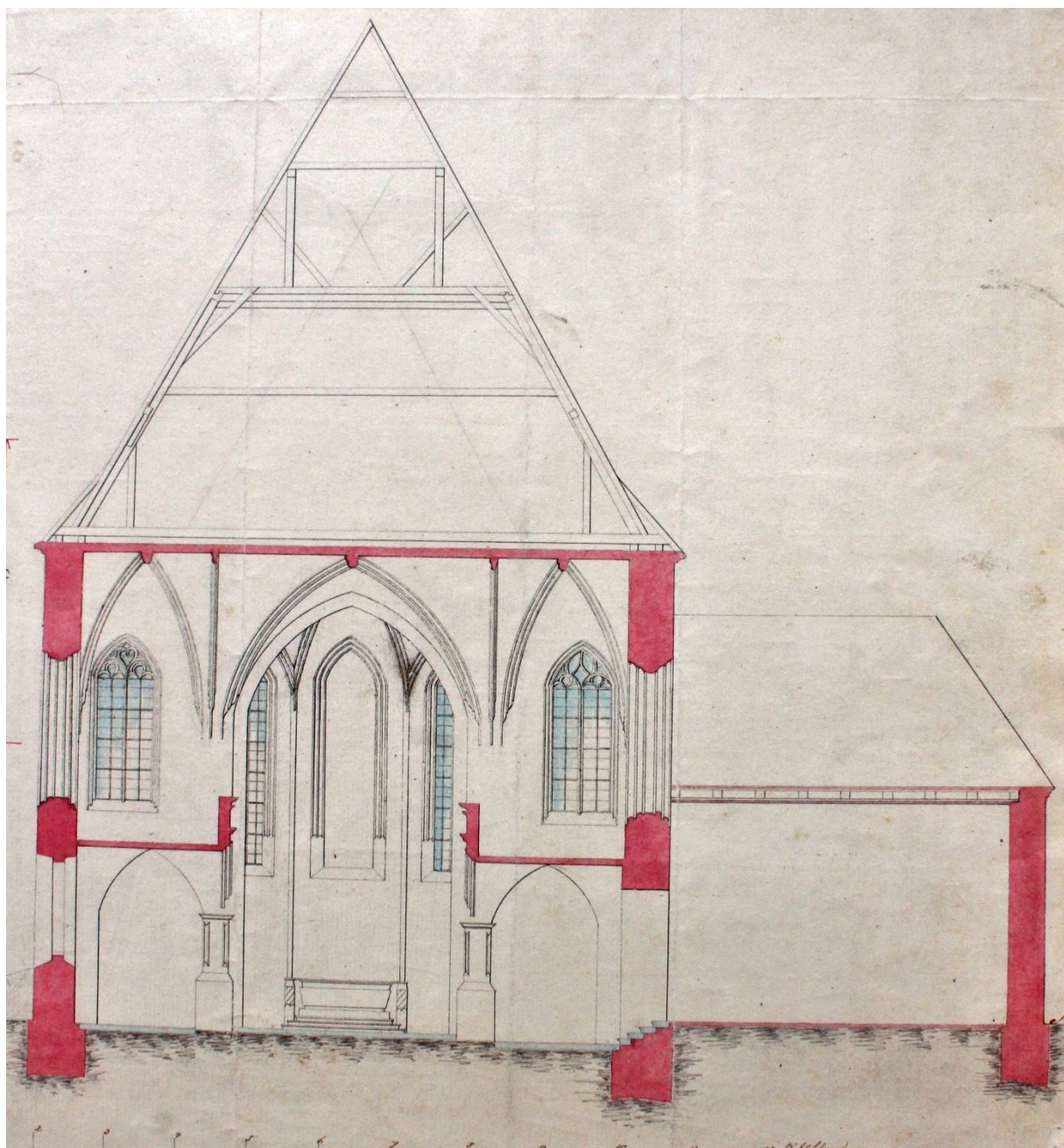
161. Nymburk, západní průčelí kostela sv. Jiljí, 1863–1865, 1913–1918, Bernhard Grueber, Kamil Hilbert.

162. Pardubice, tzv. císařský otisk mapy stabilního katastru, 1839.

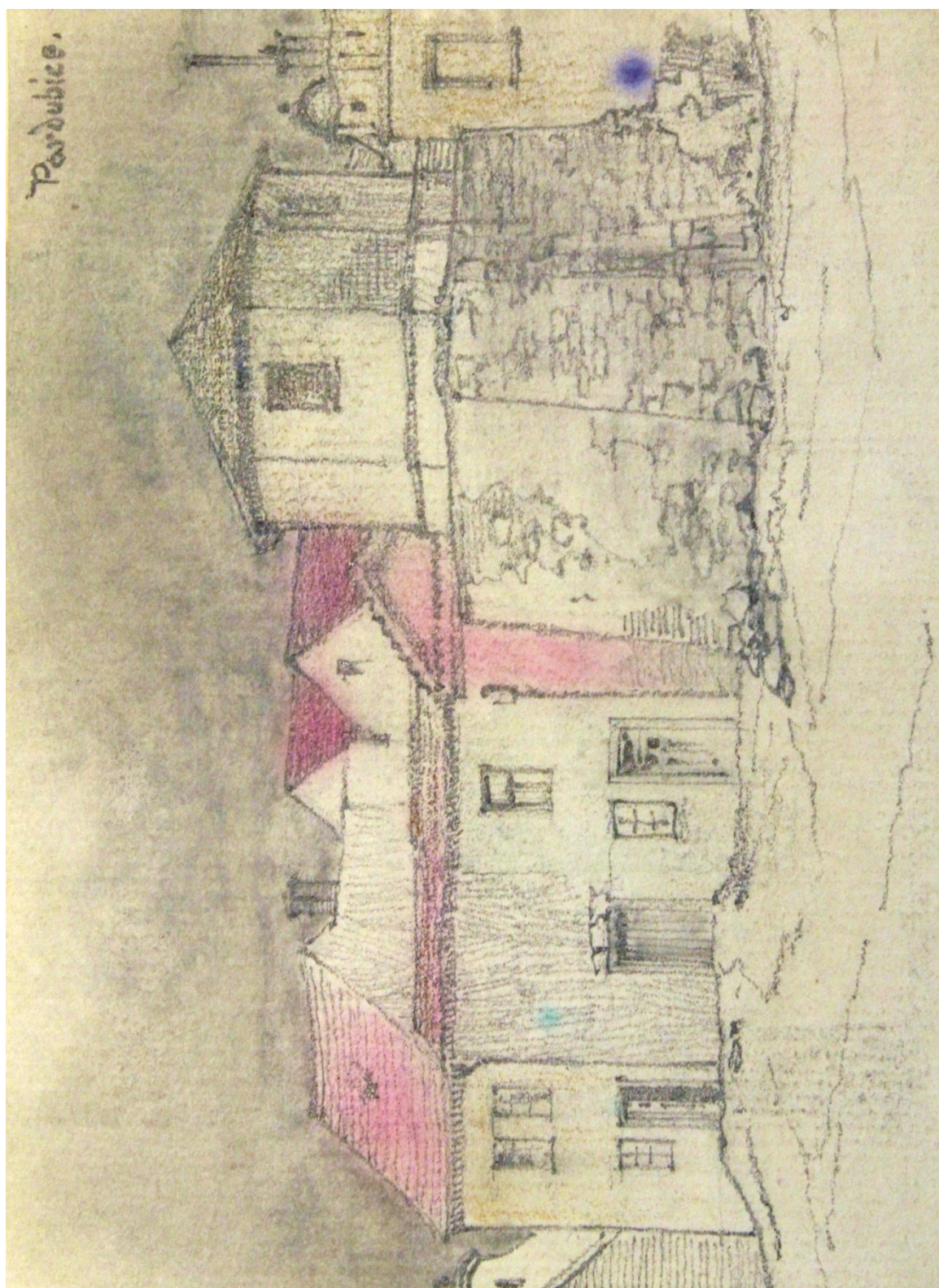
163. Pardubice, plán na rozšíření kostela sv. Bartoloměje západním směrem do prostoru vojenských stájí, ± 1800.

164. Pardubice, půdorys a příčný řez kostela sv. Bartoloměje, 1856 (doplnění 1892).

165. Pardubice, pohled na starou zvonici u kostela sv. Bartoloměje, snímek ± 1900.

166. Pardubice, kresba zvonice u kostela sv. Bartoloměje, 1923 (?), Ludvík Lábler.

167. Pardubice, pohled na kostel sv. Bartoloměje s Pernštejnským kanálem a kasárnami, snímek ± 1900.

168. Pardubice, pohled na kostel sv. Bartoloměje před přestavbou, snímek ± 1900.

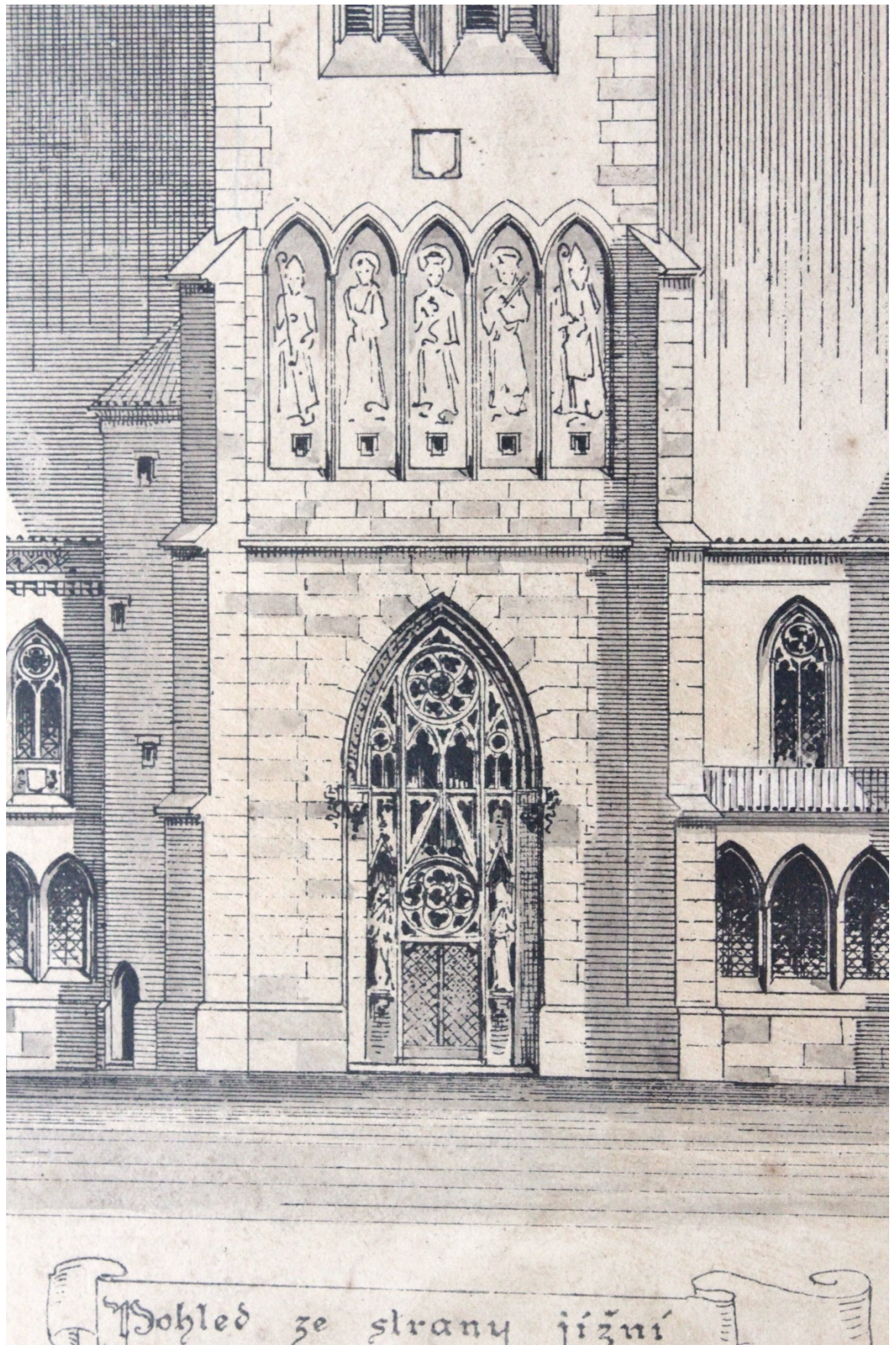
169. Pardubice, nárys kostela sv. Bartoloměje s projektovanou věží, 1892, V. z Rittershainu.

170. Pardubice, okolí kostela sv. Bartoloměje.

171. Pardubice, nárys jižní strany kostela sv. Bartoloměje s projektovanými úpravami a přístavbou věže, 1899–1902, Bóža Dvořák.

172. Pardubice, nárys jižní strany kostela sv. Bartoloměje s projektovanými úpravami a přístavbou věže – detail portálu, 1899–1902, Bóža Dvořák.

De shromážděním národním spolku dožadující

1. hl. věž se o 5 m. zvýší poměrně
2. malá věžička je starší starou zrušeme.
3. břevna střechy shjnoměrně se obě strany věže klat
4. Veškerá okna stará v loži i presbytérii zrušeme
v jma okna v černé kapli, kam přijdou okna
probovní jato v presbytérii.
5. Při poli literárského klubu přeneslo by se
na kva do zadní části.
6. Presbytérii a loži nprější zrušeme methunta,
2/2 900.

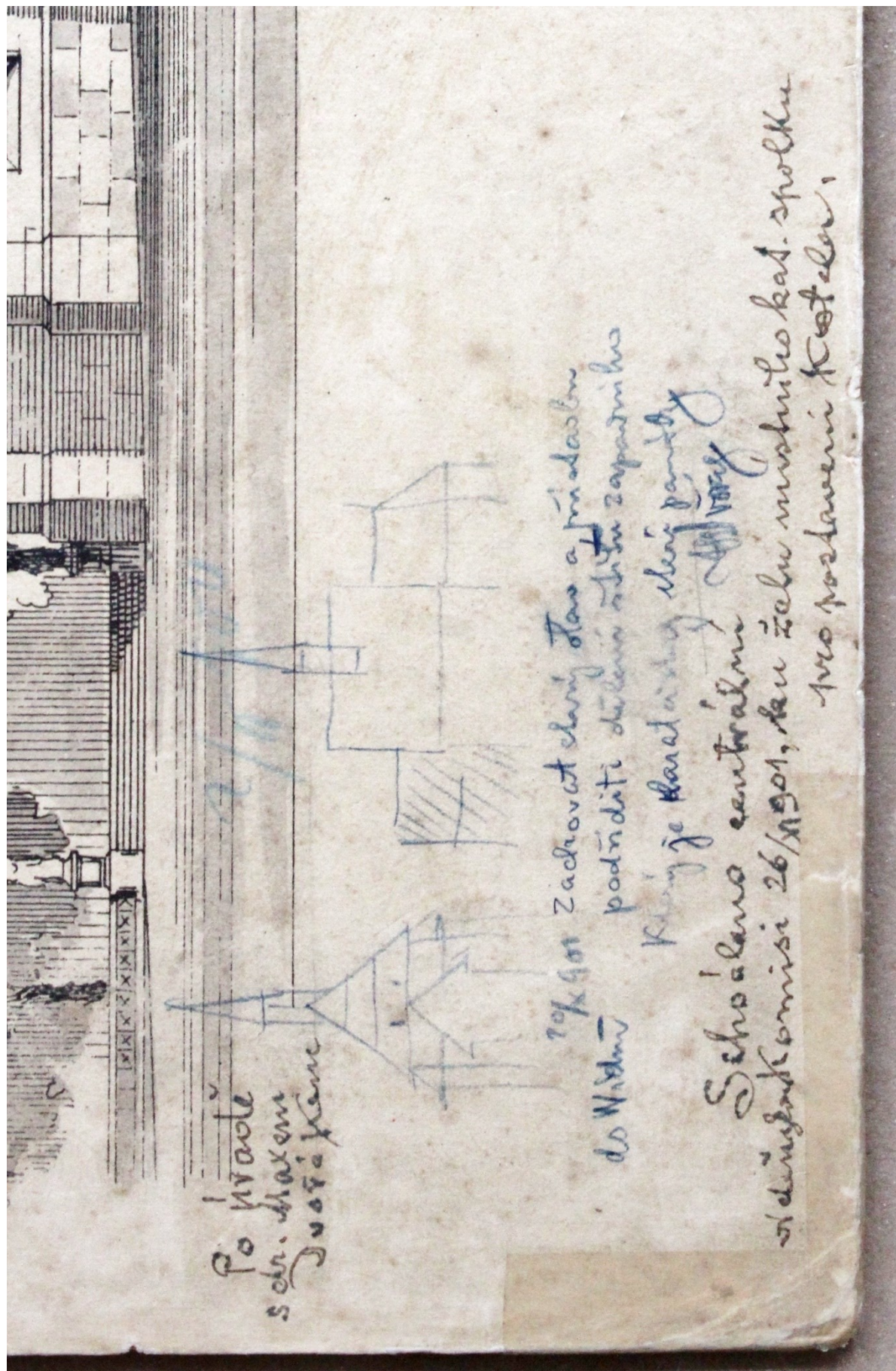
Nejde to!
to mně
spolek dovolat

Ref. X 901 do Vídně.

Je bylo ale byla chybou velkou,
nezavážno. dopustití se i to shlé
edký spolek a Spu děšavom: biskop.
Zkajeli bychom ellon sdron
panovník a s ní souvisící historická
města.

ad. Dvořák

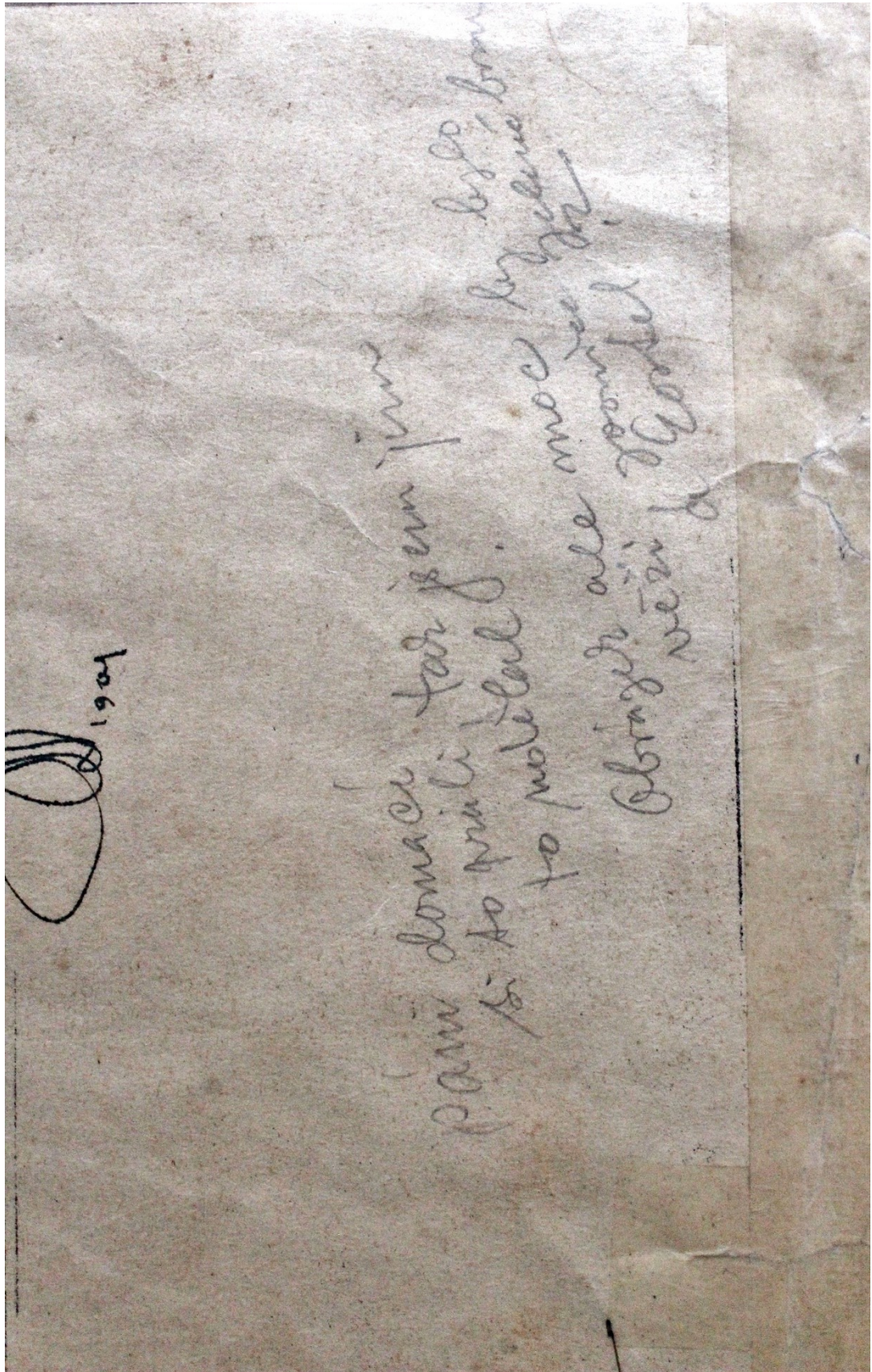
173. Pardubice, nárys jižní strany kostela sv. Bartoloměje s projektovanými úpravami a přístavbou věže – detail přípisu, 1899–1902, Bóža Dvořák.

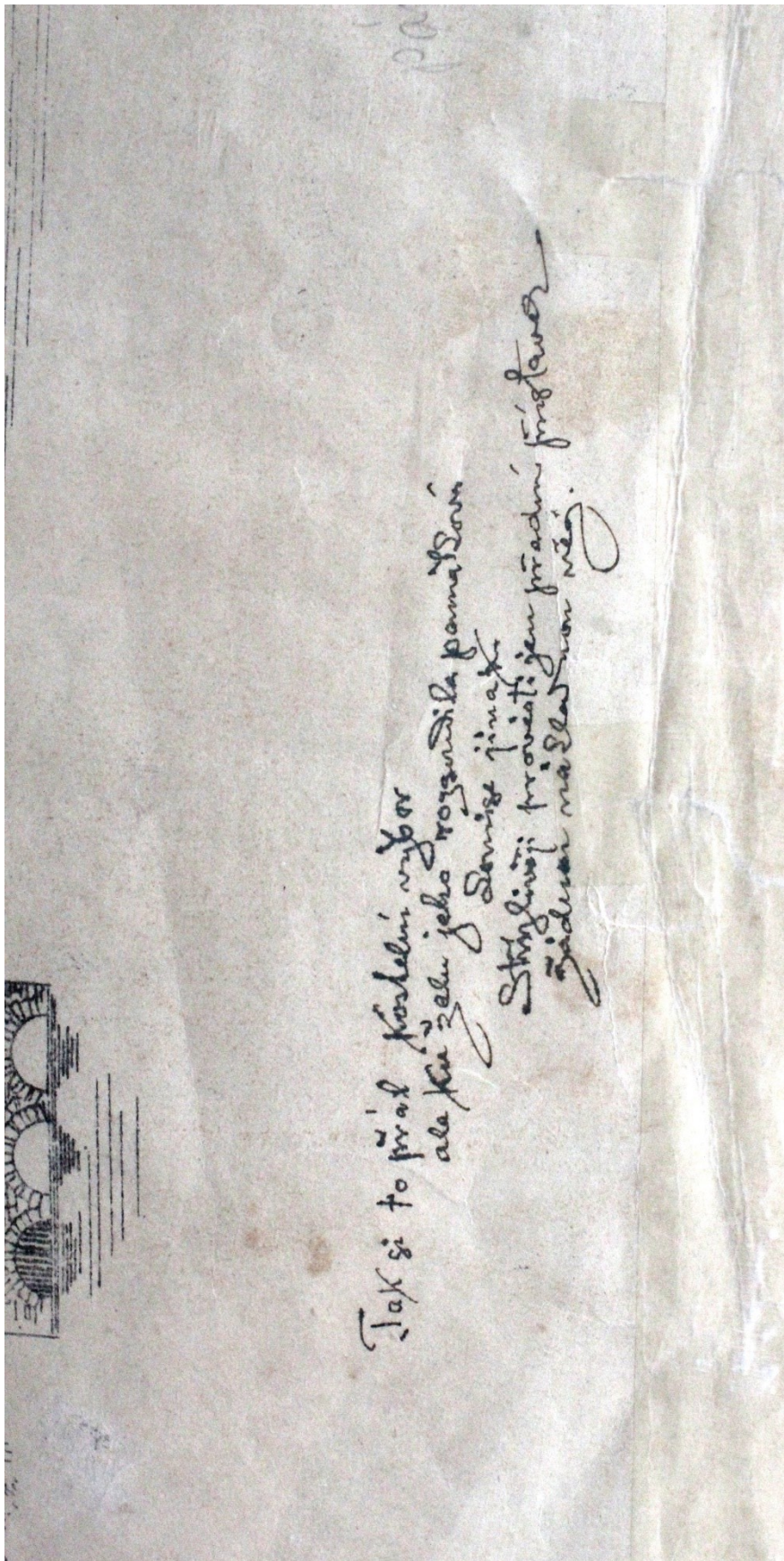
174. Pardubice, nárys jižní strany kostela sv. Bartoloměje s projektovanými úpravami a přístavbou věže – detail přípisu, 1899–1902, Bóža Dvořák.

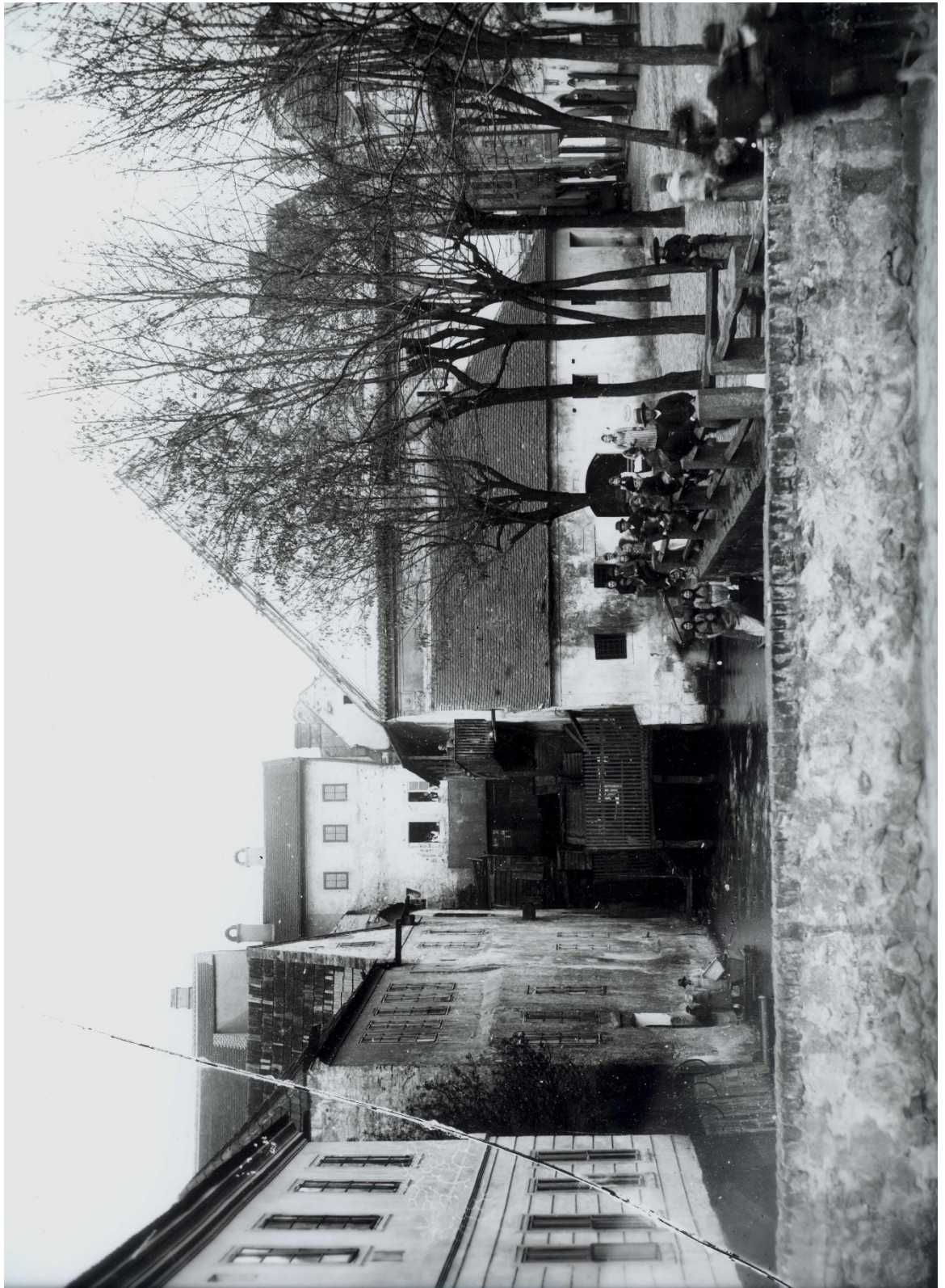
175. Pardubice, nárys průčelí kostela sv. Bartoloměje s projektovanými úpravami a přístavbou věže, 1901, Bóža Dvořák.

176. Pardubice, nárys průčelí kostela sv. Bartoloměje s projektovanými úpravami a přístavbou věže – detail přípisu, 1901, Bóža Dvořák.

177. Pardubice, nárys průčelí kostela sv. Bartoloměje s projektovanými úpravami a přístavbou věže, 1901, Bóža Dvořák.

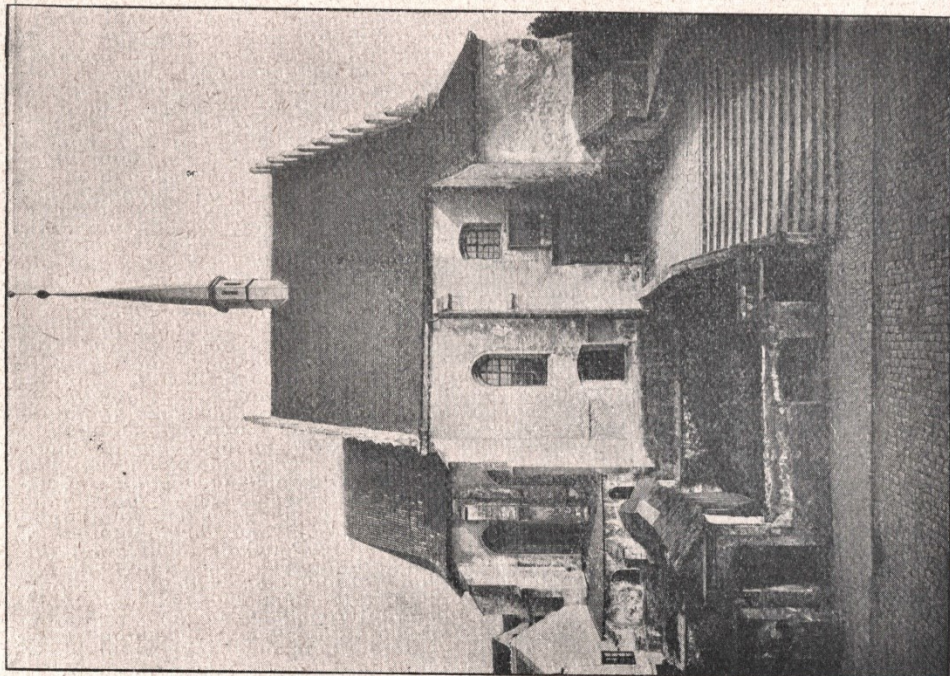

179. Pardubice, pohled na Císařský mlýn, snímek 90. léta 19. století.

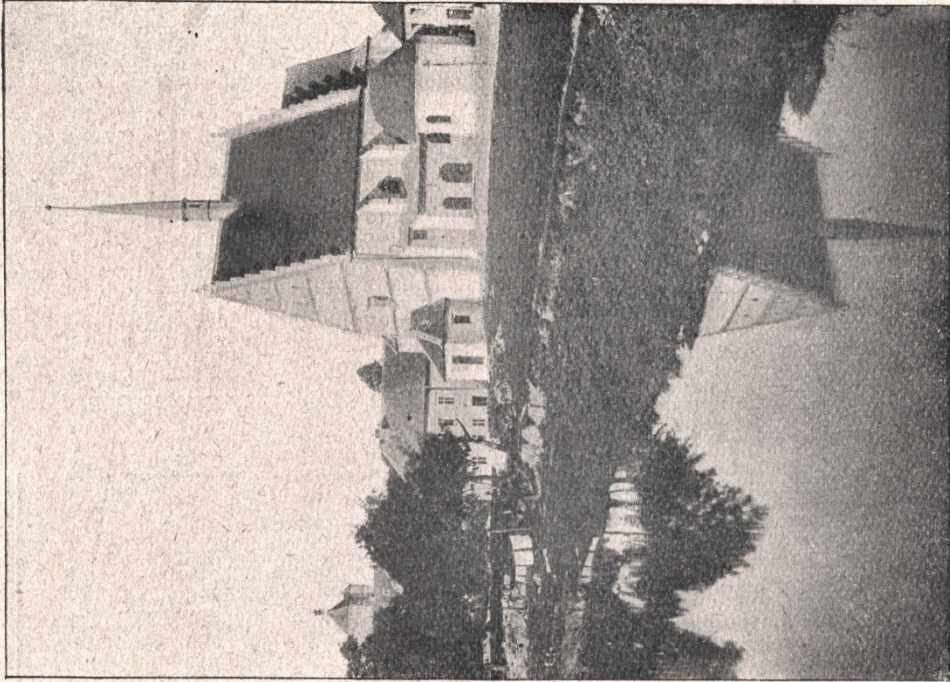

Fig. 219 Pardubitz, „Kaiserliche Mühle“

180. Pardubice, pohled na Císařský mlýn, 1910.

Obr. 41. Pohled na severní průčelí děk. kostela se schodištěm k portálu a krytou chodbou k sakristii.

Obr. 42. Pohled na děk. kostel v Pardubicích od jihozápadu. (Před zbořením kaple a záp. předsíně.)

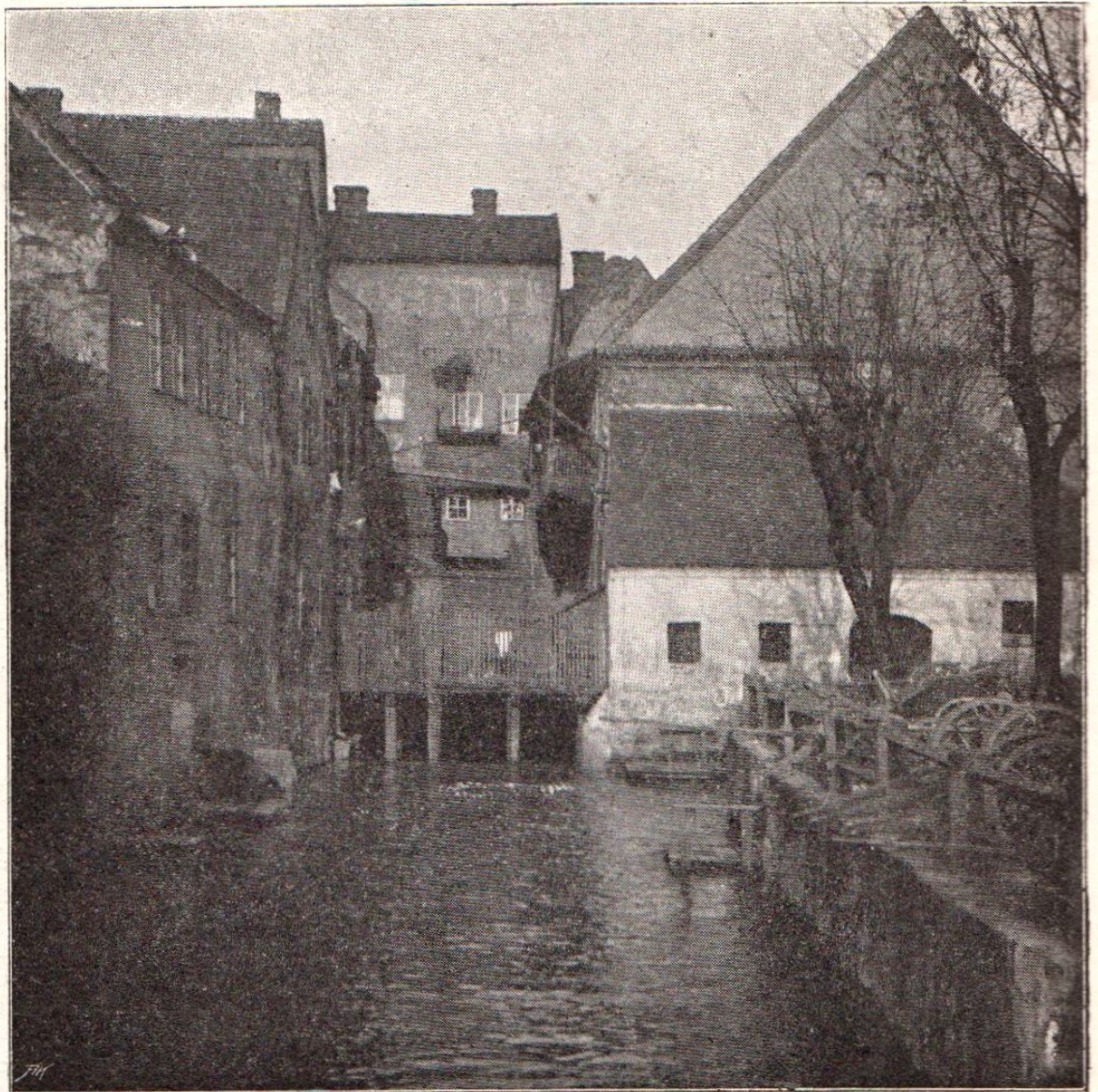

Fig. 86 Pardubitz, Pernsteinkanal

182. Pardubice, pohled na Pernštejský kanál, 1910.

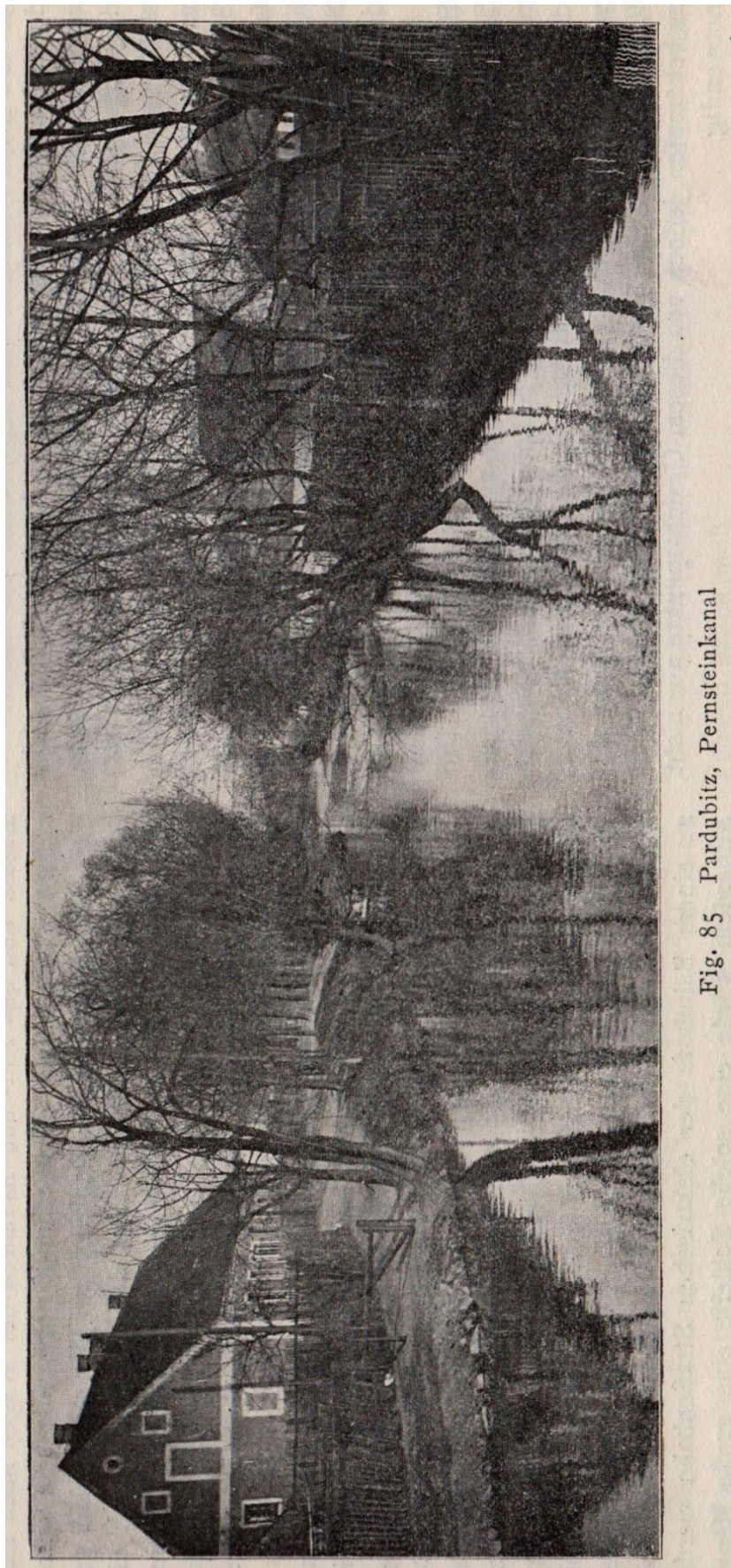

Fig. 85 Pardubitz, Pernsteinkanal

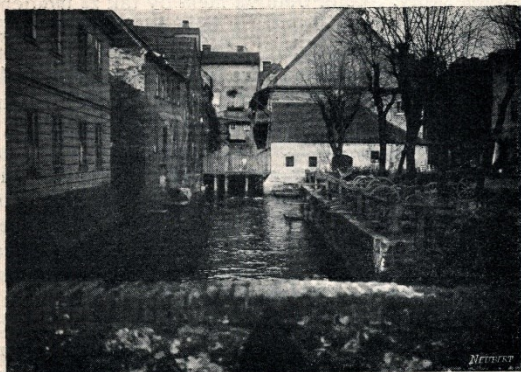
183. Pardubice, pohled na Pernštejnský kanál, 1910.

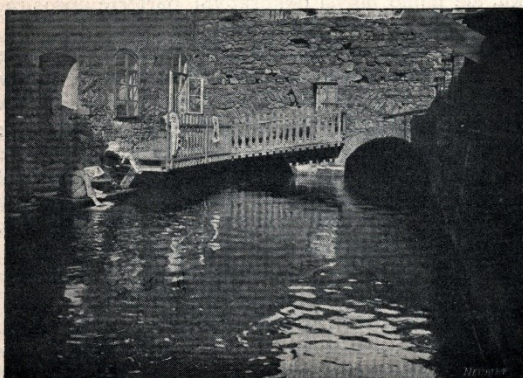
79. PERNŠTEJNSKÝ KANÁL: POHLED OD VALCHY.

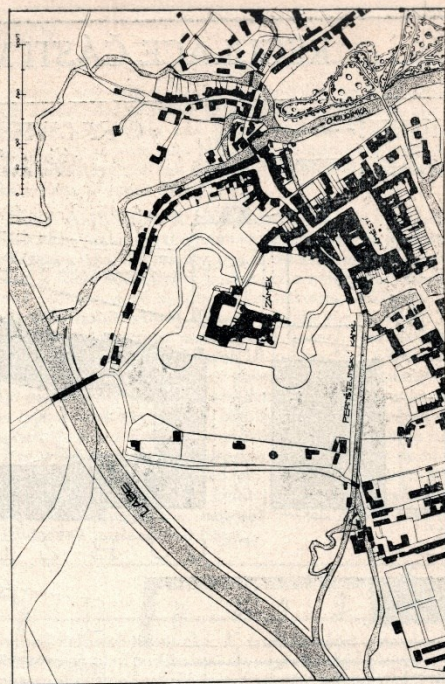
80. PERNŠTEJNSKÝ KANÁL: U DĚK. KOSTELA.

81. PERNŠTEJNSKÝ KANÁL: U CÍSAŘ. MLÝNA

82. PERNŠTEJNSKÝ KANÁL: U BÝV. BÍLÉ BRÁNY.

83. PERNŠTEJNSKÝ KANÁL V PARDUBICÍCH: SITUACE JEHO TOKU MĚSTEM.

Z PARDUBIC. PERNŠTEJNSKÝ KANÁL MÁ BÝTI ZRUŠEN.

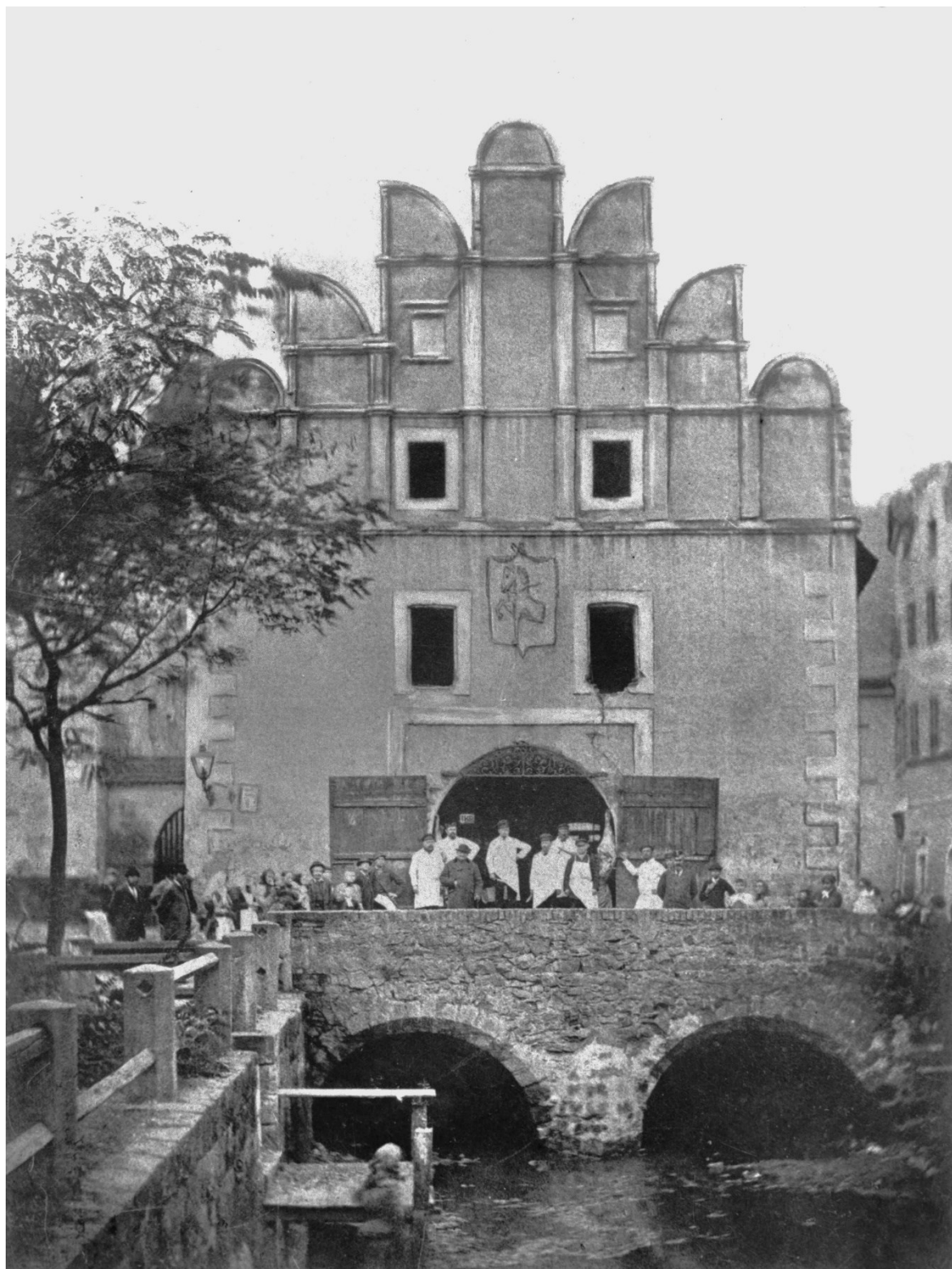
V obraze města Pardubic jest od XVI. stol. podstatnou složkou tak zv. náhon císařského mlýna, spojující Labe s Chrudimkou a s ní souvisící Loučnou a protékající na straně severní původní rozlohu města (obr. 83.). Původem patří mezi první rozsáhlé stavby vodní v Čechách, podnikané jednak porybným Štěpánkem na Třeboňsku, jednak neznámým hydraulikem na panství pana Viléma z Pernštejna, a vznikl asi kolem r. 1510, jistě však před r. 1515, kdy na něm již Vilém zakládá císařský mlýn. Jeho existence utvořila v městě několik situací, duchem středověkých, pro dějiny stavby měst v Čechách zajímavých a umělecky velmi cenných; zejména způsob, jakým řešeno jest okolí a přístup po schodišti do děkanského kostela a po mostě do jeho sakristie, vzhledem ke kanálu (obrázek 80.) nebo pohledy na místech, kde se kanál ztrácí pod zem [u císařského mlýna (obr. 81.), pod Pernštýnskou ulicí, pod hradbami u Bílé Brány (obr. 82.) a u masných krámů], patří k nejcharakterističtějším motivům starých Pardubic. Zасыпání kanálu nebo zmenšení vodního toku dosavadního, jak je v programu kanalisační komise pro střední Labe, zničilo by ráz nejzachovalejší části města a spolu ochudilo také při kanálu ležící staré památky o značnou část působivosti, závislé právě jednak na odrazu ve hladině vodní, jednak na visutém položení jich nad vodou. Ústřední komise vídeňská, náš Klub, Museum v Pardubicích, Archeologická komise při České Akademii i Společnost přátel starožitností českých postavily se před rokem a ústřední komise i letos (viz úřední Mitteilungen 1910, 246, obr. 85. a 86.) protestem proti podobným úmyslům, ale zdá se, že nebezpečí dosud není zažehnáno. Ukazujeme dnes několika obrázky skutečnou krásu partií na kanále, aby samy mluvily pro své zachování, ale nevyčerpáváme ovšem všechnu bohatost scenerie, již podává tento kanál v celém svém toku.

Z. W.

184. Pardubice, pohledy na zachovalé partie Pernštejnského kanálu se situačním plánkem, 1910.

185. Pardubice, úprava plochy bývalého Císařského mlýna.

186. Pardubice, pohled na budovu masných krámů, snímek 90. léta 19. století.

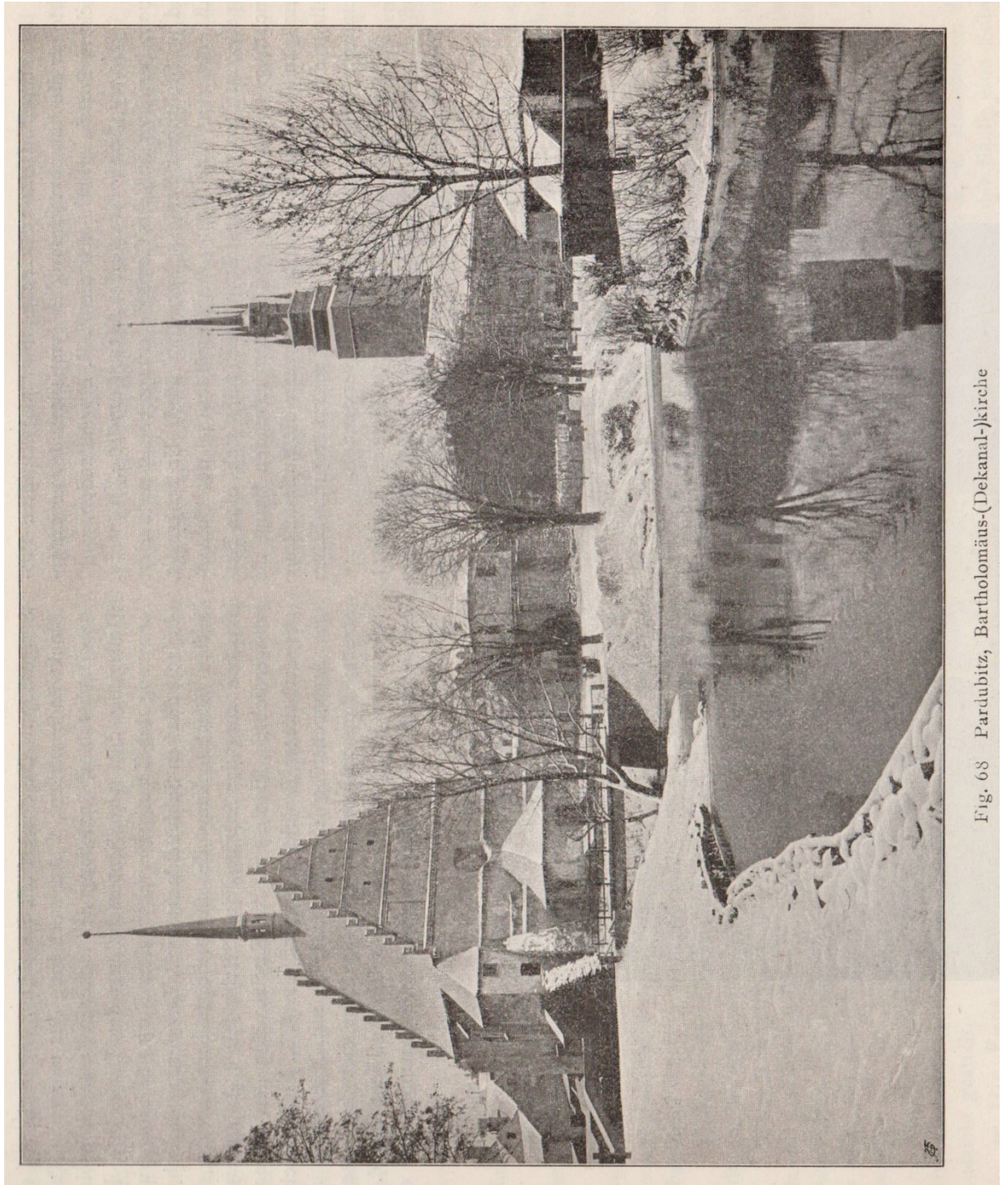
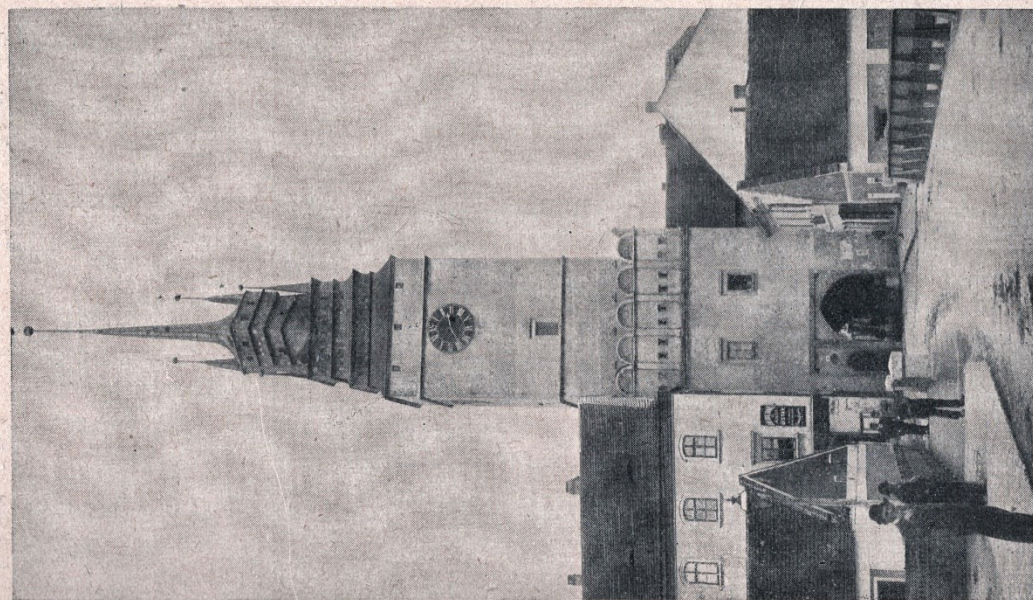
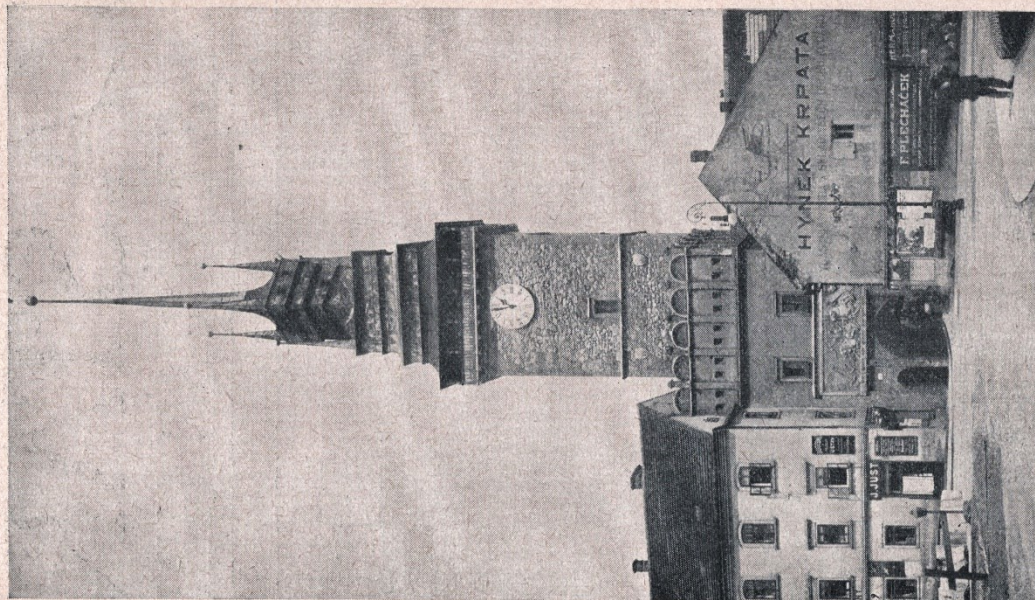

Fig. 68 Pardubitz, Bartholomäus-(Dekanal-)kirche

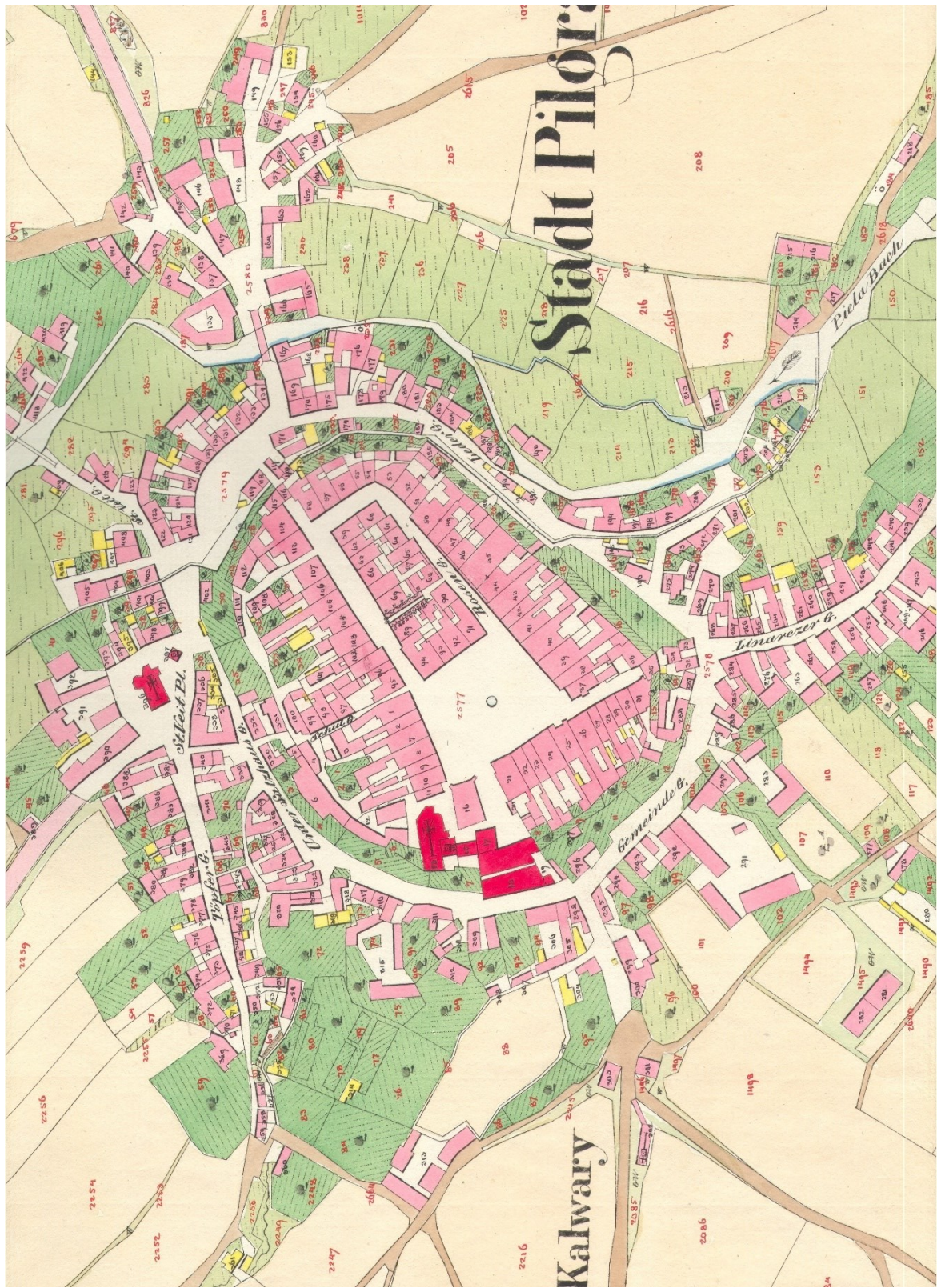
187. Pardubice, pohled na kostel sv. Bartoloměje s Pernštejnským kanálem, 1908.

Obr. 53. Zelená brána v Pardubicích.
Pohled ze Zeleného předměstí po restauraci J. Mo-
ckerově. (Fot. 1887.)

Obr. 54. Zelená brána v Pardubicích.
Pohled po restauraci a zřízení ochozu roku 1912.
(Fot. 1913.)

189. Pelhřimov, tzv. císařský otisk mapy stabilního katastru, 1829.

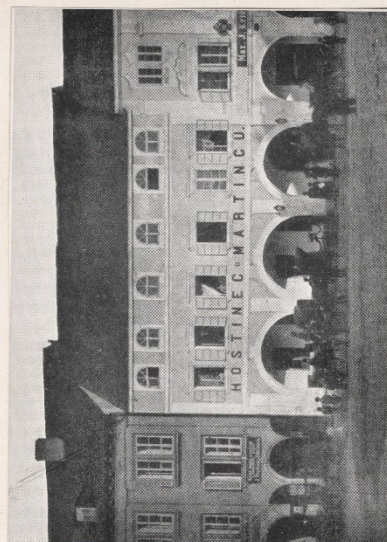
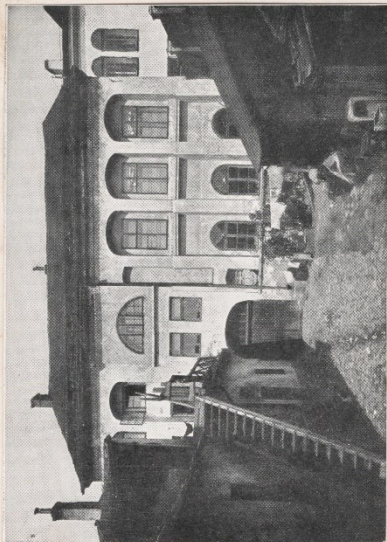
190. Pelhřimov, severní fronta náměstí.

©. j. 2114.

ODEBR
KLUBU ZA STAROU PRAHU
V PELHŘIMOVĚ

Prup, 10. 10. 913.

Milý příteli, posílám ti pohádky a
hrajel Hoche de "Rosolu" Mine ty
budem tam 2 protyjšy, jedl stana
přeska' jítí před novostarou a po
novostaré Rosolu a kováč oba
mimořz, vž je podle! Jest napří
tedy sam. Měli jítu něco po -
do křovit nebo pítat, jedl při.
Tvoje vyjde leba (kavli pelh-
řovinu deficitu) jím 10 žel, Nř-
přer, respektu a př. 8. přer
tohle, ale přer přer vyjde
jíté. Mijer! - fary Wirth
věry

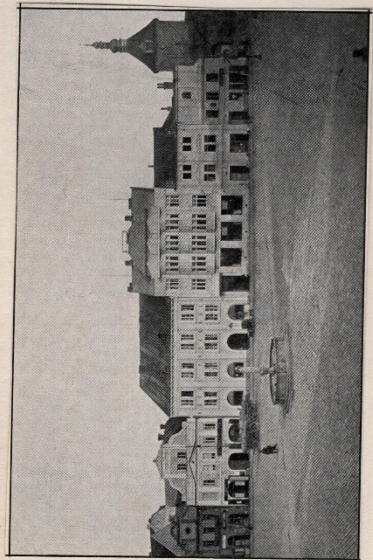
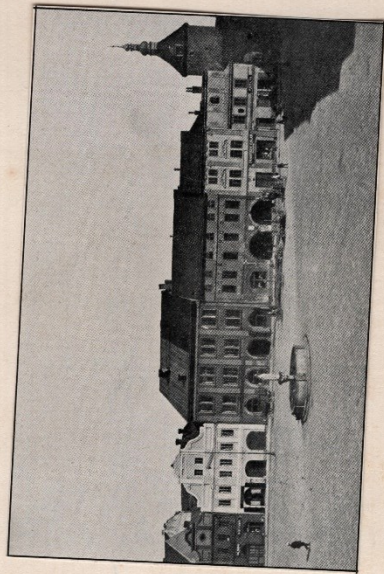
191. Pelhřimov, dopis Zdeňka Wirtha s fotografiemi původního hostince U Martinců (nahrazen hotelem Rosol), 1913, Karel Polesný.

CDEČEK
KLUBU ZA STAROU PRAHU
V PELHRIMOVĚ

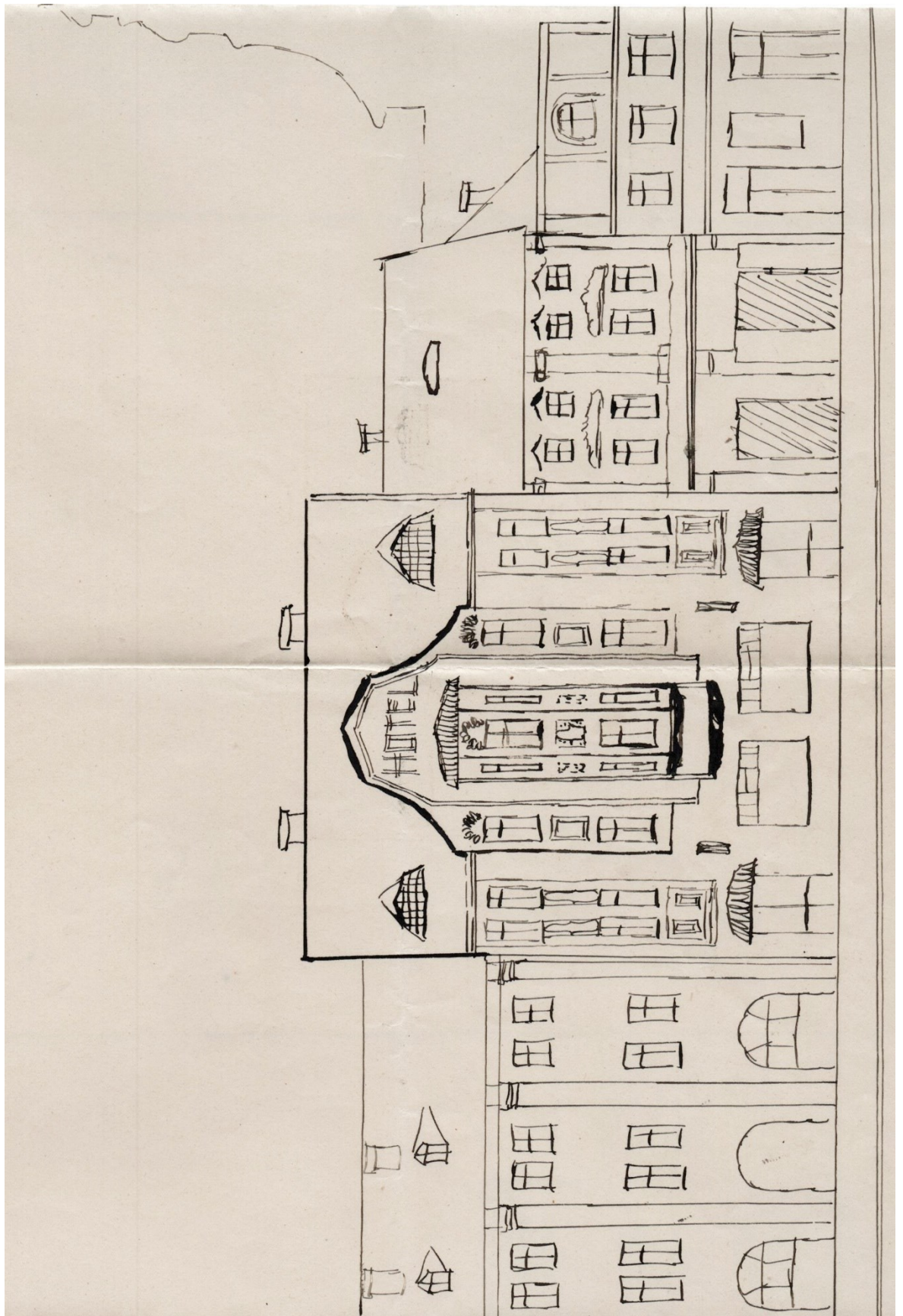
Č. j. 232.

O Troje 26. 10. 913.

Milý příteli, posílám ti dvě
obrázky k ilustraci o "Rosolovi", které
byly celkem 5 obrázků, 4 polky a
jednoys. Návrh podle svého žánru
v sobě nese, nic a přebývá.
Tři fotky podle o fotografů
tábor, a spousta je budoucí
podnice od. bude projednán a
některé součástí rodu.
To fotografie přání včele ději,
ale prosím ještě o tu výšku
pro mlad město.
Obrázek je od přátelův žude
mil. Děkují, že by bylo dobře
přelati návrh docela ostrý pro
proti dobrově žosie.

192. Pelhřimov, dopis Zdeňka Wirtha s fotografiemi původního stavu náměstí a po stavbě hotelu Rosol, 1913, Karel Polesný.

193. Pelhřimov, kresba předpokládané podoby fasády hotelu Rosol, 1912 (?), Karel Polesný.

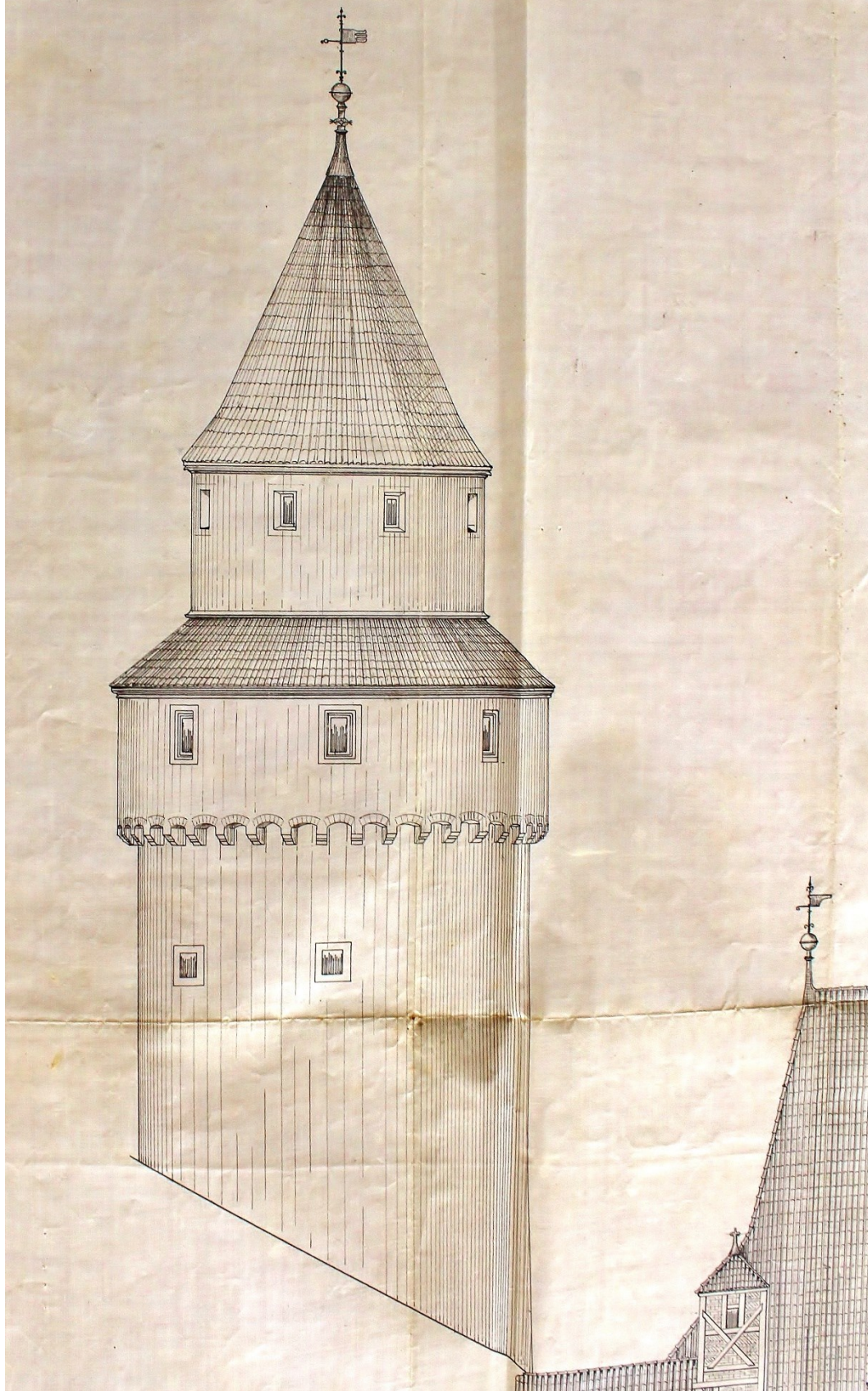

194. Tábor, plán města se starými čísly popisnými, kopie ze 30. let 20. století.

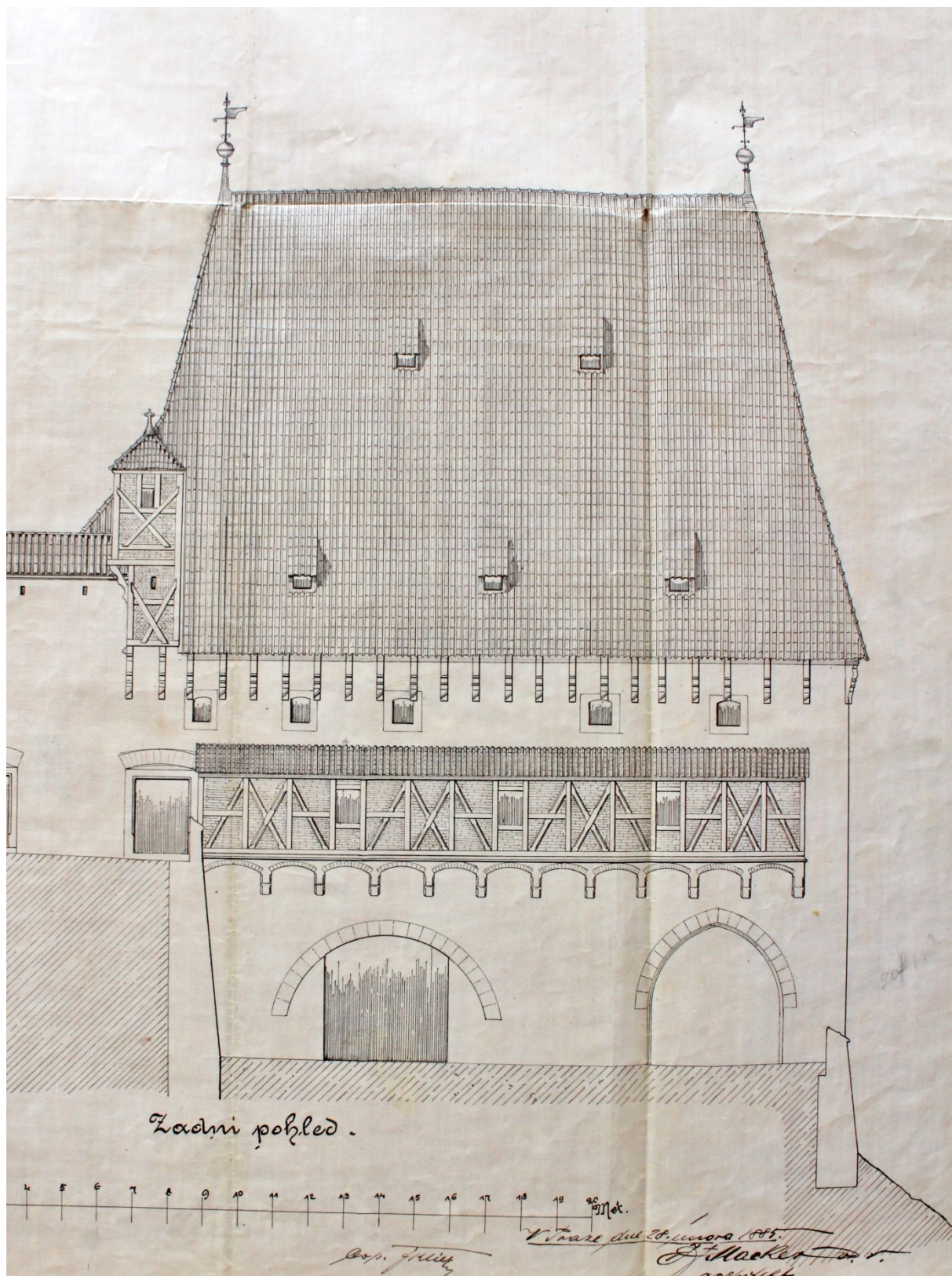

195. Tábor, kresba tzv. přední Bechyňské brány, srpen 1869, Max Šimonovský.

Bechyňská brána a Kolnov
v Táboře.

196. Tábor, nárys navrhovaných úprav Bechyňské brány, 28. února 1885, Josef Mocker.

197. Tábor, nárys navrhovaných úprav Bechyňské brány, 28. února 1885, Josef Mocker.

198. Tábor, Bechyňská brána a věž Kotnov, 1885–1890 (?), Josef Mocker.

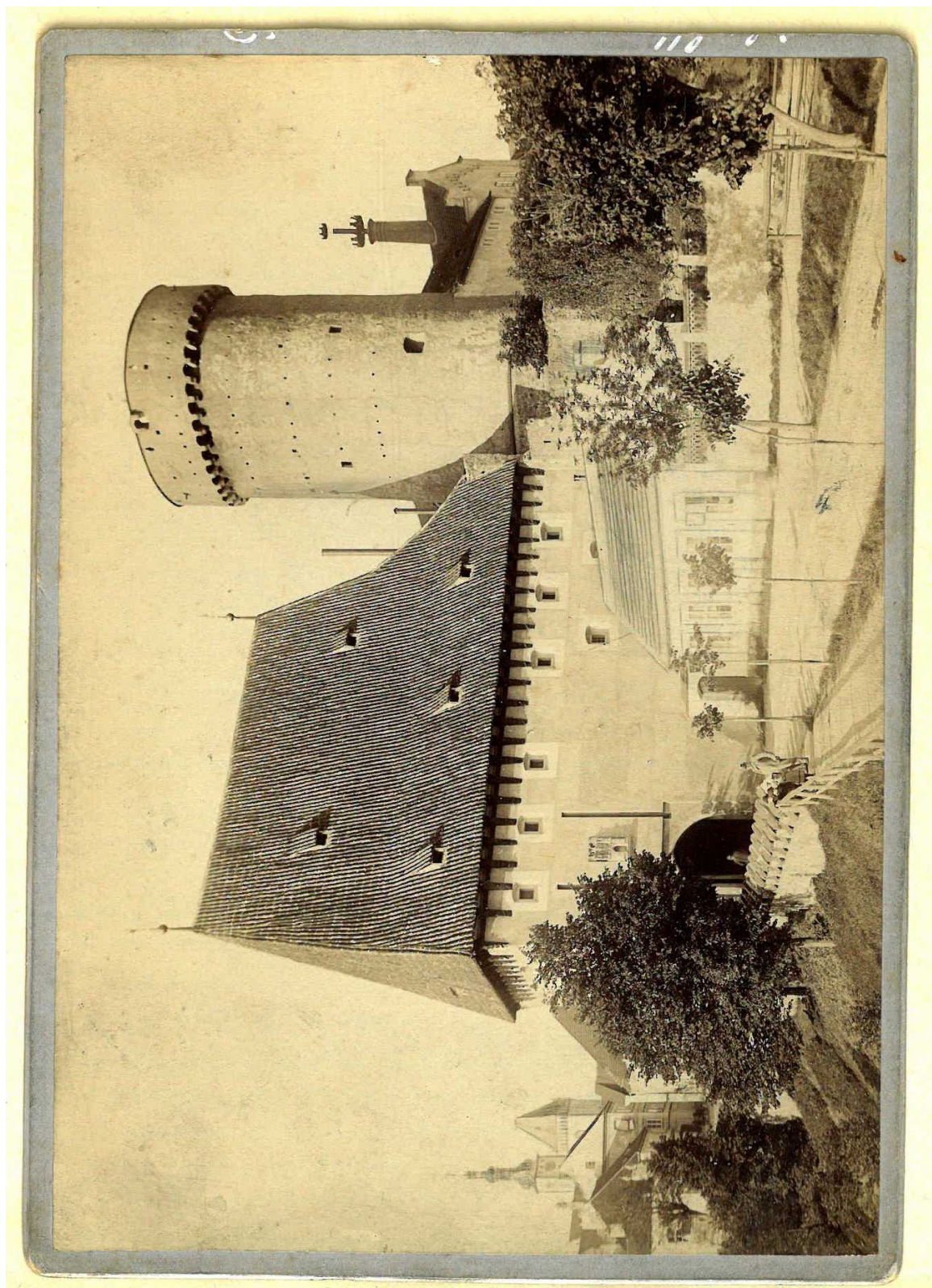

Bechyňská brána a Kotnov v Táboře po opravě.

199. Tábor, kresba *Bechyňská brána a Kotnov v Táboře po opravě*, 1885 (?).

200. Tábor, fotografie městského erbu dodaného hořickou kamenickou školou, 1891 (?).

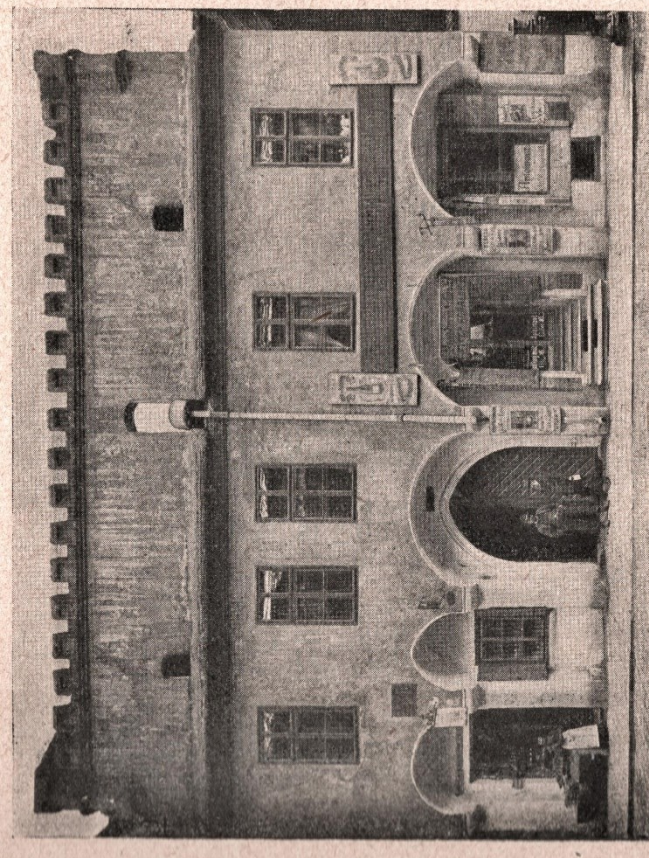
201. Tábor, pohled na Bechyňskou bránu a věž Kotnov po úpravách Josefa Mockera, snímek 1896 (?).

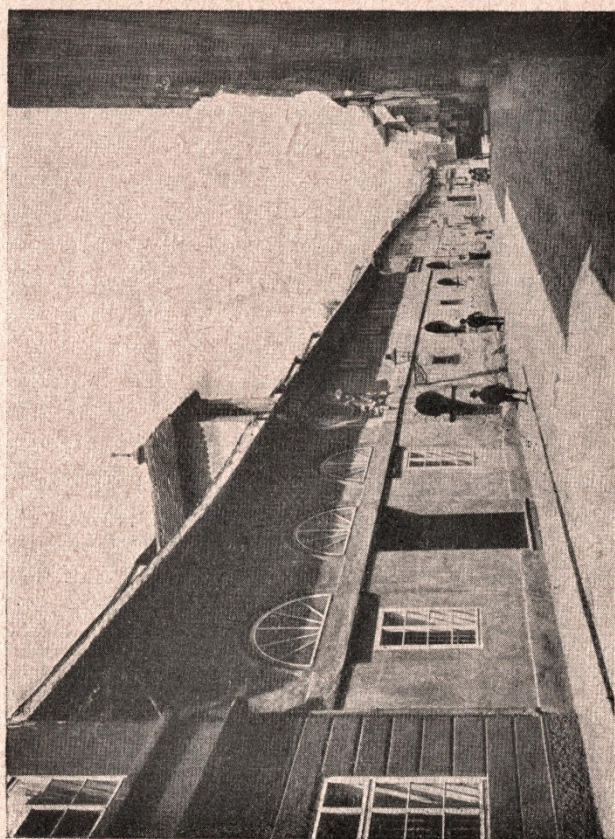
202. České Budějovice, pohled na budovu solnice, 2. třetina 16. století.

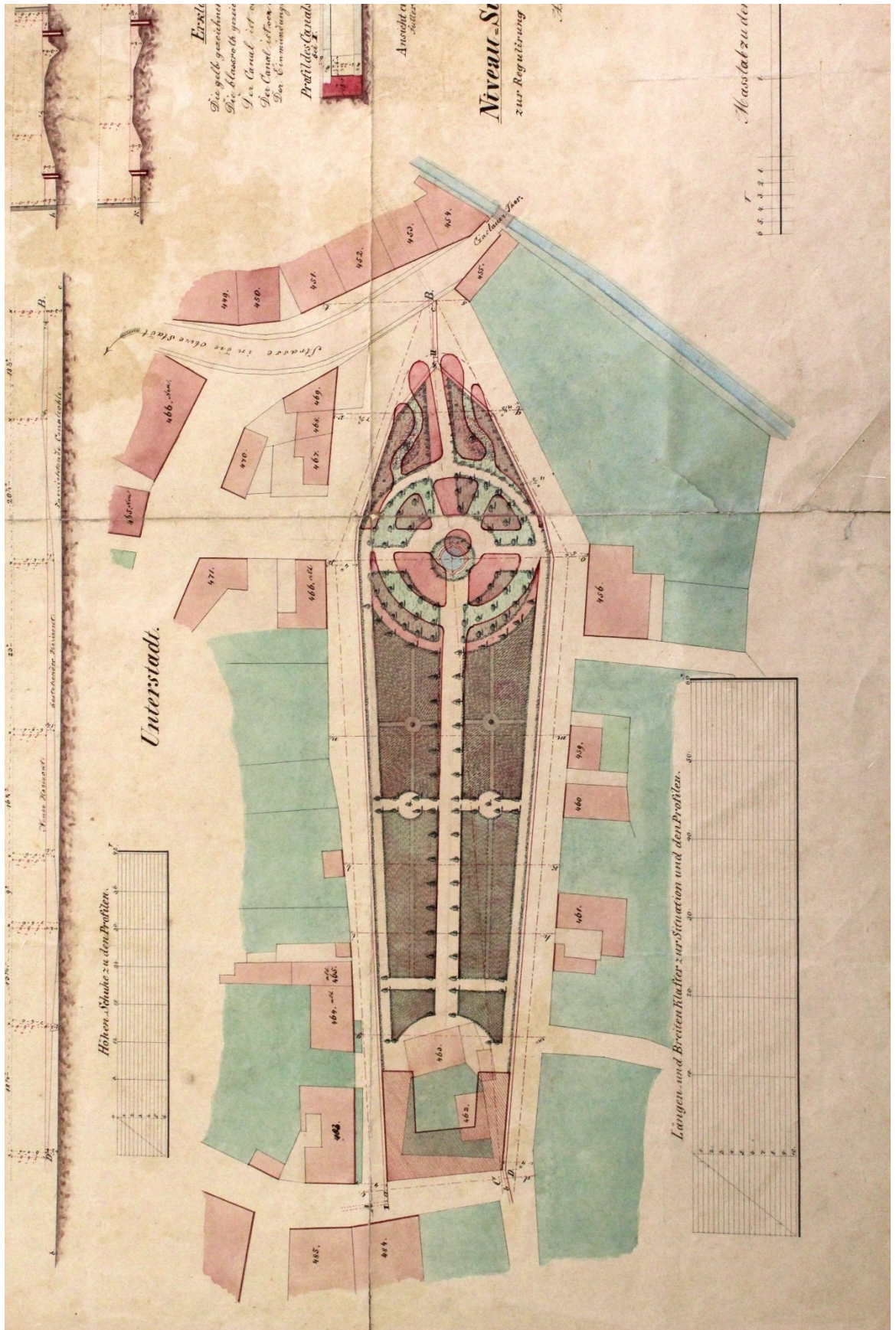
203. České Budějovice, budova Justičního paláce, 1901–1902, Emil von Förster.

Obr. 27. Wortnerův dům před adaptací r. 1911 (moderním výkladcům ustoupily krákorce).

Obr. 28. Solnice městska, zbořená roku 1902 s hradbami. Pohled do České ulice.

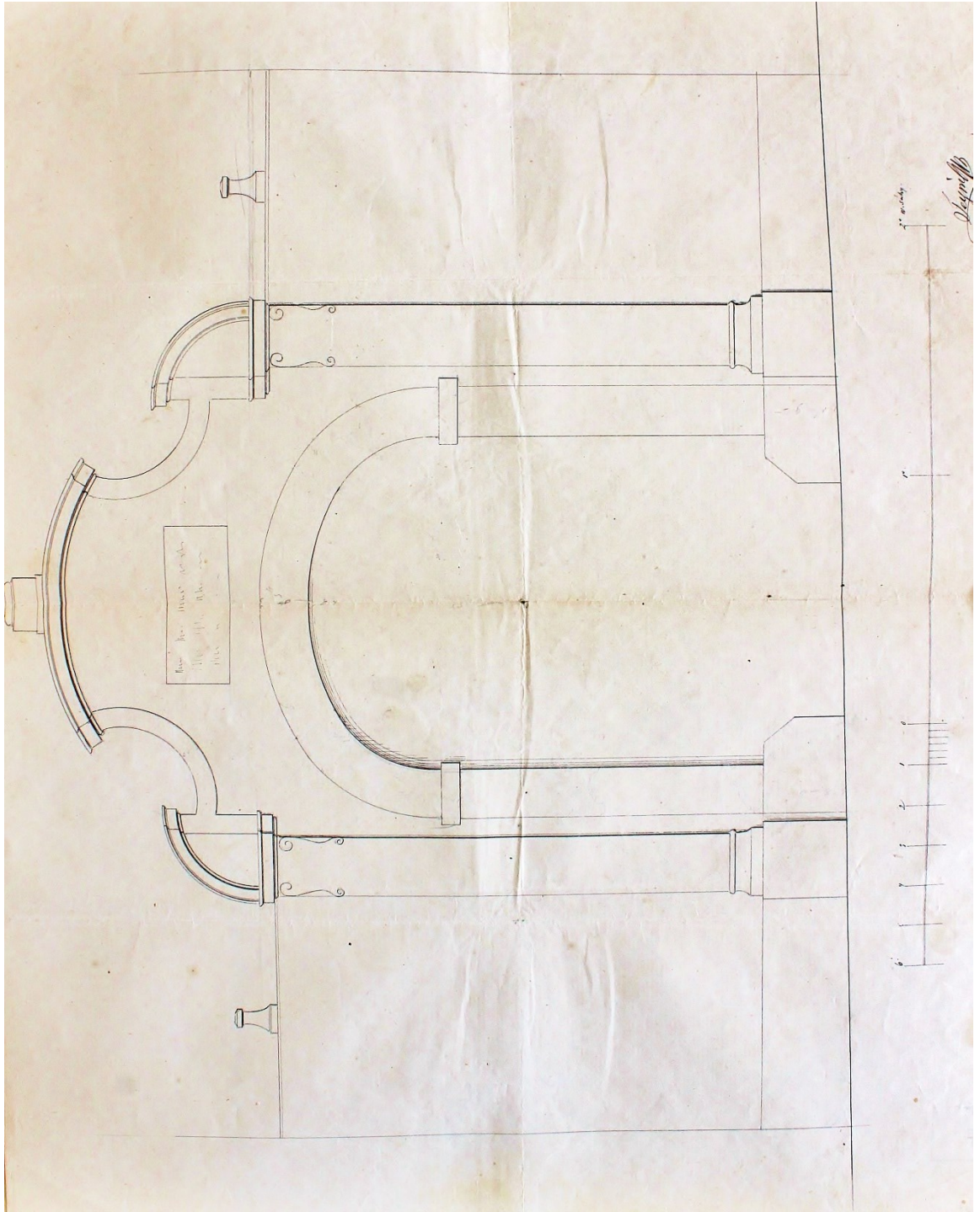
205. Kutná Hora, Niveau Situations und Bauplan zur Regulierung des Unterstadtplatzes Bleiche genannt, 1862, E. Zelený.

206. Kutná Hora, deputace poslanců na staveniště katedrály sv. Barbory (?), duben 1892 (?), Ludvík Lábler (?).

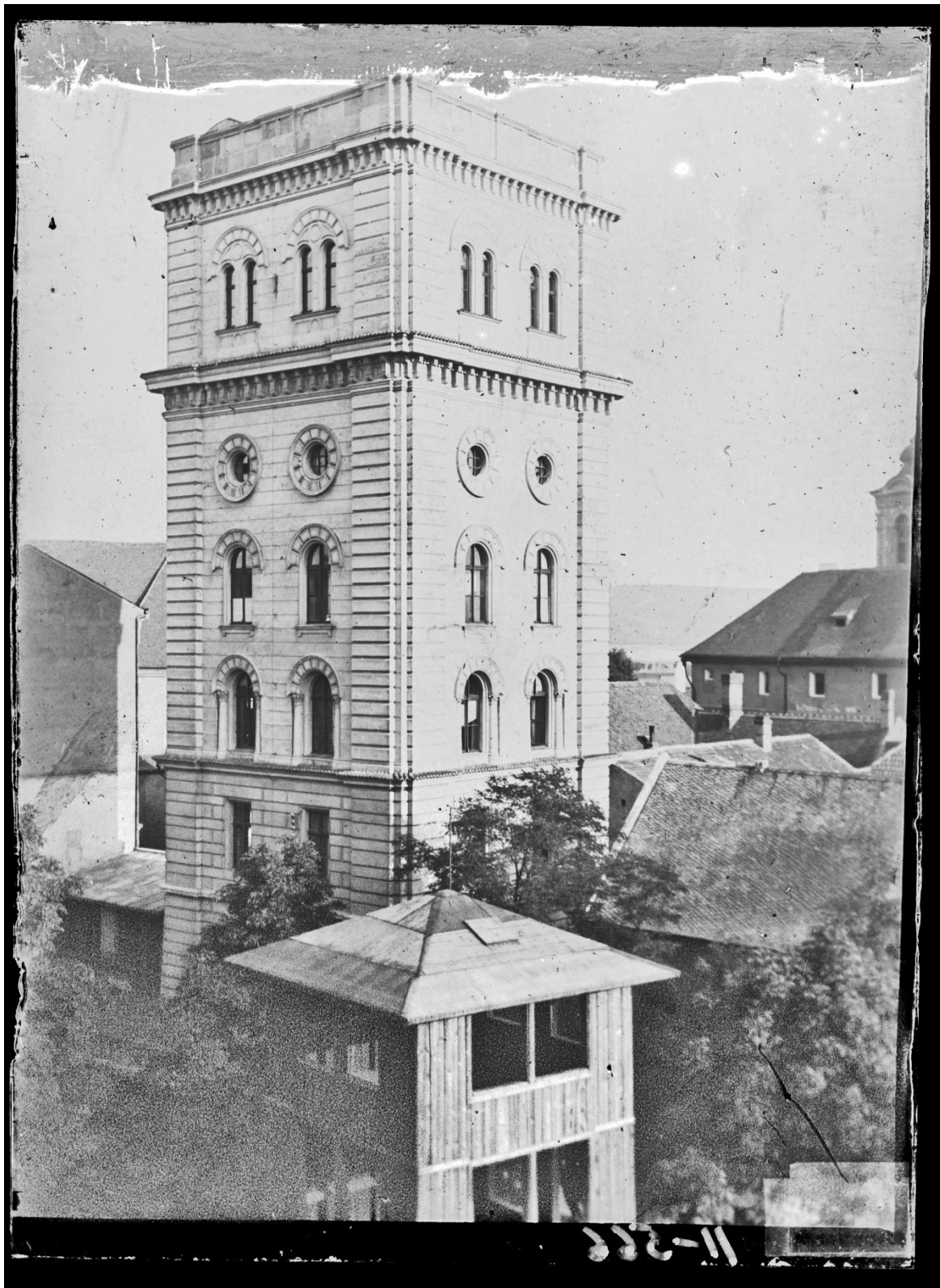
207. Mladá Boleslav, brána hřbitova u kostela sv. Havla.

208. Mladá Boleslav, nárys brány hřbitova u kostela sv. Havla, 1862 (?), Vejmek.

209. Mladá Boleslav, hřbitov u kostela sv. Havla.

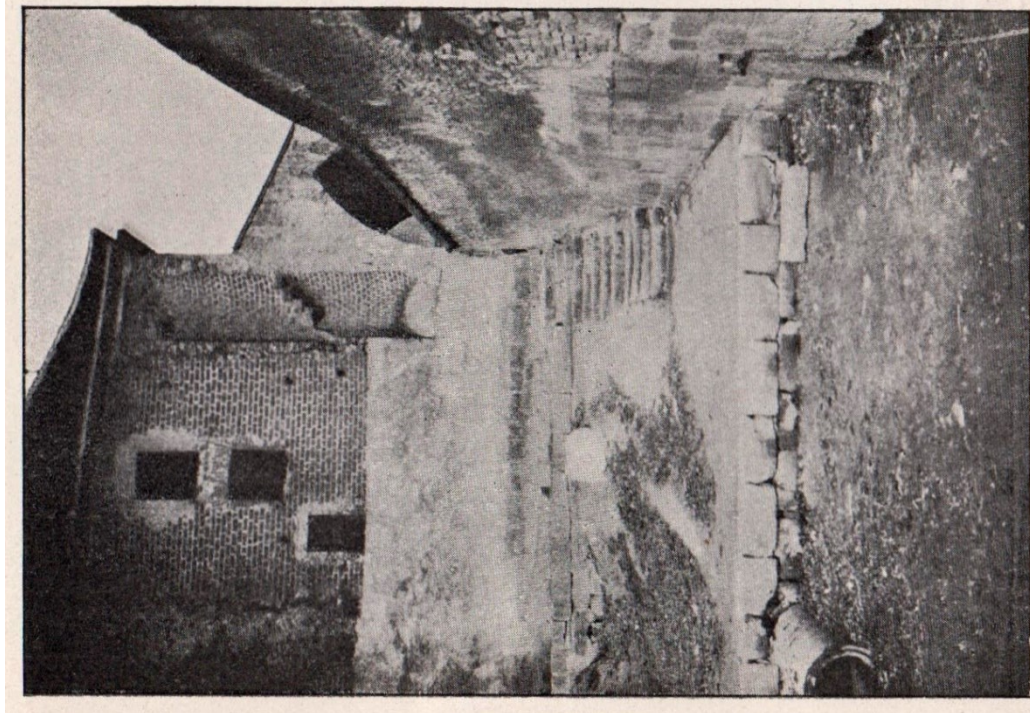

210. Mladá Boleslav, nová vodárenská věž, snímek po roce 1895.

OBR. 67. — 68. SPRÁVNĚ A PIETNĚ KONSERVOVANÁ SGRAFITOVÁ VÝZDOBA NA ŠTÍTĚ DOMU JUDRA CIKHARTA V TÁBOŘE.
STAV PŘED RESTAURACÍ V ČERVNU 1910 A PO RESTAURACI V ZÁŘÍ 1910.

211. Tábor, pohled na sgrafitovou výzdobu štítu domu dr. Cikharta, 1910.

Fortna. Pohled od hladiny Labe, ukazující opětne pevnostní ráz místa, který tady v blízkosti zachovaných parkánů a „rybárny“ a s onou částí původních děkanských hradeb, jež nebyla restaurována, tvoří rázovitý celek jedinečné malebnosti a v souvislosti s dalším pasem městské zdi nad labským břehem, byť doplněné, je dokladem, jehož by nebylo lze oželetí.

Na valech. Byla by nehoda pro ráz města, kdyby tato krásná partie s jinými na valech měla být zasypána a třeba potom v park proměněna, jak na to pomýšlel regulační plán před několika lety pořízený. Ztratil by se tím mimo krásné pohledy i celý kus někdejšího systému hrazení Nymburka, který je o něco dále znovu doložen hradbami u svatojirské brány.

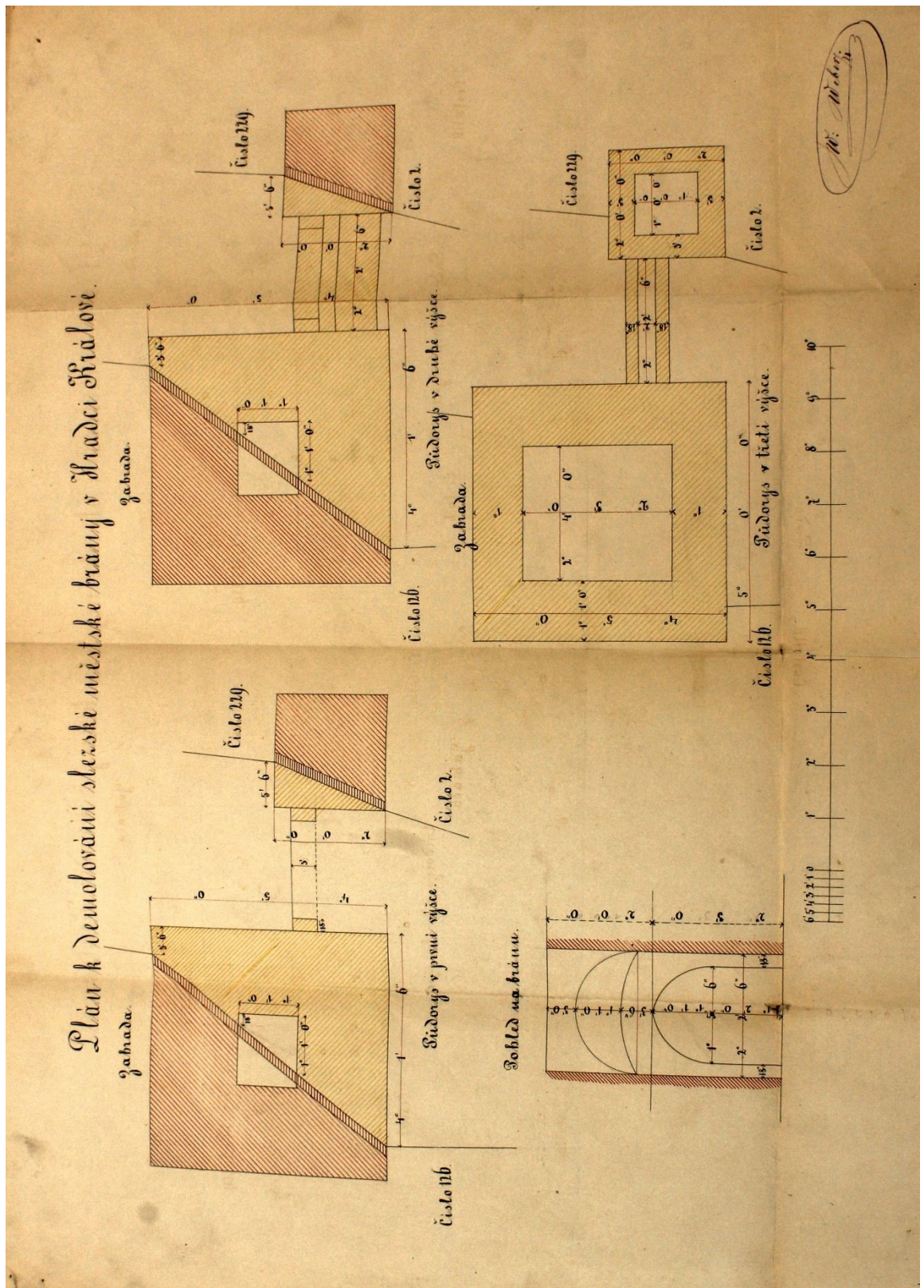
213. Tábor, detail fasády radnice.

214. Hradec Králové, západní průčelí katedrály sv. Ducha.

215. Hradec Králové, obchodní a činžovní dům Václava Špalka, 1911, Vladimír Fultner.

216. Hradec Králové, plány demolice Slezské brány, W. Weber.

217. Hradec Králové, návrh regulačního plánu – *Budoucí Hradec Králové*, 1900.

Obec a část města

Běžné číslo

Číslo domu neb pozemku a jak tam slove

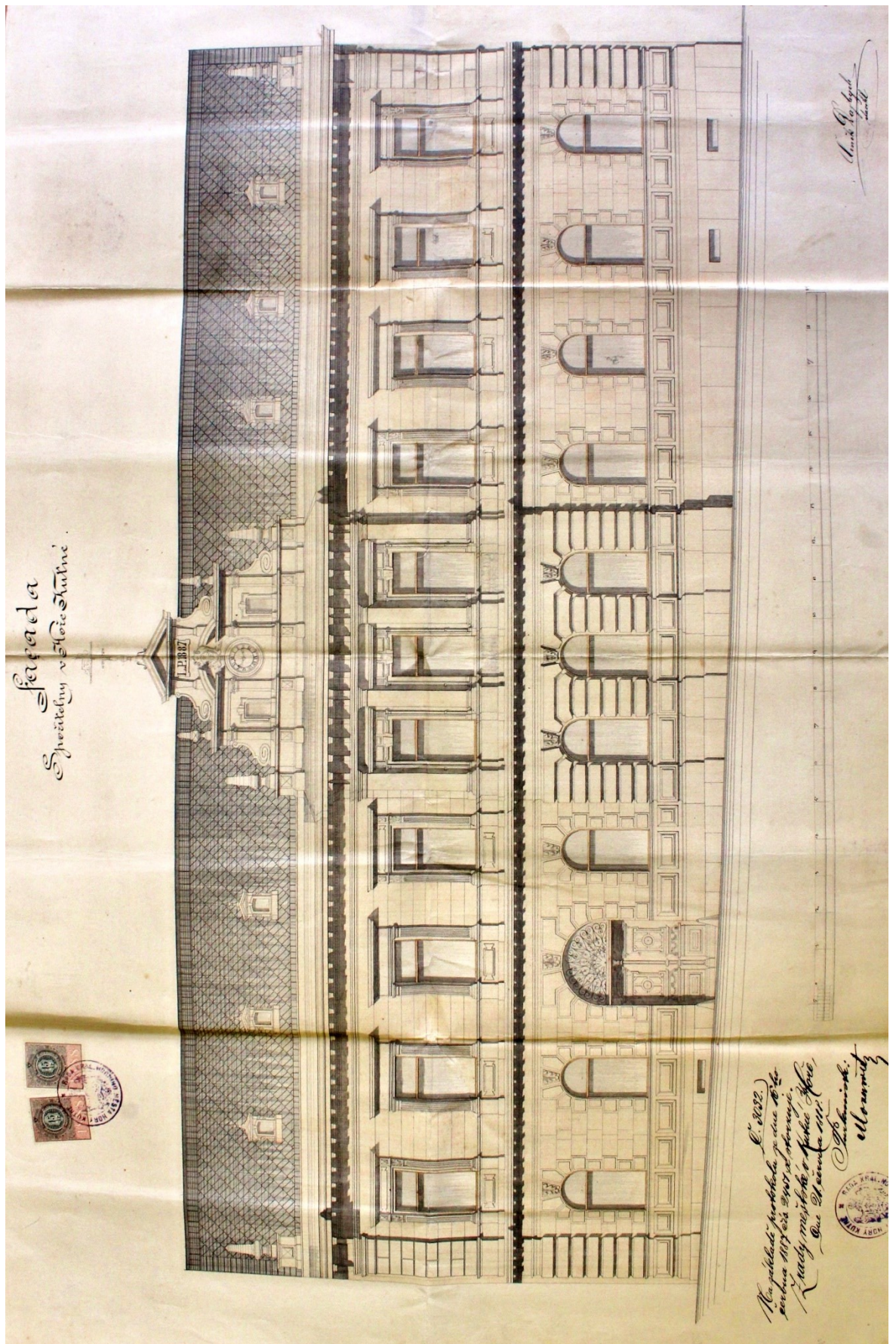
A. Památné stavby. Obor

Pojmenování stavby

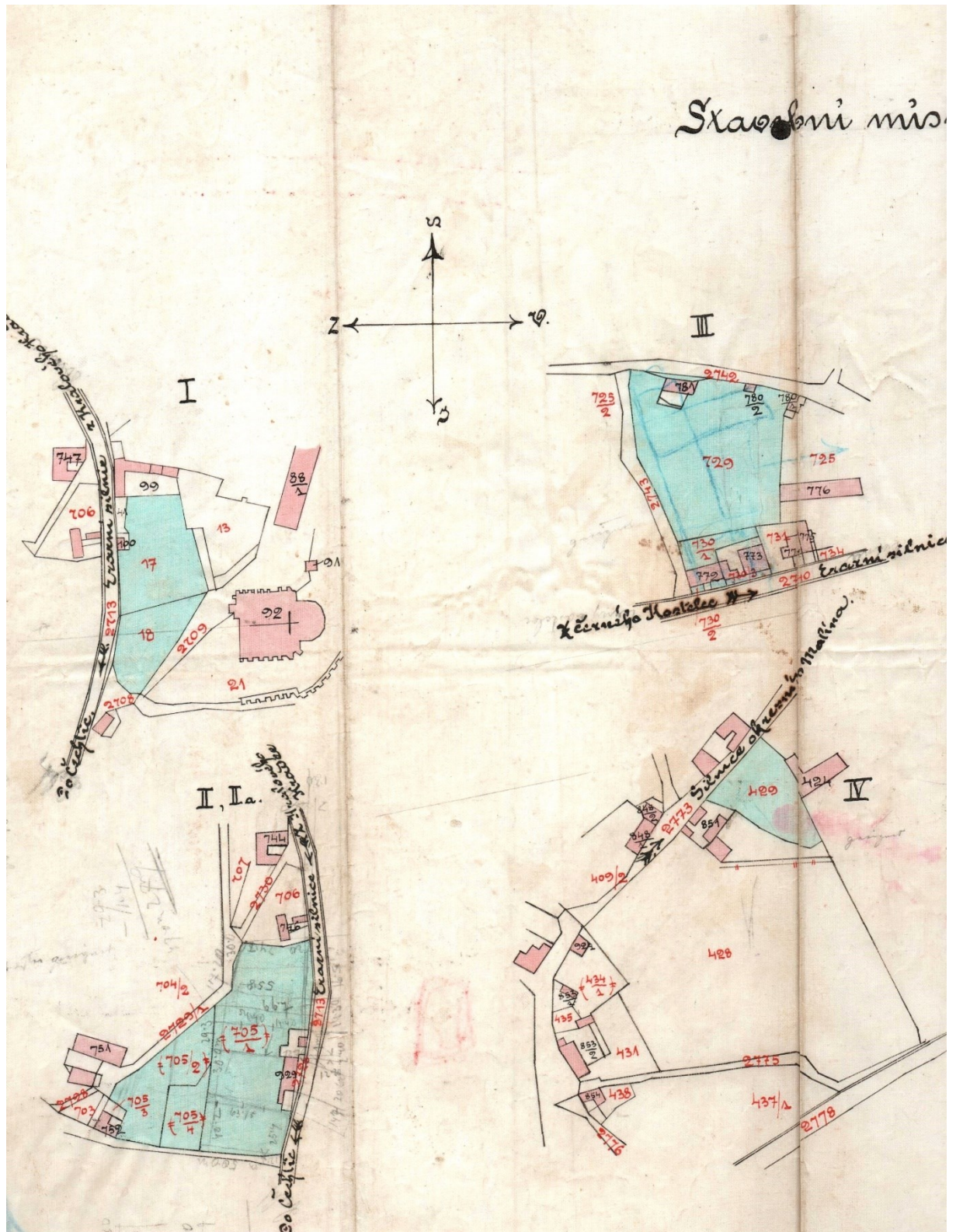
1. Stáří a dějiny :
2. Popis stavby :
3. Vyčtení cenných podrobností : (details větší movitých bud- tež popsány v arších B.)
4. Příkladá-li se půdorys, vý- kres, fotografie atd.:
5. Má stavba cenu starožitnou a uměleckou a v čem? Stojí za vyobrazení v celku či některé části?
6. Literatura, kde o věci psáno stojí :
7. Popřípadné poznámky, upo- zornění, popis zvláštnosti, návrhy atd.:

Poznámka redakce :

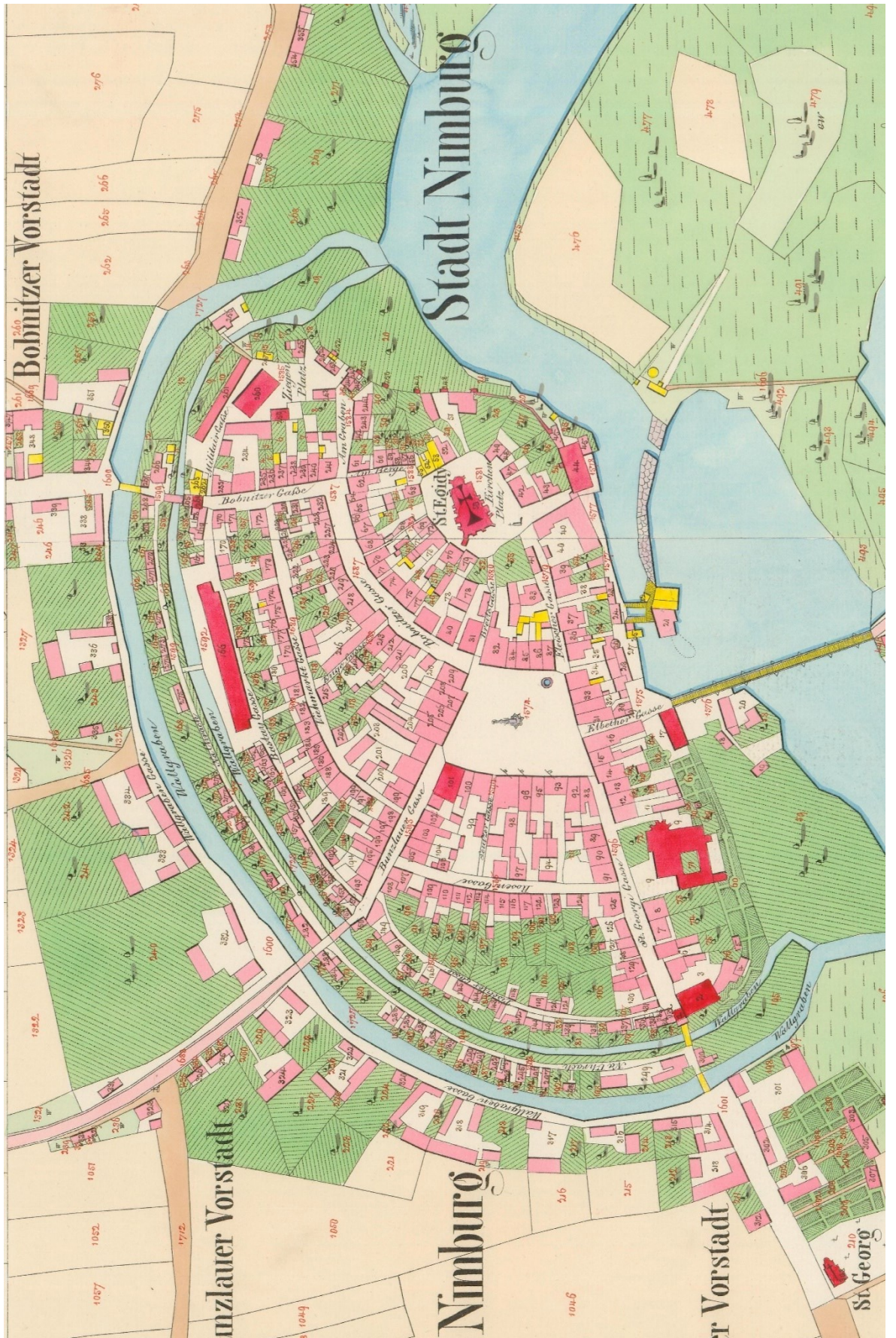
218. Popisný arch městské komise pro zachování a soupis památek, stavebních, uměleckých, starožitných a historických – dotazník A. Památné stavby, 1898 (?).

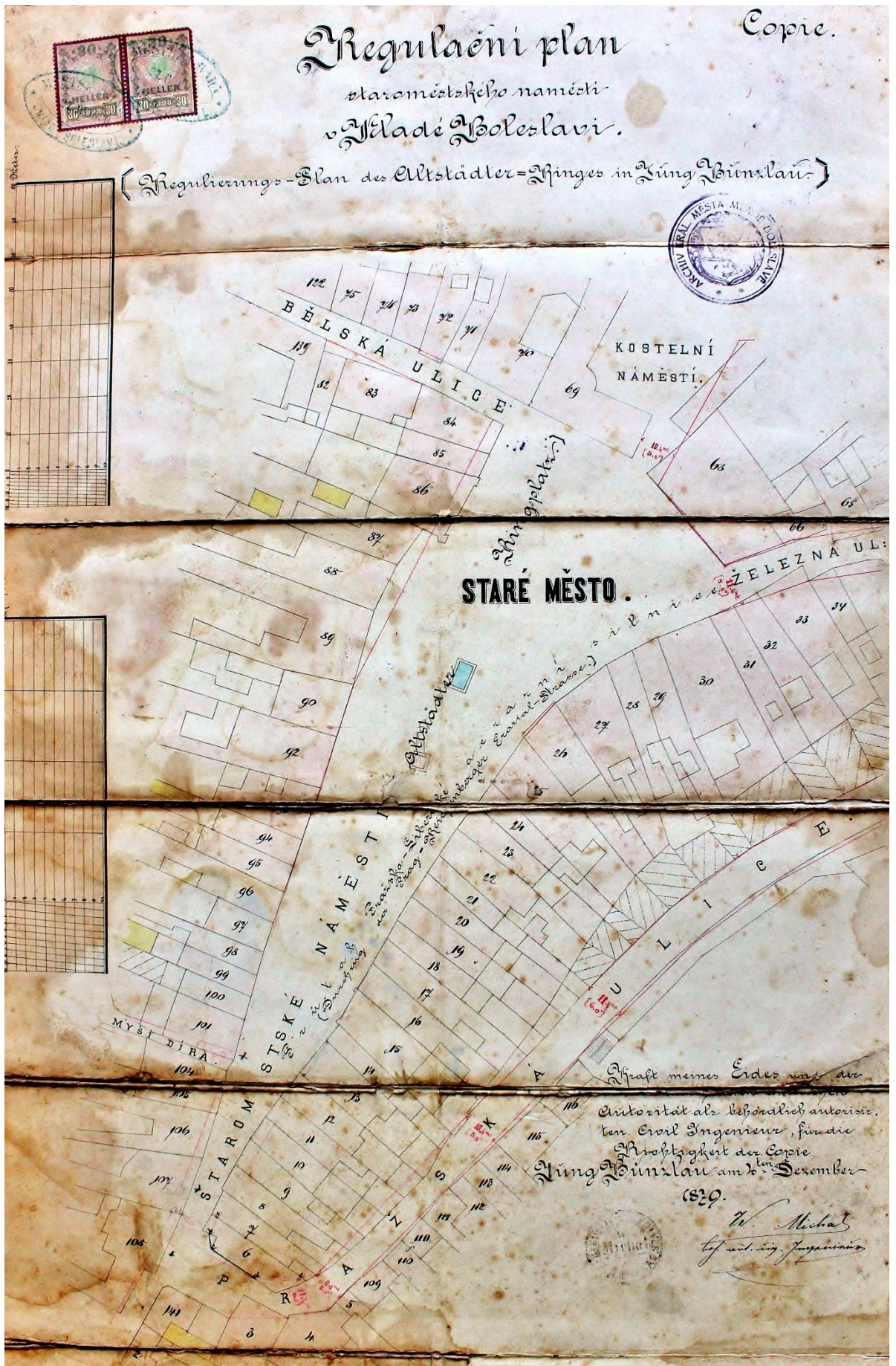
219. Kutná Hora, nárys fasády projektované spořitelny, 1887, Čeněk Dajbich.

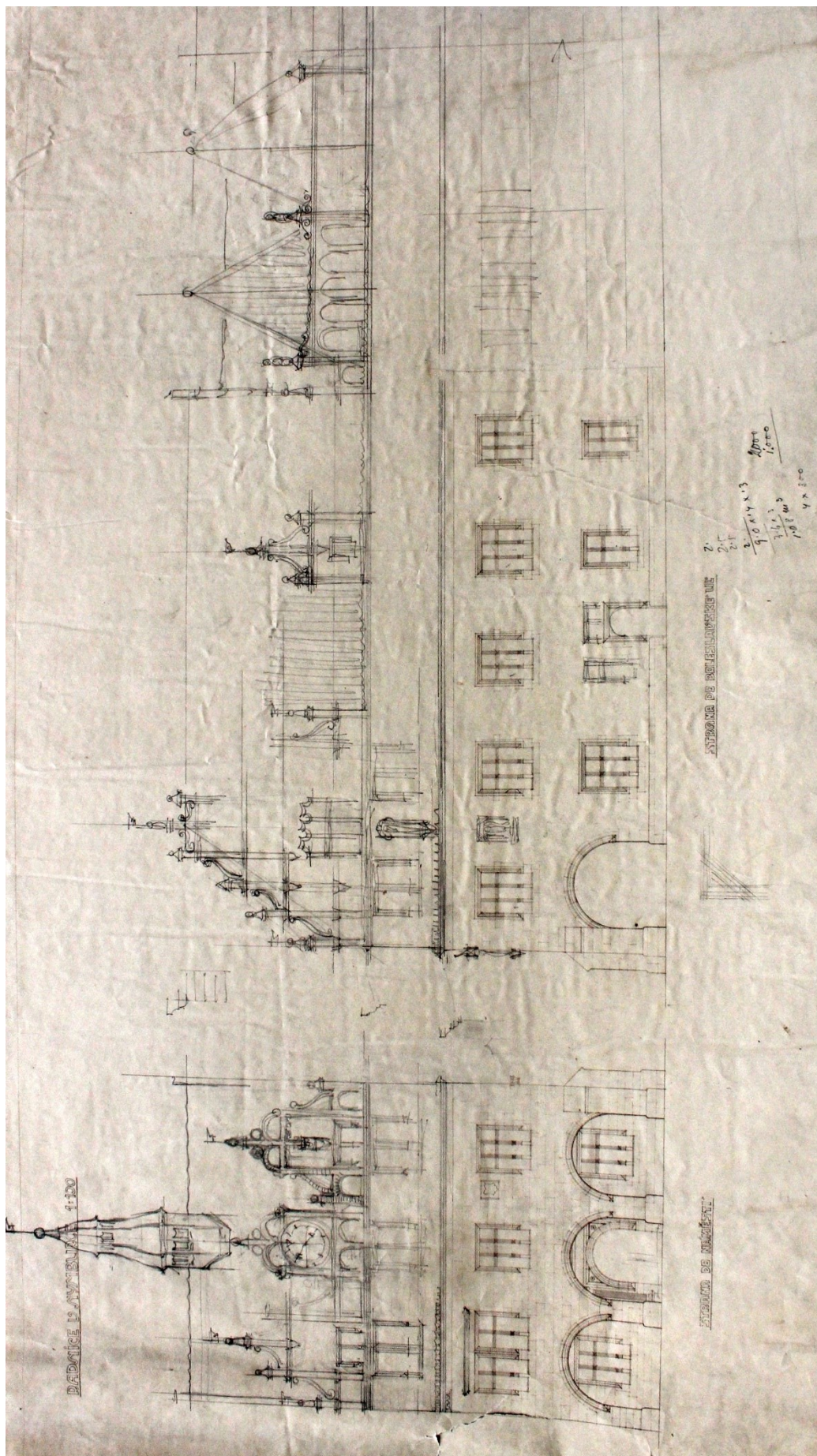
220. Kutná Hora, situační plány variantních stavebních pozemků reálky, 1899.

222. Nymburk, tzv. císařský otisk mapy stabilního katastru, 1842.

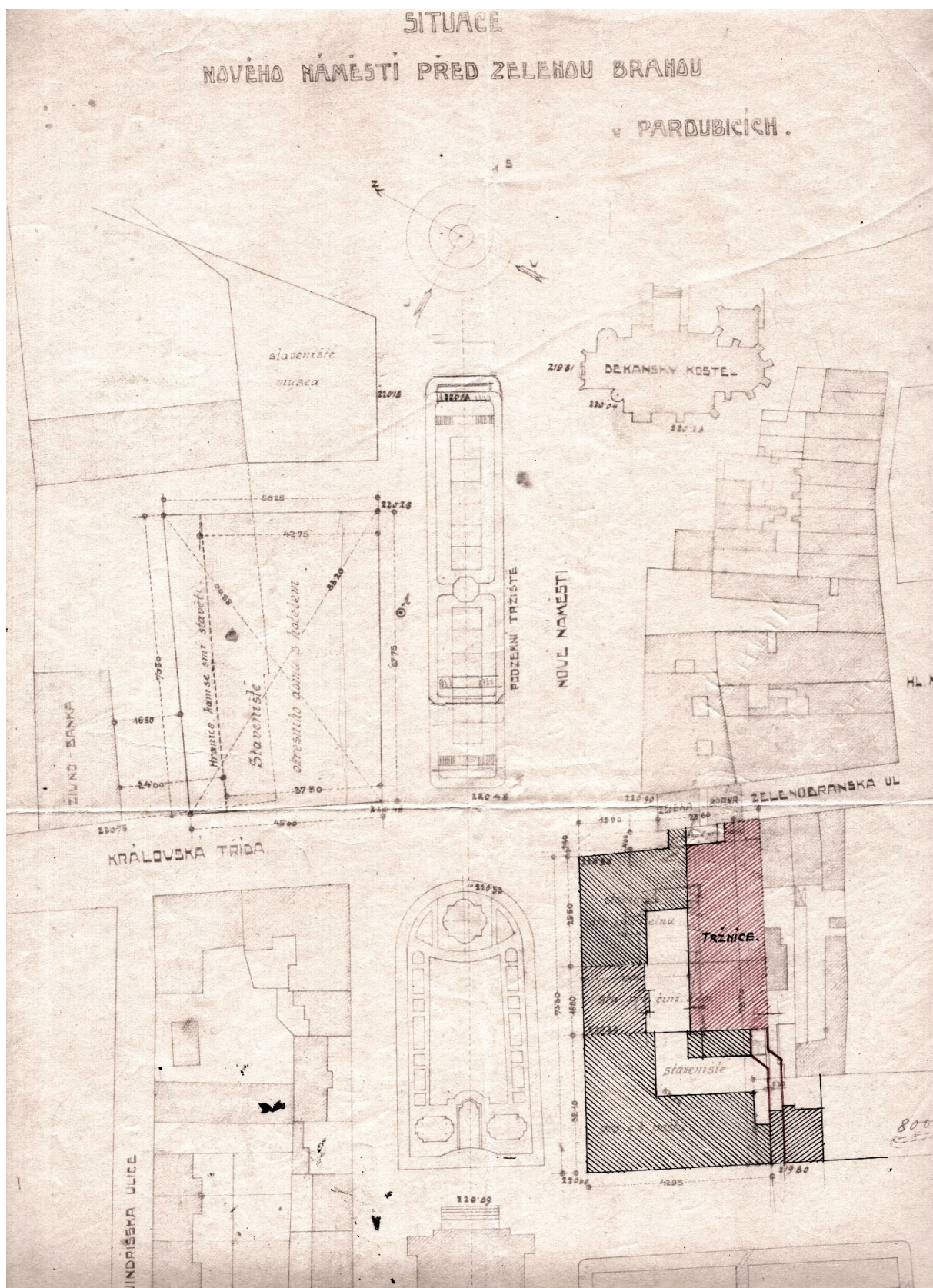
224. Mladá Boleslav, návrh regulačního plánu Staroměstského náměstí a okolních ulic, prosinec 1879, W. Michal.

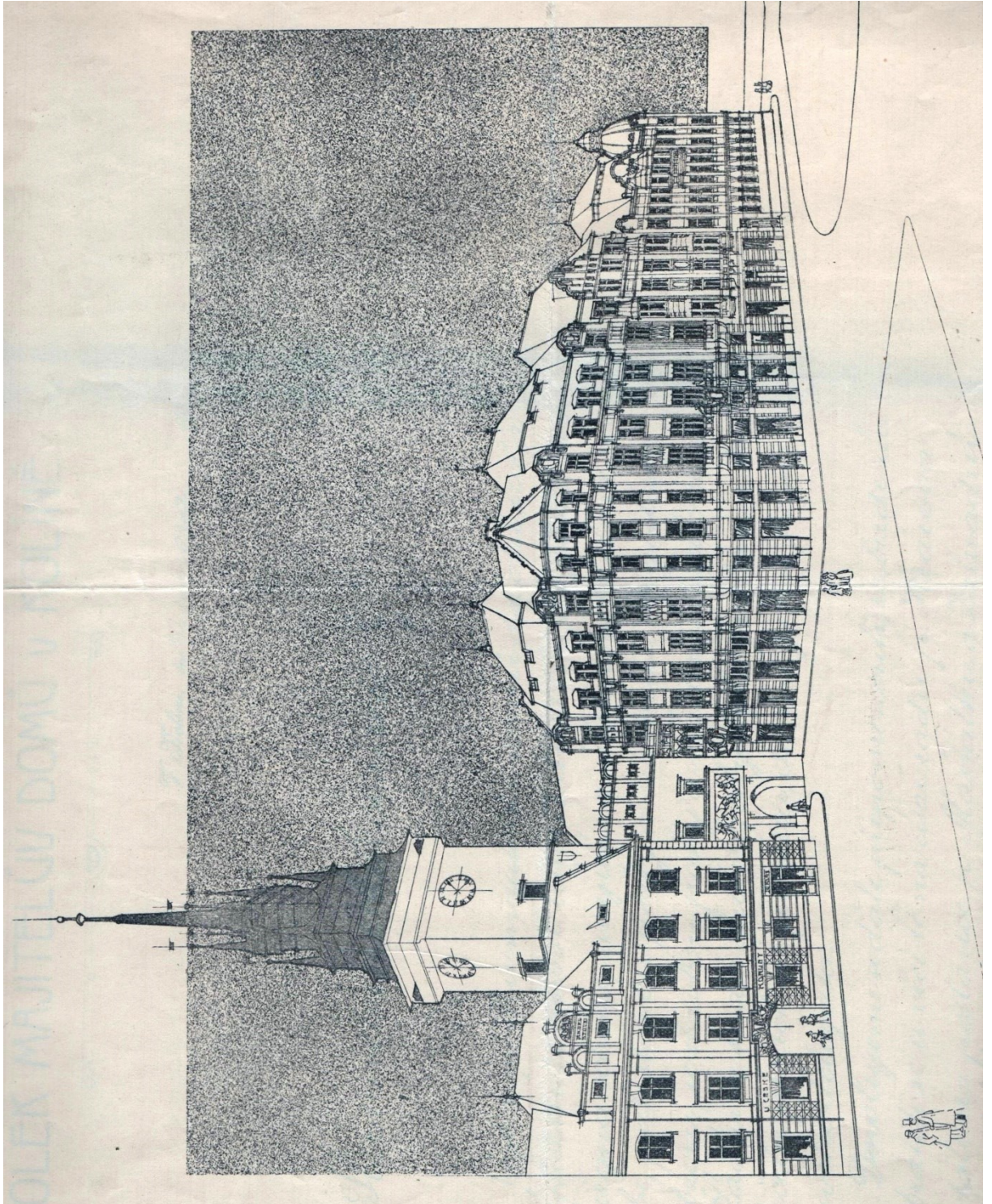
225. Nymburk, návrhy úprav staré radnice, 1914, Kamil Hilbert.

226. Nymburk, nová vodárenská věž, 1903, Osvald Polívka, Jan Vladimír Hráský.

227. Pardubice, situační plán projektovaných úprav náměstí před Zelenou branou, duben 1913, technická kancelář.

228. Pardubice, návrh poštovní a spořitelní budovy u Zelené brány, 1912 (?).

229. Pardubice, budova bývalé občanské záložny, 1891, Václav Kaura.

230. Pardubice, rozšíření kostela sv. Bartoloměje, 1912–1913, Bóža Dvořák.

231. Pardubice, rozšíření kostela sv. Bartoloměje, 1912–1913, Bóža Dvořák.

232. Pardubice, klášterní budovy před demolicí.

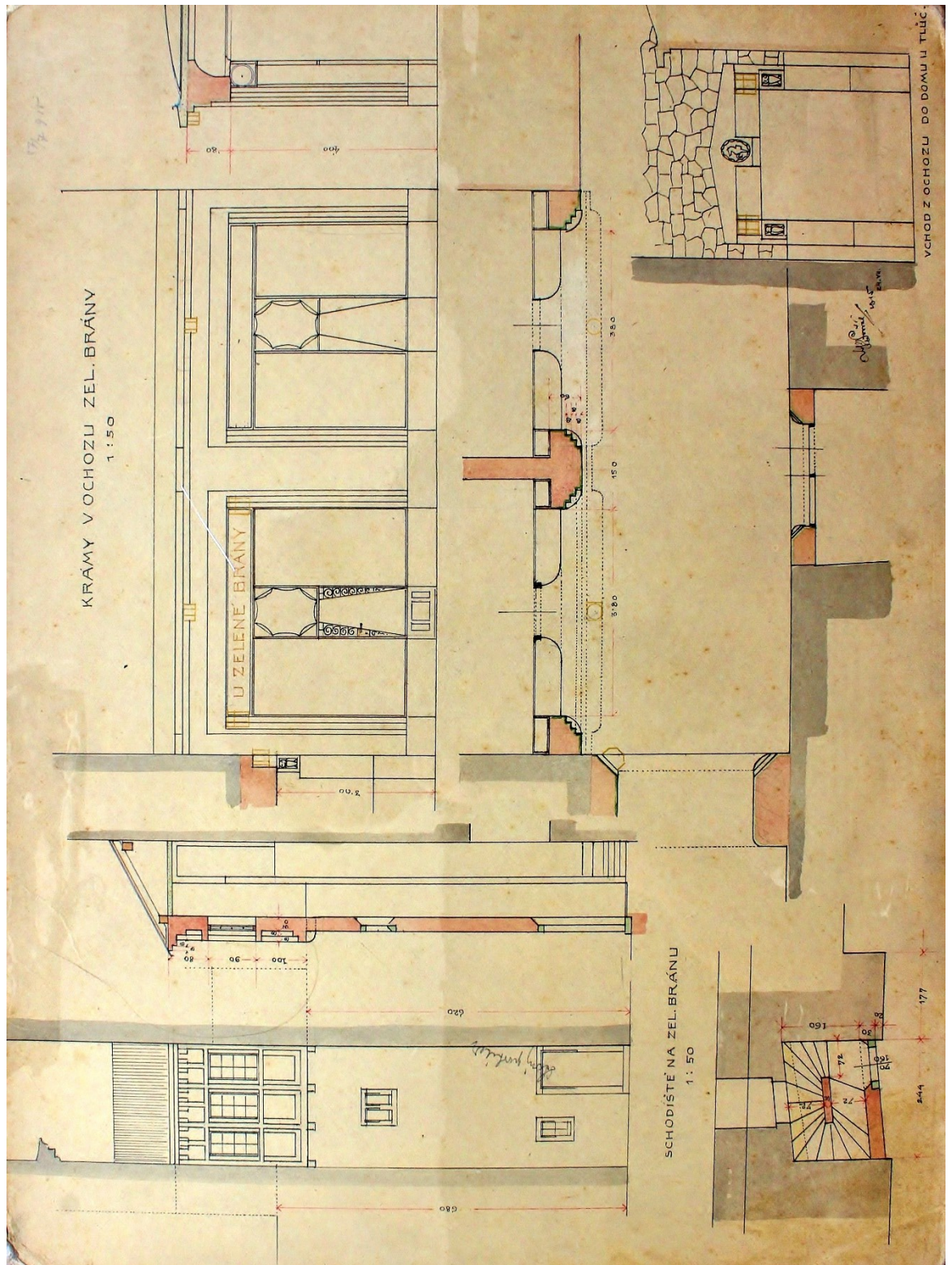
233. Pardubice, nová zástavba v blízkosti Zelené brány, 1927, Jan Pírka.

234. Tábor, západní fronta náměstí.

235. Pardubice, pohled na západní frontu náměstí s novostavbou domů čp. 80 a 81, 1909, Bóža Dvořák.

236. Pardubice, Krámy na ochozu Zelené brány, 1915, Bóža Dvořák.